

Автомобиль жолдары саласындағы кәсіби стандарттарды бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Көлік министрінің 2024 жылғы 20 желтоқсандағы № 421 бұйрығы

"Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Мыналар:

- 1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес "Автомобиль жолдары саласындағы жұмысшылар" кәсіптік стандарты;
- 2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес "Жобалау, жобалау-ізвестіру және жобалау-металық құжаттаманы әзірлеу" кәсіптік стандарты;
- 3) осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес "Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіптік стандарты;
- 4) осы бұйрыққа 4-қосымшаға сәйкес "Автожол құрылысындағы табиғат қорғау қызметі" кәсіптік стандарты;
- 5) осы бұйрыққа 5-қосымшаға сәйкес "Автомобиль жолдары саласындағы инженерлік-техникалық қызметкерлер" кәсіптік стандарты;
- 6) осы бұйрыққа 6-қосымшаға сәйкес "Автомобиль жолдарын пайдалану" кәсіптік стандарты;
- 7) осы бұйрыққа 7-қосымшаға сәйкес "Жолдар мен автомагистральдар құрылысы" кәсіптік стандарты;
- 8) осы бұйрыққа 8-қосымшаға сәйкес "Көпірлер мен түнелдер құрылысы" кәсіптік стандарты бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрық бекітілген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде электрондық нысанда Қазақстан Республикасы Нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде ресми жариялау және енгізу үшін "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Көлік вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Еңбек және халықты әлеуметтік

қорғау министрлігі

Қазақстан Республикасы

Көлік министрінің

2024 жылғы 20 желтоқсандағы

№ 421 бұйрығына

1-қосымша

"Автомобиль жолдары саласындағы жұмысшылар" кәсіби стандарты

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану саласы: "Автомобиль жолдары саласындағы инженерлік-техникалық қызметкерлер" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға қойылатын талаптарды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуді белгілейді.

2. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдылардың болуы;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышын, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайтын құжат;

10) информалды білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;

12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) БА – басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

5) ТжКБ – техникалық және кәсіптік білім беру.

2-бөлім. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Автомобиль жолдары саласындағы қызметкерлер.

5. Кәсіптік стандарттың коды: F42111014.

6. ЭҚЖЖ бойынша секцияның, секцияның, топтың, сыныптың және топшаның көрсеткіші: F Құрылыс;

42 Азаматтық құрылыс;

42.1 Автомобиль және темір жолдар құрылысы;

42.11 Автомобиль жолдарының құрылысы;

42.11.1 Автомобиль жолдары мен автомагистральдар құрылысы.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді. Азаматтық құрылыс нысандарын: автомобиль жолдарын салумен айналысатын мамандардың біліктілік деңгейіне, кәсіптік біліміне және мазмұнына қойылатын талаптарды айқындайды.

"Білім" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметкерлер: ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормаларды, санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды, еңбек қызметін ұтымды ұйымдастыру тәртібін Машық тиіс.

8. Мамандықтар карточкаларының тізбесі:

1) Желілік жұмысшы – СБШ 2-деңгейі;

2) Қар тазалаушы машинаның операторы – СБШ 2-деңгейі;

3) Жүк тиегіштің жүргізушісі – СБШ 2-деңгейі;

4) Асфальтбетоншы – СБШ 2-деңгейі;

5) Темірбетон бұйымдарын құюшы – СБШ 2-деңгейі;

6) Асфальт араластыру қондырғысының операторы – СБШ 2-деңгейі;

7) Жол жұмысшысы – СБШ 2-деңгейі;

8) Қада қағу машинасының машинисі – СБШ 3-деңгейі;

9) Көтергіш машина машинисі – СБШ 3-деңгейі;

10) Асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған жылжымалы еріткіштің операторы – СБШ 3-деңгейі;

11) Тиеу-түсіру жұмыстарындағы кешенді бригаданың механизаторы (докер-механизаторы) – СБШ 3-деңгейі;

12) Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркеме катоктың машинисі - СБШ 3-деңгейі;

13) Тегіс білікті өздігінен жүретін катоктың машинисі – СБШ 3-деңгейі;

14) Машинист (автожол құрылыс машиналары) – СБШ 3-деңгейі;

15) Жол фрезасының машинисі – СБШ 3-деңгейі;

16) Ресайклер машинисі – СБШ 3-деңгейі;

17) Жылжымалы асфальтбетон араластырғыш машинисі – СБШ 3-деңгейі;

18) Автогудрондауыш машинисі – СБШ 3-деңгейі.

3-тарау. Мамандықтар карточкалары

9. "Желілік жұмысшы" кәсіп карточкасы:	
Топ код ы:	8189-0
Саб ақ атау ыны ң код ы:	8189-0-006
Кәсіптің атау ы:	Желілік жұмысшы
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	
БТБ А, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалар ы	-

бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: "Автомобиль жолдары мен аэродромдар құрылысы" кәсіптік оқыту (салалар бойынша)	Біліктілік: - Желілік жұмысшы
Жұмыс тәжірибе сіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білімі беру мен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Епбек онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқарық тима л лауазым атаулары:	Жол жұмысшысы		

Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын салу, жөндеу, ағымдағы жөндеу және күтіп ұстау кезінде жұмыстарды орындау. Жұмыс қолмен және қолмен және басқа құралмен орындалады, ол физикалық күш-жігерді азайту және белгілі бір тапсырмаларды орындауға кететін уақытты азайту және өнім сапасын жақсарту үшін қолданылады.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қол, электрлендірілген және пневматикалық құралдарды қолдана отырып, автомобиль жолдарының негізі мен жабынын салу кезінде жұмыстарды орындау. 2. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды сақтау.
	Қосымша еңбек функциялары:	
1-еңбек функциясы: 1. Автомобиль жолдарының негізі мен жамылғысын салу кезінде жұмыстарды орындау. 2. Қауіпсіздік талаптарын сақтау.	1-дағды Автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмыстарды орындау. Жол төсемелерінің конструктивтік қабаттарын, автомобиль жолының конструктивтік элементтерін орнату және жөндеу.	Машықтар: 2-разряд үшін: 1. Автожолдарды салу, жөндеу және ағымдағы күтіп-ұстау кезінде қарапайым жұмыстарды орындау; 2. Автожолдың негізін тазалау кезінде тау жыныстарын қолмен жинау жұмыстарын орындау; 3. Шағыл тасты қолмен тарату және тарату; 4. Жол белгілерін түзету, жөндеуден кейін арықтарды тазарту бойынша жұмыстарды орындау;
		5. Бетон қоспалары үшін материалдарды дайындау, оларды мөлшерлеу құрылғылары мен бетон араластырғыштарға тиеу бойынша жұмыстарды орындау; 6. Арықтар мен жаяу жүргіншілер жолдарына бетон қоспаларын төсеу жұмыстарын орындау; 7. Автожолдың негізін пішіндеу жұмыстары кезінде шағыл тасты немесе бетон қоспасын аудару және тарату бойынша жұмыстарды орындау; 8. Бетон қоспаларын дірілдеткіштермен тығыздау; 9. Жолдың қызмет көрсетілетін телімін аралау және оның жай күйін тексеру; 10. Жолды бөгде заттардан тазарту. 3-разряд үшін: 1. Шамшырақтар бойынша, шамшырақ және шамшырақ төрткілдештері, құм, құм-цемент, шағыл тас, шағыл тастан салынған жол негіздерінің пішіндері

		бойынша аптау үшін орналастыру және пішіндеу жұмыстарын жүргізу; 2. Қара және жақсартылған қара жолдарды пішіндеу бойынша жұмыстар жүргізу; 3. Жол белгілерін орнату; 4. Дренаждарды орнату және жөндеу жұмыстарын жүргізу; 5. Механикаландырылған құралдың көмегімен жақсартылған топырақты жолдарды, шағыл тасты, қиыршық тасты жамылғыларды және негіздерді, шұңқырлы жөндеуді жүзеге асыру; 6. Торға шымдастыруды орнату және жөндеу жұмыстарын жүргізу; 7. Боүйірлік тасты төсеу үшін негіздерді орнату бойынша жұмыстарды жүргізу; 8. Көлденең бейіндердің бойлық еңістерін сақтай отырып, жыраларды, су бұру және тау-кен арықтарын орнату және қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу; 9. Автомобиль жолдарының жол жамылғысын таңбалау бойынша жұмыстарды орындау; 10. Қалыптың көмегімен жаяу жүргіншілер өткелінің сызықтарын кейіннен қолмен салу үшін бақылау нүктелерін анықтау бойынша жұмыстарды орындау; 11. Қоршау құрылғылары мен конустарды орнату және алу бойынша жұмыстарды орындау; 12. Лак-бояу материалдарын қолдану арқылы жұмыстар жүргізу. 4-разряд үшін: 1. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және ағымдағы күтіп-ұстау кезінде күрделі жұмыстарды орындау.
		Білімдер:
		2 санат үшін: 1. Жол белгілері мен сигналдары; 2. Жұмыс жүргізу орындарын белгіленген белгілермен және сигналдармен қоршау қағидалары; 3. Автожолдардың негізі мен жабынын орнату үшін қолданылатын материалдар ; 4. Қол, электрлендірілген және пневматикалық аспаптарды қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу тәсілдері мен тәсілдері және олардың құрылысы;

5. Құрамдар, бетон қоспаларын дайындау әдістері;
 6. Бетон қоспаларын дайындауға, тасымалдауға және тығыздауға арналған жабдықтың мақсаты, құрылымы және пайдалану ережелері;
 7. Автожолдардың негізі мен жабынын салу кезінде жұмыстарды орындау тәсілдері мен жолдары;
 8. Автожол пішіні;
 9. Қарапайым жұмыс сызбаларын оқу ережелері;
 10. Автожолдың негізгі элементтерінің атауы, жамылғысы;
 11. Жол негіздері мен жабындардың түрлері.
- 3-разряд үшін:
1. Жол-құрылыс және жөндеу жұмыстарын орындау үшін қолданылатын механизмдердің, қол аспаптарының, айлабұйымдардың, қондырғылардың және өзге де жабдықтардың мақсаты, құрылысы және пайдалану ережесі;
 2. Автожолдарды орнату және жөндеу кезінде жұмыстарды ұйымдастыру және технологиясы;
 3. Эскиз жасау және сызбаларды оқу ережелері;
 4. Қолданылатын материалдардың түрлері және олардың қасиеттері;
 5. Жол-құрылыс және жөндеу жұмыстарын орындау үшін қажетті материалдар санын есептеу тәсілдері;
 6. Автожолдарды жөндеу және құрылысының сапасына қойылатын техникалық талаптар;
 7. Бетон жұмыстарының сапасына қойылатын негізгі талаптар;
 8. Қисықтарды өлшеу және бөлу әдістері;
 9. Рұқсат етілген дөңгелектеу радиустары;
 10. Гидравликалық аспаптардың құрылысы;
 11. Гидравликалық аспаптарды қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу тәсілдері мен амалдары.
- 4-разряд үшін:
1. Автомобиль жолдарының құрылысы, құрылымдары және күтіп-ұстау нормалары;

		2. Автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау жөніндегі жұмыстарды жүргізу қағидалары; 3. Жұмыс өндірісінің сапасына қойылатын талаптар; 4. Қолданылатын жабдықтың, қол және механикаландырылған құралдың мақсаты, құрылысы және пайдалану ережесі; 5. Пішіні бойынша жолдарды визалау үшін оптикалық аспаптарды пайдалану ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды сақтау	Машықтар: 2-4 разрядтар үшін: 1. Аспапты жұмысқа дайындау. 2. Жұмысты жүзеге асыру үшін қолмен және механикаландырылған құралды пайдалану. 3. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану. 4. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды сақтау. 5. Жазатайым оқиғаға және/немесе штаттан тыс жағдайларға алып келуі мүмкін әрекеттерге жол бермеу. 6. Алғашқы медициналық көмек көрсету. Білімдер: 2-разряд үшін: 1. Жол-құрылыс жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары. 3-разряд үшін: 1. Жол-құрылыс жұмыстары кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары. 2. Лак-бояу материалдарын қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу ережелері. 4-разряд үшін: 1. Еңбекті қорғау, өндірістік санитарияның қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды білу, жол-құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге	Дербестік және жауапкершілік;	

қойылатын талаптар	Стресске төзімділік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 техникалық регламенті		
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	8189-0-006 Жол жұмысшысы 7119-9-002 Жол жұмысшысы	
10. "Қар тазалау машинасының операторы" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:		8342-5	
Сабақ атауының коды:		8342-5-002	
Кәсіптің атауы:		Қар тазалау машинасының операторы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:		3	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		-	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшылар кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Қар тазалау машинасының операторы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:			
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:		Автомобиль жолдарын қысқы күтіп-ұстау кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автомобиль жолдарын қысқы күтіп-ұстау кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	
		Машықтар:	
		1. Қар тазалайтын машинаны және автомобиль жолдарын қыста ұстау кезінде	

1-еңбек функциясы: Автомобиль жолдарын қысқы күтіп-ұстау кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау	1-дағды Қызмет көрсетілетін қар тазалағыш машинаның жұмысын басқару және бақылау	қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы механизмдерді басқару. 2. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 3. Жанар-жағармай материалдарын құю. 4. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 5. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
		Білімдер:
		1. Автомобиль жолының жүру бөлігін қардан және қар-мұз шөгінділерінен тазарту технологиясының негізгі түрлері, оларды автожолдан тыс бөлінген орындарға шығару. 2. Жұмыс өндірісіне, жұмыс сапасына, материалдар мен қоспаларға қойылатын техникалық талаптар. 3. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы және техникалық сипаттамалары . 4. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 5. Жол қозғалысы ережелері, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 6. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары. 7. Машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін құрылыс слесарі үшін көзделген көлемде слесарлық іс; 8. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі :
		-
2-дағды: Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс		Машықтар:
		1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Жанар-жағармай материалдарын құю. 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 4. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
		Білімдер:

	машиналарының жұмысын басқару және бақылау	1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы және техникалық сипаттамалары . 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Жол қозғалысы ережелері, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Қызмет көрсету және қызмет көрсетілетін машинаны ағымдағы жөндеу. Жанар-жағармай материалдарымен толтыру	
1-қосымша еңбек функциялары : Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	1-дағды	Еңбек ептілігі:	
	Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау	
		Машық:	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Стресске төзімділік		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 техникалық регламенті		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	8342-9-002 Машинист (автожол құрылыс машиналары)	
11. "Тиегіш жүргізушісі" кәсіп карточкасы:			
Т о п к о д ы :	8343-3		
С а б а қ а т			

а у 8343-3-001 ы н ы ң к о д ы :	
К э с і п т і ң а т а у ы :	Тиегіш жүргізушісі
С Б Ш б о й ы н ш а б і л і к т і л і к д е ң г е й і :	3

С
Б
Ш
б
о
й
ы
н
ш
а
б
і
л
і
к
т
і
л
і
к
т
і
ң
і
ш
к
і
д
е
ң
г
е
й
і
:

Б
Т
Б
А
,
Б
А
,
Ү
л
г
і
л
і
к
б
і
л
і

К
Т
і
л
і
к
с
и
п
а
т
Т
а
м
а
л
а
р
ы
б
о
й
ы
н
ш
а
б
і
л
і
к
т
і
л
і
к
д
е
ң
г
е
й
і
:

БТБА (1-шығарылым), Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 33389 болып тіркелді).

К
ә
с
і
п
т
і
к
б
і

Білім деңгейі:

Біліктілік:

л і м д е ң г е й і :	ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Тиегіш жүргізушісі
Ж Ұ м ы с т ә ж і р и б е с і н е к о й ы л а т ы н т а л а п т а р :	Қажет етпейді		
Б е й р е с м и			

ж
э
н
е
и
н
ф
о
р
м
а
л
д
ы
б
і
л
і
м
б
е
р
у
м
е
н
б
а
й
л
а
н
ы
с
ы
:

Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру

Б
а
с
қ
а
ы
қ
т
и
м
а
л
л
а
у
а
з
ы

м а т а у л а р ы :					
І с - ә р е к е т т і ң н е г і з г і м а қ с а т ы :	Жүктерді тасымалдау, көтеру, тиеу, түсіру, орнын ауыстыру және қабаттап төсеу				
Еңбек функцияларының сипаттамасы					
Е ң б е к ф у н к ц и я л а р	<table> <tr> <td>Міндетті енбек функциялары :</td><td>Тиегіштерді және барлық арнайы механизмдерді басқару</td></tr> <tr> <td></td><td>1.Тиегіштерді және барлық арнайы механизмдерді басқару</td></tr> </table>	Міндетті енбек функциялары :	Тиегіштерді және барлық арнайы механизмдерді басқару		1.Тиегіштерді және барлық арнайы механизмдерді басқару
Міндетті енбек функциялары :	Тиегіштерді және барлық арнайы механизмдерді басқару				
	1.Тиегіштерді және барлық арнайы механизмдерді басқару				

ы н ы ң т і з б е с і :	Қосымша еңбек функциялары:	2. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу
1 - е ң б е к ф у н к ц и я с ы :	1-дағды	Машықтар:
3 . Т и е г і ш т е р д і	Жүктерді тиеу, түсіру, орнын ауыстыру және қабаттап тиеу кезінде	2-разряд үшін: 1. Жүктерді тиеу, түсіру, орнын ауыстыру және қабаттап тиеу кезінде аккумуляторлық тиегіштерді және барлық арнайы жүк қармау механизмдері мен құрылғыларын басқару. 2. Тиегішке және оның барлық механизмдеріне техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу. 3. Тиегіштің жұмысындағы, оның механизмдеріндегі ақауларды анықтау және оларды жою. 4. Алынбалы жүк қармайтын құрылғылар мен механизмдерді орнату және ауыстыру. 5. Жүк тиегіш, жүк қармау тетіктері мен құрылғыларына жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізуге қатысу. 6. Аккумулятор заряды. 7. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері. 8. Жол қозғалысы ережелері. 3-разряд үшін : 1. Жүктерді тиеу, түсіру, орнын ауыстыру және қабаттап төсеу кезінде тракторлық тиегіштерді, вагон тиегіштерді, вагон түсіргіштерді және барлық арнайы жүк түсіру механизмдері мен құрылғыларын және қайырмааларды басқару. 2. Тиегішке және оның барлық механизмдеріне техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу. 3. Тиегіштің жұмысындағы ақауларды анықтау.

жаккумуляторлық тиегіштерді ә және барлық арнайы жүк н қармау механизмдері мен е құрылғыларын басқару	4. Алынбалы жүк қармайтын құрылғылар мен механизмдерді орнату және ауыстыру. 5. Жүк тиегіш, жүк қармау тетіктері мен құрылғыларына жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізуге қатысу. 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері. 7. Жол қозғалысы ережелері. Білімдер: 2-разряд үшін: 1. Аккумуляторлық тиегіштің құрылғысы; көліктің барлық түрлерінде жүктерді тиеу, түсіру тәсілдері; жүктерді көтеру, орнын ауыстыру және төсеу қағидалары; көше қозғалысы, кәсіпорын аумағы бойынша қозғалыс, пристанциялық жолдар және белгіленген дабыл қағидасы. 2. Электротехника бойынша қарапайым мәліметтер. 3-разряд үшін : 1. Тиегіштер мен аккумуляторлы батареялардың құрылысы. 2. Көліктің барлық түрлерінде жүктерді тиеу және түсіру тәсілдері. 3. Жүктерді көтеру, орнын ауыстыру және төсеу ережелері. 4. Жол қозғалысы, кәсіпорын аумағы мен бекет маңындағы жолдар бойынша қозғалыс ережесі. 5. Жанар-жағармай материалдарының қолданылатын сұрыптары. 6. Аккумулятор өндірісінің негізгі материалдарының атаулары. 7. Қышқылдар мен сілтілермен жұмыс істеу ережелері. 8. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
2-дағды: Жүктерді тиеу, түсіру, орнын ауыстыру және қабаттап тиеу кезінде аккумуляторлық тиегіштерді және барлық арнайы жүк қармау механизмдері мен құрылғыларын басқару	Машықтар: 4-разряд үшін: 1. Қуаттылығы 73,5 кВт (100 а. к. дейін) дейінгі трактор тиегішті басқару 5-разряд үшін : 1. Қуаты 73,5 кВт жоғары (100 а. к. жоғары) трактор тиегішті және оны бульдозер, скрепер, экскаватор және басқа да машиналар ретінде пайдалана отырып, қуаты 147 кВт дейінгі (200 а. к. дейін) тиегіште жұмыс істеген кезде басқару Білімдер: 4-5-разрядтан үшін : 1. Тиегіштер мен аккумуляторлы батареялардың құрылысы; көліктің барлық түрлерінде жүктерді тиеу және түсіру тәсілдері. 2. Жүктерді көтеру, орнын ауыстыру және төсеу ережелері. 3. Жол қозғалысы, кәсіпорын аумағы мен бекет маңындағы жолдар бойынша қозғалыс ережесі. 4. Жанар-жағармай материалдарының қолданылатын сұрыптары. 5. Аккумулятор өндірісінің негізгі материалдарының атаулары. 6. Қышқылдар мен сілтілермен жұмыс істеу ережелері. 7. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қос	Машықтар: 6-разряд үшін : 1. Қуаты 73,5 кВт жоғары (100 а. к. жоғары) трактор тиегішті және оны бульдозер, скрепер, экскаватор және басқа да машиналар ретінде

ы м ш 1-дағды: а Жүктерді тиеу, түсіру, е орнын ауыстыру және н қабаттап тиеу кезінде б аккумуляторлық тиегіштерді е және барлық арнайы жүк к қармау механизмдері мен ф құрылғыларын басқару у н к ц и я с ы : Т	пайдалана отырып, қуаты 147 кВт дейінгі (200 а. к. дейін) тиегіште жұмыс істеген кезде басқару 7-разряд үшін : 1. Күрделі электрондық басқару жүйесімен, телескопиялық немесе фронтальды жебемен жабдықталған және ірі тоннажды контейнерлерді тиеу-түсіруге арналған қуаты 200 кВт-тан жоғары (250 а. к. жоғары) тракторлық тиегішті басқару Білімдер: 6-7-разрядтар үшін : 1. Тиегіштер мен аккумуляторлы батареялардың құрылысы. 2. Көліктің барлық түрлерінде жүктерді тиеу және түсіру тәсілдері. 3. Жүктерді көтеру, орнын ауыстыру және төсеу ережелері. 4. Жол қозғалысы , кәсіпорын аумағы мен бекет маңындағы жолдар бойынша қозғалыс ережесі. 5. Жанар-жағармай материалдарының қолданылатын сұрыптары. 6. Аккумулятор өндірісінің негізгі материалдарының атаулары. 7. Қышқылдар мен сілтілермен жұмыс істеу ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі: и е г і ш т е р д і ж э н е б а р л ы қ а р н а й ы м е х а н и з м 2-дағды: Тиегішке және оның барлық механизмдеріне техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу	- Машықтар: 2-7-разрядтар үшін: 1. Тиегішке және оның барлық механизмдеріне техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу. 2. Тиегіштің жұмысындағы, оның механизмдеріндегі ақауларды анықтау және оларды жою. 3. Алынбалы жүк қармайтын құрылғылар мен механизмдерді орнату және ауыстыру. 4. Жүк тиегіш, жүк қармау тетіктері мен құрылғыларына жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізуге қатысу. 5. Аккумулятор заряды. Білімдер: 2-7-разрядтар үшін: 1. Тиегіштер мен аккумуляторлы батареялардың құрылысы. 2. Электротехника бойынша білімі.
	-

д е р д і б а с к а р у	Дағдыны тану мүмкіндігі:	
Қ о с ы м ш а е ң б е к ф у н к ц и я с ы 2 : Қ о л д а н ы с т а ғ ы н о р м а т и	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар:
		2-7-разрядтар үшін : 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау
		Білімдер:
		2-7-разрядтар үшін : 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.

В
Т
і
к
қ
Ұ
ж
а
Т
т
а
р
ғ
а
с
э
й
к
е
с
т
е
х
н
и
к
а
л
ы
қ
қ
Ұ
ж
а
т
т
а
м
а
н
ы
р
э
с
і
м
д
е
у

Дағдыны тану мүмкіндігі : -

Ж
е
к
е
қ

Ү
з
ы
р
е
т
т
е
р
г
е
к
о
й
ы
л
а
т
ы
н
т
а
л
а
п
т
а
р
:

Дербестік және жауапкершілік;
Стресске төзімділік;
Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.

Ж
Ү
м
ы
с
қ
а
р
Ү
қ
с
а
т
б
е
р
у
д
і
ң
е
р
е
к
ш

е Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және
шеңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама

а
р
т
т
а
р
ы

Т
е
х
н
и
к
а
л
ы
қ
р
е
г
л
а
м
е
н
т
т
е
р
м
е
н
Ұ
л

КО ТР 014/2011 техникалық регламенті

т
т
ы
қ
с
т
а
н
д
а
р
т
т
а
р
д
ы
ң

Т і з і м і :		
С	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
Б	3	8343-9-022 Тиегіш машинаның машинисі
Ш	3	8343-2-003 Порттық краншы
ш		
е		
ң		
б		
е		
р		
і		
н		
д		
е		
г		
і		
б		
а		
с		
қ		
а		
к		
ә	3	8343-2-008 Қран машинисі (краншы)
с		
і		
п		
т		
е		
р		
м		
е		
н		
б		
а		
й		
л		
а		
н		
ы		
с		
:		
12. "Асфальтбетоншы" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	7114-3	
Сабақ атауының коды:	7114-3-001	
Кәсіптің атауы:	Асфальтбетоншы	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі :	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі :	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: (Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Асфальтбетоншы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:			
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Жол негізін дайындаумен, жол-құрылыс материалдарын үлестірумен, асфальтбетон жамылғысын пішіндеумен және әрлеумен байланысты жөндеу жұмыстарының, қосалқы және көмекші жұмыстардың жоғары сапасын қамтамасыз ету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автомобиль жолдарының асфальтбетон жамылғыларын салу кезінде жөндеу, қосалқы және көмекші жұмыстарды орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	
	1-дағды	Машықтар:	
		1-разряд үшін: 1. Асфальтбетоннан және қара тұтқырғыштармен өңделетін материалдардан жамылғыларды салу және жөндеу нысандарында дайындық, тиеу-түсіру және жинау жұмыстарын орындау 2. Жол-құрылыс машиналары мен жол құрылымдарының элементтерін қолмен және механикаландырылған құралды қолдана отырып, тазалау бойынша жұмыстарды жүзеге асыру, жамылғыларды бөлшектегеннен және кескеннен кейін материалдарды жинау. 2-разряд үшін: 1. Жол жамылғыларын салу және жөндеу кезінде негіздерді дайындау бойынша жұмыстарды орындау 2. Негізді кен балғасымен тазалау	

Асфальтбетон ж о л жамылғыларын салу кезінде қосалқы жұмыстарды орындау .	3. Инертті толтырғыштарды елеу 4. Отын жару 5. Қара тұтқырғышты айдау 6. Жол материалдарын тегістеу және түптеу
	Білімдер: 1-разряд үшін: 1. Жол жамылғыларының негіздерін дайындау сапасына қойылатын талаптар. 2. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасын білу. 2-разряд үшін : 1. Жамылғыларды салу үшін негіздерді дайындау әдістері; 2. Тұтқыр материалдарды қаптамадан шығару, тасымалдау және сақтау ережелері; 3. Жамылғыларды дайындауға арналған компоненттердің құрамы. 4. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-дағды: Ж о л асфальтбетон жамылғыларын салу кезінде шағын жол жөндеу жұмыстарын және қосалқы жұмыстарды орындау	Машықтар: 3-разряд үшін : 1. Қайнату қазандықтарында қара тұтқыр материалдарды қыздыру; 2. Компоненттерді қазандықтарға жүктеу; 3. Жамылғы астындағы негіздерді салу; 4. Қол үлестіргіштердің көмегімен негіздерді қара тұтқыр материалдармен өңдеу; 5. Тіреме білеулерді орнату; 6. Асфальтбетон қоспалары мен ыстық және суық күйінде қара тұтқырғыштармен өңделетін материалдарды қолмен беру және төсеу; 7. Сынамаларды кесу және кесу орындарын бітеу; 8. Асфальтбетон жамылғыларындағы жарықшақтарды тазалау және бітеу; 9. Асфальтбетон жамылғылары мен қара тұтқырғыштармен өңделген материалдардан салынған жамылғыларды қолмен және асфальтқыздырғыштарды немесе жөндеушілерді қолдана отырып ұсақ жөндеу; 10. Қара тұтқырғыштармен өңделген материалдардан салынған асфальтбетон жамылғыларын механикаландырылған құралдың көмегімен бөлшектеу және кесу; 11. Қайнату қазандықтарын, шығару қазандықтарын, шығару науаларын және араластыру қондырғыларын тазалау. 4-разряд үшін : 1. Ашық қазандықтарда асфальт қоспаларын қорыту; 2. Электротермиялық тәсілмен тұтқырғышты дайындау; 3. Маяктар мен маяк төрткілдештерді орната отырып, асфальтбетоннан және қара тұтқырғыштармен өңделетін материалдардан салынған жол жамылғыларын пішіндеу және әрлеу; 4. Жеке карталармен асфальтбетон және асфальт жамылғыларын, сондай-ақ жаяужолдарды, бақша жолдарын және төсеніштерді жөндеу ; 5. Асфальтбетон және қара қоспалы жамылғылардың шұңқырларын жөндеу.

1-еңбек функциясы : Автомобиль жолдарының асфальтбетон жамылғыларын салу кезінде жөндеу, қосалқы және көмекші жұмыстарды орындау	Білімдер: 3-разряд үшін : 1. Асфальтбетон жамылғылары мен қара тұтқырғыштармен өңделетін материалдардан салынған жамылғылардың негізгі түрлері; 2. Қара жамылғыларды салу кезінде қолданылатын мастикалардың, эмульсиялардың, асфальт қоспаларының және инертті толтырғыштардың түрлері; 3. Асфальтбетон жамылғылары мен қара тұтқырғыштармен өңделген жамылғылардың механикаландырылған құралының көмегімен бөлшектеу, кесу және бітеу тәсілдері. 4. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасын білу. 4-разряд үшін : 1. Асфальтбетон жамылғылары астындағы негіздерге және қара тұтқырғыштармен өңделген материалдардан салынған жамылғылар астындағы негіздерге қойылатын негізгі талаптар; 2. Мастикалардың, эмульсиялардың, асфальт қоспаларының және қара тұтқырғыштармен өңделетін материалдардан жасалған қоспалардың сапасына қойылатын талаптар; 3. Жамылғыларды салу, жөндеу және қабылдау ережелері; 4. Асфальтбетон жамылғылары мен қара тұтқырғыштармен өңделген материалдардан салынған жамылғылардың шұңқырларын жөндеу ережелері мен тәсілдері. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-дағды: Асфальтбетонды жол жамылғыларын салу кезінде жол-жөндеу	Машықтар: 5-разряд үшін : 1. Жол жамылғыларының шөгу орындарын жою; 2. Құбырларды, науаларды, бастиектерді, тіреу қабырғалары мен парапеттерді және жөндеу; 3. Автомобиль жолдарын сәулеттік безендіру элементтерінің жекелеген зақымдануларын түзету; 4. Пандағы пикетаж және жол элементтерін бөлу; 5. Геодезиялық құралдың көмегімен жол құрылыстарының биіктік белгілерін анықтау; 6. Сүзгілерді қалпына келтіре отырып, дренаждар мен төсемдерді орнату және жөндеу; 7. Қоршау және сигнал құрылғыларын орнату; 8. Өрістеуші жыраларды бекіту; 9. Автомобиль жолдарының жол жамылғысын таңбалау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде; 10. "Зебра" типті жаяу жүргіншілер өткелінің сызықтарын бояулармен және термопластикалық материалдармен жағу;; 11. Трафарет бойынша қарама-қарсы бағыттардың көлік ағындарын бүріккіш пистолеттердің көмегімен бөлетін аралдарды белгілеу, жолақтар бойынша қозғалыс бағытын белгілейтін жебелерді, екі компонентті пластиктермен, жарық қайтаратын элементтерді-пневматикалық пистолетпен, тіректердің, көпірлердің, жол өтпелерінің тік беттерін, порталдардың, туннельдердің, парапеттердің соңғы беттерін белгілеу.

	жұмыстарын және қосалқы жұмыстарды орындау	Білімдер: 5-разряд үшін: 1. Жол жамылғылары мен жасанды құрылыстардың жай-күйін бағалау әдістері; 2. Геодезиялық құралды орнату және қолдану ережесі; 3. Бояулардың, еріткіштердің және термопластикалық материалдардың негізгі түрлері мен қасиеттері; 4. Олардың тұтқырлығы мен сусымалығын анықтау әдістері; 5. Лак-бояу материалдарын қолдану тәсілдері; 6. Көлденең таңбалау сызықтарының, жебелерінің және жазуларының өлшемдері; 7. Жол белгілерімен немесе бағдаршамдармен ұштастыра отырып таңбалау тәртібі; 8. Жол таңбасына қойылатын техникалық талаптар; 9. Жарық қайтаратын элементтермен үйлестіре отырып, таңбалау материалдарын жағу ережесі; 10. Термопластикалық материалдарды жағуға арналған механикаландырылған құралды орнату және жұмыс істеу қағидаты; 11. Екі компонентті пластикалық материалдарды жағу құрамы мен технологиясы; 12. Топырақ эрозиясымен күресу әдістері; 13. Жолдардағы көктайғақты жою тәсілдері; 14. Еңбекті қорғау және техниканы білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1-қосымша еңбек функциясы : Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	1-дағды	Машықтар:
	Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	5-разряд үшін: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау
		Білімдер:
		5-разряд үшін : 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
СБШ ішіндегі б а с қ а кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8342-9-003 Бетон төсегіштің машинисі
	3	7119-9-005 Асфальтбетон төсегіштің машинисі
13 "Темірбетон бұйымдарын құюшы" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	8115-1	
Сабак атауының коды:	8115-1-001	

Кәсіптің атауы:	Темірбетон бұйымдарын құюшы		
СБШ біліктілік деңгейі :	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Темірбетон бұйымдарын құюшы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе "Skills Enbek" онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:			
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Темірбетон бұйымдарын құю, темірбетонға күтім жасау, құрылыс кезінде темірбетон беттерін өңдеу, сондай-ақ ғимараттар мен құрылыстарды кеңейту, қайта құрылымдау, қалпына келтіру және күрделі жөндеу бойынша жұмыстар кешенін орындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бетондау алдында қарапайым дайындық жұмыстарын жүргізу, темірбетонға күтім жасау. Күрделілігі орташа темірбетон жұмыстарының кешенін орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		

1-дағды

Құрылыс қалдықтарынан, қардан, мұздан қалыптарды, тасты негіздерді және бетон беттерін тазалау. Темірбетон беттерін егеу. Арматураны тоттан тазарту. Жаңа төселген темірбетонға күтім жасау. Сумен суару. Бетоннан қалыптарды тазарту, оны майлау

Машықтар:
3-разрядтар үшін:
1. Бүріккішпен және бетон жұмыстарына арналған қол құралымен жұмыс жасау;
2. Қол құралымен бетон беттерін егеу;
3. Арматуралық болатты тоттан қол құралымен тазалау;
4. Бетон қоспаларынан қалыптарды тазалау, оны майлау;
5. Құрылыс алаңында болған, биіктікте жұмыс істеген, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және бетон жұмыстарын жүргізу кезіндегі еңбекті қорғау талаптарын сақтау.
6. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы талаптарын сақтау, жеке қорғану құралдарын қолдану;
7. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
Білімдер:
1. Бетон және темірбетон бұйымдары мен құрылымдарының түрлері;
2. Қалыптың жай-күйіне қойылатын талаптар;
3. Бетондау алдында арматураның жай-күйіне қойылатын талаптар;
4. Жаңа төселген бетонға күтім жасау ережелері;
5. Тиеу жұмыстары кезінде қимылмен сигнал беру ережелері;
6. Бетон жұмыстарына арналған қол құралының мақсаты.
Дағдыны тану мүмкіндігі:
-
Машықтар:
4-разряд үшін:

1-еңбек функциясы : Бетондау алдында қарапайым дайындық жұмыстарын жүргізу, темірбетонға күтім жасау. Күрделілігі орташа темірбетон жұмыстарының кешенін орындау	2-дағды: Бетондау алдында күрделі дайындық жұмыстарын жүргізу Бетон қоспасын арнайы құрылымдарға төсеу алдында ұйымдастыру және дайындық жұмыстарын жүргізу	1. Бетон қоспасын көлденең жазықтықтарға төсеу. 2. Едендердің астыңғы қабаттарын, бетон негіздерін және цемент төсемдерін орнату. 3. Бетон және темірбетон құрылымдарын бөлшектеу және жөндеу. 4. Бетон қоспасын арнайы құрылымдарға төсеу алдында ұйымдастыру және дайындық жұмыстарын жүргізу. Білімдер: 1. Бетон қоспасын бір және қос қисықтықтың жұқа қабырғалы құрылымдарға, көпірлердің аралық құрылымдарының күрделі құрылымдарына, кернеулі күшейтілген монолитті құрылымдарға төсеу; 2. Турбогенераторлардың, қоректік электр сорғыларының іргетастарындағы төсеме бөлшектерді бетондау; ұңғымалар мен траншеяларды бетондау; 3. Құрылыс алаңында болған, биіктікте жұмыс істеген, өрт қауіпсіздігі, электр қауіпсіздігі және бетон жұмыстарын жүргізу кезіндегі еңбекті қорғау талаптары; 4. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасына қойылатын талаптар; 5. Өндірістегі жазатайым оқиға кезінде жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Өндірістік үдерістің барлық кезеңдерін білу және қолданылатын көтергіш-көліктік және қайта тиеу машиналары

	3-дағды: Құю жұмыстарын және темірбетоннан дайын өнімдер мен бұйымдарды алу жұмыстарын жүргізу	мен темірбетон бұйымдарын құю механизмдерін басқару . 2. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау	
		Білімдер: 1. Өндірістік үдерістің барлық кезеңдерін білу және қолданылатын көтергіш-көліктік және қайта тиеу машиналары мен темірбетон бұйымдарын құю механизмдерін басқару . 2. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 техникалық регламенті		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	7549-4-035 Темірбетон бұйымдарын әрлеуші	
	3	7549-4-046 Бетон және темірбетон бұйымдарын оюшы	
14. "Асфальт араластырғыш қондырғының операторы" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	8115-9		
Сабақ атауының коды:	8115-9-026		
Кәсіптің атауы:	Асфальт араластырғыш қондырғының операторы		
СБШ біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі :			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Асфальт араластырғыш қондырғының операторы

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді	
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын, алаңдарды салу, жөндеу және күтіп-ұстау үшін сұйық битум материалдарын дайындаудың сапалы орындалуын қамтамасыз ету, беттік өңдеу, тегістеу, сіңдіру, іргетастар мен су өткізгіш құбырларды гидрооқшаулау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары :	1. Автоматты және қолмен режимде циклдік немесе үздіксіз жұмыс істейтін мобильді немесе стационарлық асфальтбетон араластырғыш қондырғының жұмысын басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	-
	1-дағды Асфальтбетон араластырғыш қондырғыға техникалық қызмет көрсету	Машықтар:
		1. Жұмыс сызбаларын оқу; 2. Асфальтбетон араластырғыш қондырғының ұсақ механикалық зақымдануы мен ақауларын тексеру кезінде анықтау; 3. Тексеру кезінде анықталған ұсақ механикалық зақымданулар мен ақауларды жоюды жүргізу; 4. Асфальтбетон араластырғыш қондырғының жұмыс тораптары мен бөлшектерін тазалауды жүргізу; 5. Асфальтбетон араластырғыш қондырғының жұмыс тораптары мен агрегаттарында майлауды, майды үстеп құюды және ауыстыруды жүргізу, асфальтбетон араластырғыш қондырғыға ауысым сайын техникалық қызмет көрсету шеңберінде оның жұмыс тораптары мен агрегаттарының бекіту қосылыстарын тексеру және тарту; 6. Жұмыс тораптарын, агрегаттар мен бөлшектерді бөлшектемей асфальтбетон араластырғыш қондырғыға ұсақ жөндеу жүргізу; 7. Техникалық шарттарға сәйкес асфальтбетон араластырғыш қондырғының алдын алу және оны жұмыс күйінде ұстау үшін қажетті жұмыстарды жүргізу.
		Білімдер:

1-еңбек функциясы: Автоматты және қолмен режимде циклдік немесе үздіксіз жұмыс істейтін мобильді немесе стационарлық асфальтбетон араластырғыш		1. Асфальтбетон араластырғыш қондырғының жарамдылығын тексеру және тексеру тәсілдері; 2. Асфальтбетон араластырғыш қондырғы жұмысының ұсақ ақауларының белгілері мен себептері және оларды жою тәсілдері; 3. Нақты үлгідегі асфальтбетон араластырғыш қондырғысына техникалық шарттарда белгіленген талаптарға сәйкес ауысым сайын техникалық қызмет көрсету жұмыстарының құрамы; 4. Нақты үлгідегі асфальтбетон араластырғыш қондырғысына техникалық шарттармен белгіленген талаптарға сәйкес профилактикалық техникалық қызмет көрсету жұмыстарының құрамы; 5. Қызмет көрсетілетін асфальтбетон араластырғыш қондырғыны пайдалану ережелері; 6. Асфальтбетон араластырғыш қондырғысының жұмысындағы ықтимал ақаулардың, олардың пайда болуының ықтимал себептерінің тізбесі және оларды жою тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	2-дағды: Жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізілгеннен кейін асфальт-бетон араластырғыш қондырғының жұмыс жабдығын монтаждай отырып,	Машықтар:
		1. Жоспарлы-алдын ала жөндеу үдерісінде жою үшін олардың тізбесін қалыптастыру мақсатында асфальтбетон араластырғыш қондырғының жұмысындағы ақауларды анықтау және есепке алуды жүргізу; 2. Асфальтбетон араластырғыш қондырғыны жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізуге дайындауды жүргізу; 3. Асфальтбетон араластырғыш қондырғыны жоспарлы-алдын ала жөндеуден кейін жұмысқа дайындауды жүргізу; 4. Ақауларды анықтау үшін жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізілгеннен кейін асфальтбетон араластырғыш қондырғының жұмысын тексеруді жүзеге асыру, жоспарлы-алдын ала жөндеу бойынша қосымша жұмыстар жүргізуді талап ететін ақауларды жою; 5. Жоспарлы-алдын алу жөндеу бойынша жұмыстарды қабылдауды құжаттау.
		Білімдер:
		1. Қызмет көрсетілетін бетон араластырғыш қондырғының

қондырғының жұмысын басқару	жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізуге арналған асфальт-бетон араластырғыш қондырғысының жұмыс жабдығын бөлшектеу	жоспарлы-алдын алу жөндеулерін орындау мерзімдері; 2. Асфальтбетон араластырғыш қондырғыға жоспарлы-алдын ала жөндеу жүргізу ережелері; 3. Асфальтбетон араластырғыш қондырғыны жоспарлы-алдын ала жөндеуге техникалық дайындау тәртібі; 4. Асфальтбетон араластырғыш қондырғыны жоспарлы-алдын ала жөндеуден кейін жұмысқа дайындау тәртібі; 5. Асфальтбетон араластырғыш қондырғыны пайдалану ережелері; 6. Бетон араластырғыш қондырғының дұрыс жұмыс істеуін сипаттайтын техникалық параметрлерге қойылатын талаптар; 7. Асфальтбетон араластырғыш қондырғының жекелеген тораптары мен бөлшектерін жөндеуге және ауыстыруға арналған нормалар; 8. Жоспарлы-алдын алу жөндеу бойынша жұмыстарды тапсыру-қабылдау актісін рәсімдеуге қойылатын талаптар; 9. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	3-дағды: Асфальтбетон қоспасының (рецептураның) компоненттерінің құрамын және өтінімде көрсетілген талаптарға жауап беретін оны дайындау шарттарын таңдау, асфальтбетон қоспасын іске қосу (қосу), рецептураға сәйкес асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған компоненттерді тиеу	Машықтар: 1. Өтінімде көрсетілген техникалық сипаттамаларға сәйкес асфальтбетон қоспасының (рецептураның) құрамын іріктеуді жүзеге асыру 2. Бетон араластырғыш қондырғыны іске қосуды (қосуды) жүзеге асыру 3. Шығыс бункерлерінің ысырмаларын ашу және оларды берілген салмақ (көлем) жиынтығынан кейін жабу 4. Қоспаларды рецептураға сәйкес мөлшерлеу 5. Жұмыс журналында қажетті есептік жазбаларды жүргізу Білімдер: 1. Асфальтбетон қоспаларының маркалары және олардың техникалық сипаттамалары 2. Берілген сипаттамадағы асфальтбетон қоспасын дайындау үшін компоненттердің құрамын таңдау тәртібі 3. Асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған компоненттерді жүктеу реті

		4. Асфальтбетон қоспасын пластификациялау немесе қатайтуды жеделдету үшін қолданылатын қоспалардың түрлері мен мақсаты 5. Басқарылатын асфальтбетон араластырғыш қондырғының құрылысы, пайдалану ережелері және жұмыс режимдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	4-дағды: Жол-құрылыс материалдарымен қамтамасыз ету және автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп ұстау бойынша жұмыстар жүргізу	Машықтар: 1. Тауарлық асфальтбетон өндірісі. 2. Асфальтбетон қоспасын автоматты режимде және қолмен асфальтбетон араластырғыш қондырғыда дайындау үшін компоненттерді дайындау Білімдер: 1. Өндірістік үдерістің барлық кезеңдерін білу 2. Жол-құрылыс материалдарымен қамтамасыз ету және автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмыстар жүргізу . 3. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама) , еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8115-5-007 Жылжымалы асфальтбетон араластырғыш машинисі
15. "Жол жұмысшысы" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	7119-9	
Сабак атауының коды:	7119-9-002	
Кәсіптің атауы:	Жол жұмысшысы	
СБШ біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым), "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: "Автомобиль жолдары мен аэродромдар құрылысы" кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Б і л і к т і л і к : Ж о л ж ұ м ы с ш ы с ы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:			
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын салуға, жөндеуге және пайдалануға байланысты жол жұмыстарын орындау. Жұмыс физикалық күш-жігерді азайту және белгілі бір тапсырмаларды орындауға кететін уақытты азайту және өнім сапасын жақсарту үшін қолданылады қолмен және қол және басқа құралмен орындалады.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндіріс үдерісінің барлық кезеңдерін, қолданылатын материалдар мен құралдарды, сондай-ақ түпкілікті өнімнің сипаты мен мақсатын білу. 2. Қауіпсіздік техникасы талаптарын сақтау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 2-разряд үшін : 1. Жолдың негіздері мен жамылғыларын қардан, кірден және шаңнан қолмен тазалау; 2. Құмды қиыршық тасты және шағыл тасты лақтырып аудару;	

1-дағды

Автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмыстарды орындау. Жол төсемесінің конструктивтік қабаттарын, автомобиль жолының конструктивтік элементтерін салу және жөндеу .

3. Жолдың негіздері мен жамылғыларын сумен суару;
 4. Цемент-бетон жамылғыларын салу кезінде рельс-қалыптардың бетін тазалау және майлау;
 5. Цемент-бетон жамылғыларын құммен себу;
 6. Жол белгілері мен жолдың элементтерін қолмен тазалау;
 7. Жолдың негіздері мен жамылғыларын салу және жөндеу кезінде жол-құрылыс материалдарын үлестіру;
 8. Қазу машиналарынан кейін науаны қолмен тазалау;
 9. Рельс-қалыптарды жамау;
 10. Негіздерді, жамылғыларды және жиектерді қолмен бөлшектеу;
 11. Тұтас шымдауды орнату және жөндеу;
 12. Құмды, қиыршық тасты жәнешағыл тасты қолмен елеу;
 13. Жол жиектерін қолмен тегістеу;
 14. Тұтқыр материалдарды құю;
 15. Бетон жамылғыларын салу кезінде шанақты тазалаумен самосвал-автомобиль қоспасын қабылдау;
 16. Бетон жамылғыларын салу кезінде шанақты тазалай отырып, самосвал-автомобильден жаңа төселген қоспаның шеттерін кесу;
 17. Жаңа төселген бетон қоспасының шеттерін кесу ;
 18. Механикаландырылған төсеу үшін қол жетпейтін жерлерді қолмен тығыздау;
 19. Тас дойбы мен пакеляжды дайындау;
 20. Тас пен пакеляжды сұрыптау.
- 3-разряд үшін:
1. Маяктар, маякты, маяқтық төрткілдештер, құм, құм-цемент, қиыршық тас, шағыл тасты жол негіздерінің қалыптары бойынша салу және таптауға пішіндеу;
 2. Топырақ және жақсартылған топырақ жолдарды пішіндеу;
 3. Жол белгілерін орнату;
 4. Дренаждарды орнату және жөндеу;
 5. Механикаландырылған құралдың көмегімен жақсартылған топырақты қиыршық тасты жолдарды, қиыршық тасты, шағыл тасты жамылғылардың және негіздердің шұңқырларын жөндеу;
 6. Торға шымдастыруды орнату және жөндеу;
 7. Бүйірлік тасты төсеуге арналған негіздерді салу;
 8. Көлденең пішіннің бойлық еңістерін сақтай отырып, жыраларды, су бұру және жазық арықтарды орнату және қалпына келтіру;

	9. Автомобиль жолдарының жол жамылғысын таңбалау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде; 10. Қалыптардың көмегімен жаяу жүргіншілер өткелінің сызықтарын кейіннен қолмен салу үшін бақылау нүктелерін анықтау; 11. Қоршау құрылғылары мен конустарды орнату және алу; 12. Лак-бояу материалдарын қолдана отырып жұмыстар жүргізу.
	Білімдер: 2-разряд үшін: 1. Жолдардағы негізгі жол-құрылыс материалдарының, жол төсемелері құрылымдарының және жасанды құрылыстардың түрлері; 2. Асфальтбетон, цементбетон, битумминералды және өзге де қоспаларды дайындау ережесі; 3. Көктайғақпен және қар басуымен күресу жолдары; 4. Жол қозғалысы ережелері. 3-разряд үшін: 1. Қолданылатын жол-құрылыс және лак-бояу материалдарының негізгі қасиеттері; 2. Асфальтбетон және цемент-бетон жамылғылары үшін жақсартылған топырақты жолдарды, жаяужолдар мен негіздерді салу және жөндеу ережелері; 3. Жолдарды салу және жөндеу кезінде қолданылатын механикаландырылған құралды пайдалану ережелері; 4. Механикаландырылған құралдың көмегімен жамылғылар мен негіздерді бөлшектеу және кесу, бұзылуларын жою және жол төсемелерін қалпына келтіру тәсілдері; 5. Цемент-бетон жолдарын салу кезінде негіздерді рельс-нысандарға дайындау тәсілдері; 6. Дренаж салу негіздері; 7. Жол таңбасының түрлері және оны қолмен жағу тәсілдері; 8. Жұмыстарды жүргізу кезінде автомобиль қозғалысын жабусыз және орындарды қоршаусыз жұмыстарды жүргізу ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Машықтар: 4-разряд үшін: 1. Маяктар, маякты төрткілдештер және қалып бойынша қиыршық тасты және шағыл тасты жамылғыларды салу және пішіндеу; 2. Жеке карталармен шағыл тасты және қиыршық тас жамылғыларды жөндеу;

1-еңбек функциясы : 1. Өндіріс үдерісінің барлық кезеңдерін, қолданылатын материалдар мен құралдарды, сондай-ақ түпкілікті өнімнің сипаты мен мақсатын білу. 2. Қауіпсіздік техникасы талаптарын сақтау.	2-дағды: Автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмыстарды орындау. Жол төсемелерінің құрылымдық қабаттарын, автомобиль жолының құрылымдық элементтерін салу және жөндеу.	3. Машиналармен тегістелгеннен кейін жол жамылғыларының бетін соңғы тегістеу; 4. Бүйірлік тасты, маяктарды және маякты төрткілдештерді орнату; 5. Тіректер мен құбырлардың іргетастарына шағыл тасты және қиыршық тасты дайындау қабатын салу ; 6. Жолдардан және жасанды құрылыстардан атмосфералық жауын шашынды бұру; 7. Цементбетон жамылғылары жіктерінің жиектері мен бетін әрлеу және жөндеу; 8. Кедергі және сымарқан қоршауларын орнату және оларға қызмет көрсету; 9. Автомобиль жолдарының жол жамылғысын таңбалау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде, қозғалысты ұйымдастыру сұлбасы бойынша бақылау нүктелерін алдын ала белгілеу, қалыптарды құрастыру және орнату, таңбалау материалын бүріккіш пистолеттің көмегімен жағу, ескі таңбаны қайта таңбалау, жолдарды таңбалау машиналарымен таңбалау кезінде жұмысқа қатысу. 5-разряд үшін: 1. Жол жамылғыларының шөгу орындарын жою; 2. Құбырларды, науаларды, бастиектерді, тіреу қабырғалары мен парапеттерді орнату және жөндеу ; 3. Автомобиль жолдарын сәулеттік безендіру элементтерінің жекелеген зақымдануларын түзету; 4. Пандағы пикетаж және жол элементтерін бөлу; 5. Геодезиялық құралдың көмегімен жол құрылыстарының биіктік белгілерін анықтау; 6. Сүзгілерді қалпына келтіре отырып, дренаждар мен төсемдерді орнату және жөндеу; 7. Қоршау және сигнал құрылғыларын орнату; 8. Өрістеуші жыраларды бекіту; 9. Автомобиль жолдарының жол жамылғысын таңбалау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде; 10. "Зебра" типті жаяу жүргіншілер өткелінің сызықтарын бояулармен және термопластикалық материалдармен жағу; 11. Трафарет бойынша қарама-қарсы бағыттардың көлік ағындарын бүріккіш пистолеттердің көмегімен бөлетін аралдарды белгілеу, жолақтар бойынша қозғалыс бағытын белгілейтін жебелерді, екі компонентті пластмассаларды, жарық қайтаратын элементтерді -пневматикалық пистолетпен, тіректердің, көпірлердің, жол өтпелерінің тік беттерін, порталдардың, туннельдердің, парапеттердің соңғы беттерін белгілеу. Білімдер: 4-разряд бойынша:
---	---	---

	1. Жолдарды салу, жөндеу және таңбалау кезінде қолданылатын материалдардың сапасына қойылатын талаптар; 2. Қыста бетондау ережелері және бетонды жылыту әдістері; 3. Жол төсемелерін, жасанды құрылыстарды салу, пайдалану және жол жабдығы; 4. Көлденең және тік таңбаның түрлері, оларды қолдану тәртібі; 5. Трафареттерді қолдана отырып, бүріккіш пистолетпен таңбалау кезінде жұмыстарды жүргізу ережелері мен тәсілдері; 6. Таңбалау материалдарының шығын нормалары; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын талаптар; 8. Автомобиль қозғалысын ішінара жабумен және жабусыз жұмыстарды орындау ережелері. 5-разряд үшін: 1. Жол жамылғылары мен жасанды құрылыстардың жай-күйін бағалау әдістері; 2. Геодезиялық құралды орнату және қолдану ережесі; 3. Бояулардың, еріткіштердің және термопластикалық материалдардың негізгі түрлері мен қасиеттері; 4. Олардың тұтқырлығы мен сусымалығын анықтау әдістері; 5. Лак-бояу материалдарын қолдану тәсілдері; 6. Көлденең таңбалау сызықтарының, жебелерінің және жазуларының өлшемдері; 7. Жол белгілерімен немесе бағдаршамдармен ұштастыра отырып таңбалау тәртібі; 8. Жол таңбасына қойылатын техникалық талаптар; 9. Жарық қайтаратын элементтермен үйлестіре отырып, таңбалау материалдарын жағу ережесі; 10. Термопластикалық материалдарды жағуға арналған механикаландырылған құралды орнату және жұмыс істеу қағидаты; 11. Екі компонентті пластикалық материалдарды жағу құрамы мен технологиясы; 12. Топырақ эрозиясымен күресу әдістері; жолдардағы көктайғақты жою әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-дағды: Автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмыстарды орындау. Жол төсемелерінің құрылымдық қабаттарын, автомобиль	Машықтар:
	6-разряд үшін: 1. Құрама темірбетон жол және аэродром тақталарын монтаждау; 2. Болат және шойын тақталарды монтаждау.
	Білімдер:
	6-разряд үшін:

	жолының құрылымдық элементтерін салу және жөндеу.	1. Құрама темірбетонды жол және аэродром, болат және шойын тақталарды монтаждау және бекіту ережелері мен тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	4-дағды: Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды сақтау.	Машықтар: 2-6-разрядтар үшін: 1. Аспапты жұмысқа дайындау. 2. Жұмысты жүзеге асыру үшін қолмен және механикаландырылған құралды пайдалану. 3. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану. 4. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды сақтау. 5. Жазатайым оқиғаға және/немесе штаттан тыс жағдайларға алып келуі мүмкін әрекеттерге жол бермеу. 6. Алғашқы медициналық көмек көрсету. Білімдер: 2-6-разрядтар үшін: 1. Өндіріс үдерісінің барлық кезеңдерін, қолданылатын материалдар мен құралдарды, сондай-ақ түпкілікті өнімнің сипаты мен мақсатын білу. 2. Жол-құрылыс жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Стресске төзімділік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8189-0-006 Желілік жұмысшы
16. "Қада қағу қондырғысының машинисі" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	8342-4	
Сабак атауының коды:	8342-4-003	
Кәсіптің атауы:	Қада қағу қондырғысының машинисі	
СБШ біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).	
		Біліктілік:

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Қада қағу қондырғы сының машинисті
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:			
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Қадалардың негіздерін, тығын қоршауларды, айлақ қоршауларды, тірек қабырғаларды және басқа да соларға ұқсас құрылымдарды орнату кезінде қадаларды қағу және батыру үшін қолданылатын әртүрлі типтегі машиналарды басқару.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қадалардың негіздерін, тығын қоршауларды, айлақ қоршауларды, тірек қабырғаларды және басқа да соларға ұқсас құрылымдарды орнату кезінде қадаларды қағу және батыру үшін қолданылатын әртүрлі типтегі машиналарды басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	
		Машықтар:	
		5-8-разрядтан үшін: 1. Қадалардың негіздерін, тығын қоршауларды, айлақ қоршауларды, тірек қабырғаларды және басқа да соларға ұқсас құрылымдарды орнату кезінде қадаларды қағу және батыру үшін қолданылатын әртүрлі типтегі машиналарды басқару. 2. Жұмыс режимін таңдау. 3. Машинаның жұмыс механизмдерін берілген режимге реттеу. 4. Жанар-жағармай материалдарымен толтыру. 5-разряд үшін: 1. Қозғалтқыш қуаты 73 киловаттқа дейінгі (100 ат күшіне дейін) қозғалтқышы бар өздігінен жүретін діріл-батыру тиегіштер. 2. Копрасыз діріл тиегіштер. 3. Копрасыз дизель-балғалар. 6-разряд үшін: 1. Қозғалтқыш қуаты 73 киловаттқа дейінгі (100 ат күшіне дейін)	
	1-дағды: Қадалардың негіздерін, тығын қоршауларды, айлақ қоршауларды, тірек қабырғаларды және басқа да соларға ұқсас құрылымдарды орнату кезінде		

1-еңбек функциясы : Қадалардың негіздерін, тығын қоршауларды, айлақ қоршауларды, тірек қабырғаларды және басқа да соларға ұқсас құрылымдарды орнату кезінде қадаларды қағу және батыру үшін қолданылатын әртүрлі типтегі машиналарды басқару.	қадаларды қағу және батыру үшін қолданылатын әртүрлі типтегі машиналарды басқару.	қозғалтқышы бар өздігінен жүретін діріл-батыру тиегіштер. 7-разряд үшін: Өздігінен жүретін копралы қондырғылар.
		Білімдер:
		5-8-разрядтан үшін: - Зерделенетін машиналардың құрылымы мен техникалық сипаттамалары. - Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. - Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормаларын жүргізу технологиясы. - Майлар мен отынның маркалары және қасиеттері. - Шығарылатын жұмыстардың сапасына қойылатын техникалық талаптар. - Электротехника негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Машиналарға техникалық қызмет көрсету, жүйелер мен тораптардың жарамдылығын тексеру. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.	Машықтар:
		5-8-разрядтан үшін: - Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру - Қызмет көрсетілетін машиналардың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. - Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
		Білімдер:
		5-8-разрядтан үшін: - Қызмет көрсетілетін машиналардың құрылысы және техникалық сипаттамалары. - Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. - Электротехника негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		5-8-разрядтан үшін:

1-қосымша еңбек функциясы : Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	1-дағды	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау	
		Білімдер:	
		5-8-разрядтан үшін: 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Стресске төзімділік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	8342-6-001 Құбыр төсегіштің машинисі	
	3	8342-9-003 Бетон төсегіштің машинисі	
17. "Тиегіш машинаның машинисі" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	8343-9		
Сабақ атауының коды:	8343-9-022		
Кәсіптің атауы:	Тиегіш машинаның машинисі		
СБШ біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша кіші біліктілік деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Көтергіш машинаның машинисі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:			

Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Мачта, тіректі немесе шахталық көтергішке, жұмыс платформасы бар көтергішке қызмет көрсету және басқару	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс көтергішін және жұмыс орнын тексеру, жұмыс өндірісінің басталуына кедергі келтіретін қоқыс пен бөгде заттарды жинау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
	1-дағды Құрылыс көтергішінің жай-күйін тексеру және бақылау, қауіпсіздік аспаптары мен құрылғыларының, жарықтандырудың, дабыл берудің және бұғаттаудың, жүкшығырдың, тежегіштердің, жылжымалы бөліктердің қоршауларының, шекті ажыратқыштардың, көтеру биіктігін шектегіштердің, ұстағыштардың жұмыс қабілеттілігін тексеру	Машықтар:
		1. Машинаны жұмысқа дайындау. 2. Жұмыс орнын дайындау. 3. Құрылыс көтергішінің және оның механизмдерінің жұмысын жүктемесіз сынау 4. Құрылыс көтергішін іске қосуға кедергі келтіретін ақауларды жою 5. Құрылыс көтергішіне қызмет көрсететін қызметкерлерді жұмыс басталар алдында және жүкті көтерер алдында олардың қауіпті аймақтан шығу қажеттілігі туралы ескерту 6. Жел жылдамдығының және қоршаған ауа температурасының рұқсат етілген мәндерінен асып кеткен, желідегі кернеу төмендеген, электр және механикалық жабдықтың ақаулары анықталған кезде көтергіш құрылыстың жұмысын тоқтату 7. "Тоқта" сигналын алған кезде көтергіш құрылғысын тоқтату.
		Білімдер:
		1. Құрылыс көтергішінің тораптарының, механизмдерінің, электр жабдықтарының құрылысы, конструктивтік ерекшеліктері мен мақсаты 2. Пайдалану құжаттамасында белгіленген жүктерді көтеру және өткізу тәртібі 3. Құрылыс көтергішінің пайдалану құжаттамасы (пайдалану жөніндегі нұсқаулық, монтаждау жөніндегі нұсқаулық, техникалық сипаттама) 4. Жұмыс үдерісінде туындайтын құрылыс көтергішінің ақаулықтарын жою әдістері мен тәсілдері 5. Алынбалы жүк қармайтын құралдар мен ыдыстардың мақсаты мен конструктивтік ерекшеліктері 6. Апат салдарын оқшаулау және жою жөніндегі іс-шаралар жоспары.

1-еңбек функциясы : Құрылыс көтергішін және жұмыс орнын тексеру, жұмыс өндірісінің басталуына кедергі келтіретін қоқыс пен бөгде заттарды жинау	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Жүк-жолаушылар көтергішін іске қосуға кедергі келтіретін ақауларды жою	Машықтар: 1. Жүк-жолаушылар көтергішін, көтергішті және адамдарды жылжытуға арналған мұнараны басқару 2. Жұмыста пайдалану және технологиялық құжаттаманы пайдалану 3. Жұмыстарды жүргізу жобасында және / немесе технологиялық карталарда көрсетілген жұмыстарды қауіпсіз орындау жөніндегі талаптарды сақтау 4. Жүк-жолаушылар көтергішін пайдалану жөніндегі басшылықтың талаптарын сақтау 5. Жүктерді және адамдарды жүк-жолаушылар көтергішінде тасымалдау кезінде жұмыстарды және /немесе технологиялық карталарды өндіру жобаларының талаптарына сәйкес жұмыстарды қауіпсіз жүргізу әдістерін қолдану 6. Жүк-жолаушылар көтергішінің қалыпты жұмысына кедергі келтіретін ақауларды жою. Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін жүк-жолаушылар көтергішінің тораптарының, механизмдерінің, электр жабдықтарының құрылысы, конструктивтік ерекшеліктері мен мақсаты 2. Дайындаушының техникалық құжаттамасында көзделген адамдарды жылжытуға арналған жүк-жолаушылар көтергішінің, көтергіштің және мұнараның жұмыс істеу алгоритмі 3. Жұмыс үдерісінде туындайтын жүк-жолаушылар көтергішінің ақаулықтарын жою әдістері мен тәсілдері 4. Жабдықтың істен шығуының ықтимал себептері және олардың алдын алу және жою тәсілдері 5. Зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік;	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	8343-1-001 Кран машинисі (краншы)	
	3	8343-1-002 Автомобиль кранының машинисі	
18. "Асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған жылжымалы қайнату қазандығының машинисі" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	8115-9		
Сабақ атауының коды:	8115-9-013		
Кәсіптің атауы:	Асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған жылжымалы қайнату қазандығының машинисі		
СБШ біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі :	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған жылжымалы қайнату қазандығының машинисі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Әр түрлі көлемдегі жылжымалы асфальтбетон араластырғышты және автоасфальтбетон тасығышты қолдана отырып механикаландырылған жұмыстарды орындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау кезінде асфальтбетон қоспасын дайындау және жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың және асфальтбетон тасығыштың көмегімен тасымалдау	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машықтар:	

1. Илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың және оның құрамдас бөліктерінің құрылымы, жұмыс қағидаты және техникалық сипаттамалары
2. Илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың құрылғысы, жұмыс қағидаты және автоматты құрылғыларды, кіріктірілген диагностика құралдарын және техникалық жай-күйін қашықтықтан мониторингтеу жүйелерін пайдалану ережесі
3. Илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғышты пайдалану жөніндегі нұсқаулықтың талаптары
4. Илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғышты өндірістік пайдалану ережесі
5. Құрылыс және машина жасау саласындағы терминология
6. Илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың механикалық, гидравликалық және электрлік жабдықтарының жұмыс қағидаты
7. Асфальтбетон қоспасының компоненттерін жылжымалы илеу көлемі 1200 л дейінгі асфальтбетон араластырғыштың араластырғыш барабанына тиеу тәсілдері (мөлшерлегішті пайдалана отырып және оларсыз)
8. Асфальтбетон қоспасының компоненттерін илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың араластырғыш барабанына тиеу кезіндегі мөлшерлегіштер ауытқуының мәні
9. Дайын асфальтбетон қоспасын араластырғыш барабаннан жылжымалы илеу көлемі 1200 л дейін асфальтбетон араластырғыштан түсіру тәсілдері
10. Араластырғыш барабаннан 1200 л дейін жылжымалы илеу көлеміндегі асфальтбетон араластырғыштан дайын асфальтбетон қоспасын түсірудің технологиялық тәсілдері
11. Әртүрлі ауа райы және климаттық жағдайларда жұмыстарды орындау процесінде автоасфальтбетон тасығыштың жүйелері мен жұмыс жабдықтарын реттеуді жүргізу
12. Асфальтбетон қоспаларын тиеу, тасымалдау және түсіру кезінде автоасфальтбетон тасығыштың технологиялық жабдықтары мен жетек жүйелерін басқару
13. Штаттан тыс жағдайлар туындаған кезде жұмысты аяқтау
14. Жол қозғалысы ережелерін сақтау
15. Қауіпсіз жылдамдықты, қашықтықты және көлденең аралықты сақтау; жылдамдықты төмендетпеңіз немесе басқа көлік құралдарының қозғалысына кедергі келтірмеу
16. Көлік ағынында маневр жасауды қамтамасыз ету, қозғалыстың басқа қатысушыларын өздерінің маневрлері туралы хабардар ету және оларға кедергі келтірмеу
17. Еңбекті қорғау талаптарын сақтау
18. Өрт сөндіру құралдарын қолдану
19. Асфальтбетон қоспасын илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың

1-еңбек функциясы : Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау кезінде асфальтбетон қоспасын дайындау және жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың және асфальтбетон тасығыштың көмегімен тасымалдау	1-дағды Асфальтбетон араластырғышты өндірістік пайдалану және жұмыс қабілеттілігін сақтау	араластырғыш барабанында дайындау жөніндегі технологиялық тәсілдер 20. Асфальтбетон қоспасының компоненттерін араластырғышта араластыру режимдері илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы бетон тасығыштың барабаны 21. Асфальтбетондардың түрлері мен типтері, оларды илеудің жылжымалы көлемі 1200 л дейін асфальтбетон араластырғышпен дайындау режимдері 22. Компоненттерді тиеу, асфальтбетон қоспасын дайындау, тасымалдау және түсіру кезінде жылжымалы илеу көлемі 1200 л дейін асфальтбетон араластырғыштың жұмыс органдарын басқару тәсілдері 23. Технологиялық жабдықтың тазалығы нормаларын сақтау тәсілдері және араластырғыш барабан илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыш 24. 1200 л дейін жылжымалы илеу көлеміндегі асфальтбетон араластырғыштың белгіленген дыбыстық және жарық сигнализациясының жұмыс істеу қағидаты 25. Машиналарды қауіпсіз пайдалануды және асфальтбетон араластырғышпен 1200 л дейін жылжымалы илеу көлемімен жұмыстарды қауіпсіз жүргізуді қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулықтар 26. Штаттан тыс жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі 27. Илеу көлемі 1200 л дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың жұмысын апаттық тоқтату тәсілдері 28. Ауысымды қабылдау және тапсыру ережелері. Жол қозғалысы ережелері 29. Жалпы пайдаланымдағы автомобиль жолдарында өз жүрісімен жылжымалы илеу көлемі 1200 л дейін асфальтбетон араластырғышты тасымалдау ережесі Білімдер: 1. Автоасфальтбетон тасығыштың және оның құрамдас бөліктерінің құрылымы, жұмыс қағидаты және техникалық сипаттамалары 2. Автоматты құрылғылардың, кіріктірілген диагностика құралдарының және автоасфальтбетон тасығыштың техникалық жай-күйін қашықтан мониторингтеу жүйелерінің құрылғысы, жұмыс қағидаты және пайдалану ережесі 3. Автоасфальтбетон тасығышты пайдалану жөніндегі нұсқаулықтың талаптары 4. Автоасфальтбетон тасығышты өндірістік пайдалану ережесі 5. Автоасфальтбетон тасығыштың механикалық, гидравликалық, пневматикалық және электрлік жабдықтарының жұмыс қағидаты 6. Автоасфальтбетон тасығыштың технологиялық жабдығы мен шанағының тазалығы нормаларын сақтау тәсілдері 7. Автоасфальтбетон тасығыштың орнатылған дыбыстық және жарық дабылының жұмыс істеу принципі
---	--	--

		8. Машиналарды қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету және автоасфальтбетон тасығыштың жұмысын қауіпсіз өндіру жөніндегі нұсқаулықтар 9. Штаттан тыс жағдайлар туындаған кездегі іс-қимыл тәртібі 5 және 6-разрядтан үшін : 1. Автоасфальтбетон тасығыштың жұмысын апаттық тоқтату тәсілдері 2. Ауысымды қабылдау және тапсыру ережелері 3. Жол қозғалысы ережелері 4. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Асфальтбетон қоспасын дайындау, жөндеу және күтіп-ұстау жұмыстарын жүргізу	Машықтар: 1. Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау кезінде асфальтбетон қоспаларын дайындау және жылжымалы автоасфальтбетон тасығыштың және асфальтбетон араластырғышының көмегімен тасымалдау 2. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері Білімдер: 1. Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау кезінде асфальтбетон қоспаларын дайындау және жылжымалы автоасфальтбетон тасығыштың және асфальтбетон араластырғышының көмегімен тасымалдау 2. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8115-5-007 Жылжымалы асфальтбетон араластырғыштың машинисі
19. "Тиеу-түсіру жұмыстарындағы кешенді бригаданың механизаторы (докер-механизатор)" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	8343-9	
Сабақ атауының коды:	8343-9-032	
Кәсіптің атауы:	Тиеу-түсіру жұмыстарындағы кешенді бригаданың механизаторы (докер-механизатор)	

С Б Ш біліктілік деңгейі:	3		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалар ы бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (52-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28475 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Тиеу-түсіру жұмыстарындағы кешенді бригаданың механизаторы (докер-механизатор)
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Кран машинисі (краншы) Машинист-краншы Тиегіш машинаның машинисі Көтергіш машинаның машинисі		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Тиеу-түсіру жұмыстарындағы кешенді бригаданың механизаторы (докер-механизатор) - механикаландыру құралдары – тиегіштер, манипуляторлар, шығырлар, крандар, тасымалдау желілері және т. б. көмегімен көлік құралдарын түсіретін немесе тиейтін маман. Автомобиль жолдарын салуға, жөндеуге және пайдалануға байланысты жол жұмыстарын орындау.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функциялары ның тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары :	1. Қолданылатын көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару, оларды тазалау және майлау. Қоймалар мен көлік құралдарында жүктерді бекіту және жабу. Тасымалданатын жүктің массасы мен мөлшеріне сәйкес қажетті мықарқандарды таңдау. Ілмектердің жарамдылығын анықтау, жүктерді тиеу және байлау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машықтар: 1-разряд үшін (4-класс): 1. Жүктердің барлық түрлерін кемелерге, вагондарға, автомобильдерге және өзге де жылжымалы құрамға: бір	

топтағы крандарды; электр тиегіштерді, автожүктегіштерді, шығырларды (тельферлерді), транспортерлерді (конвейерлерді, иірмектерді, норийлерді), трюмді, вагонды, қойма және электр жетегі бар өзге де машиналарды, жүк лифтілерін қолдана отырып тиеу, түсіру және қайта тиеу;

дірілдің, діріл қопсытқыштың, вагон аударғыштың, люк көтергіштің, магниттік сепаратордың технологиялық жабдығының машиналарының (механизмдерінің) бірі;

2. Қолданылатын көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару;

3. Қызмет көрсетілетін машиналарды, механизмдер мен құрылғыларды тазалау және майлау;

4. Қоймалар мен көлік құралдарында жүктерді бекіту және жабу;

5. Тасымалданатын жүктің массасы мен мөлшеріне сәйкес қажетті ілмектерді таңдау;

6. Ілмектердің жарамдылығын анықтау;

7. Жүк түсіретін құрылғыларды орнату және ауыстыру;

8. Жүктерді тиеу және байлау;

9. Қалқандар мен басқыштарды тасымалдау;

10. Жұмыс үдерісінде вагондарды итеру (шығару);

11. Жылжымалы құрамның люктерін, борттарын, есіктерін ашу және жабу;

12. Жүкті түсіргеннен кейін жылжымалы құрамды тазалау;

13. Коммерциялық операцияларды орындауға қатысу.

2-разряд үшін (3-класс):

1. Жүктердің барлық түрлерін кемелерге, вагондарға, автомобильдерге және өзге де жылжымалы құрамға: бір топтағы крандарды, жүк көтергіштігі 5 тоннаға дейінгі автожүктегіштерді, жартылай тіркемесі бар тартқыштарды (тракторларды), бульдозерлерді (вагондардың дизельді тартқыштарын), тракторлық тиегіштерді (бульдозерлерді) қолдана отырып тиеу, түсіру және қайта тиеу;

бір топтағы экскаваторлар, стаккерлер, реклаймерлер, арнайы кеме тиеу (түсіру) машиналары, трюмдік, вагондық, ішкі жану қозғалтқыш жетегі бар арнайы қойма машиналары, порталдық пневматикалық қайта тиегіштер, контейнерлік көтергіш-қайта тиегіштер;

2. Қолданылатын көлік және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару;

3. Машиналардың, механизмдер мен құрылғылардың жұмысындағы ақауларды анықтау;

4. Машиналарға, механизмдерге, жүк қармайтын және өзге де құрылғыларға ай сайын техникалық қызмет көрсету, анықталған ақауларды жою (егер неғұрлым білікті мамандарды тарту талап етілмесе);

5. Жылжымалы құрам мен қойма алаңдарының жүк көтергіштігі мен сыйымдылығын ұтымды пайдалануды қамтамасыз ету;

1-дағды Жүк ұстайтын құрылғыларды орнату және ауыстыру. Қалқандар мен басқыштарды тасымалдау, жұмыс үдерісінде вагондарды итеріп жеткізу, люктерді, борттарды, жылжымалы құрамның есіктерін ашу және жабу. Жүкті түсіргеннен кейін жылжымалы құрамды тазалау. Біліктілігі жоғары механизаторлардың басшылығымен металл құрылымдарды, ауыр салмақты және ұзын өлшемді жүктерді тиеу және түсіру.	6. Шағын партиялармен тасымалданатын жүктерді іріктеу және жинақтау, оларды жылжымалы құрамды беру және орналастыру орындарына орналастыру; 7. Барлық жүктерді тиеу және байлау; 8. Әртүрлі жағдайларда жүктерді жылдам және қауіпсіз ілмектеу және жылжыту тәсілдерін таңдау; 9. Ілмектерді әртүрлі түйіндермен біріктіру және байланыстыру; 10. Дабыл беру функцияларын орындау. 3-разряд үшін (2-класс): Жұмыс сипаттамасы: 1. Жүктердің барлық түрлерін кемелерге, вагондарға, автомобильдерге және өзге де жылжымалы құрамға тиеу, түсіру және қайта тиеу: екі түрлі топтағы крандарды (порталдық және мобильді) немесе экскаваторларды немесе; жүк көтергіш машиналардың немесе механизмдердің бір түрімен ұштастыра отырып, бір топтағы крандардың немесе экскаваторлардың: жүк көтергіштігі 28 тоннаға дейінгі автотиегіштермен, жартылай тіркемесі бар тартқыштармен (тракторлармен) және бульдозерлермен (вагондардың дизельді тартқыштарымен), тракторлық тиегіштермен (бульдозерлермен), контейнерлік қайта тиегіштермен, трюмдік, вагондық және қоймалық қозғалтқыштан жетегі бар арнайы машиналармен ішкі жану, порталдық пневматикалық тиегіштер; - жүк көтергіштігі 28 тоннаға дейінгі автожүктегіштер: тракторлық тиегіштермен (бульдозерлермен), автоконтейнер тасымалдағыштармен, ершікті кеме тартқыштармен, іштен жану қозғалтқыш жетегі бар трюмдік, вагондық және қоймалық арнайы машиналармен, контейнерлік қайта тиегіштермен, тартқыштармен (тракторлармен) және бульдозерлермен (дизельдік машиналармен) ұштастыра отырып вагондарды тартқыштармен); - жүк көтергіштігі 10 тоннадан асатын автотиегіштер және контейнерлік тиегіштер; - стокерлер, реклаймерлер, арнайы кеме тиеу (түсіру) машиналары; - ішкі жану қозғалтқыш жетегі бар порталдық пневматикалық қайта тиегіштер, трюмдік, вагондық, қоймалық арнайы машиналар; - трактор тиегіштер (бульдозерлер) және контейнерлік тиегіштер; 2. Қолданылатын көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару; 3. Машиналарға, механизмдерге, жүк қармайтын және өзге де құрылғыларға ауысым сайын техникалық қызмет көрсету, анықталған ақауларды жою (егер неғұрлым білікті мамандарды тарту талап етілмесе), оларға техникалық қызмет көрсетудің және жөндеудің өзге де түрлеріне қатысу;
---	---

1-еңбек функциясы : Қолданылатын көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару, оларды тазалау және майлау. Қоймалар мен көлік құралдарында жүктерді бекіту және жабу. Тасымалданып жүктің массасы мен мөлшеріне сәйкес қажетті мықарқандарды таңдау. Мықарқандардың жарамдылығын анықтау, жүктерді тиеу және байлау.

4. Жоғары күтімді қажет ететін жүктерді тиеу және байлау;

5. Ілмектердің ұштарын өру.

4-разряд үшін (1-класс):

Жұмыс сипаттамасы:

1. Жүктердің барлық түрлерін кемелерге, вагондарға, автомобильдерге және өзге де жылжымалы құрамға тиеу, түсіру және қайта тиеу:

- үш түрлі топтағы крандар;

- екі түрлі топтағы крандар және бір топтағы экскаваторлар;

- бір топтағы крандар мен екі түрлі топтағы экскаваторлар;

- екі түрлі топтағы крандар немесе экскаваторлар көтергіш-көлік машиналарының немесе механизмдердің бір түрімен ұштастыра отырып: жүк көтергіштігі 28 тоннаға дейінгі автотиегіштермен, жартылай тіркемесі (тракторлары) бар тартқыштармен, әртүрлі жүк көтергіштігі бар автотиегіштермен және бульдозерлермен (вагондардың дизельді тартқыштарымен), тракторлық тиегіштермен (бульдозерлермен), контейнерлік қайта тиегіштермен, трюмдік, вагондық және қойма арнайы машиналары ішкі жану қозғалтқышының жетегімен, порталдық пневматикалық шамадан тыс жүктемелермен;

- әр түрлі жүк көтергіштігі бар жүк тиегіштермен біріктірілген бір топтағы крандар немесе экскаваторлар;

- бір топтағы крандар, бір топтағы экскаваторлар кез келген жүк көтергіштігі бар автотиегіштермен немесе трактор тиегіштермен (бульдозерлермен) ұштастыра отырып;

- тракторлармен, бульдозерлермен (вагондардың дизельді тартқыштарымен) немесе тракторлық тиегіштермен (бульдозерлермен) ұштастыра отырып, жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі бір топтағы крандар, автотиегіштер;

- іштен жану қозғалтқыш жетегі бар бір топтағы крандар, порталдық қайта тиегіштер, трюмдік, вагондық, қоймалық арнайы машиналар;

- бір топтағы крандар немесе экскаваторлар, жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі автотиегіштермен немесе тракторлық тиегіштермен (бульдозерлермен) ұштастыра отырып контейнерлік тиегіштер;

- жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейінгі автотиегіштер, тракторлық тиегіштер (бульдозерлер), контейнерлік қайта тиегіштер;

- жүк көтергіштігі 10 тонна және одан көп автожүктегіштер көтергіш-көлік машиналарының немесе механизмдердің бір түрімен ұштастыра отырып:

- тартқыштармен (тракторлармен) және бульдозерлермен (вагондардың дизельді тартқыштарымен), ершікті порт тартқыштармен, порталдық контейнер тасымалдағыштармен, іштен жану қозғалтқыш жетегі

	бар трюмдік, вагондық және қоймалық арнайы машиналармен, контейнерлік қайта тиегіштермен, тракторлық тиегіштермен және бульдозерлермен, стакерлермен, реклаймерлермен, арнайы кеме тиеу (түсіру) машиналарымен, тартқыштармен (тракторлар), бульдозерлер (вагондардың дизельді тартқыштары); 2. Қолданылатын көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару; 3. Машиналарға, механизмдерге, жүк қармайтын және өзге де құрылғыларға ауысым сайын техникалық қызмет көрсету, анықталған ақауларды жою (егер неғұрлым білікті мамандарды тарту талап етілмесе), оларға техникалық қызмет көрсетудің және жөндеудің өзге де түрлеріне қатысу; 4. Күрделі жүктерді тиеу және байлау.
	Білімдер:
	1 санат үшін (4-класс): - қызмет көрсетілетін көтеру-тасымалдау, қайта тиеу машиналарының, механизмдер мен құрылғылардың мақсаты, жұмыс қағидаты, құрылымы туралы мәліметтер, жүктеменің шекті нормалары; - жылжымалы құрам туралы мәліметтер; - жүктердің атаулары; - тасымалданатын жүктің массасын көзбен анықтау; - жүктерді тиеу, түсіру, қайта тиеу және тиеу тәртібі мен тәсілдері; - жүк үй-жайларының құрылысы; - ыдыстың түрлері, жүктерді орау және таңбалау; - жүктерді ашық темір жол жылжымалы құрамына және автомашиналарға тиеу және жүктерді темір жол вагондарынан түсіру және оларды қабаттау кезіндегі рұқсат етілген габариттер; - қоймалар мен жүктерді тиеу және түсіру орындарының орналасуы; - қызмет көрсетілетін учаскеде операцияларды орындаудың өндірістік тапсырмасы және технологиялық реттілігі; - тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік және шартты дабыл беру тәртібі; - ішкі еңбек тәртібі; - коммерциялық операцияларды жүргізу негіздері. Ескертпе: біліктіліктің 4-классындағы кешенді бригадалардың механизаторлары (докер-механизаторлары) металл құрылымдарын, ауыр салмақты және ұзын өлшемді жүктерді құюды және жоюды жоғары сыныпты механизаторлардың басшылығымен орындайды. 2 санат үшін (3-класс):

- қолданылатын машиналар, механизмдер мен құрылғылар тобының мақсаты, жұмыс қағидаты және құрылымы;
- учаскедегі жүктерді қайта өңдеу технологиясы;
- жүктерді тиеу, түсіру және бекітудің техникалық шарттары;
- тасымалданатын жүктердің массасы мен ауырлық центрін көзбен анықтау;
- тиеу тәртібі, ең ыңғайлы тиеу орындары;
- ілмектерді пайдалану мерзімі, олардың жүк көтергіштігі;
- оларды сынау әдістері мен мерзімдері, ілмектерді біріктіру және байланыстыру тәсілдері;
- жүк түсіретін құрылғылардың жұмыс қағидаты;
- механика, электротехника, материалтану және слесарь ісі бойынша негізгі мәліметтер;
- теміржол өткелдері мен теміржол сигналы кезіндегі көше қозғалысы тәртібі;
- еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі тәртіп;
- ішкі еңбек тәртібі;
- тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізуге қойылатын негізгі талаптар.

3-разряд үшін (2-класс):

- қолданылатын машиналар, механизмдер мен құрылғылар тобының мақсаты, жұмыс қағидаты және құрылымы; телімдегі жүктерді қайта өңдеу технологиясы; жүктерді тиеу, түсіру және бекітудің техникалық шарттары.
- тасымалданатын жүктердің массасы мен ауырлық ортасын визуалды анықтау; тиеу ережелері.
- тиеудің ең қолайлы жерлерін анықтау; мықарқандарды пайдалану мерзімдері, олардың жүк көтергіштігі, оларды сынау әдістері мен мерзімдері, мықарқандарды біріктіру және байланыстыру тәсілдері.
- жүк түсіретін құрылғылардың жұмыс қағидаты; механика, электротехника, материалтану және слесарь ісі бойынша негізгі мәліметтер.
- теміржол өткелдері мен теміржол сигналы кезіндегі көше қозғалысы ережелері; негізгі талаптар.

4-разряд үшін (1-класс):

- машиналардың (механизмдердің) электр жабдықтарының қағидатты құрылысы;
- көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналарын (тетіктерін), жүк қармау және басқа да құрылғыларды жөндеу ережесі;
- жөндеуден кейін машиналар мен механизмдердің тораптарын сынауға, реттеуге және қабылдауға арналған техникалық шарттар;
- тозған бөлшектерді қалпына келтіру және беріктендіру тәсілдері машиналардың (механизмдердің) электр жабдықтарының қағидатты құрылымы;

		көтергіш-көліктік және қайта тиеу машиналарын (механизмдерін), жүк қармайтын және басқа да құрылғыларды жөндеу ережесі; - жөндеуден кейін машиналар мен механизмдердің тораптарын сынауға, реттеуге және қабылдауға арналған техникалық шарттар; тозған бөлшектерді қалпына келтіру және беріктендіру тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау Білімдер: Өндірістік үдерістің барлық кезеңдерін білу және қолданылатын көтеру-тасымалдау және қайта тиеу машиналары мен механизмдерін басқару. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттард ың тізімі:	КО ТР 014/2011 техникалық регламенті	
С Б Ш шеңберіндегі б а с қ а кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8343-1-001 Кран машинисі (краншы)
	3	8343-1-002 Автомобиль кранының машинисі
20. "Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катоктың машинисі" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	8342-1	
Сабак атауы ның коды:	8342-1-006	
Кәсіпт ің атауы:	Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катоктың машинисі	
СБШ білікті	3	

лік деңгейі:			
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша))	Біліктілік: Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катоктың машинисі
Жұмыс тәжірибесін ең қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім беруден байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		

Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-	
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Асфальтбетон және басқа да битумминералды қоспаларды тығыздауды орындау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катокты басқару 2. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу
1 - еңбек функциясы: Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және	1-дағды Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катокты басқару	Машықтар:
		1 Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катокты басқару; 2. Ыстық асфальтбетонды және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау; 3. Ақауның себептерін анықтау және талдау. 4. Катоктың сенімділігін сақтау. 5. Катоктың техникалық жай-күйін анықтау; 6. Катоктың ақаулықтарын анықтау және жою; 7. Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану; 4. Катокқа орнатылған барлық механизмдер мен жабдықтарды тексеру; 5. Катоктың механизмдерін монтаждауды және бөлшектеуді жүзеге асыру; 6. Нысандағы катокты жұмысқа дайындау; 7. Катокты іске қосу және жұмыс режиміне шығару.
		Білімдер:
		1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы және техникалық сипаттамалары; 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар; 3. Жол қозғалысы ережелері, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы; 4. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары; 5. Майлар мен отынның маркалары мен қасиеттері;

жарты лай тіркем елі катокт ы басқа ру. Маши наға техни калық қызме т көрсет у , оның жүйел ері мен торап тарын ың жарам дылығ ын тексер у.		6. Жұмыстардың, материалдардың және құрылыс элементтерінің сапасына қойылатын техникалық талаптар. 3. Катокты басқару тәсілдерін, режимдерін білу; 4. Жұмыстың сенімділігін сақтаудың технологиялық әдістерін білу; 5. Асфальтбетонды және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау әдістерін білу; 6. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануын білу; 7. Жұмыс сапасын бағалау әдістерін білу; 8. Ақау түрлерін және оның алдын алу және жою тәсілдерін білу; 9. Енбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері; 10. Жол қозғалысы ережелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру .	Машықтар: 1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру; 2. Жанар-жағармай материалдарымен толтыру; 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою; 4. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
		Білімдер: 1. Катокты басқару тәсілдерін, режимдерін білу; 2. Жұмыстың сенімділігін сақтаудың технологиялық әдістерін білу; 3. Асфальтбетонды және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау әдістерін білу; 4. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануын білу; 5. Жұмыс сапасын бағалау әдістерін білу; 6. Ақау түрлерін және оның алдын алу және жою тәсілдерін білу; 7. Электротехника, механика, гидравлика негіздері; 8. Құрылыс слесарі үшін көзделген, машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін көлемде слесарлық іс. 9. Енбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері; 10. Жол қозғалысы ережелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Асфальтбетон және басқа да битумминералды қоспаларды тығыздауды орындау .
1 - қосым ша еңбек функц иясы : Қолда ныста	1-дағды Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау.
		Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.

Ғ ы норма тивтік құжат тарға сәйкес техни калық құжат таман ы рәсімд еу	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыр еттерг е қойыл атын талапт ар:	Жауапкершілік; Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.	
Жұмы с қа рұқсат беруді ң ерекш е шартт ары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
СБШ	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
шенбе	3	8342-1-018 Жол катогының операторы
ріндег	3	8342-1-007 Тегіс білікті өздігінен жүретін катоктың машинисі
і	3	7119-9-005 Асфальтбетон төсегіштің машинисі
басқа	3	8342-9-003 Бетон төсегіштің машинисі
кәсіпт	3	
ермен		
байла		
ныс:		
21. "Тегіс білікті өздігінен жүретін каток машинисі" кәсіп карточкасы:		
То п ко ды :	8342-1	
Са ба қ ат ау ын ың	8342-1-007	

ко ды :	
Кә сі пт ің ат ау ы:	Тегіс білікті өздігінен жүретін каток тың машинисі
С Б Ш бі лі кті лі к де ңг ей і:	3
С Б Ш бо йы н ш а бі лі кті лі кті ң іш кі де ңг ей і:	-
БТ Б А, Б А, үл гіл ік бі лі кті	

лі к си па тт ам ал ар ы бо йы н ш а бі лі кті лі к де ңг ей і:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кә сі пт ік бі лі м де ңг ей і:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Тегіс білікті өздігінен жүретін катоктың машинисі
Ж ұм ыс тә жі ри бе сі не ко йы ла ты н та ла пт ар :	Қажет етпейді		

Бейресми және информатикалық білім беру мен бағыланыс:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру
Басқарық тиімділіктері:	
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Асфальтбетон және басқа да битумминералды қоспаларды тығыздауды орындау
Еңбек функцияларының сипаттамасы	

Ен бе к фу нк ци ял ар ын ың тіз бе сі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын тегіс біліктері бар өздігінен жүретін катокты басқару 2. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру
1- ең бе к фу нк ци яс ы: Те гіс бі лі кті өз діг ін ен жү ре ті н ка то кт ы ба сқ ар у. Ма ш ин ағ а те хн ик ал	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу
		Машықтар: 1. Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын тегіс білікті өздігінен жүретін катокты басқару; 2. Ыстық асфальтбетонды және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау; 3. Ақаудың себептерін анықтау және талдау. 4. Катоктың сенімділігін сақтау. 5. Катоктың техникалық жай-күйін анықтау; 6. Катоктың ақаулықтарын анықтау және жою; 7. Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану; 8. Катокқа орнатылған барлық механизмдер мен жабдықтарды тексеру; 9. Катоктың механизмдерін монтаждауды және бөлшектеуді жүзеге асыру; 10. Нысандағы катокты жұмысқа дайындау; 11. Катокты іске қосу және жұмыс режиміне шығару. Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы және техникалық сипаттамалары; 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар; 3. Жол қозғалысы ережелері, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы; 4. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары; 5. Майлар мен отынның маркалары мен қасиеттері; 6. Жұмыстардың, материалдардың және құрылыс элементтерінің сапасына қойылатын техникалық талаптар. 7. Катокты басқару тәсілдерін, режимдерін білу; 8. Жұмыстың сенімділігін сақтаудың технологиялық әдістерін білу; 9. Асфальтбетонды және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау әдістерін білу; 10. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануын білу; 11. Жұмыс сапасын бағалау әдістерін білу;

ық қы зм ет кө рс ет у, он ың жү йе ле рі ме н то ра пт ар ын ың жа ра мд ыл ығ ын те кс ер у		12. Ақау түрлерін және оның алдын алу және жою тәсілдерін білу; 13. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері; 14. Жол қозғалысы ережелерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру; 2. Жанар-жағармай материалдарымен толтыру; 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою; 4. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
		Білімдер: 1. Катокты басқару тәсілдерін, режимдерін білу; 2. Жұмыстың сенімділігін сақтаудың технологиялық әдістерін білу; 3. Асфальтбетонды және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау әдістерін білу; 4. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануын білу; 5. Жұмыс сапасын бағалау әдістерін білу; 6. Ақау түрлерін және оның алдын алу және жою тәсілдерін білу; 7. Электротехника, механика, гидравлика негіздері; 8. Құрылыс слесарі үшін көзделген, машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін көлемде слесарлық іс. 9. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері; 10. Жол қозғалысы ережелерін білу .
	2-дағды: Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру	
1 - ко сы м ш а ең бе к фу нк ци яс ы : Қо лд ан ыс та ғы но	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	1-дағды Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау.
		Білімдер: Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.

рм ат ив тік құ жа тт ар ға сә йк ес те хн ик ал ық құ жа тт ам ан ы рә сі мд еу	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж ек е құ зы ре тт ер ге қо йы ла ты н та ла ла пт ар :	Жауапкершілік Дербестік және жауапкершілік Стресске төзімділік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Ж ұм ыс қа рұ қс ат бе		

ру
ді
ң
ер
ек
ш
е
ш
ар
тт
ар
ы

Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама

С	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
Б	3	8342-1-018 Жол катогының операторы
Ш	3	8342-1-006 Пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катоктың машинист
ш	3	7119-9-005 Асфальт төсгіштің машинисі
ең		
бе		
рі		
нд		
егі		
ба		
сқ		
а		
кә		
сі		
пт	3	8342-9-003 Бетон төсгіштің машинисі
ер		
ме		
н		
ба		
йл		
ан		
ыс		
:		

22. "Машинист (автожол құрылыс машиналары)" кәсіп карточкасы:

Топ коды:	8342-9
Сабақ атауының коды:	8342-9-002
Кәсіптің атауы:	Машинист (автожол құрылыс машиналары)
С Б Ш біліктілік деңгейі:	3
С Б Ш бойынша біліктілік тің ішкі деңгейі:	-
БТБА, БА және	

басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Машинист (автожол құрылыс машиналары)
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары :	1. Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу.	
		Машықтар:	
		1. Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау. 2. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 3. Жанар-жағармай материалдарын құю. 4. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 5. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.	

1-еңбек функциясы : Қызмет	1-дағды Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау	4-разряд: 1. Салмағы 5 тоннаға дейінгі тегіс білікті өздігінен жүретін катоктар. 2. Механикалық басқару жүйесі бар шағыл тас үлестіргіштер. 5 разряд: 1. Бетон сынықтары; 2. 66 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90 ат күшіне дейін); 3. Тігіс құюшылар; 4. Салмағы 5-тен 10 тоннаға дейінгі тегіс біліктері бар өздігінен жүретін роликтер; 5. Пленка түзетін сұйықтықты жағуға арналған машиналар; 6. Қуаты 59 киловаттқа дейінгі (80 ат күшіне дейін) қозғалтқышы бар трактор базасындағы жолдарды жөндеуге және ұстауға арналған құрама машиналар; 7. Өздігінен жүретін тігістерді кесушілер; 8. Финишерлер; 9. Гидростатикалық басқару жүйесі бар қиыршық тас таратқыштар. 6-разряд: 1. Қозғалтқышының қуаты 66 киловаттан 100 киловаттқа дейінгі автогрейдерлер (90-нан 135 ат күшіне дейін). 2. Бетон төсегіштер. 3. Өздігінен жүретін аралас катоктар, пневматикалық шиналардағы өздігінен жүретін және жартылай тіркемелі катоктар, салмағы 10 тоннадан асатын тегіс білікті өздігінен жүретін катоктар. 4. Жиектастарды төсеуге арналған машиналар. 5. Өнімділігі сағатына 300 шаршы метрге дейінгі жол жамылғыларының қорғаныш кедір-бұдыр қабаттарын салуға арналған машиналар. 6. Қозғалтқышының қуаты 59 киловаттан 100 киловаттқа дейінгі (80-ден 135 ат күшіне дейін) трактор базасындағы жолдарды жөндеуге және күтіп-ұстауға арналған құрама машиналар. 7. Қазандықтың сыйымдылығы 1000 литрге дейін асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған жылжымалы қазандықтар. 8. Өнімділігі сағатына 25 тоннаға дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштар. 9. Өнімділігі сағатына 150 тоннаға дейінгі асфальтбетон төсегіштер. 10. Жамылғының қорғаныш қабаттарын салуға арналған минералды материалдарды сұрыптау және дайындау бойынша мобильді қондырғылар. 11. Қозғалтқышының қуаты 120 киловаттқа дейінгі жол фрезерлері (160 ат күшіне дейін). 7-разряд: 1. Қозғалтқышының қуаты 100 киловаттан 150 киловаттқа дейінгі автогрейдерлер (135-тен 200 ат күшіне дейін), жұмыс органдарын тұрақтандыру жүйесімен жабдықталған автогрейдерлер.
-----------------------------------	--	---

көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.	2. Өнімділігі сағатына 300 метрден асатын жол жамылғыларының қорғаныш кедір-бұдыр қабаттарын салуға арналған машиналар. 3. Қозғалтқышының қуаты 100 киловаттан асатын (135 ат күшінен асатын) трактор базасындағы жолдарды жөндеуге және күтп-ұстауға арналған құрама машиналар. 4. Ерітінділер мен бетон қоспаларды дайындауға арналған жылжымалы агрегатталған кешендер. 5. Қазандықтың сыйымдылығы 1000 литрден асатын асфальтбетон қоспасын дайындауға арналған жылжымалы қайнату қазандықтары. 6. Қозғалтқышының қуаты 125 киловаттқа дейінгі пішіндегіштер (170 ат күшіне дейін), тек қана. 7. Қозғалтқышының қуаты 135 киловаттқа дейінгі ремиксерлер (180 ат күшіне дейін). 8. Өнімділігі сағатына 25 тоннадан 60 тоннаға дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштар. 9. Өнімділігі сағатына 150 тоннадан асатын асфальтбетон төсегіштер. 10. Қозғалтқышының қуаты 120 киловаттан 150 киловаттқа дейінгі жол фрезерлері (160-тан 200 ат күшіне дейін). 8-разряд: 1. Қозғалтқышының қуаты 150 киловаттан 180 киловаттқа дейінгі автогрейдерлер (200-ден 240 ат күшіне дейін). 2. Өнімділігі сағатына 180 метрге дейін "ДС-100" типті машиналар жиынтығына кіретін бетон төсегіштер. 3. Қозғалтқышының қуаты 125 киловатт пішіндегіштер (175 ат күші). 4. Қозғалтқышының қуаты 180 киловаттқа дейін суық ресайклерлер (240 ат күшіне дейін). 5. Өнімділігі сағатына 60 тоннадан 100 тоннаға дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштар. 6. Термопішіндеу машиналарының жиынтығына кіретін асфальтбетон төсегіштер. 7. Қозғалтқышының қуаты 150 киловаттан 180 киловаттқа дейінгі жол фрезерлері (200-ден 240 ат күшіне дейін). 8. Электрондық басқару жүйесі бар шағыл тас үлестіргіштер. Білімдер: 4-8 разрядтар 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Жол қозғалысы ережесі, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары. 5. Майлар мен отынның маркалары мен қасиеттері. 6. Жұмыстардың, материалдардың және құрылыс элементтерінің сапасына қойылатын техникалық талаптар. 7. Электртехника, механика, гидравлика негіздері.
---	--

		8. Машинисттен төмен разрядка тарифтелетін құрылыс слесарі үшін көзделген көлемде слесарі ісі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Қызмет көрсетілетін машинаға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу. Жанар-жағармай материалдарын құю	Машықтар: 4-8 разрядтар үшін: 1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Жанар-жағармай материалдарын құю. 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. Білімдер: 4-8 разрядтар үшін: 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Жол қозғалысы ережесі, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Электртехника, механика, гидравлика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	1-дағды Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: 4-8 разрядтар үшін: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау Білімдер: 4-8 разрядтар үшін: 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік; Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
С Б Ш шеңберін	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8342-5-002 Қар тазалау машинасының операторы
	3	8342-2-001 Бульдозер машинисі

дегі басқа кәсіптермен байланыс:	3	8342-9-003 Бетон төсегіштің машинисі	
	3	8342-4-003 Қада қағу қондырғысының машинисі	
	3	8342-6-001 Құбыр төсегіштің машинисі	
	3	8342-3-002 Жер қазатын машинаның операторы	
23. "Жол фрезасының машинисі" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	8342-9		
Сабак атауының коды:	8342-9-005		
Кәсіптің атауы:	Жол фрезасының машинисі		
С Б Ш біліктілік деңгейі:	3		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Жол фрезасының машинисі
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		

Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу
1-еңбек функциясы : Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.	1-дағды Жүктерді тиеу, түсіру, орнын ауыстыру және қабаттап тиеу кезінде аккумуляторлық тиегіштерді және барлық арнайы жүк қармау механизмдері мен құрылғыларын басқару	Машықтар:
		6-86-8 разрядтар 1. Жол фрезасының көмегімен автомобиль жолының бетінен жол жамылғысын жинау (алу, кесу). 2. Трактор тартқышында фреза тырна көмегімен автомобиль жолының бетін фрезерлеу. 3. Жол фрезасына күтім жасау. 4. Фрезерленген беттің сапасын бақылау. 5. Жол фрезасының жұмысындағы ақауларды жою.
		6-разряд: 1. Қозғалтқышы қуаты 120 киловаттқа дейінгі (160 ат күшіне дейін) жол фрезерлері.
		7-разряд: 1. Қозғалтқышы қуаты 120 киловаттан 150 киловатқа дейінгі (160-тан 200 ат күшіне дейін) жол фрезерлері.
		8- разряд: 1. Қозғалтқышы қуаты 150 киловаттан 180 киловатқа дейінгі (200-ден 240 ат күшіне дейін) жол фрезерлері.
	Білімдер:	
	6-8 -разрядтар 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Фрезерлеу технологиясы, талаптар. 5. Жұмыс сапасына қойылатын техникалық талаптар. 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	2-дағды: Қызмет көрсетілетін машинаға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу-жол фрезасы	Машықтар: 6-8-разрядтан үшін: 1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Жанар-жағармай материалдарын құю. 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 4. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

1 - қосымша еңбек функциясы : Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар:	
	6-8-разрядтан үшін:	
	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау	
	Білімдер:	
Құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	6-8-разрядтан үшін:	
	1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Стресске төзімділік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 техникалық регламенті	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8342-9-002 Машинист (автожол құрылыс машиналары)
	3	8121-4-038 Фрезалы агрегаттың машинисі
	3	8121-4-039 Фрезерлік-тазарту машинасының машинисі
24. "Ресайклер машинисі" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	8342-9	
Сабақ атауының коды:	8342-9-017	
Кәсіптің атауы:	Ресайклер машинисі	
С Б Ш біліктілік деңгейі:	3	

С Б Ш бойынша біліктілікті ң ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамал а р ы бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Білі ктілі к: Реса йкле р маш ини си
Жұмыс тәжірибесін е қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми ж ә н е информалд ы білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функциялар ы н ы ң тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу	
		Машықтар:	
		1. Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және	

1-еңбек функциясы : Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.	1-дағды Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау	аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдерді басқару. 2. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 3. Жанар-жағармай материалдарын құю. 4. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 5. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. 8-разряд: 1. Қозғалтқышы қуаты 180 киловатқа дейінгі (240 ат күшіне дейін) суық ресайклирлер.
		Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары. 5. Жұмыс өндірісіне, жұмыс сапасына, материалдар мен қоспаларға қойылатын техникалық талаптар. 6. Жұмыс жүргізу ережелері. 7. Қайта өңдеу технологиясының негізгі түрлері . 8. Машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін құрылыс слесарі үшін көзделген көлемде слесарлық іс. 9. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Қызмет көрсетілетін машинаға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу.	Машықтар: 1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Жанар-жағармай материалдарын құю. 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 4. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. Білімдер:

	Жанар-жағармай материалдарын құю	1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Жол қозғалысы ережелері, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері .
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1-қосымша еңбек функциясы : Қолданыста ғ ы нормативті к құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаман ы рәсімдеу	1-дағды Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар:
		1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау
		Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттер г е қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
С Б Ш шенберінде гі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8342-9-002 Машинист (автожол құрылыс машиналары)
	3	8342-9-005 Жол фрезасының машинисі
25. "Жылжымалы асфальтбетон араластырғыш машинисі" кәсіп карточкасы:		
Т о п коды:	8115-5	
Сабақ атауын ың коды :	8115-5-007	
Кәсіптің атауы:	Жылжымалы асфальтбетон араластырғыш машинисі	
СБШ біліктілі		

к деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі №388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Мамандық: Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Жылжымалы асфальтбетон араластырғыш машинисі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдердің жұмысын басқару және бақылау		

Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысын басқару және бақылау.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу
1-еңбек функциясы: Қызмет көрсетілетін автожол құрылыс машиналарының жұмысы	1-дағды машинасын - жылжымалы асфальтбетон араластырғышты басқару	Машықтар:
		6-8-разрядтар 1. Автомобиль жолдарының жоғарғы құрылысын салу және жөндеу және аэродромдар салу кезінде қолданылатын әртүрлі типтегі және мақсаттағы машиналар мен механизмдерді басқару. 2. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 3. Жанар-жағармай материалдарын құю. 4. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 5. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу.
		6-разряд: 1. Өнімділігі сағатына 25 тоннаға дейін жылжымалы асфальтбетон араластырғыштар.
		7-разряд: 1. Өнімділігі сағатына 25 тоннадан 60 тоннаға дейінгі жылжымалы асфальтбетон араластырғыштар.
		8-разряд: 1. Өнімділігі сағатына 60 тоннадан 100 тоннаға дейінгі жылжымалы асфальтбетон араластырғыштар.
		Білімдер:
		6-8-разрядтар 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Жол қозғалысы ережелері, қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары. 5. Майлар мен отынның маркалары және қасиеттері.

н басқару және бақылау .		6. Жұмыстардың, материалдардың және құрылыс элементтерінің сапасына қойылатын техникалық талаптар. 7. Электротехника, механика, гидравлика негіздері. 8. Машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін құрылыс слесарі үшін көзделген көлемде слесарлық іс. 9. Еңбекті қорғау және техниканы білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Қызмет көрсетілетін машинаға – жылжымалы асфальтбетон араластырғышқа техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу	Машықтар: 6-8-разрядтан үшін: 1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Жанар-жағармай материалдарын құю. 3. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою. 4. Профилактикалық жөндеу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. Білімдер: 6-8-разрядтан үшін: 1. Қызмет көрсетілетін машиналардың, тіркеме жабдықтар мен құрылғылардың құрылысы мен техникалық сипаттамалары. 2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 3. Қызмет көрсетілетін машинаның көмегімен жұмыстарды орындау технологиясы. 4. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
1 - қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжатта	1-дағды Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: 6-8-разрядтан үшін: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау Білімдер: 6-8-разрядтан үшін: 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысанын білу.
	Дағдыны тану	
		-

маны рәсімде у	мүмкіндігі:	
Жеке құзырет терге қойылат ы н талапта р:	Дербестік және жауапкершілік Стресске төзімділік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмыс қ а рұқсат берудің ерекше шарттар ы	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптер мен байлан ыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8342-9-002 Машинист (автожол құрылыс машиналары)
	3	8121-4-038 Фрезалық агрегат машинисі
	3	8121-4-039 Фрезалық тазалау машинасының машинисі
26. "Автогудрондауыш машинисі" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	8115-5	
С а б а қ атауының коды :	8115-5-002	
Кәсіптің атауы:	Автогудрондауыш машинисі	
СБШ біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым). "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (3-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19169 болып тіркелді).	
	Білім деңгейі:	Мамандық:

Кәсіптік білім деңгейі:	ТЖКБ (орташа арнайы, орташа кәсіби) (жұмысшы кәсіптері)	Кәсіби білім беру (салалар бойынша)	Біліктілік: Автогудрондаушының машинисі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет етпейді		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Ұйымдарда немесе Skills Enbek онлайн платформасында біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын, аландарды салу, жөндеу және күтіп-ұстау кезінде сұйық битум материалдарын тасымалдауды, айдауды және үлестіруді, беттік өндеуді, тегістеуді, сіңдіруді, іргетастар мен су өткізгіш құбырларды Автогудрондаушының көмегімен гидроокшаулауды сапалы орындауды қамтамасыз ету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау кезінде автогудронаторды басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар:	
		5-разряд үшін: 1. Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарын орындау кезінде автогудронаторды басқару 2. Шығу алдында автогудрондаушының базалық автокөлігі мен жабдығының жарамдылығын, өрт сөндіргіштердің болуы мен жарамдылығын тексеру 3. Пайдалану құжаттамасына сәйкес автогудрондаушының толықтығын бақылау 4. Тасымалдау кезінде көлік құжаттаманың толықтығын, оның ҚР заңнамасына сәйкес болуын бақылау және автогудрондаушымен механикаландырылған жұмыстарды орындау 5. Механикаландырылған жұмыстарды орындау кезінде автогунродауыштың жүйелерін технологиялық баптауды және реттеуді жүзеге асыру 6. Айдау алдында қыздыру үшін битум материалының айналым үдерісін басқару 7. Битум материалын цистернада жұмыс температурасына дейін қыздыру үдерісін басқару 8. Битум материалын цистернада жұмыс температурасына дейін қыздыру процесін басқару	

1-дағды

Битум қоймаларынан және битумды балқыту қазандықтарынан битум материалдарын алу бойынша жұмыстарды орындау, цистерна қылтасы арқылы қабылдау құбыры арқылы өз сорғымен толтыру бойынша жұмыстарды орындау

9. Автогудрондауыш цистернасындағы битум материалдарының температурасын көрсеткіш бойынша бақылау
10. Автогудронатор цистернасындағы битум материалдарының температурасын көрсеткіш бойынша бақылау
11. Автогудрондауыш цистернасын битум материалдарымен толтырған кезде және оларды қабылдайтын контейнерге айдаған кезде жұмысшылар беретін сигналдарды тану
12. Автогудрондауыш цистернасын битум материалдарымен толтырған кезде және оларды қабылдайтын контейнерге айдаған кезде жұмысшыларға сигналдар беру
13. Автогудрондауышты әртүрлі жағдайларда (соның ішінде тәуліктің қараңғы уақытында) басқаруды жүзеге асыру
14. Автогудрондауыш цистернасын толтыру, сұйық битум материалдарын айдау және тасымалдау бойынша орындалған жұмыстар сапасының нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкестігін бағалауды жүзеге асыру
15. Базалық автомобиль агрегаттары мен автогудрондауыш жабдықтарының жұмысындағы, оның ішінде кіріктірілген диагностика құралдарының көрсеткіштері бойынша бұзушылықтарды анықтау
16. Негізгі автомобиль агрегаттары мен автогудрондауыш жабдықтарының жұмысындағы бұзушылықтардың алдын алу
17. Штаттан тыс жағдайларда автогудрондауыштың және оның жұмыс органдарының қозғалысын бақылау
18. Штаттан тыс жағдайларда автогудрондауыштың агрегаттары мен жабдықтарының жұмысын тоқтату
19. Жұмыс ауысымының басында және соңында техникалық, пайдалану және ауысымдық есептілік нысандарын толтыру
20. Жол қозғалысы ережелерін сақтай отырып, автогудрондауышты басқару.

Білімдер:

5 санат үшін:

1. Автогудронатордың құрылғысы және техникалық сипаттамалары;
2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. Пайдалану құжаттамасына сәйкес автогудронатордың толықтығы;

	3. Автожолда машиналармен, белгіленген дабылмен жұмыс істеу кезіндегі жол қозғалысы ережесі; 4. Жұмыс жүргізу ережелері; 5. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары; 6. Машиналар мен механизмдердің тораптарын майлау сұлбалары мен кезеңділігі ; 7. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын техникалық талаптар; 8. Құрылыс слесарі үшін көзделген, машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін көлемде слесарлық іс. 9. Сұйық ыстық битум материалдарын тасымалдауға мүмкіндік беретін ауа-райы-климаттық жағдайлар; 7. Автогудронатор жүйелерін технологиялық баптау және реттеу қағидалары, қолданылатын технологиялық тәсілдер; 8. Битум материалдарының сапасына қойылатын талаптар; 9. Битум материалдарын автогудронатормен қыздыру және тасымалдау ережесі; 10. Битум материалдарының түрлері, маркалары және қасиеттері; 11. Битум материалын айдау және тарату үшін қажетті температура мәні; 12. Цистернаны айналып өтіп, тұтқыр материалдарды айдау ережелері, технологиялық тәсілдер және іс-қимылдар реттілігі; 13. Автогудронаторды пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес автогудронатор цистернасын әртүрлі тәсілдермен толтыру қағидалары, технологиялық тәсілдер және іс-қимылдар реттілігі; 14. Цистернаны битум материалдарымен толтыру немесе битум материалдарын цистернадан айдау аяқталғаннан кейінгі іс-қимылдардың технологиялық тәсілдері мен реттілігі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-дағды:	Машықтар:
	5-разряд үшін: 1. Механикаландырылған жұмыстарды орындау кезінде автогудронатор жүйелерін технологиялық баптауды және реттеуді жүзеге асыру; 2. Битум материалдарын қолмен құю үлестіргішін орнату және оның жұмысын басқару;

1-еңбек
функциясы :
Автогудронато
рдың көмегімен
сұйық битум
материалдарын
айдау және
тасымалдау
бойынша
жұмыстарды
орындау

Автомобиль жолдарының жамылғыларын
беттік өңдеу кезінде битум
материалдарын үлестіру жөніндегі
жұмыстарды орындау, іргетастар мен су
өткізгіш құбырларды гидрооқшаулау
бойынша жұмыстарды орындау

3. Тарату алдында қыздыру үшін үлестіргіш бойынша битум материалдарының айналымын және автогудронатордың коммуникациясын жүргізу;
4. Автогудронаторда битум материалдарының таралу аралығының енін өзгерту;
5. Цистернаны толтыру деңгейінің көрсеткіштері бойынша автогудронатор цистернасындағы битум материалдарының деңгейін бақылауды жүзеге асыру;
6. Термометрдің көрсеткіштері бойынша автогудронатор цистернасындағы битум материалдарының температурасын анықтау;
7. Автогудронатормен битум материалдарының таралу режимін бақылауды және реттеуді жүзеге асыру.

Білімдер:

1. Автогудронатордың құрылғысы және техникалық сипаттамалары;
2. Пайдалану, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу бойынша ережелер мен нұсқаулықтар. Пайдалану құжаттамасына сәйкес автогудронатордың толықтығы;
3. Автожолда машиналармен, белгіленген дабылмен жұмыс істеу кезіндегі жол қозғалысы ережесі;
4. Жұмыс жүргізу ережелері;
5. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары;
6. Машиналар мен механизмдердің тораптарын майлау сұлбалары мен кезеңділігі ;
7. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын техникалық талаптар;
8. Құрылыс слесарі үшін көзделген, машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін көлемде слесарлық іс.
9. Пайдалану құжаттамасына сәйкес автогудронатордың толықтығы;
10. Құжаттаманың тізбесі және жинақтылығы ;
11. Автогудронатордың негізгі тораптарының құрылымдары.
12. Сұйық ыстық битум материалдарын үлестіруге мүмкіндік беретін ауа-райы-климаттық жағдайлар;
13. Автогудронатор жүйелерін технологиялық баптау және реттеу қағидалары, қолданылатын технологиялық тәсілдер;

	14. Өздігінен жүретін автогудронаторды өндірістік және техникалық пайдалану ережелері; 15. Битум материалдарын үлестіру кезінде автогудронатордың жұмыс режимдері; 16. Автогудронатордың механикаландырылған жұмыстарды орындауын қиындататын мән-жайлар туындаған кездегі іс-қимылдар тізбесі мен тәртібі; 17. Қауіпсіздік талаптары, апаттық жағдайлардағы іс-қимылдар тізбесі мен тәртібі; 18. Битум материалдарының сапасына қойылатын талаптар; 19. Битум материалдарының түрлері, маркалары және қасиеттері; 20. Сұйық битум материалдарын үлестіру бойынша орындалған технологиялық операциялардың нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкестігін бағалау критерийлері мен әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Машықтар: 1. Қызмет көрсетілетін жабдыққа техникалық қызмет көрсету. 2. Олардың жұмысындағы ақауларды анықтау және жою; 3. Профилактикалық жөндеу және қызмет көрсетілетін жабдықты жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. 4. Жұмыс басталар алдында негізгі автомобильдің және автогудронатор жабдығының жарамдылығын, жұмыс органдарының жұмыс істеуін, өрт сөндіргіштердің болуы мен жарамдылығын тексеру; 5. Пайдалану құжаттамасына сәйкес автогудронатордың толықтығын бақылау; 6. Құжаттаманың толықтығын бақылау. 7. Жұмыс басталар алдында негізгі автомобильдің және автогудронатор жабдығының жарамдылығын, жұмыс органдарының жұмыс істеуін, өрт сөндіргіштердің болуы мен жарамдылығын тексеру; 8. Негізгі автомобильдің және автогудронатор жабдығының техникалық жай-күйін техникалық шарттардың, еңбекті қорғаудың және жол қозғалысы қағидаларының талаптарына сәйкестігіне бағалауды жүргізу;

3-дағды:

Автогудрондауышқа ауысым сайын және мерзімді техникалық қызмет көрсетуді орындау

9. Жұмыс ауысымының басында және соңында негізгі автомобильдің агрегаттары мен механизмдерінің және автогудронатор жабдықтарының жұмыс қабілеттілігін тексеру;

10. Күштік қондырғыларға, базалық автомобильдің басқару жүйесінің элементтеріне және автогудронатордың жабдықтарына жанар-жағармай материалдарымен және техникалық сұйықтықтармен жанармай құю және жанармай құюды жүргізу;

11. Мұнай өнімдерін, шығыс материалдарын және косалқы бөлшектерді беру жөніндегі есепті құжаттама нысандарын толтыру;

12. Сақтаудан кейін автогудронаторға техникалық қызмет көрсету;

13. Автогудронатор жабдығын монтаждау (бөлшектеу), ауысым сайын және мерзімді техникалық қызмет көрсету операцияларын орындау кезінде жұмысшыларға сигналдар беру;

14. Автогудронаторды жөндеу бойынша жұмыстарды орындауға өтінім рісімдеу.

Білімдер:

1. Қызмет көрсетілетін машиналар мен механизмдердің құрылымы мен техникалық сипаттамалары;

2. Оларды пайдалану, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.

3. Пайдалану құжаттамасына сәйкес автогудронатордың толықтығы;

4. Автожолда машиналармен, белгіленген дабылмен жұмыс істеу кезіндегі жол қозғалысы ережесі;

5. Жұмыс жүргізу ережелері;

6. Жанар-жағармай материалдары мен электр энергиясын тұтыну нормалары;

7. Машиналар мен механизмдердің тораптарын майлау сұлбалары мен кезеңділігі ;

8. Орындалатын жұмыстардың сапасына қойылатын техникалық талаптар;

9. Құрылыс слесарі үшін көзделген, машинисттен төмен разрядқа тарифтелетін көлемде слесарлық іс.

10. Негізгі автомобиль мен автогудронатор жабдығының ықтимал ақаулары, олардың пайда болу себептері және оларды жою тәсілдері;

		11. Автогудронатор жабдығын монтаждау, бөлшектеу, орнын ауыстыру, жұмысқа дайындау және орнату қағидалары мен тәртібі; 12. Автогудронатор жабдығын құрастыру (бөлшектеу) кезінде технологиялық тәсілдердің тізбесі және оларды орындау кезектілігі; 13. Автогудронатордың конструктивтік элементтері мен жұмыс органдарын битум материалдарынан тазарту тәсілдері мен құралдары; 14. Еңбек функцияларын орындау кезінде автогудронатор машинисі толтыруға жататын есептілік түрлері; 15. Автогудронатордағы жұмыстың басында және соңында есептілік нысандарын толтыруға қойылатын ережелер мен талаптар; 16. Автогудронаторды жөндеу жөніндегі жұмыстарды орындауға өтінімді толтыруға қойылатын ережелер мен талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	4-дағды: Қауіпсіздік талаптарын сақтау және автомобиль жолдарын жөндеу және күтіп-ұстау бойынша жұмыстар жүргізу	Машықтар: Өндірістік үдерістің барлық кезеңдерін білу және бутум материалдарын тасымалдау кезінде қолданылатын автогудрондауышты басқару Білімдер: Өндірістік үдерістің барлық кезеңдерін білу және бутум материалдарын тасымалдау кезінде қолданылатын автогудрондауышты басқару. Жұмыстарды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Үйрену және өз бетімен үйрену қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
С Б Ш шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс :	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	8115-9-026 Асфальт араластырғыш қондырғының операторы

4-тарау. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

27. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (7172)799-815, kadnauka@gmail.com

28. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚазжолҒЗИ" АҚ

Орындаушылар:

Құлманов Қ.С., +7(775)2165575, kalizhankulmanov@mail.ru

Курапова В.Б., +7(701)5704023, v.kurapova@qazjolgzi.kz

29. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

30. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

31. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

32. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1-нұсқа, 2024 ж.

33. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
2-қосымша

"Жобалау, жобалау-ізвестіру және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу" кәсіптік стандарты

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандарттың қолданылу саласы: "Жобалау, жобалау-ізвестіру және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу" кәсіби стандарты "Кәсіби біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда кадрлар даярлауға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктіліктерін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындардағы қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) информалды білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

3) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) салалық мемлекеттік органдар – мемлекеттік басқарудың тиісті саласында (саласында) басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органдар.

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) БТБА – Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы.

2) БА – басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.

3) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші.

4) ББХСС – білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамасы.

5) БҚ – Бағдарламалық қамтамасыз ету.

6) ҚМЖ – құрылыс-монтаждау жұмыстары.

7) ҚОАМТ – құрылыс объектілерін ақпараттық модельдеу технологиясы.

8) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері.

9) ГАЗ – геоақпараттық жүйелер.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Жобалау, жобалау-іздігіру және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу.

5. Кәсіптік стандарттың коды: F42111018.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

F Құрылыс;

42 Азаматтық құрылыс;

42.1 Автомобиль жолдары мен темір жолдардың құрылысы;

42.11 Автомобильдік жолдар құрылысы;

42.11.1 Жолдар мен автомагистральдар құрылысы;

M Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет;

71 Сәулет, инженерлік ізденістер, техникалық сынақтар мен талдау саласындағы қызмет;

71.1 Сәулет саласындағы қызмет, инженерлік ізденістер және осы салаларда техникалық кеңес беру;

71.12 Инженерлік ізденістер саласындағы қызмет және осы салаларда техникалық кеңес беруді ұсыну;

71.12.3 Геодезиялық қызмет;

М Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет;

71 Сәулет, инженерлік ізденістер, техникалық сынақтар мен талдау саласындағы қызмет;

71.1 Сәулет саласындағы қызмет, инженерлік ізденістер және осы салаларда техникалық кеңес беру;

71.12 Инженерлік ізденістер саласындағы қызмет және осы салаларда техникалық кеңес беруді ұсыну;

71.12.5 Картография саласындағы қызмет;

М Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет;

71 Сәулет, инженерлік ізденістер, техникалық сынақтар мен талдау саласындағы қызмет;

71.1 Сәулет саласындағы қызмет, инженерлік ізденістер және осы салаларда техникалық кеңес беру;

71.12 Инженерлік ізденістер саласындағы қызмет және осы салаларда техникалық кеңес беруді ұсыну;

71.12.1 Атом өнеркәсібін және атом энергетикасы объектілерін қоспағанда, инженерлік-техникалық жобалау саласындағы қызмет;

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жобалау, жобалау-іздігіру және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеуге тартылған автожол және әуеайлақ құрылысы саласына жататын негізгі кәсіптердің сипаттамасы, сондай-ақ жұмыскерлердің жұмыстары мен еңбек функцияларының сипаттамалары келтірілген.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Объектілерді ақпараттық модельдеу инженері (BIM) - 6 СБШ-нің деңгейі;

2) Объектілерді ақпараттық модельдеу инженері (BIM) - 6 СБШ-нің деңгейі;

3) Автожол жобаларының техник-геодезисті - 4 СБШ-нің деңгейі;

4) Автожол жобаларына арналған техник-аэрофотогеодезист - 4 СБШ-нің деңгейі;

5) Автожол жобаларының техник-картографы (Техник-жерге орналастырушы) - 4 СБШ-нің деңгейі.

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Объектілерді ақпараттық модельдеу инженері (BIM)":	
Топтың коды:	2149-5
Қызмет атауының коды	-
Кәсіптің атауы:	Объектілерді ақпараттық модельдеу инженері (BIM);
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер: I санатты инженер: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санатты инженер лауазымында жұмыс стажы кемінде 2 жыл болуы тиіс; II санатты инженер: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ инженер лауазымында жұмыс стажы кемінде 3 жыл болуы тиіс; санаты жоқ инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі, жұмыс стажына талап қойылмайды немесе тиісті мамандық бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білімі (біліктілігі)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санаты жоқ инженер: жұмыс өтіліне талап қойылмайды немесе I санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санаты жоқ инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер лауазымында жұмыс стажы кемінде 2 жыл болуы тиіс.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын салудың, реконструкциялаудың, күрделі жөндеудің сметалық құнын айқындау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кезеңдегі жергілікті және Объектілік сметалық есептеулерді әзірлеу сәулет-құрылыс жобалау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі сметалық құнын анықтайтын жобалау құжаттамасының бөлімін әзірлеу процесін басқару.	
		Машықтар: 1. Жергілікті және объектілік сметалық есептеулерді әзірлеу үшін қажетті бастапқы деректердің тізімін анықтаңыз;	

Дағды 1:
Жергілікті және
Объектілік
металық
есептеулерді әзірлеу
үшін бастапқы
деректерді жинау
және келісу.

2. Металық құнды дұрыс анықтау үшін жеткіліктілік тұрғысынан жергілікті металық есептеулерді әзірлеу үшін жиналған бастапқы ақпаратты өңдеу және талдау;
3. Жергілікті және Объектілік металық есептеулерді әзірлеу үшін жетіспейтін бастапқы деректердің тізбесін анықтау;
4. Шығындар элементтерінің құнын, қолданылатын ресурстардың сипаттамаларын және күрделі құрылыс объектілерінің құнына әсер ететін басқа жағдайларды қалыптастыру тәсілдерін анықтау;
5. Қажетті бастапқы деректердің жеткіліктілігін ескере отырып, жергілікті металық есептеулерді әзірлеу мерзімдерін анықтау;
6. Техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттарының талаптарын қолдану жергілікті және Объектілік металық есептеулерді әзірлеу үшін бастапқы деректерді дайындау процесінде қала құрылысы қызметі;
7. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде металық құнын есепке алу үшін қажетті тарифтер мен бағаларды реттеуші функциясы бар;
8. сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде объектінің металық құнын анықтау үшін қажетті деректерді жинау үшін кәсіби қызметте ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолданыңыз.

Білімдер:

1. Қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттары;
2. Қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттарының жергілікті және Объектілік металық есептерді әзірлеу үшін бастапқы деректерді дайындауға қойылатын талаптары;
3. Жергілікті және Объектілік металық есептеулерді әзірлеу үшін қажетті бастапқы деректер мен шарттардың тізбесі;
4. Жергілікті және Объектілік металық есептеулерді әзірлеу үшін бастапқы деректерді дайындау тәртібі;
5. Жергілікті және Объектілік металық есептеулерді олардың жеткіліктілігі мен сенімділігі тұрғысынан әзірлеу үшін бастапқы деректерді талдау қағидалары;
6. Жергілікті металық есептерді әзірлеу мерзімдерін басшымен келісу тәртібі;
7. Металық нормативтер, олар туралы мәліметтер металық нормативтердің мемлекеттік тізіліміне енгізілген;
8. Металық нормативтердің мемлекеттік тізіліміне енгізілген металық нормаларға бірлік бағалар мен бірлік бағалардың құрамдас бөліктері;
9. Құрылыс ресурстарының металық бағалары туралы мәліметтер металық нормативтердің мемлекеттік тізіліміне енгізілген;
10. Нормативтік құқықтық актілер мен қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің құжаттарының жобалау құжаттамасы бөлімдерінің құрамы мен мазмұнына қойылатын талаптары;
11. Құрылысқа арналған мемлекетаралық және ұлттық стандарттар кешені (ҚАЖҚЖ);

Еңбек функциясы 1: Кезеңдегі жергілікті және Объектілік сметалық есептеулерді әзірлеу сәулет-құрылыс жобалау.		12. Құрылыс өндірісін ұйымдастыру қағидалары және құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізудің негізгі технологиялары; 13. Кәсіби қызметті іске асыру процесінде Еңбекті қорғау және қауіпсіздік шараларының талаптары; 14. Құрылыстағы сапа менеджменті жүйесінің әдістері мен процедуралары; 15. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 16. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 17. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 18. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде объектінің сметалық құнын анықтау үшін шығындар тізбесін	Машықтар: 1. Сметаны анықтау кезінде басқа жұмыстар мен шығындарды есепке алу қажеттілігі тұрғысынан жобалау құжаттамасының бөлімдерін талдау сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі құны; 2. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде объектінің сметалық құнын айқындау үшін шығындар тізбесін қалыптастыруға және бастапқы деректерді жинауға қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік-құқықтық актілері мен құжаттарының талаптарын қолдану; 3. Мемлекеттік ақпараттық жүйелерді және мемлекеттік билік органдарының ресми интернет ресурстарын пайдалану, сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде сметалық құнын есепке алу үшін қажетті тарифтер мен бағаларды реттеуші функциясы бар ; 4. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде объектінің сметалық құнын анықтау үшін қажетті деректерді жинау үшін кәсіби қызметте ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану. Білімдер: 1. Қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттары; 2. Қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік-құқықтық актілері мен құжаттарының сәулет-құрылыс кезеңінде объектінің сметалық құнын айқындау үшін шығындар тізбесін қалыптастыруға және бастапқы деректерді жинауға қойылатын талаптары жобалау; 3. Қала құрылысы қызметі саласындағы баға белгілеу және сметалық нормалау саласындағы республикалық, өңірлік және салалық нормативтік құқықтық актілер мен әдістемелік құжаттар;

	қалыптастыру және бастапқы деректерді жинау.	4. Қағидалар қолданыстағы әдістемелердің ережелерін ескере отырып, жиынтық сметалық есептің тараулары бойынша шығындарды бөлу; 5. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде айқындалуға жататын шығындар тізбесі, оның ішінде құрылыс жұмыстарының құны, жөндеу-құрылыс жұмыстарының құны (автожолдарды салу, реконструкциялау және жөндеу жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде), жабдықтарды монтаждау және күрделі жөндеу жөніндегі жұмыстардың құны, жабдықтардың құны, өзге де шығындардың құны; 6. Объектінің сметалық құнына енгізуге жататын өзге де шығындарды қалыптастыру тәртібі; 7. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде объектінің сметалық құнын айқындау үшін шығындар тізбесін қалыптастыру және бастапқы деректерді жинау процесін автоматтандыру үшін қолданбалы бағдарламалық өнімдерде жұмыс істеу қағидалары ; 8. Басқа жұмыстар мен шығындарды есепке алу үшін күрделі құрылыс объектілерін қосу (технологиялық қосу) қағидалары; 9. ҚР заңнамасына сәйкес белгіленген бағалар мен тарифтерге мониторинг жүргізу тәртібі; 10. Басқа жұмыстар мен шығындарға сметалық есептерді әзірлеу үшін бастапқы деректердегі ақпараттың жеткіліктілігін жобалау ұйымының аралас бөлімшелерімен келісу тәртібі; 11. Кәсіби қызметті іске асыру процесінде Еңбекті қорғау және қауіпсіздік шараларының талаптары; 12. Құрылыстағы сапа менеджменті жүйесінің әдістері мен процедуралары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1:	Дағды 1:	Машықтар: 1. Ұйымның іргелес бөлімшелері ұсынған жобалық деректерді объектінің сметалық құнын анықтау үшін қажетті деректердің толықтығын талдау; 2. Сәулет - құрылыс жобалау кезеңінде сметалық құжаттаманы әзірлеу жөніндегі жұмыстардың көлемін, оның ішінде нақты жобаның баға белгілеу мен сметалық нормалаудың салалық және өңірлік ерекшеліктерін ескере отырып бағалау; 3. Жұмыстардың жекелеген түрлеріне және шығындарға арналған жергілікті, Объектілік сметалық есептерді, сметалық есептерді әзірлеу мерзімдерін айқындау; 4. Жұмыстың мазмұны мен көлемін ескере отырып, жұмысшылар арасында өндірістік тапсырмалардың оңтайлы бөлінуін анықтау; 5. Сметалық құнын анықтау үшін негіздеуші материалдарды дайындау үшін ұйымның іргелес бөлімшелерін тарту қажеттілігін анықтау. Білімдер: 1. Қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттары; 2. Жобалау ұйымының ұйымдық құрылымы және әрбір бөлімшенің жауапкершілік аймағы;

Сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі сметалық құнын анықтайтын жобалау құжаттамасының бөлімін әзірлеу процесін басқару.	Жобалау бөлімін әзірлеу процесін жоспарлау сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі сметалық құнын анықтайтын құжаттама.	3. Жобалық құжаттама бөлімдерінің құрамы және олардың мазмұнына қойылатын талаптар; 4. Сметалық құжаттаманы әзірлеу үшін қажетті бастапқы деректердің тізбесі; 5. Сметалық құнын негіздейтін қажетті материалдардың құрамы мен мазмұны; 6. Сәулеттік құрылыс жобалау кезеңінде айқындауға жататын шығындар тізбесі; 7. Жобалық құжаттаманың бөлімдері мен бөліктері бар мамандар арасында тапсырмаларды бөлу тәртібі мен тәсілдері; 8. Сметалық құжаттаманы әзірлеу кестелерін жасау және ресімдеу қағидалары; 9. Кәсіби қызметті іске асыру процесінде Еңбекті қорғау және қауіпсіздік шараларының талаптары; 10. Құрылыстағы сапа менеджменті жүйесінің әдістері мен процедуралары; 11. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 12. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 13. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 14. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар :	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2149-5-003 Инженер-сметашы	
	6	3313-0-005 Сметашы	
	6	2413-9-004 Есептеу маманы	
10. Кәсіптің карточкасы "Объектілерді ақпараттық модельдеу инженері (BIM)":			
Топтың коды:	2165-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Объектілерді ақпараттық модельдеу менеджері (BIM)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 67-параграф, 209-тармақ, менеджер: тиісті кадрлар даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және мамандығы бойынша жұмыс стажы кемінде 2 жыл болуы тиіс.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Геология	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар :	тиісті кадрлар даярлау бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және мамандығы бойынша жұмыс стажы кемінде 2 жыл болуы тиіс.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Картографиялық туындыларды, геоакпараттық жүйелерді (бұдан әрі - ГАЖ), кеңістіктік деректер базасын құру және пайдалану.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кезеңдегі жергілікті және Объектілік сметалық есептеулерді әзірлеу сәулет-құрылыс жобалау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі сметалық құнын анықтайтын жобалау құжаттамасының бөлімін әзірлеу процесін басқару.	
		Машықтар: 1. Редакциялық-техникалық материалдармен (жобамен, карта бағдарламасымен, редакциялық-техникалық нұсқаулармен)жұмыс істеу; 2. Картографиялық, аэроғарыштық, анықтамалық-статистикалық және басқа материалдармен жұмыс істеу; 3. Аумақты жоспарлы-биіктікте түсіру нәтижелері бойынша кеңістіктік деректерді пайдалану; 4. Аэроғарыштық кескіндерді, соның ішінде анықтамалық суреттерді қолдана отырып түсіндіру және олардың негізінде әртүрлі түрлер мен типтердің топографиялық және тақырыптық карталарын жасау; 5. Әр түрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жаңарту мақсатында мәліметтер базасымен және банктермен жұмыс істеу;	

Дағды 1:

Жергілікті және Объектілік сметалық есептеулерді әзірлеу үшін бастапқы деректерді жинау және келісу.

6. Жалпы және арнайы мақсаттағы бағдарламалық қамтамасыз етумен, графикалық редакторлармен, ГАЖ-қабықшалармен, "Интернет" ақпараттық-телекоммуникациялық желісімен жұмыс істеу;

7. Использовать картографические способы изображения для создания и обновления аналоговой и цифровой картографической продукции различного вида и назначения

8. Мультимедиялық құралдар мен технологияларды әртүрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жаңарту мақсатында пайдалану

9. Құрастыру және ресімдеу картографиялық жұмыстарды, оның ішінде ГАЖ ортасында автоматтандырылған картографиялау әдістерін пайдалана отырып орындау;

10. Жалпы географиялық және тақырыптық мазмұн элементтерін картографиялық жалпылауды жүргізу;

11. Картографиялық жұмыстарды орындау кезінде техникалық құралдарды, әдістер мен әдістерді қолданыңыз;

12. Картографиялық өнімді жасау және оны басып шығаруға дайындау бойынша жұмыстардың орындалуы туралы есептерді жасау үшін қажетті деректерді жүйелеу және дайындау;

13. Еңбекті қорғау талаптарын сақтай отырып, картографиялық жұмыстар жүргізу.

Білімдер:

1. Картография теориясы, зерттеудің картографиялық әдісі, картографиялық жұмыстарды жасау әдістері;

2. Карталардың математикалық негізінің элементтері, картографиялық проекциялар, олардың қасиеттері және іздеулердің таралуы;

3. Картографиялық материалдардың түрлері мен сипаттамалары, олардың сапасына қойылатын талаптар;

4. Карталардың әртүрлі масштабтарына арналған картографиялық ақпараттың жіктеуіштері, шартты белгілер жүйесі, картографиялық ақпаратты сандық сипаттау ережелері;

5. Шығарылатын картографиялық және геоақпараттық өнімдерге, есепті материалдарға қойылатын техникалық талаптар;

6. Электрондық, цифрлық карталар мен ГАЖ құрудың, картографиялық туындыларды жариялауға және басып шығаруға дайындаудың технологиялық процестері;

7. Картографиялық және геоақпараттық өндірісте қолданылатын технологиялық жабдықты пайдалану қағидалары;

8. Картографиялық өндірістің технологиялық процестерінде қолданылатын бағдарламалық жасақтаманың жұмыс принциптері;

Еңбек функциясы 1:
Кезеңдегі жергілікті және Объектілік сметалық есептеулерді әзірлеу сәулет-құрылыс жобалау.

9. Әр түрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жаңарту мақсатында мәліметтер базасымен және банктермен жұмыс істеу негіздері;
10. Картографиялық және геоақпараттық өндірісте қолданылатын қашықтықтан зондтау әдістері мен материалдары;
11. Топографиялық-геодезиялық және Аэроғарыштық түсірілімдердің түрлері мен тәсілдері;
12. Суреттерді жалпы географиялық және тақырыптық дешифрлеу негіздері, объектілердің дешифрлеу белгілері;
13. Картографиялық дизайн негіздері;
14. Есеп беру материалдарының құрамы картографиялық өнімді құру кезеңдері;
15. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі;
16. Картографиялық, аэроғарыштық және басқа да материалдарды, электрондық дерекқорларды сақтауды ұйымдастыру қағидалары және пайдалану тәртібі;
17. Картографиялық жұмыстарды жүргізуді және картографиялық өнім шығаруды регламенттейтін нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама;
18. Картография және Геоинформатика саласындағы мемлекетаралық, ұлттық, салалық және ұйым стандарттары;
19. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары";
20. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары;
21. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау;
22. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Машықтар:

1. Шетелдік және отандық тәжірибені ескере отырып, картографиялық өнімнің (туындылардың), кеңістіктік деректер базасының, ГАЗ, геопорталдардың құрылымы мен құрамының тұжырымдамаларын әзірлеу
2. Картаның жобаларын (бағдарламаларын), оның ішінде навигациялық, мультимедиялық, анимациялық, үш өлшемді, интернет-карталардың, гео кескіннің виртуалды модельдерінің және басқа да жұмыстардың жаңа түрлері мен түрлерінің карталарын әзірлеу;
3. Картографиялық өнімді (туындыларды): техникалық тапсырманы, редакциялық құжаттарды жасау үшін қажетті құжаттамалар мен материалдарды дайындауды жүзеге асыру;

Дағды 2:

Сәулет-құрылыс жобалау кезеңінде объектінің сметалық құнын анықтау үшін шығындар тізбесін қалыптастыру және бастапқы деректерді жинау

4. Кеңістіктік мәліметтер базасын құру үшін құрылымды жобалаңыз және метадеректер жасаңыз;
5. Картаның математикалық негізін жасаңыз;
6. Карта аңызын және картографиялық шартты белгілер кітапханасын әзірлеу;
7. Объектілер мен құбылыстарды картаға түсіру тәсілдерін таңдау;
8. Картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау кезінде құрастыру, безендіру және баспа жұмыстарын орындау әдістері мен технологияларын таңдау;
9. Кәсіби мақсаттағы мәтіндерді жасаңыз және өңдеңіз.

Білімдер:

1. Картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау принциптері мен ерекшеліктері;
2. Аналогтық және цифрлық карталарды, ГАЖ және кеңістіктік деректер базаларын, геопорталдарды құру мен жобалаудың, цифрлық карталарды жариялауға және басып шығаруға дайындаудың негізгі технологиялық процестері;
3. Кеңістіктік деректер базаларының, ГАЖ, геопорталдардың құрылымдары мен құрамының метадеректерін қалыптастыру қағидалары;
4. Кеңістіктік деректерді сақтаудың қолданыстағы модельдері мен құрылымдары, олардың артықшылықтары мен кемшіліктері;
5. Кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамын және кеңістіктік деректерді өңдеу процестерін оңтайландыру принциптері мен тәсілдері
6. Кеңістіктік деректерді таратылған сақтау принциптері;
7. Лицензия түрлері және деректерге авторлық құқық түрлері, аналогтық және цифрлық картографиялық туындылар, кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамы, ГАЖ және геопорталдар;
8. Картографиялық жұмыстарды орындау және ГАЖ құру саласындағы нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама;
9. Картографиялық материалдардың сапасына қойылатын талаптар;
10. Картография және Геоинформатика саласындағы мемлекетаралық, ұлттық, салалық және ұйым стандарттары;
11. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі;
12. Картографиялық және геоақпараттық қызметті жүзеге асыру кезіндегі метрология, стандарттау және сертификаттау негіздері;
13. Сапа менеджменті жүйесінің негіздері, Техникалық-экономикалық талдау;
14. Іскерлік хат алмасу ережелері;
15. Іскерлік қарым-қатынас этикасы;

		16. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 17. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 18. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 19. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі сметалық құнын анықтайтын жобалау құжаттамасының бөлімін әзірлеу процесін басқару.	Дағды 1: Жобалау бөлімін әзірлеу процесін жоспарлау сәулет-құрылыс жобалау кезеңіндегі сметалық құнын анықтайтын құжаттама.	Машықтар: 1. Картографиялық және геоақпараттық өндірістің құрылымдық бөлімшесінің ағымдағы және перспективалық жоспарларын қалыптастыру; 2. Картография саласындағы оңтайлы жобалық және технологиялық шешімдерді таңдау; 3. Картографиялық өндірісті жоспарлау және ұйымдастыру үшін картография және Геоинформатика саласындағы нормативтік-техникалық құжаттаманы қолдану; 4. Картографиялық және геоақпараттық өндірісте орындаушылардың жұмысын ұйымдастыру, оларға міндеттер қою және олардың қызметін бақылау; 5. Картографиялық жұмыстарды орындауға арналған нормативтік-техникалық құжаттаманы әзірлеу; 6. Басқарушылық шешімдер қабылдау үшін ақпаратты жинау, жүйелеу және талдау; 7. Картографиялық өндірісті басқару саласындағы практикалық тәжірибені пайдалану; 8. Картографиялық жұмыстарды жүргізу барысы мен қорытындылары туралы есеп дайындау. Білімдер: 1. Картографиялық өнімнің барлық түрлерін жоспарлау мен өндірудің технологиялық процестері; 2. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі; 3. Картографиялық өнімдердің әртүрлі түрлерін жасау әдістемесі; 4. Шығарылатын картографиялық және геоақпараттық өнімдерге, есепті материалдарға қойылатын техникалық талаптар; 5. Картография және Геоинформатика саласындағы нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама; 6. Картография және Геоинформатика саласындағы мемлекетаралық, ұлттық, салалық және ұйым стандарттары; 7. Далалық және камералдық картографиялық жұмыстарды орындау кезіндегі уақыт пен қазба нормалары; 8. ҚР еңбек заңнамасының негіздері;

		9. Сапа менеджменті, Экономикалық талдау және геокартографиялық аудит жүйесінің негіздері; 10. Техникалық құжаттаманы және есептік құжаттарды дайындау құрылымы мен тәртібі; 11. Менеджмент негіздері; 12. Іскерлік қарым-қатынас, келіссөздер жүргізу әдістері мен әдістері; 13. Іс жүргізу негіздері. 14. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 15. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 16. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 17. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2149-5-003 Инженер-сметашы
	6	3313-0-005 Сметашы
	6	2413-9-004 Есептеу маманы
11. Кәсіптің карточкасы "Автожол жобаларының техник-геодезисті":		
Топтың коды:	3111-5	
Қызмет атауының коды:	3111-5-004	
Кәсіптің атауы:	Автожол жобаларының техник-геодезисті	
СБШ бойынша білікт	4	

ілік деңгейі:			
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 105, 626-тармақ, техник: I санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; II санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі жоқ.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Геодезия және картография	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімінің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санатты техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы білім мен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Жол құрылысы жөніндегі геодезист; Геодезист.		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Карта жасау және жер бедерінің сипаттамасын, құрылыс объектісінің жай-күйін сипаттау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автожол қызметінде инженерлік-геодезиялық ізденістерді орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Автожол саласында инженерлік-геодезиялық ізденістер бойынша жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру.	
		Машықтар: 1. Мемлекеттік геодезиялық желі пункттеріне камералдық және далалық барлау жүргізу. 2. Қолда бар кеңістіктік деректер базасында Мемлекеттік Геодезиялық желінің қажетті пункттерін іздестіруді орындау және оларды ұсынуға сұрау салуды қалыптастыру. 3. Мемлекеттік геодезиялық желі пункттерінде геодезиялық аспаптармен және құралдармен бақылау өлшемдерін орындау және геодезиялық түсірілім желісінің жаңа пункттерінде. 4. Мемлекеттік геодезиялық желі пункттерінің және геодезиялық түсірілім желісінің жаңа пункттерінің өзара жағдайының дәлдігін теңестіруді және бағалауды жүргізу. 5. Қызмет аумағына сәйкес геодезиялық жабдықты таңдайды. 6. Түсірілім жұмыстарын орындауға арналған геодезиялық құралдарды далалық тексеруді жүргізу. 7. Геодезиялық түсірілім желісінің жаңа пункттерін салуды орындау. 8. Геодезиялық түсірілім желісі пункттерінің кеңістіктік координаттарын анықтау. 9. Өрісті өлшеу нәтижелерін алдын-ала өңдеуді жүзеге асырыңыз және мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы қолдана отырып, кеңістіктік координаттарды анықтаған кезде оларды теңестіріңіз; 10. Геодезиялық түсірілім желісінің жаңа пункттерінің абристерін, бетбелгі карточкаларын және кеңістіктік координаттар каталогын жасау. Білімдер: 1. Топографиялық карталардағы шартты белгілер, карталар мен жоспарларды қалыптастыру принциптері. 2. Геодезиялық өлшеуге арналған аспаптардың жұмыс істеу принциптері, құрылысы және тексеру әдістемелері.	
	Дағды 1: Автожол қызметі объектілерінде геодезиялық тірек және түсіру желілерін құру және дамыту.		

Еңбек функциясы 1: Авто жол қызметінде инженерлік-геодезиялық ізденістерді орындау.		3. Қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттары. 4. Кеңістіктік координаттарды анықтауға арналған өлшеу әдістемесі. 5. Мамандандырылған бағдарламалық жасақтама алынған жаңа нүктелердің кеңістіктік координаттарын теңестіру және олардың дәлдігін бағалау үшін қамтамасыз ету. 6. Далалық бақылаулардың цифрлық деректерін жинау, бекіту және беру әдістері. 7. Жаңа нүктелердің кеңістіктік координаттарын қалыптастыру кезінде далалық бақылауларды математикалық өңдеу технологиялары. 8. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 9. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 10. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 11. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Инженерлік-геодезиялық жұмыстардың нәтижелерін камералдық өңдеуді	Машықтар: 1. Қала құрылысы қызметін қамтамасыз етудің ақпараттық жүйелерінің өнімдерін жасау және камералдық өңдеуді орындау үшін бағдарламалық қамтамасыз етуді іріктеуді жүзеге асыру; 2. Бағдарламалық жасақтаманы қолдану геодезиялық және нивелирлік теңестірулер желілер; 3. Теңестіру әдістерін қолданыңыз геодезиялық және нивелирлік желілер; 4. Деректерді камералдық өңдеуді жүргізу жердегі, мобильді және әуе лазерлік сканерлеу; 5. Жоспарлы анықтаманың дәлдігін бағалау және геодезиялық пункттердің биіктік жағдайы теңестіру материалдары бойынша; 6. Бағдарламалық жасақтаманы пайдалану спутниктік анықтамаларды өңдеу; 7. Қала құрылысы қызметінің объектілерін геодезиялық ақпаратпен толтыру кезінде инженерлік Топографиялық жоспарлар мен жер бедерінің үлгілерін электрондық түрде жасау үшін бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану; 8. Камералдық бақылауды жүзеге асыру инженерлік-геодезиялық жұмыстарды орындау; 9. Бағдарламалық жасақтаманы қолдану инженерлік материалдар бойынша есеп жасау-геодезиялық жұмыстар.
		Білімдер: 1. Инженерлік-геодезиялық ізденістерді камералдық өңдеуді регламенттейтін нормативтік құқықтық актілер; 2. Инженерлік-геодезиялық іздестіру материалдарын камералдық өңдеуге арналған бағдарламалық қамтамасыз ету түрлері; 3. Жоспарлы тірек геодезиялық желілерді, нивелирлік жүрістерді және олардың жүйелерін, спутниктік анықтамаларды теңестірудің технологиялары мен бағдарламалық қамтамасыз етуі;

Қосымша еңбек функциясы 1: Авто жол саласында инженерлік-геодезиялық ізденістер бойынша жұмыстардың орындалуы		4. Инженерлік Топографиялық жоспарлар мен ақпараттық қамтамасыз ету жүйелерін құруға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету автожол қызметі; 5. Нормативтік құқықтық актілер және техникалық реттеу жүйесінің құжаттары автожол қызметі. 6. Автожол қызметі саласындағы ақпараттық модельдеудің мақсаттары, міндеттері мен принциптері; 7. Рельефтің цифрлық модельдері мен олардың құрылымдық элементтерінің деректерін ұсыну форматтары; 8. Орындалған инженерлік-геодезиялық жұмыстар туралы техникалық есептің құрамы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Автожол қызметіндегі инженерлік-геодезиялық ізденістерді жоспарлау.	Машықтар: 1. Инженерлік-геодезиялық ізденістерді орындауға техникалық тапсырмалар жасау; 2. Инженерлік-геодезиялық іздестіру бағдарламаларын жасау; 3. Жұмыс ауданының топографиялық-геодезиялық қамтамасыз етілуі туралы ақпаратты жинау мен талдауды бақылау; 4. Инженерлік-геодезиялық ізденістерді орындау үшін қала құрылысы қызметіндегі техникалық реттеу жүйесінің қажетті нормативтік құқықтық актілері мен құжаттарының өзектілігі мен құрамын бақылау ; 5. Техникалық тапсырмаға және шарт бойынша жұмыс құрамына сәйкес міндеттемелерді орындау мерзімдері мен сақталуын бақылау. Білімдер: 1. Техникалық тапсырмаға және шарт бойынша жұмыс құрамына сәйкес міндеттемелерді орындау мерзімдері мен сақталуын бақылау. 2. Инженерлік-геодезиялық іздестірулерді ұйымдастырудың жергілікті нормативтік актілері. 3. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 4. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 5. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 6. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Техникалық тапсырма бөлімдерінің толықтығы мен сәйкестігін бақылау; 2. Инженерлік-геодезиялық зерттеулердің нәтижелеріне бақылау және талдау жүргізу; 3. Ақпаратты ұсыну мерзімдері мен реттілігін, оның мазмұнын бақылау; 4. Орындаушылардан алынған деректерді тексеруді қамтамасыз ету, бөлімшелердегі далалық және камералдық жұмыстардың орындалуын бақылау; 5. Басшылықпен, Тапсырыс берушімен және сараптамалық қадағалау органдарымен ақпарат алмасуды жүргізу;

н ұйым дасты ру.	Дағды 2: Автожол қызметінде инженерлік-геодезиялық ізденістер жүргізуді ұйымдастыру	6. Жұмыстарды орындау ауданындағы жергілікті жердің нақты жағдайын талдау, техникалық-экономикалық бағалау үшін табиғи жағдайларды есепке алу бойынша ұсыныстар дайындау; 7. Орындалған инженерлік-геодезиялық ізденістер туралы техникалық есепті әзірлеу.
		Білімдер: 1. Инженерлік-геодезиялық ізденістер бойынша жұмыстардың барлық түрлерін орындауды жоспарлау әдістері мен ұйымдастыру қағидаттары; 2. Орындалған инженерлік-геодезиялық ізденістер туралы техникалық есеп бөлімдерінің мазмұны; 3. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 4. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 5. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 6. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Шыдамдылық; Тәртіптілік; Төзімділік пен еңбексүйгіштік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті.	
СБШ-нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	3111-3-009 Техник-аэрофотогеодезист
	6	2165-1-001 Геодезист
	4	3111-5-005 Техник-картограф
12. Кәсіптің карточкасы "Автожол жобаларына арналған техник-аэрофотогеодезист":		

Топтың коды :	3111-3		
Қызмет атауының коды:	3111-3-009		
Кәсіптің атауы:	Автожол жобаларына арналған техник-аэрофотогеодезист		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	4		
С Б Ш бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 105, 626-тармақ, техник: I санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; II санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі жоқ.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Геодезия және картография	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімінің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санатты техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Аэрофотогеодезист		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Түсірудің аэроғарыштық және жерүсті әдістерін қолдана отырып, жергілікті жердің топографиялық және арнайы карталарын (жоспарларын) жасау бойынша фотограмметриялық және геодезиялық жұмыстар кешенін орындау;		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
		1. Материалдарды фотограмметриялық өңдеу кеңістіктік деректердің әртүрлі түрлерін жасау	

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	мақсатында аэроғарыштық және жердегі түсірілімдер; 2. Суреттердің жоспарлы-биіктік негіздемесін жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1: Жердегі және Аэроғарыштық түсірілімдердің нәтижелерін фотограмметриялық стереофотограмметриялық өңдеу операцияларын орындау.	Машықтар: 1. Қашықтағы материалдармен сандық фотограмметриялық жүйелерде жұмыс істеу зондтау; 2. Кескінді өңдеуге арналған жалпы және арнайы мақсаттағы бағдарламалық құралдармен жұмыс жасаңыз; 3. Арнайы құралдарды қолданыңыз және суреттерді фотограмметриялық өңдеу және интерпретациялау әдістері және картографиялық ақпарат; 4. Фотограмметрия және қашықтықтан зондтау саласындағы мамандандырылған бағдарламалық-аппараттық кешендерде жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Аэрофотогеодезия саласындағы нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама; 2. Фотограмметриялық түсірілімдердің барлық түрлерінің материалдары бойынша әртүрлі мақсаттағы карталар мен жоспарларды және объектілердің үш өлшемді модельдерін жасау және жаңарту технологиялары; 3. Ғарыштық түсірілім жүйелерінің, аэротүсірілім және жердегі фотограмметриялық жабдықтар мен жүйелердің техникалық сипаттамалары мен мүмкіндіктері; 4. Фотограмметриялық жүйелерде карталарды, жоспарларды, схемаларды, профильдерді, үш өлшемді модельдерді және басқа материалдарды құру және жаңарту ережелері, талаптары; 5. Фотограмметриялық және тақырыптық кескінді өңдеудің бағдарламалық құралдары; 6. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі; 7. Аэрофотогеодезия саласындағы метрология, стандарттау және сертификаттау негіздері; 8. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 9. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары;

Еңбек функциясы 1 : Материалдарды фотограмметриялық өңдеу кеңістіктік деректердің әртүрлі түрлерін жасау мақсатында аэроғарыштық және жердегі түсірілімдер.		10. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 11.Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Есепті құжаттарды дайындау үшін қажетті материалдарды экспорттау мақсатында қашықтықтан зондтау материалдары бар цифрлық фотограмметриялық жүйелерде жұмыс істеу; 2. Есепті құжаттарды дайындау үшін қажетті материалдарды экспорттау мақсатында кескіндерді өңдеуге арналған жалпы және арнайы мақсаттағы бағдарламалық құралдармен жұмыс істеу; 3. Арнайы құралдарды қолданыңыз және 4. графикалық редактордағы сызбаларды, схемаларды, мәтіндік құжаттар мен кестелерді жобалау әдістері; 5. Фотограмметрия және қашықтықтан зондтау саласындағы мамандандырылған бағдарламалық-аппараттық кешендерде жұмыс істеу.
	Дағды 2: Жердегі және / немесе аэроғарыштық бейнелерді өңдеу негізінде есепті материалдарды жасау үшін мәліметтер дайындау.	Білімдер: 1. Аэрофотогеодезия саласындағы нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама; 2. Графикалық редактордағы сызбалар мен схемаларды жобалаудың жалпы ережелері; 3. Ғарыштық, аэротүсірілім және жердегі фотограмметриялық түсірілім материалдары бойынша әртүрлі мақсаттағы карталар мен жоспарларды және объектілердің үш өлшемді модельдерін жасау және жаңарту технологиялары; 4. Фотограмметриялық жүйелерде карталарды, жоспарларды, схемаларды, профильдерді, үш өлшемді модельдерді және басқа материалдарды құру және жаңарту ережелері, талаптары; 5. Мәтіндік құжаттарды, схемаларды, сызбалар мен кестелерді дайындаудың, сондай-ақ суреттерді фотограмметриялық және тақырыптық өңдеудің бағдарламалық құралдары ; 6. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі; 7. Аэрофотогеодезия саласындағы метрология, стандарттау және сертификаттау негіздері; 8. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын

		өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 9. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 10. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 11. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Аэроғарыштық және жердегі фотограмметриялық түсірілім материалдарын жоспарлы-биіктікте дайындау бойынша техникалық жұмыстарды орындау.	Машықтар: 1. Отандық картографиялық материалдар мен шет елдердің картографиялық материалдарын пайдалану; 2. Өңделетін ақпаратты талдау және жүйелеу; 3. Фотограмметрия және қашықтықтан зондтау саласындағы мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалана отырып, мамандандырылған жабдықта жұмыс істеу; 4. Жоспарлы-биіктік негіздеме нүктелерінің координаттары мен биіктіктерін анықтауды орындау; 5. Кескінді өңдеуге арналған жалпы және арнайы мақсаттағы бағдарламалық құралдармен жұмыс жасаңыз. Білімдер: 1. Жоспарлы-биіктікті дайындау әдістері негіздері; 2. Суреттерді геодезиялық байланыстыру әдістері, оның ішінде лазерлік сканерлеу нүктелерінің массивтері түрінде; 3. Қашықтықтан зондтау материалдары бойынша алынған соңғы деректердің дәлдігіне қойылатын талаптар; 4. Геодезиялық далалық және орбиталық өлшеулерді өңдеу мен теңестірудің, суреттерді фотограмметриялық және тақырыптық өңдеудің, оның ішінде лазерлік сканерлеу нүктелерінің массивтері түріндегі бағдарламалық құралдары; 5. Аэрофотогеодезия саласындағы нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама; 6. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі; 7. Геодезиялық, аэротүсірілім, фотограмметриялық жабдықтың негізгі техникалық сипаттамалары мен мүмкіндіктері; 8. Аэрофотогеодезия саласындағы метрология, стандарттау және сертификаттау негіздері; 9. Жасанды Жер серіктері мен ұшатын аэротүсірілім аппараттарының қозғалысының теориялық негіздері;

Еңбек функциясы 2: Суреттердің жоспарлы-биіктік негіздемесін жасау		10. Жер үсті және аэроғарыштық ақпаратты алу, түзету және өңдеу тәсілдері, ғарыш құралдарынан ақпаратты қабылдау негіздері; 11. Ортофотопландарды құру жолдары; 12. Ортофотопландарды құру жолдары; 13. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 14. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 15. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 16. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Суреттерді жоспарлы-биіктікте дайындау нәтижелері бойынша есепті материалдарды жасау және ресімдеу.	Машықтар: 1. Отандық картографиялық материалдар мен шет елдердің картографиялық материалдарын пайдалану; 2. Өңделетін ақпаратты жүйелеу және өңделетін ақпаратты тексеру; 3. Сызбаларды, схемаларды, мәтіндік құжаттарды, кестелерді дайындауға арналған арнайы бағдарламалық жасақтаманы қолдана отырып, мамандандырылған жабдықта жұмыс жасаңыз; 4. Растрлық және векторлық кескіндерді өңдеуге арналған жалпы және арнайы мақсаттағы бағдарламалық құралдармен жұмыс істеу. Білімдер: 1. Мәтіндік құжаттарды, схемаларды, кестелер мен альбомдарды ресімдеуге қойылатын талаптар; 2. Суреттерді геодезиялық байланыстыру әдістері, оның ішінде лазерлік сканерлеу нүктелерінің массивтері түрінде; 3. Қашықтықтан зондтау материалдары бойынша алынған соңғы деректердің дәлдігіне қойылатын талаптар; 4. Геодезиялық далалық және орбиталық өлшемдерді өңдеу және теңестіру, фотограмметриялық және тақырыптық кескінді өңдеу, оның ішінде лазерлік сканерлеу нүктелерінің массивтері түріндегі бағдарламалық құралдар; 5. Облыстағы нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама аэрофотогеодезиялар; 6. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі;

	7. Геодезиялық, аэротүсірілім, фотограмметриялық Жабдықтың техникалық сипаттамалары мен мүмкіндіктері; 8. Аэрофотогеодезия саласындағы метрология, стандарттау және сертификаттау негіздері; 9. Жасанды Жер серіктері мен ұшатын аэротүсірілім аппараттарының қозғалысының теориялық негіздері; 10. Жоспарлы-биіктік негізін дайындау әдістері; 11. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 12. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 13. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 14. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тез шешім қабылдай білу; Тәртіптілік; Зейінді шоғырландыру және бақылау.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	3111-5-004 Техник-геодезист
	5	3111-5-005 Техник-картограф
13. "Техник-картограф" мамандығының карточкасы:		
Топтың коды:	3111-5	
Қызмет атауының коды:	3111-5-005	
Кәсіптің атауы:	Автожол жобаларының техник-картографы (Техник-жерге орналастырушы)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 105, 626-тармақ, техник:	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі :	I санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; II санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі жоқ.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Геодезия және картография	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімінің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санатты техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Картограф; Жерге орналастыру жөніндегі техник.		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Картографиялық туындыларды, геоақпараттық жүйелерді, кеңістіктік деректер базасын жасау және пайдалану.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Картографиялық және геоақпараттық жұмыстарды жүргізу; 2. Картография теориясы, зерттеудің картографиялық әдісі, картографиялық жұмыстарды жасау әдістері. Карталардың математикалық негізінің элементтері, картографиялық проекциялар, олардың қасиеттері және бұрмаланулардың таралуы. Картографиялық материалдардың түрлері мен сипаттамалары, олардың сапасына қойылатын талаптар.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машықтар: 1. Редакциялық-техникалық материалдармен (жобамен, карта бағдарламасымен, редакциялық-техникалық нұсқаулармен) жұмыс істеу; 2. Картографиялық, аэроғарыштық, анықтамалық статистикалық және басқа материалдармен жұмыс істеу; 3. Кеңістіктік деректерді пайдалану Жоспарлы-биіктік түсірілімінің нәтижелері аумақтар;	

Еңбек функциясы 1: Картографиялық және геоақпараттық жұмыстарды жүргізу	Дағды 1: Әр түрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жаңарту.	4. Аэроғарыштық кескіндерді түсіндіру; 5. Әр түрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жаңарту мақсатында мәліметтер базасымен және банктермен жұмыс жасаңыз; 6. Жалпы және арнайы мақсаттағы бағдарламалық қамтамасыз етумен, графикалық редакторлармен, ГАЗ-қабықшалармен, "Интернет" ақпараттық-телекоммуникациялық желісімен жұмыс істеу; 7. Әр түрлі типтегі және мақсаттағы аналогтық және цифрлық картографиялық өнімдерді жасау және жаңарту үшін кескіннің картографиялық әдістерін қолданыңыз; 8. Мультимедиялық құралдар мен технологияларды әртүрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жаңарту мақсатында пайдаланыңыз; 9. Картографиялық жұмыстарды орындау кезінде техникалық құралдарды, әдістер мен әдістерді қолданыңыз; 10. Картографиялық өнімді жасау және оны басып шығаруға дайындау бойынша жұмыстардың орындалуы туралы есептерді жасау үшін қажетті деректерді жүйелеу және дайындау. Білімдер: 1. Картография теориясы, зерттеудің картографиялық әдісі, картографиялық жұмыстарды жасау әдістері; 2. Карталардың математикалық негізінің элементтері, картографиялық проекциялар, олардың қасиеттері және бұрмаланулардың таралуы; 3. Картографиялық материалдардың түрлері мен сипаттамалары, олардың сапасына қойылатын талаптар; 4. Картаның әр түрлі масштабына арналған картографиялық ақпараттың жіктеуіштері, шартты белгілер жүйесі, картографиялық ақпараттың сандық сипаттамасы ережелері; 5. Шығарылатын картографиялық және геоақпараттық өнімдерге қойылатын техникалық талаптар; 6. Электрондық, цифрлық карталар мен ГАЗ құрудың, картографиялық
--	--	--

		туындыларды жариялауға және басып шығаруға дайындаудың технологиялық процестері; 7. Картографиялық және геоақпараттық өндірісте қолданылатын технологиялық жабдықты пайдалану қағидалары; 8. Картографиялық өндірістің технологиялық процестерінде қолданылатын бағдарламалық жасақтаманың жұмыс принциптері; 9. Әр түрлі типтегі және мақсаттағы картографиялық өнімдерді құру және жанарту мақсатында мәліметтер базасымен және банктермен жұмыс істеу негіздері; 10. Картографиялық және геоақпараттық өндірісте қолданылатын қашықтықтан зондтау әдістері мен материалдары; 11. Топографиялық-геодезиялық және Аэроғарыштық түсірілімдердің түрлері мен тәсілдері; 12. Картографиялық өнімді жасау кезеңдерінің есептік материалдарының құрамы; 13. Мемлекетаралық, ұлттық, картография саласындағы салалық стандарттар, нормативтік құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама; 14. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 15. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 16. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 17. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Шетелдік және отандық тәжірибені ескере отырып, картографиялық өнімнің (туындылардың), кеңістіктік деректер базасының, ГАЖ, геопорталдардың құрылымы мен құрамының тұжырымдамаларын әзірлеу;

Еңбек функциясы 2:

Картография теориясы, зерттеудің картографиялық әдісі, картографиялық жұмыстарды жасау әдістері

. Карталардың математикалық негізінің элементтері, картографиялық проекциялар, олардың қасиеттері және бұрмаланулардың таралуы. Картографиялық материалдардың түрлері мен сипаттамалары, олардың сапасына қойылатын талаптар.

Дағды 1:

Картографиялық өнімдерді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасының құрылымдары мен құрамын, ГАЖ, геопорталдарды жобалау.

2. Картографиялық өнімді (туындыларды) жасау үшін қажетті құжаттар мен материалдарды: техникалық тапсырманы, редакциялық құжаттарды дайындауды жүзеге асыру;
3. Карта аңызын және картографиялық шартты белгілер кітапханасын жасаңыз;
4. Нысандар мен құбылыстарды картаға түсіру тәсілдерін таңдаңыз.
5. Картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау кезінде құрастыру, безендіру және баспа жұмыстарын орындау әдістері мен технологияларын таңдау;
6. Картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау кезінде баспа жұмыстарын жасау, ресімдеу және орындау әдістері мен технологияларын таңдау;
7. Кәсіби мақсаттағы мәтіндерді жасаңыз және өңдеңіз.

Білімдер:

1. Картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау принциптері мен ерекшеліктері;
2. Аналогтық және цифрлық карталарды, ГАЖ және кеңістіктік деректер базаларын, геопорталдарды құру мен жобалаудың, цифрлық карталарды жариялауға және басып шығаруға дайындаудың негізгі технологиялық процестері;
3. Кеңістіктік деректерді сақтаудың қолданыстағы модельдері мен құрылымдары, олардың артықшылықтары мен кемшіліктері;
4. Кеңістіктік мәліметтер базасының құрылымы мен құрамын және кеңістіктік деректерді өңдеу процестерін оңтайландыру принциптері мен әдістері;
5. Картографиялық жұмыстарды орындау және ГАЖ құру саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік - техникалық құжаттама;
6. Картографиялық материалдардың сапасына қойылатын талаптар;
7. Картография саласындағы мемлекетаралық, ұлттық, салалық және ұйымның стандарттары;
8. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары";

		9. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 10. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 11. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Өндірісті дайындау жөніндегі инженер
	4	3111-3-009 Техник-аэрофотогеодезист
	6	2165-2-007 Картограф

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (7172) 799-815, kadnauka@gmail.com

16. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚазАвтоЖол" ҰК" АҚ

Басшы:

Смагулов Т.Н.

Телефон нөмірі: +7 (707) 520 88 25

Орындаушылар:

Жанкин А.А., +7 (705) 986 14 79, djan__90@mail.ru

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 26.01.2024 г.

19. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 г.

21. Бағдарлы қайта қарау күні: 31.12.2027 г.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
3-қосымша

"Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіби стандарты

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану саласы: "Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға қойылатын талаптарды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуді белгілейді.

2. Кәсіби стандарт пайдаланушылар үшін қолданылады:

1) қызметкерлер – автомобиль жолдарын жобалау, салу, жөндеу және пайдалану, өзінің кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруды жоспарлау, сондай-ақ бейінді бағыт бойынша мансаптық ілгерілеуді болжау саласындағы кәсіби қызметке қойылатын талаптарды түсіну үшін;

2) жұмыс берушілер – автомобиль жолдарын жобалау, салу, жөндеу және пайдалану саласындағы кәсіби қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін қызметкерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды жаңарту, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ауыстыру бағдарламаларын жасау үшін;

3) білім беру және оқу орындары – автомобиль жолдарын салу саласындағы мамандарды даярлаудың, бейінді бағыттардың басшылары мен мамандарын қайта даярлау мен олардың біліктілігін арттырудың, автомобиль жолдарын салу саласындағы оқытушылар мен сарапшыларды кәсіптік қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесін дамытудың білім беру бағдарламаларының мақсаттары мен мазмұнын айқындау үшін;

3. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдылардың болуы;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышын, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайтын құжат;

10) информалды білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;

12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

5) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;

6) КС – кәсіби стандарт.

7) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамаcы

2-бөлім. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Автомобиль жолдары саласындағы жұмысшылар.

5. Кәсіби стандарттың коды: F42111017.

6. ЭҚЖЖ бойынша бөлімнің, бөлімдың, топтың, сыныптың және қосалқы сыныптың көрсеткіші:

F Құрылыс.

42 Азаматтық құрылыс;

42.1 Автомобиль және темір жолдар құрылысы;

42.11 Автомобиль жолдарының құрылысы;

42.11.1 Автомобиль жолдары мен автомагистральдар құрылысы.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді. Азаматтық құрылыс нысандарын: автомобиль жолдарын салумен айналысатын мамандардың біліктілік деңгейіне, кәсіптік біліміне және мазмұнына қойылатын талаптарды айқындайды.

"Білім" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметкерлер: ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормаларды, санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды, еңбек қызметін ұтымды ұйымдастыру тәртібін білуі тиіс.

8. Мамандықтар карточкаларының тізбесі:

1) Қойма басшысы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалды-техникалық және т.б.) - СБШ 5 деңгейі

2) Учаске шебері (көлікте) – СБШ 5-деңгейі

3) Жол шебері – СБШ 5-деңгейі

4) Көпір шебері – СБШ 5-деңгейі

5) Президент (акционерлік компаниялардың, қоғамдардың және т.б.) – СБШ 8 деңгейі

6) Көрсетілетін қызметтердің сапасын талдау және бақылау бөлімінің басшысы – СБШ 6-деңгейі

7) Зертхана меңгерушісі (ғылыми-зерттеу) – СБШ 6-деңгейі

8) Қызмет басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету) – СБШ 6- деңгейлі

9) Қауіпсіздік қызметінің (көлікте) басшысы – СБШ 6-деңгейі

10) Бригада басшысы (іздістіру, жобалау ұйымы) – СБШ 6-деңгейі

11) Кешенді-іздістіру жұмысының басшысы – СБШ 6-деңгейі

12) Бөлім басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету) – СБШ 6-деңгейі

13) Бас конструктор (ғылыми зерттеу және әзірлемелер бойынша) – СБШ 7-деңгейі

14) Бөлім меңгерушісі (ғылыми-техникалық даму) – СБШ 7-деңгейі

15) Ғылыми жоба жетекшісі – СБШ 7-деңгейі

16) Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бөлімінің басшысы – СБШ 7-деңгейі

17) Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық қамтамасыз ету және өткізу) – СБШ 7-деңгейі

18) База бастығы (көлікте) – СБШ 7-деңгейі

19) Басқарма төрағасы – СБШ 8-ші деңгейі

3-бөлім. Мамандықтар карточкалары

9. "Қойма бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)" кәсіп карточкасы":	
Топ коды:	1324-0
Кәсіп атауының коды:	1324-0-020
Кәсіптің атауы:	Қойма бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	5
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалар	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 24-параграф, 80-тармақ, Гараж бастығы: Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және кемінде 3 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік)

ы бойынша біліктілік деңгейі:	бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және мамандығы бойынша кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі :	Білім деңгейі: Орта білімнен кейінгі білім (бакалавр, мамандық, ординатура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Қызмет басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сақталатын тауарлы-материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету, қойма есебін ұйымдастыру және бақылау, жөнелту құжаттарын жасау тәртібі		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тауар-материалдық құндылықтарды қабылдау, сақтау және шығару	
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Сақталатын тауар-материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету. 2. Ұйымның материалдық-техникалық құралдарын есепке алу, қорларды уақтылы толықтыру. 3. Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету	
		Машықтар: 1. Кәсіпорынды немесе ұйымды оның өндірістік қызметіне қажетті сапалы барлық материалдық ресурстармен қамтамасыз ету және өндіріс шығындарын азайту және максималды пайда алу мақсатында оларды ұтымды пайдалану. 2. Материалдық ресурстарға сұраныстарды рәсімдеу, оларды жеткізуге келісім-шарттар жасау.	

1-еңбек функциясы : Тауар-материалдық құндылықтарды қабылдау, сақтау және шығару.	1-дағды: Тауар-материалдық құндылықтарды (жанар-жағармай, қосалқы бөлшектер, жабдыққа арналған бөлшектер және т.б.) қабылдауды, сақтауды және шығаруды ұйымдастыру, оларды қойма кеңістігін барынша ұтымды пайдалануды ескере отырып орналастыру, қажетті материалдарды, жабдықтарды іздеуді жеңілдету және жеделдету, т.б.	3. Материалдық ресурстарды келісім-шартта көзделген мерзімге сәйкес жеткізуді қамтамасыз ету, олардың санын, сапасын және толықтығын және ұйым қоймаларында сақталуын бақылау. 4. Шарттық міндеттемелерді бұзған жағдайда жеткізушілерге талаптарды дайындау, осы талаптар бойынша есеп айырысулардың дайындалуын қадағалау, жасалған шарттардың талаптарын өзгертуді жеткізушілермен келісу. 5. Өрт сөндіру құралдарының болуын және жұмысқа жарамдылығын, қоймадағы үй-жайлардың, жабдықтар мен мүкәммалдардың жай-күйін бақылау және оларға техникалық қызмет көрсетуді және уақытылы жөндеуді қамтамасыз ету. 6. Қоймада еңбекті қорғау бойынша нормаларды, ережелерді және нұсқаулықтарды сақтай отырып, тиеу-түсіру жұмыстарын ұйымдастыру. 7. Тиеу заттарды жинауды, сақтауды және жеткізушілерге уақтылы қайтаруды қамтамасыз ету. 8. Қойма жұмысының тиімділігін арттыру, тауар-материалдық қорларды тасымалдау мен сақтауға шығындарды азайту, қойма шаруашылығын ұйымдастыруға заманауи компьютерлік технологияларды, байланыс және коммуникацияларды енгізу бойынша іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру. 9. Кадрларды таңдау және орналастыру, кадр жұмысын үйлестіру. 10. Қызметкерлердің техникалық-экономикалық Білім деңгейін арттыру мақсатында техникалық оқытуды ұйымдастыру және өткізу. Білімдер: 1. Қойманы басқаруды ұйымдастыру бойынша
--	--	--

		нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тауар-материалдық құндылықтарды сақтаудың стандарттары мен техникалық шарттары. 3. Тауар-материалдық қорлардың түрлері, өлшемдері, маркалары, сұрыптары және басқа да сапалық сипаттамалары және олардың тұтыну нормалары 4. Тиеу-түсіру жұмыстарын ұйымдастыруды білу. 5. Тауар-материалдық құндылықтарды сақтау және қоймаға қою ережелері мен тәртібі, оларды есепке алу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 6. Тауарларды тасымалдауға және сақтауға, қойма алаңы мен жабдықтарды жалға алуға жасалған шарттар талаптары. 7. Көрсетілген қызметтер мен орындалған жұмыстарға ақы төлеу тәртібі. 8. Есептеу техникасын, байланыс және байланыс құралдарын пайдалану ережелері. 9. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 10. Еңбек заңнамасының негіздері. 11. Еңбекті қорғау ережелері мен нормалары. 12. Материалдық-техникалық және қойма шаруашылығын қамтамасыз ету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Сақталатын тауар-материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ету. 2. Сақтау режимдерін, кіріс және шығыс құжаттарды тіркеу және жеткізу ережелерін сақтау. 3. Тауарлардың сыртқы түріне және жеткізуге арналған көлікке қойылатын талаптарға қатысты басқа бөлімшелермен және клиенттермен өзара әрекеттесу. 4. Ұйымның бөлімшелерінде материалдар мен жинақтаушы

Қосымша
жұмыс
функциясы 1:
Сақталатын
тауар-матери
алдық
құндылықтар
дың
сақталуын
қамтамасыз
ету.

1-дағды:

Сақталатын тауар-материалдық құндылықтардың сақталуын, сақтау режимдерін, кірістер мен шығыс құжаттарын рәсімдеу және беру ережелерін сақтауды қамтамасыз ету.

бұйымдар қорының жай-күйін, материалдық ресурстарды жеткізу лимиттерінің сақталуын және олардың мақсатты мақсаты бойынша жұмсалуды бақылауды қамтамасыз ету.

5. Қойма жұмысының тиімділігін арттыру, тауар-материалдық қорларды тасымалдау мен сақтауға шығындарды азайту, қойма шаруашылығын ұйымдастыруға заманауи компьютерлік технологияларды, байланыс және коммуникацияларды енгізу бойынша іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру.

6. Қойма жұмысын ұйымдастыру, қажетті сақтау шарттарын сақтау бойынша шараларды әзірлеу.

7. Көлік және қойма жұмыстарын механикаландыру мен автоматтандырудың қажетті деңгейін, компьютерлік жүйелерді пайдалануды және еңбекті ұйымдастыру мен қорғаудың нормативтік шарттарын қамтамасыз ету.

Білімдер:

1. Қойманы басқаруды ұйымдастыру бойынша нормативтік-әдістемелік материалдар.
2. Тауар-материалдық құндылықтарды сақтаудың стандарттары мен техникалық шарттары.
3. Тауар-материалдық қорлардың түрлері, өлшемдері, маркалары, сорттары және басқа да сапалық сипаттамалары және олардың тұтыну нормалары
4. Тиеу-түсіру жұмыстарын ұйымдастыруды білу.
5. Тауар-материалдық құндылықтарды сақтау және қоймаға қою ережелері мен тәртібі, оларды есепке алу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.
6. Тауарларды тасымалдауға және сақтауға, қойма алаңы мен жабдықтарды жалға алуға жасалған шарттар талаптары.

		7. Көрсетілген қызметтер мен орындалған жұмыстарға ақы төлеу тәртібі. 8. Есептеу техникасын, байланыс және байланыс құралдарын пайдалану ережелері. 9. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 10. Еңбек заңнамасының негіздері. 11. Еңбекті қорғау ережелері мен нормалары. 12. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру.
2-қосымша еңбек функциясы: Ұйымның материалдық -техникалық құралдарын есепке алу, уақытылық рларды толықтыру.	1-дағды: Қойма есебін ұйымдастыру және бақылау, жөнелту құжаттарын ресімдеу тәртібі	Машықтар: 1. Қойма есебін ұйымдастыру және бақылау, жөнелту құжаттарын дайындау тәртібі. 2. Қойма операцияларының есебін және есептілігін қадағалау. 3. Тауарлы-материалдық қорларды жүргізу, қойма логистикасы. 4. Ұйымның логистикалық жоспарының орындалуы туралы белгіленген есептілікті жасау. 5. Минималды қойма қорының болуын және уақытылы толықтырылуын қадағалау. 6. Қойма қалдықтарының кіріс және шығыс шоттарына сәйкестігін бақылау. 7. Қол астындағы қызметкерлердің еңбек және өндірістік Тәртіптілікті, еңбекті қорғау ережелерін және өндірістік санитария мен гигиена талаптарын сақтауын қадағалау. Білімдер: 1. Қойманы басқаруды ұйымдастыру бойынша нормативтік-әдістемелік материалдар. 2. Тауарлы-материалдық құндылықтарды сақтаудың стандарттары мен техникалық шарттары. 3. Тауар-материалдық қорлардың түрлері, өлшемдері, маркалары, сорттары және басқа да сапалық сипаттамалары және олардың тұтыну нормалары

		4. Тиеу-түсіру жұмыстарын ұйымдастыруды білу. 5. Тауарлы-материалдық құндылықтарды сақтау және қоймаға қою ережелері мен тәртібі, оларды есепке алу жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 6. Тауарларды тасымалдауға және сақтауға, қойма үй-жайларын және жабдықтарды жалға алуға арналған шарттар талаптары. 7. Көрсетілген қызметтер мен орындалған жұмыстарға ақы төлеу тәртібі. 8. Есептеу техникасы, байланыс және байланыс құралдарының жұмыс істеу ережелері. 9. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 10. Еңбек заңнамасының негіздері. 11. Еңбекті қорғау ережелері мен нормалары. 12. Материалдық-техникалық жабдықтауды және қоймалауды ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-қосымша еңбек функциясы: Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету	1-дағды: Қызметкерлердің іс-әрекетін басқару	Машықтар:
		1. Бөлімше қызметкерлерінің ұйымда белгіленген еңбек нормаларын, қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтауын бақылау. 2. Бөлім қызметкерлерін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша оқытуды, брифингтерді, еңбек дағдысын тексеруді ұйымдастыру.
		Білімдер:
		1. Еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері. 2. Еңбекті қорғау ережелері мен нормалары, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттілік ке қойылатын талаптар құзыреттер:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Проблемаларды құрылымдық шешу; Көп мәселелік.	

Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы:
	5	1324-0-022 Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық жабдықтау және өткізу)
	6	1324-0-019 Бөлім басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)
	6	1324-0-021 Қызмет басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)
10. "Учаске шебері (көлікте)" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1325-1	
Кәсіп атауы ның коды:	1325-1-020 Учаске шебері (көлікте)	
Кәсіп тің атауы :	Учаске шебері (көлікте)	
СБШ біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипат	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 90-параграф, 278-тармақ, Учаске шебері:	

тама ары бойы нша білікт ілік деңге йі:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісте кемінде 1 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және өндірісте кемінде 3 жыл жұмыс өтілі, тиісті мамандық бойынша білімі болмаған кезде өндірісте кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіп тік білім деңге йі:	Білім деңгейі: Жоғарғы білім (Бакалавриат) (МХСС 5-деңгейі)	Мамандық: 6B073 Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бак ала вр
Жұмыс тәжір ибесі н е қойыл атын талап тар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және тиісті мамандық бойынша білімі болмаған кезде өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл кем дегенде 5 жыл.		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Учаске шебері (жөндеу-құрылыс жұмыстары)		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Өндіріс телімді басқару, телімнің өндірістік тапсырмаларды уақытында орындауын қамтамасыз ету, еңбек өнімділігін арттыру, еңбек сыйымдылығын төмендету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функ циялар	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірісті дайындау, жұмысшылар мен бригадаларды орналастыру.	

ының тізімі:		2. Жұмысшылардың өндіріс нормаларын сақтауын, өндірістік кеңістік пен құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалануын қамтамасыз ету.
	Қосымша жұмыс функциялары:	
1-еңбек функциясы : Өндірісті дайындау, жұмысшылар мен бригадаларды орналастыру.	1-дағды: Өндірісті уақытылы дайындау, жұмысшылар мен бригадаларды орналастыруды қамтамасыз ету, технологиялық үдерістердің сақталуын бақылау	Машықтар: 1. Өндірістік қызмет нәтижелерін талдау, жұмыс уақытын, өнім шығаруды, тоқтап қалуды есепке алу үшін бастапқы құжаттардың дұрыс және уақтылы дайындалуын қамтамасыз етеді. 2. Еңбек шығындарының нормативтерін уақтылы қайта қарауды, жалақы және сыйлықақы жүйесін дұрыс және тиімді қолдануды қамтамасыз ету. 3. Жұмысшылардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібін сақтауын бақылау. Білімдер: 1. Телімнің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар. 2. Телімде шығарылатын өнімдердің техникалық сипаттамасы мен талапта-ры, оларды өндіру технологиясы. 3. Жұмысқа арналған нормативтер мен бағалар, оларды қайта қарау тәртібі. 4. Еңбек ақы туралы ағымдағы ережелер және материалдық ынталандыру нысандары. 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
2-еңбек функциясы : Жұмысшылардың өндіріс нормаларын сақтауын, өндірістік кеңістік пен жабдықтарды дұрыс пайдалануын қамтамасыз ету.	1-дағды: Еңбек шығындарының нормативтерін уақтылы қайта қарауды, жалақы және сыйлықақы жүйесін дұрыс және тиімді қолдануды қамтамасыз ету. Жұмыс уақытын ұтымды пайдалану шараларын әзірлеуге қатысады және жұмысшылардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін сақтауын бақылайды.	Машықтар: 1. Өндірістік қызмет нәтижелерін талдау, жұмыс уақытын, өнім шығаруды, тоқтап қалуды есепке алу бойынша бастапқы құжаттардың дұрыс және уақтылы дайындалуын қамтамасыз етеді. 2. Белгіленген тәртіппен еңбек құны нормативтерін уақтылы қарауды қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Телімнің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілерді, әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдарды білу. 2. Техникалық сипаттамаларын білу және телім өндіретін өнімдерге қойылатын талаптар.

		3. Жұмыстарды және жұмысшыларды тарифтеу тәртібін, еңбек нормалары мен бағаларын, оларды қайта қарау тәртібін және материалдық ынталандыру нысандарын білу. 4. Еңбек заңнамасын, ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар :	Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы:
	6	1325-1-042 Филиал бастығы (көлікте)
	6	1325-1-043 Орталықтың бастығы (көлікте)
	6	1325-1-040 Техникалық-пайдалану бөлімінің бастығы
11. "Жол шебері" мамандық карточкасы:		
Топ коды:	1325-2	
Кәсіп атауының коды:	1325-2-005	
Кәсіптің атауы:	Жол шебері	
СБШ біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 11-параграф, 41-тармақ, Бақылау (учаске, цех) шебері: Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Орта білімнен кейінгі білім (Мамандық: Сәулет және құрылыс қолданбалы бакалавриат)	Біліктілік: Бакалавр
	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе	

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Туннель шебері; Көпір шебері.		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын, олардағы жасанды құрылыстарды және тротуарларды жазғы және қысқы уақытта күтіп ұстау, асфальт-бетон және цемент-бетон жолдарды салу және жөндеу жұмыстарының сапалы орындалуын қамтамасыз ету, жол құрылысы материалдарын пайдалануға дайындау және оларды пайдалану орындалған жұмыс.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары: Қосымша ж ұ м ы с функциялары:	1. Жол негіздерін, жамылғыларды және жасанды құрылыстарды салу, жөндеу және күтіп-ұстау кезінде тазалау, сыпыру және суару жұмыстарын қолмен ұйымдастыру. 2. Жол іргетасын, жабындарын және жиектастарды қолмен бөлшектеу жұмыстарын ұйымдастыру	
1-еңбек функциясы : Жол негіздерін, жамылғыларды және жасанды құрылыстарды салу, жөндеу және күтіп-ұстау кезінде тазалау, жинау және суару жұмыстарын қолмен ұйымдастыру.	1-дағды: Қолмен тазалау , жинау және с у а р у жұмыстарын ұйымдастыру.	Машықтар:	
		1. Катоктың техникалық жағдайын анықтау. 2. Каток ақауларын анықтау және жою. 3. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану. 4. Катокқа орнатылған барлық механизмдер мен жабдықтарды тексеру. 5. Каток механизмдерін монтаждау және бөлшектеу. 6. Катокты нысанда пайдалануға дайындау. 7. Катокты іске қосу және жұмыс режиміне келтіру.	
		Білімдер:	
		1. Машиналар мен механизмдердің мақсатын, жіктелуін, жұмыс істеу принциптерін және сипаттамаларын білу. 2. Техникалық және технологиялық регламенттерді білу. 3. ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен практикалық нормаларды, МЕМСТ, жабдықтың техникалық сипаттамаларын және қызмет түрін білу. 4. Құрылыс машиналарының, электр аспаптарының және құрылғыларының техникалық сипаттамаларын білу. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік негіздерін білу. 6. Жол қозғалысы ережелерін білу. 7. Катокты ағымдағы және профилактикалық жөндеу технологиясын білу. 8. Катоктың құрылымы мен жұмыс ережесін білу.	
	1-дағды:	Машықтар:	
		1. Асфальтбетонды және басқа битумминералды қоспаларды нығыздау. 2. Каток жұмысының сенімділігін сақтау. 3. Ақаудың себептерін анықтау және талдау.	
		Білімдер:	

2-еңбек функциясы : Жол іргетасын, жабындарын және жиектастарды қолмен бөлшектеу жұмыстарын ұйымдастыру	Жол негіздерін бөлшектеу бойынша жұмыстардың орындалуын ұйымдастыру		1. Катоктың техникасы мен басқару режимдерін білу. 2. Жұмыс сенімділігін сақтаудың технологиялық әдістерін білу. 3. Асфальтбетонды және басқа битумминералды қоспаларды нығыздау әдістерін білу. 4. Қолданылатын материалдардың тұржинағы мен таңбалануын білу. 5. Жұмыс сапасын бағалау әдістерін білу. 6. Ақаулардың түрлерін және олардың алдын алу және жою жолдарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік.		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы:	
	5	1325-2-005 Жол шебері	
	5	1325-2-004 Қашықтық шебері (азаматтық құрылыстар, электрмен жабдықтау және т.б.)	
	5	1325-2-013 Туннель шебері	
12. "Көпір шебері" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	1325-2		
Кәсіп атауының коды:	1325-2-007		
Кәсіптің атауы :	Көпір шебері		
СБШ біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		

БТБА, БА, үлгілі к білікт ілік сипат тамал ары бойы нша білікт ілік деңге йі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 11-параграф, 41-тармақ, Бақылау (учаске, цех) шебері: Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.		
Кәсіп тік білім деңге йі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандық: 6B073 Сәулет және құрылыс	Б і л і к т і л і к : Б а к а л а в р
Жұмы с тәжір ибесі н е қойыл атын талап тар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.		
Бейре сми және инфор малд ы білім берум	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу;		

ен байланысы:	"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Туннель шебері; Жол шебері.	
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Өндірістік телімнің бригадирі туралы үлгілік ережеге және жасанды құрылыстарды күтіп-ұстау ережелеріне сәйкес көпір телімінеің жұмысын басқару.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жасанды құрылымдарды жөндеу және пайдаланудың технологиялық үдерістері. 2. Телімнің жабдықталуы және оны техникалық пайдалану ережелері.
	Қосымша еңбек функциялары	
1 - еңбек функциясы : Жасанды құрылымдарды жөндеу және пайдаланудың технологиялық үдерістері.	1-дағды: Өндірістік тапсырмаларды белгіленген мерзімде белгілейді және орындайды сәйкес командалар бекітілген өндірістік жоспарларымен және кестелерімен.	Машықтар:
		1. Жұмыс орнын уақытылы дайындау, жұмысшылар мен бригадаларды орналастыруды қамтамасыз ету, технологиялық үдерістердің сақталуын бақылау, олардың бұзылу себептерін жедел анықтау және жою. 2. Жаңа технологиялық үдерістер мен өндірістік кестелерді әзірлеуге және қолданыстағыларды жетілдіруге қатысу.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2 - еңбек функциясы : Телімнің жабд	1-дағды:	Машықтар:
		1. Озық тәжірибелерді, бастамаларды таратуға, шығармашылық бастамаларды дамытуға, рационализаторлық ұсыныстар мен өнертабыстарды енгізуге ықпал ету. 2. Жұмысшылардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы қағидаларын, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібі қағидаларын сақтауын бақылау.

ықтал уы және оны техникалық пайдалану ережелері.	Біліктілікті арттыру бойынша жұмысты ұйымдастыру және жұмысшылар мен бригадирлердің кәсіби шеберлігі, оларды екінші және Кәсіптас мамандықтарға оқыту, тәлімгерлікті дамыту.	3. Участке жұмысшыларын марапаттау немесе өндірістік және еңбек тәртібін бұзғаны үшін тәртіптік жауапкершілікке тарту бойынша ұсыныстар дайындау.
		Білімдер: 1. Жұмысшыларға өндіріс жүргізу нұсқауын беру. 2. Еңбекті қорғау ережелерін, қауіпсіздік техникасын және өндірістік санитарияны сақтау, жабдықтар мен құралдарды техникалық пайдалану, сондай-ақ оларға бақылау жасау бойынша іс-шараларды жүзеге асырады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа қабылдана берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	1325-2-013 Туннель шебері
	5	1325-2-005 Жол шебері
	5	1325-2-004 Қашықтық шебері
13. "Президент (акционерлік компаниялардың, қоғамдардың және басқалардың)" мамандық карточкасы:		

Т о п к о д ы :	1210-0
К ә с і п а т а у ы н ы ң к о д ы :	1210-0-067
К ә с і п т і ң а т а у ы :	Президент (акционерлік қоғамдардың, қоғамдардың және басқалардың)
С Б Ш б і л і к т і л і к	8

д е ң г е й і:	
С Б Ш б о й ы н ш а б і л і к т і л і к т і ң і ш к і д е ң г е й і:	
Б Т Б А , Б А , Ү л г і л	

і
к
б
і
л
і
к
т
і
л
і
к
с
и
п
а
т
т
а
м
л
а
р
ы
б
о
й
ы
н
ш
а
б
і
л
і
к
т
і
л
і
к
д
е
ң
г
е
й
і:
К
ә
с
і
п

БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді).

91-параграф, 281-тармақ, Ұйымның директоры (Бас директор, Атқарушы директор, Президент, Басқарма төрағасы, Басқарушы)

Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және ұйымның тиісті бейінінде Экономикалық қызмет түріндегі басшылық лауазымдардағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл, "Іскерлік әкімшілендіру магистрі" дәрежесінің немесе басқару (менеджмент) саласындағы қосымша білімнің болғаны жөн.

--	--	--

Т і к б і л і м д е ң г е й і:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD докторы ғылыми дәрежесі, бейіні бойынша PhD докторы, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: 6B073 Сәулет және құрылыс	Біліктілік: PhD докторы, бейіні бойынша PhD докторы, ғылым кандидаты, ғылым докторы дәрежесі
Ж ұ м ы с т э ж і р и б е с і н е қ о й ы л а т ы н т а л а п т а р :	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және ұйымның тиісті бейінінде Экономикалық қызмет түріндегі басшылық лауазымдардағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл, "Іскерлік әкімшілендіру магистрі" дәрежесінің немесе басқару (менеджмент) саласындағы қосымша білімнің болғаны жөн.		
Б е й р			

е
с
м
и
ж
э
н
е
и
н
ф
о
р
м
а
л
д
ы
б
і
л
і
м
б
е
р
у
м
е
н
б
а
й
л
а
н
ы
с
ы
:

Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу;
"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары

Б
а
с
қ
а
ы
қ
т
и
м
а
л
л
а

у а з ы м а т а у л а р ы :	Басқарма төрағасы; Бас директор	
І с - ә р е к е т т і ң н е г і з г і м а қ с а т ы :	Жол құрылысындағы ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Е ң б е к ф у н к ц и	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару

я л а р ы н ы ң т і з і м і:	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету
1 - е ң б е к ф у н к ц и я с	1-дағды: Ұйымның жалпы қызметін басқару, үйлестіру және бағалау	Машықтар: 1 Кәсіпорынның немесе ұйымның жалпы жұмысын жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Директорлар кеңесіне орта мерзімді даму жоспарларының орындалуы және қол жеткізілген нәтижелер туралы тұрақты есеп беру. 3. Акционерлердің жалпы жиналысы мен Директорлар кеңесі шешімдерінің орындалуын бақылау бойынша шаралар кешенін жүзеге асыру. 4. Қабылданған шешімдердің орындалуын, ұйымның балансындағы мүлкінің, сондай-ақ оның қызметінің қаржылық-экономикалық нәтижелерінің сақталуын және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету. 5. Барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын және тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру, олардың қызметін икемді және мобильді өндірісті дамытуға және жетілдіруге бағыттау, әлеуметтік және нарықтық басымдықтарды ескере отырып, жаңалықтар мен нарықтық конъюнктураның өзгерістеріне жедел ден қою. 6. Ұйымның мемлекеттік бюджет, жинақтаушы зейнетақы және сақтандыру қорлары, жеткізушілер, клиенттер, соның ішінде банктер алдындағы міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету. 7. Индикативті жоспарлар мен бизнес-жоспарлардың көрсеткіштерін қамтамасыз ету. 8. Өндірістік-шаруашылық қызметті ең жаңа техника мен технологияны, шаруашылық жүргізу мен еңбекті ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын, материалдық, қаржылық және еңбек шығындарының қолданыстағы ғылыми негізделген нормативтерін, нарық конъюнктурасын және озық тәжірибені (отандық және шетелдік) зерделеу негізінде ұйымдастыру, қызмет көрсетудің техникалық деңгейі мен сапасын арттыру, өндірісті интенсификациялауды, еңбек өнімділігін арттыру, экономикалық тиімділікті арттыру, өндіріс резервтерін ұтымды пайдалану және ресурстардың барлық түрлерін үнемді пайдалану мақсатында.

Ы : Ұ й ы м н ы ң ө н ді рі с ті к , ш а р у а ш ы л ы қ ж ә н е қ а р ж ы - ш а р у а ш ы л ы қ з м	9. Ұйымның қаржылық-шаруашылық және өндірістік қызметіне қатысты мәселелерді шешу, ұйымның және оның құрылымдық бөлімшелерінің басқа лауазымды тұлғалары жүзеге асыратын жекелеген қызмет бағыттарын үйлестіру. 10. Ұйымның қызметінде және оның шаруашылық-экономикалық байланыстарын жүзеге асыруда заңдылықтың сақталуын, қаржылық басқару және нарықтық жағдайда жұмыс істеу үшін құқықтық құралдарды пайдалануды, шарттық және қаржылық тәртіпті нығайтуды, әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеуді, бизнестің (кәсіпкерлік қызметтің) ауқымын қолдау және кеңейту мақсатында ұйымның инвестициялық тартымдылығын қамтамасыз етуді қамтамасыз ету. 11. Ұйымның мүліктік және өзге де мүдделерін сотта, арбитражда, мемлекеттік органдарда және басқа да ұйымдарда қорғау және ұсыну.	
		Білімдер: 1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның және саланың техникалық, экономикалық және әлеуметтік дамуының перспективаларын, стратегияларын, басымдықтарын білу. 3. Ұйымның қызметіне қатысты басқа органдардың әдістемелік және басқа да материалдарын білу. 4. Ұйым құрылымының профилін, мамандануын және ерекшеліктерін білу. 5. Бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау негіздері, несиелеу схемалары. 6. Ұйымның өндірістік қуаты және еңбек ресурстары. 7. Салық заңнамасы. 8. Ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржылық-шаруашылық қызметінің бизнес-жоспарларын жасау және келісу тәртібі. 9. Ұйымды басқару мен басқарудың заманауи әдістері. 10. Шаруашылық және қаржылық шарттарды жасау және орындау тәртібі. 11. Өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру, ұйымдастыру экономикасы мен қаржысын басқару. 12. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Ұйымның саясатын, стратегиясын және оларды жүзеге асыру механизмін анықтау. 2. Ұйымның немесе кәсіпорынның миссияларын, жаһандық мақсаттарын, сондай-ақ оларды болашақ

е т і н б а с қ а р у	2-дағды: Кәсіпорын немесе ұйым үшін мақсаттарды, стратегияларды, саясаттарды және бағдарламаларды анықтау	қызметте жүзеге асырудың ұзақ мерзімді жоспарларын әзірлеу. 3. Өндірілген өнімді/қызметтерді ілгерілетуге бағытталған маркетингтік зерттеулер жүргізу, табыстылықты арттыру үшін қаржылық, еңбек және материалдық ресурстардың қосымша көздерін анықтау үшін ұйымның немесе кәсіпорынның ішкі үдерістерін бақылау мен реттеуге бағытталған іс-шараларды әзірлеу. 4. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 5. Барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын және тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру, олардың қызметін икемді және мобильді өндірісті дамытуға және жетілдіруге бағыттау, әлеуметтік және нарықтық басымдықтарды ескере отырып, жаңалықтар мен нарықтық конъюнктураның өзгерістеріне жедел ден қою. 6. Қызметтердің техникалық деңгейі мен сапасын арттыру, өндірісті интенсификациялауды, еңбек өнімділігін, экономикалық тиімділікті арттыру мақсатында жаңа техника мен технологияны, еңбекті басқару мен ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын, материалдық, қаржылық және еңбек шығындарының қолданыстағы ғылыми негізделген нормативтерін пайдалану, нарық конъюнктурасын және озық тәжірибені (отандық және шетелдік) зерделеу негізінде өндірістік-шаруашылық қызметті ұйымдастыру, өндірістік резервтерді ұтымды пайдалану және ресурстардың барлық түрлерін үнемді жұмсау. 7. Саясатты іске асыру және бағдарламаларды орындау үшін материалдық, адами және қаржылық ресурстардың көлеміне санкция беру
		Білімдер: 1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Саланың техникалық, экономикалық және әлеуметтік дамуының болашағын, стратегиясын, басымдықтарын білу. 3. Ұйым құрылымының профилін, мамандануын және ерекшеліктерін білу. 4. Бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау негіздері, несиелеу схемалары. 5. Ұйымның өндірістік қуаты және еңбек ресурстары. 6. Өндірістік, шаруашылық және қаржылық-шаруашылық қызметтің бизнес-жоспарларын жасау және бекіту тәртібі ұйымдар.

	7. Стратегиялық жоспарлау, нарық – сыртқы және ішкі жағдайлар (өз секторы және онымен өзара байланысты), бәсекелестер, жеткізушілер және тұтынушылар. 8. Ұйымның нарықтағы орнын анықтауға және қызметтің жаңа бағыттарына ену бағдарламаларын жасауға мүмкіндік беретін экономикалық көрсеткіштер жүйесі. 9. Практикалық маркетинг. 10. Ғылыми-техникалық жетістіктер және озық отандық және шетелдік, тиісті қызмет түріндегі тәжірибе және ең жақсы ұқсас ұйымдардың тәжірибесі. 11. Өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру, ұйымдастыру экономикасы мен қаржысын басқару
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-дағды: Ұйымның мақсаттарына жету және компания саясатының стратегиялық мақсаттарын жүзеге асыру үшін қызметін бақылау және бағалау	Машықтар: 1. Қабылданған шешімдердің орындалуын, ұйымның балансындағы мүлкінің, сондай-ақ оның қызметінің қаржылық-экономикалық нәтижелерінің сақталуын және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету. 2. Қызметтің экономикалық және басқарушылық аспектілері арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау. 3. Сандық және сапалық талдау әдістерін тиімді пайдалануға ықпал ету. 4. Нормативтік құқықтық базаның барлық ережелері мен талаптарын сақтай отырып, қабылданған басқару жүйесі шеңберінде төменгі деңгейдегі басшылардың әкімшілік функцияларды орындауын бақылау. 5. Ішкі және сыртқы нарықтарды жаулап алу мақсатында ұйым қызметінің тиімділігін арттыруды, пайданы арттыруды, өнімнің (қызметтердің) сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруды, олардың жоғары дамыған елдер мен үздік компаниялардың мемлекеттік стандарттары мен стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету. 6. Ұйымға жүктелген функциялар мен міндеттердің (соның ішінде стратегиялық) уақтылы және сапалы орындалуын бақылау. 7. Шығындарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды бақылау. 8. Ұйым басшылығына басқару, стратегиялық және қаржылық жоспарлау мәселелері бойынша кеңес беру. 9. Іске асыру, бақылау және нәтижелерді бағалау. 10. Бастамаларды дамытуды жаңа өнімдер мен технологияларды құруға және енгізуге бағыттау. 11. Барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын және тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру. 12. Индикативті жоспарлар мен бизнес-жоспарлардың көрсеткіштерін қамтамасыз ету.
	Білімдер: 1. Ұйымды басқару мен басқарудың заманауи әдістері.

		2. Бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау негіздері, несиелеу схемалары. 3. Стратегиялық жоспарлау, нарық – сыртқы және ішкі жағдайлар (сіздің секторыңыз және онымен өзара байланысты), бәсекелестер, жеткізушілер және тұтынушылар. 4. Ұйымға нарықтағы өз орнын анықтауға және қызметтің жаңа бағыттарына ену бағдарламаларын жасауға мүмкіндік беретін экономикалық көрсеткіштер жүйесі. 5. Практикалық маркетинг. 6. Өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру, ұйымдастыру экономикасы мен қаржысын басқару. 7. Бухгалтерлік және салықтық есеп, кадрлық және жалпы іс жүргізу негіздерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қ о с ы м ш а е ң б е к ф у н к ц и я с ы : Ұ й ы м д ы б і л і к т і	1-дағды: Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету, олардың кәсіби Еңбек ептілігін, білімі мен тәжірибесін ұтымды пайдалану және дамыту.	Машықтар: 1. HR-бөлімнің аттестатталған қызметкерлерді тарту, кадрлардың біліктілігін арттыру жөніндегі іс-шараларды уақтылы өткізу жөніндегі жұмысын, еңбекті қорғаудың, техника қауіпсіздігінің барлық талаптары мен нормаларының орындалуын бақылауды және қызметкерлерді белгіленген нормаларға сәйкес жеке қорғану құралдарымен және арнайы киіммен қамтамасыз ету. 2. Ұйымның мақсаттарына, стратегиясына және бейініне сәйкес ұйымды қажетті кәсіптермен, мамандықтармен және біліктілікпен кадрлармен қамтамасыз ету бойынша жұмысты ұйымдастыру. 3. Қызметкерлерді тиімді еңбекке ынталандыруға және ұжымда қолайлы әлеуметтік-психологиялық климатты сақтауға ықпал ететін әдістерді қолдану. 4. Кадрлардың тұрақтамауын азайту шараларын бақылау және жүзеге асыру Білімдер: 1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның қызметіне қатысты басқа органдардың әдістемелік және басқа материалдарын білу. Ұйымның экономикасы мен қаржысын қалай басқару керектігін білу. 3. Өндірісті және еңбекті ұйымдастыру негіздерін білу. 4. Салалық келісімдерді, ұжымдық шарттарды әзірлеу және жасау және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу тәртібін білу. 5. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын, қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелерін, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.

к а д р л а р м е н к а м т а м а с ы з е т у	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е қ ұ з ы р е т т е р г е қ о й ы л а т ы н т а л а п т	Дербестікжәне жауапкершілік; Жүйелік ойлау; Стратегиялық ойлау; Стресске төзімділік; Ойлау икемділігі; Тез шешім қабылдау қабілеті;	

а р :	Тәртіптілік; Сыни тұрғыдан ойлау.
Ж ұ м ы с қ а р ұ қ с а т б е р у д і ң е р е к ш е ш а р т т а р ы	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама
Т е х н и к а л ы қ р е г л а м е	

н
т
т
е
р
м
е
н
Ұ
л
т
т
ы
қ
с
т
а
н
д
а
р
т
т
а
р
т
і
з
б
е
с
і:
С
Б
Ш
і
ш
і
н
д
е
г
і
б
а
с
қ
а
к
ә
с
і
п
т

КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті

С	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
Б		
Ш	8	1210-0-078 Басқарушы (концернді, трестті, банкті және т.б.)
і	8	1210-0-002 Бас директор
ш		
і	8	1210-0-024 Ұйымның директоры (бастығы) (іздігіру, конструкторлық, жобалау)
н		
д	8	1210-0-059 Атқарушы директор
е		
г		
і		
б		
а		
с		
қ		
а		
к		
ә		
с		
і		
п		
т		

е р м е н б а й л а н ы с :	8	1210-0-064 Басқарма төрағасы	
14. "Ұсынылатын қызметтердің сапасын талдау және бақылау бөлімінің басшысы" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	1223-0		
Кәсіп атауының коды:	1223-0-003		
Кәсіптің атауы:	Ұсынылған қызметтердің сапасын талдау және бақылау бөлімінің басшысы		
СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша кіші біліктілік деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 83-параграф, 257-тармақ Сапаны бақылау бөлімінің бастығы кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша басшы лауазымдарында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/ Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және басшы лауазымдарда мамандығы бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Сапаны бақылау инспекциясының бастығы		

Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Сапаны бақылау объектілерінің (өнімдердің, үдерістердің, қызметтердің) ережелерге, стандарттарға, техникалық шарттарға және шарттың (келісімшарттың) талаптарына сәйкестігі туралы ақпарат беру	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өнімдердің, үдерістердің, қызметтердің сапасын талдау және бақылау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Өнімдерді, үдерістерді, қызметтерді талдау және сапасын бақылау жөніндегі қызметті қамтамасыз ету 2. Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету
1-еңбек функциясы: Өнімдердің, үдерістердің, қызметтердің сапасын талдау және бақылау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру	1-дағды: Жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Белгіленген мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу үшін стратегиялық жоспарларды, бағдарламаларды, саясаттарды, үдерістерді, жүйелер мен процедураларды әзірлеу, іске асыру және орындалуын бақылау. 2. Даму бағыттарын және оларға жету жолдарын негіздеу бойынша зерттеу және талдау кезінде жұмысты басқару. 3. Нарықтық конъюнктура талаптарын және ғылым мен техниканың қазіргі заманғы жетістіктерін ескере отырып өндірісті басқару жүйелерін жетілдіру жөніндегі шараларды әзірлеуді ұйымдастыру стратегиясын іске асыру және өндірістің барынша тиімділігіне қол жеткізу және жұмыс пен қызмет көрсету сапасын арттыру мақсатында жүзеге асыру. 4. Ұйымның техникалық қадағалау қызметтері мен аумақтық бөлімшелерінің сапасын бақылау бойынша жұмысты үйлестіру. 5. Сапаны бақылауды ұйымдастыруға қатысты тексерулер жүргізу. 6. Сапа менеджменті жүйесін құру, жетілдіру және енгізу бойынша ұсыныстар әзірлеу, сапа көрсеткіштерінің стандарттары мен стандарттарын құру, олардың сақталуын бақылау. 7. Қызметкерлермен саясатты әзірлеу және стратегиялық жоспарлау қызметін басқару. 8. Әртүрлі көздерден ақпаратты жинау және жүйелеу. 9. Талдау және сапаны бақылау процедураларын таңдау және ұйымдастыру. 10. Сапаны бақылау органының қызметіне әсер етуі мүмкін факторларды анықтау және бағалау. 11. Күнделікті емес есептерді шешу үшін әртүрлі еңбек ептілігі мен білім салаларын біріктіру. 12. Тұтынушылардың сұраныстарына байланысты өз қызметі шеңберінде қызмет көрсетудің жаңа әдістері мен тәсілдерін әзірлеу. 13. Сапаны бақылау іс-шараларын жүргізудің нақты және ықтимал тәуекелдерін анықтау
		Білімдер:
		1. Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін, дамудың басым

		бағыттарын айқындайтын заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. жол саласы. 2. Ұйымның және саланың техникалық, экономикалық және әлеуметтік дамуының болашағын, стратегиясын, басымдықтарын білу. 3. Ішкі ұйымдастыру-басқару құжаттары. 4. Ұйымның экономикалық қызметін болжау және тәуекелдерді басқару. 5. Таңдалған қызмет саласын ескере отырып, тиісті қызметтер нарығының жай-күйі. 6. Ұйымдастыру және қызметкерлерді басқару принциптері, әдістері мен технологиялары. 7. Жоспарлау әдістері, қызмет көрсету нәтижесін талдау, олардың экономикалық тиімділігін анықтау. 8. Сыбайлас жемқорлықпен және коммерциялық паракорлықпен күресу жолдары мен әдістері. 9. Сапаны бақылау қызметтерін және ілеспе қызметтерді көрсетудің озық технологиялары, оның ішінде халықаралық стандарттар, цифрлық технологиялар
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1-қосымша еңбек функциясы: Өнімдердің, үдерістердің, қызметтердің сапасын талдау және бақылау жөніндегі қызметті қамтамасыз ету	1-дағды: Сапа менеджменті жұмысын ұйымдастыру және жүзеге асыру	Машықтар: 1. Басқару аппаратында, құжат айналымы жүйесінде орындалатын еңбек үдерістері мен операцияларын жетілдіру және құжаттардың өтуін бақылау, оларды іске асырудың экономикалық тиімділігінің қажетті есептеулерімен өндірісті басқарудың заманауи техникалық құралдарын пайдалану бойынша шараларды әзірлеу. 2. Сапаны жоспарлау және көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу. 3. Өндірісті басқаруды ұйымдастыру бойынша әзірленген әдістемелік және нормативтік материалдардың қолданылуын бақылау. 4. Сапаны бақылау қызметтерінің сапасы саласындағы жоспарлардың орындалуын бақылау. 5. Қызмет көрсету сапасына әсер етуі мүмкін факторларды анықтау және бағалау. 6. Өнімдердің, үдерістердің және қызметтердің сапасын талдау және бақылау жөніндегі қызметті жүзеге асырудың нақты және ықтимал тәуекелдерін анықтау. 7. Тәуекелдерді барынша азайту жолдарын әзірлеу. 8. Қолданыстағы өндірісті басқару жүйелерінің, көрсетілетін қызметтердің жай-күйін талдау және анықталған кемшіліктерді жою және олардың алдын алу шараларын әзірлеу. 9. Өндірістік міндеттерді шешу кезінде ұйымның тиімділік көрсеткіштерін, ағымдағы басқару әдістерін анықтау және басқару жұмысының тиімділігін арттыру мүмкіндіктерін анықтау, кешенді жұмыстың ғылыми негізделген әдістерін қолдану бойынша ұсыныстар дайындау.

		заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, басқару мәселелерін шешу. 10. Қолданыстағы өндірісті басқару жүйелерінің жағдайын талдау және анықталған кемшіліктерді жою және олардың алдын алу шараларын әзірлеу. 11. Әдеттен тыс сапа мәселелерін шешу үшін әртүрлі Еңбек ептілігі мен тәжірибе салаларын біріктіру.
		Білімдер: 1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның және саланың техникалық, экономикалық және әлеуметтік дамуының болашағын, стратегиясын, басымдықтарын білу. 3. Қызмет көрсету сапасын басқару саласындағы ұлттық және халықаралық құжаттар. 4. Сапа менеджменті бойынша ішкі ұйымдық-өкімдік құжаттар. 5. Қызмет көрсету сапасын жоспарлау және басқару саласындағы ұлттық және халықаралық тәжірибе. 6. Жоспарлау мен қызмет көрсетудегі сапаны басқару әдістері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-қосымша еңбек функциясы: Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету	1-дағды: Бөлім қызметкерлерінің іс-әрекетін басқару	Машықтар: 1. Бөлімше қызметкерлерінің ұйымда белгіленген еңбек нормаларын, қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтауын бақылау. 2. Бөлім қызметкерлерін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша оқытуды, брифингтерді, білімді тексеруді ұйымдастыру. Білімдер: 1. Еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері. 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария ережелері мен нормалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар: Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	Дербестік және жауапкершілік; Жүйелік ойлау; Стресске төзімділік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті; Көшбасшылық.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	

Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	1329-2-002 Сапаны бақылау инспекциясының басшысы
15. "Зертхана (ғылыми-зерттеу) меңгерушісі" кәсіп карточкасы:		
Топ код ы:	1233-0	
Кәс іп ата уы ны ң код ы:	1233-0-006	
Кәс іпті ң ата уы:	Зертхана (ғылыми-зерттеу) меңгерушісі	
СБ Ш білі кті лік дең гейі :	6	
СБ Ш бой ын ша білі кті лік тің ішк і дең гейі :	-	
БТ БА, БА, үлг ілік		

біліктілік сипаттама лары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 15-параграф, 827-тармақ Институттың ғылыми-зерттеу бөлімінің (бөлімше, зертхана) құрамына кіретін ғылыми-зерттеу секторының (зертхананың) меңгерушісі (бастығы): кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, доктордың, ғылым кандидатының, философия докторының (PhD) немесе бейіні бойынша доктордың ғылыми дәрежесі (немесе дәрежесі), ғылыми еңбегінің болуы, ғылыми және ұйымдастырушылық жұмыстардағы өтілі кемінде 5 жыл болуға, ұйымның ғылыми зерттеу бөлімінің (зертхананың) меңгерушісі (бастығы) лауазымына және институттың ғылыми зерттеу бөлімінің (зертхананың) құрамына кіретін ғылыми зерттеу секторының (зертхананың) меңгерушісі (бастығы) лауазымына ғылыми дәрежесі жоқ, тиісті білім саласындағы жоғары білікті маман аталған жұмыс өтіліне ие мамандар 3 жылға дейінгі мерзімге тағайындалуы мүмкін.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, магистр, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, доктордың, ғылым кандидатының, философия докторының (PhD) немесе бейіні бойынша доктордың ғылыми дәрежесі (немесе дәрежесі), ғылыми еңбегінің болуы, ғылыми және ұйымдастырушылық жұмыстардағы өтілі кемінде 5 жыл болуға, ұйымның ғылыми зерттеу бөлімінің (зертхананың) меңгерушісі (бастығы) лауазымына және институттың ғылыми зерттеу бөлімінің (зертхананың) құрамына кіретін ғылыми зерттеу секторының (зертхананың) меңгерушісі (бастығы) лауазымына ғылыми дәрежесі жоқ, тиісті білім саласындағы жоғары білікті маман аталған жұмыс өтіліне ие мамандар 3 жылға дейінгі мерзімге тағайындалуы мүмкін		
Бейресми және информальды білім беруге бай			

лан ыс ы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Бас қа ықт има л лау азы м ата ула ры:	Ғылыми-зерттеу бөлімінің меңгерушісі Институттың ғылыми-зерттеу бөлімінің (бөлімше, зертхана) меңгерушісі (бастығы)	
Іс-ә рек етті ң негі згі мақ сат ы:	Кәсіпорындағы немесе ұйымдағы ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды басқару және үйлестіру	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңб ек фун кци яла ры ны ң тізі мі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіпорында немесе ұйымда ғылыми зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Эксперимент және бақылау нәтижелерін талдау 2. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету
		Машықтар: 1. Жаңа немесе бар технологиялық үдерістерді, өнімдерді, білім немесе материалдарды пайдалануды әзірлеуге немесе жақсартуға бағытталған зерттеу қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Мақсаттар мен бюджеттік қажеттіліктерді көрсете отырып, кәсіпорынның немесе ұйымның ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық бағдарламаларын жоспарлау. 3. Институттың ұйымының немесе бөлімінің (бөлімінің, зертханасының) тақырыптық жоспарында қарастырылған ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындауды ұйымдастыру және берілген тақырып бойынша олардың даму перспективаларын анықтау, зерттеу әдістері мен құралдарын таңдау. 4. Ұйымның қызметі шеңберінде жүзеге асырылатын ғылыми-зерттеу тақырыптары

1 -
еңб
ек
фун
кци
ясы
:
Кәс
іпо
ры
нда
нем
есе
ұй
ым
да
ғыл
ым
и-з
ерт
теу
жән
е
тәж
іри
бел
ік-к
онс
тру
кто
рлы
қ
жұ
мы
ста
рды
ұй
ым
дас
тыр
у

1-дағды:

Ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындауды ұйымдастыру, олардың даму перспективаларын, осы жұмыстарды жүргізудің әдістері мен құралдарын анықтау.

бойынша ғылыми-техникалық ақпаратты жинауды және зерделеуді ұйымдастыру.

5. Бөлімшенің ұзақ мерзімді және жылдық жұмыс жоспарларының жобаларын әзірлеу.

6. Техникалық шарттар жобаларын, әдістемелік және жұмыс бағдарламаларын, тиісті білім саласын дамытудың техникалық-экономикалық негіздемелерін және болжамдарын және жоспарлы жұмыстарды, басқа да жоспарлау құжаттарын және әдістемелік материалдарды бірлесіп орындаушы ретінде басқа ұйымдарды тарту бойынша ұсыныстарды әзірлеу.

7. Шеңберінде әртүрлі тұжырымдамалардың, бағдарламалардың, заңдардың жобаларын, әлеуметтік-экономикалық реформаның жүйелі ғылыми негіздерін, өңірлерді дамытудың кешенді бағдарламаларын, ғылыми-техникалық және инновациялық қызметті, зияткерлік меншік нарығын және онымен байланысты инфрақұрылымды дамытудың нормативтік-құқықтық базасын әзірлеу.

8. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.

9. Бірлескен зерттеулер жүргізу үшін отандық және шетелдік серіктестерді іздестіру, қосымша қаржы тарту, конкурстар мен жобалық тендерлерге қатысу үшін жобалық ұсыныстарды әзірлеу бойынша бастамаларды дайындау.

10. Ұйым қызметінің бағыттары бойынша ғылыми-техникалық жетістіктер мен идеялар нарығында маркетингтік зерттеулер жүргізу.

11. Жаңа технологиялар мен жобаларды құқықтық қорғау, ашылуларға авторлық құқық және өзге де зияткерлік меншік мәселелерін қоса алғанда, мүдделі тұтынушыларға ұйымның идеялары мен жетістіктерін сату бойынша ұсыныстар әзірлеу.

12. Бөлімнің тақырыптық жоспарында қарастырылған мәселелерге ғылыми жетекшілік ету, олардың түпкілікті мақсаттары мен күтілетін нәтижелерін тұжырымдау.

13. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүзеге асыратын қызметкерлердің қызметін басқару.

14. Жоспарда көзделген тапсырмалардың, шарттық міндеттемелердің орындалуын, сондай-ақ бөлім мамандары мен бірлесіп орындаушылармен орындалған жұмыстардың сапасын бақылау.

15. Нормативтік талаптардың сақталуын, құжаттаманың толықтығы мен сапасын, оны бекітудің белгіленген тәртібінің сақталуын бақылау.

16. Аяқталған ғылыми зерттеулер бойынша есеп беру құжаттамасын дайындау.

		17. Секторлардың (зертханалардың) қызмет бағыттарын анықтау, бөлімге кіреді, жұмыстарын ұйымдастыру және үйлестіру
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін, сондай-ақ білімнің, ғылымның және техниканың тиісті саласының ғылыми мәселелерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді ұйымдастырудың, жоспарлаудың және қаржыландырудың, жүргізудің және енгізудің белгіленген тәртібі. 5. Басқа ұйымдармен бірлескен жұмыстарды орындау кезінде шарттар жасасу және орындау тәртібі. 6. Маркетинг, ұйым бөлімшелерінің ғылыми жабдықталуы, оның жұмыс істеу тәртібі. 7. Өнертабыстар мен ашылуларға өтінімдерді ресімдеу, ғылыми-техникалық құжаттаманы және аспаптарды, материалдарды, басқа да ғылыми жабдықтарды сатып алуға өтінімдерді дайындау тәртібі. 8. Ұйымдастырушылық зерттеулер мен әзірлемелерді басқару жүйелері. 9. Іс жүргізуді ұйымдастыру бойынша әдістемелік материалдар. 10. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		1. Институттың ұйымының немесе бөлімінің (бөлімінің, зертханасының) тақырыптық жоспарында қарастырылған тәжірибелік-эксперименттік жұмыстарды орындауды ұйымдастыру, осы жұмыстарды жүргізудің әдістері мен құралдарын таңдау. 2. Жоспарда көзделген тапсырмалардың, шарттық міндеттемелердің орындалуын, сондай-ақ бөлім мамандары мен бірлесіп орындаушылармен орындалған жұмыстардың сапасын бақылау.

2-дағды: Ғылыми зерттеулер мен жобаларды іске асыру шеңберінде жүргізілетін эксперименттік (соның ішінде зертханалық) жұмыстарды ұйымдастыру, олардың даму перспективаларын, осы жұмыстарды жүргізудің әдістері мен құралдарын айқындау	3. Нормативтік талаптардың сақталуын, құжаттаманың толықтығы мен сапасын, оны бекітудің белгіленген тәртібінің сақталуын бақылау. 4. Жұмыстарды орындау үшін қажетті жабдыққа, материалдарға және басқа да ресурстарға бөлімшенің қажеттілігін анықтау, бөлімшені осы ресурстармен қамтамасыз ету, жабдықтардың, жабдықтардың және аспаптардың сақталуын және оларды ұтымды пайдаланудың шараларын әзірлеу. 5. Аяқталған эксперименттік зерттеулер бойынша есеп құжаттамасын дайындау. 6. Бөлімше құрамына кіретін секторлардың (зертханалардың) қызмет бағыттарын анықтау, олардың жұмысын ұйымдастырады және үйлестіреді. 7. Жұмыстың қауіпсіз орындалуын, тәртіптілік пен еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау нормаларының сақталуын бақылау.
	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін, сондай-ақ білімнің, ғылымның және техниканың тиісті саласының ғылыми мәселелерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді ұйымдастырудың, жоспарлаудың және қаржыландырудың, жүргізудің және енгізудің белгіленген тәртібі. 5. Басқа ұйымдармен бірлескен жұмыстарды орындау кезінде шарттар жасасу және орындау тәртібі. 6. Маркетинг, ұйым бөлімшелерінің ғылыми жабдыкталуы, оның жұмыс істеу тәртібі. 7. Өнертабыстар мен ашылуларға өтінімдерді ресімдеу, ғылыми-техникалық құжаттаманы және аспаптарды, материалдарды, басқа да ғылыми жабдықтарды сатып алуға өтінімдерді дайындау тәртібі. 8. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді басқару жүйелері. 9. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қос ым ша жұ мы с фун кци ясы : Тә жір ибе мен бақ ыла у нәт иже лер ін тал дау	1-дағды: Тәжірибелер мен бақылаулардың нәтижелерін талдау, нәтижелердің дұрыстығын, олардың орындалуын бақылау	Машықтар: 1. Зерттеу мақсатына сәйкес ғылыми және эксперименттік мәліметтерді талдау және теориялық жалпылауды жүргізу. 2. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін басқару. 3. Зерттеу нәтижелерін іс жүзінде қолдануды қамтамасыз ету, оларды жүзеге асыруда қадағалау және техникалық көмек көрсету. 4. Ғылыми-техникалық жетістіктерді патенттеу және лицензиялау, өнертабыстар мен рационализаторлық ұсыныстарды тіркеу жұмыстарын ұйымдастыру. 5. Басқа ұйымдардың жұмысына қатысатын бірлескен орындаушылар жұмысының нәтижелерін талдау. 6. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін енгізуді ұйымдастыру, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін практикалық енгізуді қамтамасыз ету. 7. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерінің орындалуын бақылау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін, сондай-ақ білімнің, ғылымның және техниканың тиісті саласының ғылыми мәселелерін білу. 2. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 3. Өнертабыстар мен ашылуларға өтінімдерді ресімдеу, ғылыми-техникалық құжаттаманы және аспаптарды, материалдарды, басқа да ғылыми жабдықтарды сатып алуға өтінімдерді дайындау тәртібі. 4. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді басқару жүйелері. 5. Іс жүргізуді ұйымдастыру бойынша нұсқаулық
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Тиісті білім саласында жоғары білікті кадрлардың біліктілігін арттыруды дайындау және жүзеге асыру. 2. Тиісті білім саласы бойынша жоғары білікті кадрларды даярлаудың перспективалы жоспарларын әзірлеу.

2 - к о с ы м ш а ең б е к ф у н к ц и я с ы : Ұй ы м д ы білі кті кад рла рме н қам там асы з ету	1-дағды: Тиісті білім саласы бойынша жоғары білікті кадрлардың біліктілігін арттыруды дайындау және жүзеге асыру	3. Тиісті білім саласы бойынша жоғары білікті кадрларды даярлау және біліктілігін арттыру бағдарламаларын әдістемелік басқаруды жүзеге асыру. 4. Бөлімше жұмысының тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету, жұмысшыларды ұтымды орналастыру, олардың шығармашылық белсенділігін арттыру шараларын әзірлеу. 5. Кадрларды іріктеу, оларды аттестациялау және тиімділігін бағалау жұмыстарын жүргізу, біліктілігін арттыру. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Ғылыми қызметкерлерді ұйымдастыру, бағалау және еңбекақы төлеу жүйелері, оларды материалдық ынталандыру нысандары. 5. Кадрларды даярлау және олардың біліктілігін арттыру бойынша қолданыстағы ереже. 6. Іс жүргізуді ұйымдастыру бойынша әдістемелік материалдар. 7. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Же ке құз ыре тте рге кой ыла тын тал апт ар:	Дербестік және жауапкершілік Тәртіптілік Оқу және өздігінен білім алу қабілеті	
Жұ мы сқа рұқ сат		

бер уді ң ере кш е ша ртт ары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Тех ник алы қ рег лам ент тер мен ұлт тық ста нда ртт ар тізб есі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБ Ш іші нде гі бас қа кәсі пте рме н бай лан ыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	1233-0-015 Ғылыми-зерттеу бөлімшесінің меңгерушісі
	7	1233-0-001 Бас конструктор (ғылыми зерттеулер және әзірлемелер бойынша)
16. "Қызмет басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)" кәсіп карточкасы:		
Т о п коды:	1324-0	
Кәсіп атауыны ң коды:	1324-0-021	
Кәсіптің атауы:	Қызмет басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)	
СБШ біліктілі	6	

к деңгейі:			
СБШ бойынш а біліктілі ктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, Б А, үлгілік біліктілі к сипатта малары бойынш а біліктілі к деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 65-параграф, 203-тармақ, Материалдық-техникалық қамтамасыз ету бөлімінің (логистика бөлімінің) бастығы: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз ету саласында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/ Магистр
Жұмыс тәжіриб есіне қойылат ы н талаптар :	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз ету саласында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресм и және информ алды білім берумен байланы сы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулар ы:	Бөлім меңгерушісі (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)		
Іс-әреке ттің негізгі мақсаты :	Тауарларды (материалдар, бұйымдар, бұйымдар) жеткізуді, тасымалдауды, сақтауды және бөлуді жоспарлау, басқару және үйлестіру.		

Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сатып алу және тарату жоспарларын анықтау, үйлестіру және орындалуын бақылау. 2. Тауарларды жеткізу және сақтау талаптарын қанағаттандыру үшін тауарларды сақтау және есепке алу жүйелерін бақылау және қарау. 3. Ұйымның материалдық-техникалық ресурстарының жалпы есебі, қорлардың уақытылы толықтырылуын бақылау
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету
Лауазымдық функция 1 : Сатып алу және тарату жоспарларының орындалуын анықтау, үйлестіру және бақылау.	1 - дағды : Тауарлы-материалдық қорлардың қажетті деңгейлерін ең аз шығынмен ұстау үшін жоспарларды дайындау және іске асыру	Машықтар: 1. Кәсіпорынды немесе ұйымды оның өндірістік қызметіне қажетті барлық қажетті сападағы материалдық ресурстармен қамтамасыз ету, өндіріс шығындарын азайту және максималды пайда алу мақсатында олардың ұтымды пайдаланылуына жалпы бақылау. 2. Өндірістік бағдарламаны материалдық-техникалық қамтамасыз етудің, ұйым мен оның бөлімшелерінің жөндеу және техникалық қызмет көрсету қажеттілігінің, сондай-ақ қажетті өндірістік резервтерді құрудың перспективалық және ағымдағы жоспарлары мен теңгерімдерінің жобаларын әзірлеуге жалпы басшылық жасау. үдемелі тұтыну нормаларын қолдана отырып, материалдық ресурстарға (шикізаттарға, материалдарға, жартылай фабрикаттар, жабдықтарға, жинақтаушы бұйымдарға, отынға, энергияға және т.б.) қажеттілікті анықтау туралы. 3. Ішкі ресурстарды пайдалана отырып, осы қажеттілікті қамтамасыз ететін көздерді іздестіру. 4. Жабдықтаушылармен келісім-шарттардың жасалуын бақылау, жеткізудің мерзімі мен шарттарын келісу, материалдық-техникалық ресурстарды жеткізу бойынша тікелей ұзақ мерзімді экономикалық қатынастарды орнату мүмкіндігі мен орындылығын анықтау. 5. Материалдық-техникалық ресурстарды көтерме сауда арқылы алу, сонымен қатар еркін сату негізінде сатылатын материалдық-техникалық ресурстарды сатып алу мүмкіндігін анықтау мақсатында фирмалар мен компаниялардың ұсыныстары туралы жедел маркетингтік ақпаратты және жарнамалық материалдарды зерттеу. 6. Материалдық ресурстардың келісім-шарттарда көзделген мерзімге сәйкес жеткізілуін бақылау, олардың саны, сапасы мен толықтығы мен ұйым қоймаларында сақталуын бақылау. 7. Шарттық міндеттемелерді бұзған жағдайда жеткізушілерге талаптарды дайындау, осы талаптар бойынша есеп айырысулардың дайындалуын бақылау, жасалған шарттар талаптарының өзгерістерін жеткізушілермен келісу. 8. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 9. Операциялық және әкімшілік процедураларды құру және басқару.
		Білімдер: 1. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, қолданыстағы халықаралық құжаттар және әдістемелік материалдар. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары.

		3. Материалдық-техникалық жабдықтауды ұзақ мерзімді және ағымдағы жоспарлаудың әдістері мен тәртібі, шикізаттың, материалдардың және басқа да материалдық ресурстардың өндірістік қорларының нормативтерін әзірлеу, ресурстарды үнемдеу бойынша жұмыстарды жүргізу. 4. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 5. Жабдықтаушылармен шарттар жасасу және олардың орындалуын бақылау, ұйымның бөлімшелеріне материалдарды шығару үшін құжаттаманы дайындау тәртібі. 6. Өнім сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз етудің стандарттары мен техникалық шарттары, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі. 7. Көтерме және бөлшек сауда бағасы, тұтынылатын материалдар ассортименті. 8. Технология, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 9. Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру және материалдық-техникалық жабдықтау жоспарының орындалуы туралы есептерді жасау тәртібі. 10. Компьютерлік технология, телекоммуникация және байланыс. 11. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
2 - тапсырма функциясы: Өнімді жеткізу және сақтау талаптарының қанағаттандыру үшін тауарларды сақтау және түгендеу жүйелерін бақылаңыз және қарап шығыңыз.	1-дағды: Өнімді жеткізу және сақтау талаптарын қанағаттандыру үшін түгендеу және түгендеу жүйелерін ағымдағы бақылау мен шолуды қадағалау.	Машықтар: 1. Жеткізуді қамтамасыз ететін тауарлар мен көліктің сыртқы түріне қойылатын талаптарды сақтау мәселелері бойынша басқа бөлімшелермен және клиенттермен өзара әрекеттесу. 2. Шығарылатын өнімнің сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі ұйымның стандарттарын, материалдық ресурстардың өндірістік (қойма) қорларының экономикалық негізделген нормативтерін әзірлеуге басшылық ету. 3. Материалдар мен жинақтаушы бұйымдар қорының жай-күйіне жалпы бақылауды қамтамасыз ету, ұйымдағы өндірістік қорларды жедел реттеу, ұйым бөлімшелерінде материалдық ресурстарды жеткізу және олардың мақсатына жұмсалуды бойынша лимиттердің сақталуын қамтамасыз ету. 4. Материалдық ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру, оларды тасымалдауға және сақтауға, қайталама ресурстар мен өндіріс қалдықтарын пайдалануға байланысты шығындарды азайтуға, олардың тұтынуын бақылау жүйесін жетілдіруге, жергілікті ресурстар, артық шикізат пен материалдарды, жабдықтарды және материалдық ресурстардың басқа түрлерін анықтау және өткізу. 5. Қойма жұмысын ұйымдастыру, қажетті сақтау шарттарын сақтау бойынша шараларды әзірлеу. 6. Көлік және қойма жұмыстарын механикаландыру мен автоматтандырудың қажетті деңгейін, компьютерлік жүйелерді пайдалануды және ұйымдастыру мен еңбекті қорғаудың нормативтік шарттарын қамтамасыз ету.
		Білімдер:

		1. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, қолданыстағы халықаралық құжаттар және әдістемелік материалдар. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары. 3. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 4. Өнім сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз етудің стандарттары мен техникалық шарттары, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі. 5. Технология, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 6. Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру және материалдық-техникалық жабдықтау жоспарының орындалуы туралы есептерді жасау тәртібі. 7. Компьютерлік технология, телекоммуникация және байланыс. 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
3-еңбек функциясы : Ұйымның материалдық-техникалық қорларының жалпы есебі, қорлардың уақытылы толықтырылуын бақылау	1-дағды: Тауарлардың барлық қозғалысын бақылау үшін бухгалтерлік есеп жүйесін енгізу, сондай-ақ оңтайлы мерзімде қорлардың қамтамасыз етілуі мен толықтырылуына жалпы бақылау	Машықтар: 1. Тауарларды алу, сақтау және тарату операцияларының есебін жалпы бақылау. 2. Ұйым қоймаларындағы материалдық ресурстардың қозғалысын есепке алуды ұйымдастыру. 3. Материалдық құндылықтарға түгендеу жүргізу. 4. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз ету жоспарының орындалуы туралы белгіленген есептілікті жасау.
		Білімдер: 1. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, қолданыстағы халықаралық құжаттар және әдістемелік материалдар. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары. 3. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 4. Жабдықтаушылармен шарттар жасасу және олардың орындалуын бақылау, ұйымның бөлімшелеріне материалдарды шығару үшін құжаттаманы дайындау тәртібі.

		5. Өнім сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз етудің стандарттары мен техникалық шарттары, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі. 6. Технология, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 7. Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру және материалдық-техникалық жабдықтау жоспарының орындалуы туралы есептерді жасау тәртібі. 8. Компьютерлік технология, телекоммуникация және байланыс. 9. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қосымша еңбек функциясы: Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету	1-дағды: Бөлімше қызметкерлерінің іс-әрекетін басқару	Машықтар:
		1. Бөлімше қызметкерлерінің ұйымда белгіленген еңбек нормаларын, қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтауын бақылау. 2. Бөлім қызметкерлерін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша оқытуды, брифингтерді, білімін тексеруді ұйымдастыру.
		Білімдер:
		1. Еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері. 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария ережелері мен нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Тәртіптілік Оқу және өздігінен білім алу қабілеті	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	1324-0-022 Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық жабдықтау және өткізу)

кәсіптер мен байланыс:	6	1324-0-019 Бөлім басшысы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)		
	6	1324-0-020 Қойма бастығы (жанар-жағармай, жүк, материалдық-техникалық және т.б.)		
17. " Қауіпсіздік қызметінің бастығы (көлікте)" кәсіп карточкасы:				
Топ коды:		1325-1		
Кәсіп атауының коды:		1325-1-037		
Кәсіптің атауы:		Қауіпсіздік қызметінің бастығы (көлікте)		
СБШ біліктілік деңгейі:		6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:		-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 55-параграф, 173-тармақ Қауіпсіздік қызметінің бастығы: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және құқық қорғау органдарында немесе мамандығы бойынша кемінде 5 жыл практикалық жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі:		Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандық: Құқық	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және құқық қорғау органдарында немесе мамандығы бойынша кемінде 5 жыл практикалық жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:		Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:		Қызмет бастығы (көлікте); Қауіпсіздік қызметінің маманы.		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:		Ұйымда қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша жұмыстарды ұйымдастырады және үйлестіреді. Қауіпсіздік және еңбекті қорғау мәселелері бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілердің сақталуын бақылайды.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:		1. Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерделеуді, жұмыс орындары мен өндірістік жабдықтарды қауіпсіздік және еңбекті қорғау талаптарына сәйкестігіне аттестаттау мен аттестаттауды ұйымдастырады 2. Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестаттауды ұйымдастырады.	

	Қосымша жұмыс функциялары:	1. " Еңбек қызметіне байланысты жарақаттану және кәсіптік аурулар туралы " есеп беру.
1-еңбек функциясы: Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерделеуді, жұмыс орындары мен өндірістік құрал-жабдықтарды қауіпсіздік және еңбекті қорғау талаптарына сәйкестігіне аттестаттау мен аттестациялауды ұйымдастырады.	1-дағды: Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерделеу, жұмыс орындарын аттестациялау және аттестациялау	Машықтар:
		1. Жұмыс орнындағы еңбек жағдайларын зерттеу әдістері. 2. Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. 3. Жұмыстың ауырлық категориясына негізделген жұмысшыларға қойылатын психофизиологиялық талаптар (жеңіл жұмысқа ауыстырылған жұмысшылардың жекелеген санаттары).
		Білімдер: 1. Қауіпсіздік мәселелері бойынша заңнамалық, нормативтік құқықтық актілер және әдістемелік материалдар. 2. Ұйымның өндірістік және ұйымдық құрылымы. 3. Негізгі технологиялық үдерістер мен өндіріс режимдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-еңбек функциясы: Өндіріс орындарын еңбек жағдайлары бойынша аттестациялауды ұйымдастырады.	1-дағды: Жұмыс орындары мен өндірістік құрал-жабдықтардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін сертификаттау және сертификаттау	Машықтар:
		1. Жұмыс орындарындағы еңбек жағдайларын зерделеуді, жұмыс орындары мен өндірістік жабдықтарды қауіпсіздік және еңбекті қорғау талаптарына сәйкестігіне аттестаттау мен аттестаттауды ұйымдастыру. 2. Өндірістік нысандарды еңбек жағдайлары бойынша аттестаттауды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Жұмыс орнындағы еңбек жағдайларын зерттеу әдістері. 2. Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. 3. Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша құжаттаманың сақталуын, белгіленген нысандар бойынша есептерді жасауды ұйымдастырады
		Білімдер: 1. Өндірістегі жазатайым оқиғаларды және қызметкерлердің денсаулығына

1-қосымша еңбек функциясы: "Еңбек қызметіне байланысты жарақаттану және кәсіптік аурулар туралы" есеп дайындау.	1-дағды: Ақпаратты жинау және өндірістік жарақат туралы мәліметтерді талдау	басқа да жарақаттарды тексеруді жүргізу тәртібі. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 3. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша үгіт-насихат және ақпараттың әдістері мен нысандары. 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау шараларының орындалуы туралы есеп беру тәртібі мен мерзімдері .	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	1325-1-023 База бастығы (көлікте)	
	6	1325-1-036 Қызмет бастығы (көлікте)	
	6	1325-1-038 Ауысым бастығы (көлікте)	
18. "Бригада (іздістіру, жобалау ұйымы) жетекшісі" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	1329-1		
Кәсіп атауының коды:	1329-1-049		
Кәсіптің атауы:	Бригада (іздістіру, жобалау ұйымы) жетекшісі		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары Қауіпсіздік және еңбекті қорғау инженері Топ жетекшісі (басқа салаларда мамандандырылған)		
СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 1-параграф, 863-тармақ Бригаданың (топтың) бастығы (басшысы) кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, маман, ординатура) жоғары оқу орнынан кейінгі білім	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/ Магистр

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі	
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Кешенді зерттеу жұмысының жетекшісі Бригада (ізвестіру, жобалау ұйымы) жетекшісі	
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Құрылыс материалдарын, бұйымдары мен құрылымдарын құрылыс-монтаждау жұмыстарына арналған өндірістік объектілердің технологиялық шешімдеріне жобалық және жұмыс құжаттамасын дайындау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі :	Міндетті еңбек функциялары	1. Белгіленген мерзімде күрделі жобаны құру үшін жұмысшылар тобын басқарады. 2. Ұзақ мерзімді және жылдық ғылыми зерттеулер мен жобалық жоспарларды әзірлеуге қатысады жұмыс істейді Жобаның жеке бөліктерін (бөлімдерін) немесе жеке жұмыс түрлерін әзірлеу бойынша топтың (топтың) жұмысын жоспарлайды және үйлестіреді және әрбір орындаушының белгіленген тапсырмаларды орындауын бақылайды.
	Қосымша еңбек функциялары	-
1-еңбек функциясы : Күрделі жобаны жасау үшін жұмысшылар тобын басқарады. Жұмыстың уақытында аяқталуын қамтамасыз етеді.	1-дағды: Таңдалған жабдық параметрлерін негіздеу, кешеннің сенімділігі мен ұзақ мерзімділігін анықтау жұмыстарын ұйымдастырады.	Машықтар: 1. Жобалық ақпараттық үлгіні (PIM) (қажет болған жағдайда) және компьютерлік технологияларды, коммуникацияларды және коммуникацияларды пайдалану арқылы құрылыс үдерістерін дайындау.
		Білімдер: 1. Құрылыс-монтаж жұмыстарын орындау бойынша қаулыларды, өкімдерді, бұйрықтарды, әдістемелік және нормативтік материалдарды білуі 2. Кәсіпорынның техникалық даму болашағын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-еңбек функциясы : Ғылыми-зерттеу және жобалау жұмыстарының перспективалық және жылдық	Дағды 1:	Машықтар: Жобаның құрылымдық элементтерінің рационалды сұлбасын іздестіру бойынша жұмыстарды жүргізу, жобаның жобаға техникалық шарттарға сәйкес келуін, кешеннің сұлбаларының

жоспарларын жасауға қатысады. Жобаның жеке бөліктерін (бөлімдерін) немесе жеке жұмыс түрлерін әзірлеу бойынша топтың (топтың) жұмысын жоспарлайды және үйлестіреді және әрбір орындаушының белгіленген тапсырмаларды орындауын бақылайды.	Жаңа конструкторлық шешімдерді сынауды және зерттеуді жүзеге асырады, таңдалған жабдықтың параметрлерін негіздеу бойынша жұмыстарды ұйымдастырады, кешеннің сенімділігі мен ұзақ мерзімділігін анықтайды және оның патент қабілеттілігін бағалайды.	дұрыс таңдалуын және жабдықтың стандарттау мен біріздендірудің жоғары деңгейін қамтамасыз ету.
		Білімдер: Қала құрылысы саласындағы заңдар мен басқа да нормативтік құқықтық актілер. Құрылыс саласының даму бағыттарына және жобалық топ жүргізетін ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар тақырыптарына, әзірленіп жатқан жобалардың сапасын бағалауға қатысты нормативтік, әдістемелік және нормативтік құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары
	6	Қауіпсіздік және еңбекті қорғау инженері
	7	Топ жетекшісі (басқа салаларда мамандандырылған)
19. " Кешенді-ізвестіру жұмысының басшысы" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1329-1	
Кәсіп атауының коды:	1329-1-051	
Кәсіптің атауы:	Кешенді зерттеу жұмысының жетекшісі	
СБШ біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 37-параграф, 119-тармақ, Жоба басшысы кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, стратегиялық жоспарлау және жобаны басқару жұмыс өтілі, командалық жобаны басқару тәжірибесі кемінде 5 жыл, тиісті	

	курстардан өткені туралы немесе кәсіптік сертификаттаудан өтуі туралы сертификатының болғаны құпталады.		
Кәсіби деңгей Машық:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, маман, ординатура) жоғары оқу орнынан кейінгі білім	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/ Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, стратегиялық жоспарлау және жобаны басқару жұмыс өтілі, командалық жобаны басқару тәжірибесі кемінде 5 жыл, тиісті курстардан өткені туралы немесе кәсіптік сертификаттаудан өтуі туралы сертификатының болғаны құпталады		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Бригада басшысы(іздістіру, жобалау ұйымы)		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты :	Бағдарламаларды, жұмыс әдістерін, техникалық-экономикалық негіздемелерді және есептеулерді, шығындар сметасын және шарттық құжаттаманы әзірлеуді, сондай-ақ жобаны іске асыруды ұйымдастыру үшін желілік және басқа да кестелерді дайындауды басқарады, оларды бірлесіп орындаушылармен және мүдделі мекемелермен (ұйымдармен) келіседі.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шаруашылық шарттары немесе мемлекеттік тапсырыстар бойынша кешенді инженерлік ізденістерді орындауды ұйымдастырады, жұмыстарды жүргізу әдістері мен құралдарын, жұмыстағы объектілер бойынша кадрларды орналастыруды айқындайды. 2. Ғылыми-зерттеу және жобалау жұмыстарының перспективалық және жылдық жоспарларын жасауға қатысады. Жобаның жеке бөліктерін (бөлімдерін) немесе жеке жұмыс түрлерін әзірлеу бойынша топтың (топтың) жұмысын жоспарлайды және үйлестіреді және әрбір орындаушының белгіленген тапсырмаларды орындауын бақылайды.	
	Қосымша еңбек функциялары	-	
1-еңбек функциясы : Шаруашылық шарттары немесе мемлекеттік тапсырыстар бойынша кешенді инженерлік	1-дағды:	Машықтар: 1. Жобалық ақпараттық үлгіні (PIM) (қажет болған жағдайда) және компьютерлік технологияларды, коммуникацияларды және коммуникацияларды пайдалану арқылы құрылыс үдерістерін дайындау.	

ізденістерді орындауды ұйымдастырады, жұмыстарды жүргізу әдістері мен құралдарын, жұмыстағы объектілер бойынша кадрларды орналастыруды айқындайды.	Таңдалған жабдық параметрлерін негіздеу, кешеннің сенімділігі мен ұзақ мерзімділігін анықтау жұмыстарын ұйымдастырады.	Білімдер: 1. Қала құрылысы қызметі саласындағы заңдар мен басқа да құқықтық нормативтік актілер. 2. Кешенді инженерлік ізденістер бойынша әкімшілік, әдістемелік және нормативтік құжаттар. 3. Стандарттау және сертификаттау негіздері. 4. Еңбекті, өндірісті және басқаруды ұйымдастыру.
2-еңбек функциясы : Ғылыми-зерттеу және жобалау жұмыстарының перспективалық және жылдық жоспарларын жасауға қатысады. Жобаның жеке бөліктерін (бөлімдерін) немесе жеке жұмыс түрлерін әзірлеу бойынша топтың (топтың) жұмысын жоспарлайды және үйлестіреді және әрбір орындаушының белгіленген тапсырмаларды орындауын бақылайды.	Дағды 1: Жаңа конструкторлық шешімдерді сынау мен зерттеуді жүзеге асырады, жабдықтың таңдалған параметрлерін негіздеу, сенімділігі мен ұзақ мерзімділігін анықтау бойынша жұмысты ұйымдастырады. күрделі, оны бағалайды патент қабілеттілігі.	Машықтар: Жобаның құрылымдық элементтерінің рационалды сұлбасын іздеу бойынша жұмыстарды жүргізу, жобаның жобаға техникалық шарттарға сәйкес келуін, кешеннің сұлбаларының дұрыс таңдалуын және жабдықтың стандарттау мен бірізділігінің жоғары деңгейін қамтамасыз ету.
		Білімдер: Қала құрылысы саласындағы заңдар мен басқа да нормативтік құқықтық актілер. Құрылыс саласының даму бағыттарына және жобалық топ жүргізетін ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар тақырыптарына, әзірленіп жатқан жобалардың сапасын бағалауға қатысты нормативтік, әдістемелік және нормативтік құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестікжәне жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	1329-1-049 Бригада басшысы (іздестіру, жобалау ұйымының)
20. "Бөлім бастығы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1324-0	

Кәсіп атауының коды:	1324-0-019		
Кәсіптің атауы:	Бөлім бастығы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)		
СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 65-параграф, 203-тармақ, Материалдық-техникалық қамтамасыз ету бөлімінің (логистика бөлімінің) бастығы кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз ету саласында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, маман, ординатура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Баклавр/ Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз ету саласында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Ғылыми-зерттеу бөлімшенің басшысы		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Тауарларды жеткізуді, тасымалдауды, сақтауды және бөлуді жоспарлау, басқару және үйлестіру (материалдар, өнімдер, өнімдер)		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сатып алу және тарату жоспарларын анықтау, жүзеге асыру және орындалуын бақылау	
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Тауарларды жеткізу және сақтау талаптарын қанағаттандыру үшін тауарларды сақтау және есепке алу жүйелерін бақылау және қарау 2. Ұйымның материалдық-техникалық активтерін есепке алу, қорларды уақтылы толықтыру 3. Қауіпсіздік пен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету.	
		Машықтар: 1. Өндірістік шығындарды азайту және максималды пайда алу мақсатында кәсіпорынды немесе ұйымды оның өндірістік қызметіне қажетті сапалы барлық материалдық ресурстармен қамтамасыз ету және оларды ұтымды пайдалану.	

1-жұмыс функциясы: Сатып алу және тарату жоспарларын анықтау, енгізу және орындалуын бақылау	1-дағды: Минималды шығындармен қорлардың қажетті деңгейлерін ұстап тұру жөніндегі жоспарларды дайындау және іске асыру	2. Өндірістік бағдарламаны материалдық-техникалық қамтамасыз етудің перспективалық және ағымдағы жоспарлары мен теңгерімдерінің жобаларын әзірлеуді, ұйымның және оның бөлімшелерінің жөндеу және техникалық қызмет көрсету қажеттіліктерін, сондай-ақ қажетті өндірістік резервтерді құруды басшылыққа алады. прогрессивті тұтыну нормаларын қолдана отырып, материалдық ресурстарға (шикізаттарға, материалдарға, жартылай фабрикаттар, жабдықтарға, жинақтаушы бұйымдарға, отынға, энергияға және т.б.) қажеттілікті анықтау. 3. Ішкі ресурстарды пайдалана отырып, осы қажеттілікті қамтамасыз ететін көздерді іздестіру. 4. Материалдық-техникалық ресурстарды жеткізу бойынша тікелей ұзақ мерзімді экономикалық қатынастарды орнату мүмкіндігі мен орындылығын анықтау, жеткізушілермен келісім-шарттар жасау, жеткізу шарттары мен шарттарын келісу. 5. Материалдық-техникалық ресурстарды көтерме сауда арқылы алу, сондай-ақ материалдық-техникалық ресурстарды сатып алу мүмкіндігін анықтау мақсатында фирмалар мен фирмалардың, шағын көтерме дүкендер мен көтерме жәрмеңкелердің ұсыныстары туралы жедел маркетингтік ақпаратты және жарнамалық материалдарды зерттеу. еркін сату негізінде сатылады. 6. Материалдық ресурстарды келісім-шартта көзделген мерзімге сәйкес жеткізуді қамтамасыз ету, олардың санын, сапасы мен толықтығын және ұйым қоймаларында сақталуын қадағалау. 7. Шарттық міндеттемелерді бұзған жағдайда жеткізушілерге талаптарды дайындау, осы талаптар бойынша есеп айырысулардың дайындалуын бақылау, жасалған шарттар талаптарының өзгерістерін жеткізушілермен келісу. 8. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 9. Операциялық және әкімшілік процедураларды құру және басқару
		Білімдер: 1. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, қолданыстағы халықаралық құжаттар және әдістемелік материалдар. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары. 3. Материалдық-техникалық жабдықтауды ұзақ мерзімді және ағымдағы жоспарлаудың әдістері мен тәртібі, шикізаттың, материалдардың және басқа да материалдық ресурстардың өндірістік қорларының нормативтерін әзірлеу, ресурстарды үнемдеу бойынша жұмыстарды жүргізу. 4. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 5. Келісім-шарт жасау тәртібі жеткізушілер және олардың орындалуын бақылау, ұйымның бөлімшелеріне материалдарды шығару үшін құжаттаманы дайындау. 6. Стандарттар мен техникалық шарттар өнім сапасының логистикасы, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі.

		7. Көтерме және бөлшек сауда бағасы, тұтынылатын материалдар ассортименті. 8. Технология, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 9. Жабдықтау және қойма операцияларының есебін ұйымдастыру және жоспардың орындалуы туралы есеп беру тәртібін білу. логистикалық қолдау. 10. Компьютерлік құралдар, телекоммуникация және байланыс. 11. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Мүмкіндік дағдыны тану:	-
1-қосымша еңбек функциясы: Өнімді жеткізу және сақтау талаптарын қанағаттандыру үшін тауарларды сақтау және түгендеу жүйелерін бақылаңыз және тексеріңіз	1-дағды: Тауарларды жеткізу және сақтау талаптарын қанағаттандыру үшін тауарларды сақтау және есепке алу жүйелерін үздіксіз бақылауды және тексеруді жүзеге асыру	Машықтар: 1. Тауардың сыртқы түріне және жеткізуге арналған көлікке қойылатын талаптарға қатысты басқа бөлімшелермен және клиенттермен өзара әрекеттесу. 2. Шығарылатын өнімнің сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі ұйымның стандарттарын, материалдық ресурстардың өндірістік (қойма) қорларының экономикалық негізделген нормативтерін әзірлеуге басшылық ету. 3. Материалдар мен жинақтаушы бұйымдар қорының жай-күйіне бақылауды қамтамасыз ету, ұйымдағы өндірістік қорларды жедел реттеу, ұйым бөлімшелерінде материалдық ресурстарды жеткізу және олардың мақсатына жұмсалуды бойынша лимиттердің сақталуын қамтамасыз ету. 4. Материалдық ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру, оларды тасымалдауға және сақтауға, қайталама ресурстарды және өндіріс қалдықтарын пайдалануға байланысты шығындарды азайту, олардың тұтынуын, жергілікті ресурстарды пайдалануды бақылау жүйесін жетілдіру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және іске асыруды басқару; артық шикізатты, материалдарды, жабдықтарды және материалдық ресурстардың басқа түрлерін анықтау және өткізу. 5. Қойма жұмысын ұйымдастыру, қажетті сақтау шарттарын сақтау бойынша шараларды әзірлеу. 6. Көлік және қойма жұмыстарын механикаландыру мен автоматтандырудың қажетті деңгейін, компьютерлік жүйелерді пайдалануды және ұйымдастыру мен еңбекті қорғаудың нормативтік шарттарын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, қолданыстағы халықаралық құжаттар және әдістемелік материалдар. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары. 3. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 4. Өнім сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз етудің стандарттары мен техникалық шарттары, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі.

		5. Технология, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 6. Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру және материалдық-техникалық жабдықтау жоспарының орындалуы туралы есептерді жасау тәртібі. 7. Компьютерлік технология, телекоммуникация және байланыс. 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-қосымша еңбек функциясы: Ұйымның материалдық-техникалық активтерін есепке алу, тауар-материалдық қорларды уақтылы толықтыру	1-дағды: Тауарлардың барлық қозғалысын қадағалау, сондай-ақ құрылымдағы өзгерістерді және қорларды оңтайлы мерзімде толықтыруды қамтамасыз ету үшін бухгалтерлік есеп жүйесін енгізу	Машықтар: 1. Тауарларды алу, сақтау және тарату операцияларының есебін жүргізу. 2. Ұйым қоймаларындағы материалдық ресурстардың қозғалысын есепке алуды ұйымдастыру. 3. Материалдық құндылықтарға түгендеу жүргізу. 4. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз ету жоспарының орындалуы туралы белгіленген есептілікті жасау Білімдер: 1. Ұйымның материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі бойынша заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілер, қолданыстағы халықаралық құжаттар және әдістемелік материалдар. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары. 3. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 4. Жабдықтаушылармен шарттар жасасу және олардың орындалуын бақылау, ұйымның бөлімшелеріне материалдарды шығару үшін құжаттаманы дайындау тәртібі. 5. Өнім сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз етудің стандарттары мен техникалық шарттары, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі. 6. Технология, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 7. Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру және материалдық-техникалық жабдықтау жоспарының орындалуы туралы есептерді жасау тәртібі. 8. Компьютерлік технология, телекоммуникация және байланыс. 9. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-қосымша еңбек функциясы: Қауіпсіздік пен	1-дағды:	Машықтар: 1. Бөлімше қызметкерлерінің ұйымда белгіленген еңбек нормаларын, қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтауын бақылау. 2. Бөлім қызметкерлерін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша оқытуды, брифингтерді, білімдерін тексеруді ұйымдастыру

еңбекті қорғауды қамтамасыз ету	Бөлімше қызметкерлерінің іс-әрекетін басқару	Білімдер: 1. Еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері. 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария ережелері мен нормалары	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	1324-0-021 Қызмет бастығы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)	
	7	1324-0-022 Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық жабдықтау және өткізу)	
21. "Бас конструктор (ғылыми зерттеулер және әзірлемелер бойынша)" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	1233-0		
Кәсіп атауының коды:	1233-0-001		
Кәсіптің атауы:	Бас конструктор (ғылыми зерттеулер және әзірлемелер бойынша)		
СБШ біліктілік деңгейі :	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 7-параграф, 881-тармақ, Жобаның бас конструкторы кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және конструкторлық жұмыстардағы, оның ішінде басқарушы лауазымдардағы кемінде 8 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Техника ғылымдарының магистрі

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және конструкторлық жұмыстардағы, оның ішінде басқарушы лауазымдардағы кемінде 8 жыл жұмыс өтілі	
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Жобаның бас конструкторы (құрылыста)	
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Кәсіпорындағы немесе ұйымдағы ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды басқару және үйлестіру	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіпорында немесе ұйымда немесе басқа кәсіпорындар мен ұйымдарға ұқсас қызметтерді көрсететін кәсіпорындарда ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жоспарлау, басқару және үйлестіру
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. ҒЗТҚЖ шеңберінде жобалар мен тәжірибелік конструкторлық құжаттамаларды әзірлеу 2. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру
1-еңбек функциясы: Кәсіпорында немесе ұйымда немесе басқа кәсіпорындар мен ұйымдарға ұқсас қызметтерді көрсететін кәсіпорындарда ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкт	1-дағды: Жаңа технологиялық үдерістерді, өнімдерді, білімді немесе материалдарды пайдалануды әзірлеуге немесе жетілдіруге бағытталған ғылыми-зерттеу	Машықтар:
		1. Ғылыми-зерттеу қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Жаңаларын жасауды және қолданыстағы техникалық шешімдерді, олардың құрылымдарын жаңғыртуды, технологиялық үдерістерді, материалдарды, сондай-ақ жабдықтар мен технологияларды (кешендерді, машиналарды, құрылғыларды, құрылғыларды, механизмдерді), қолданыстағы өндірісті жетілдіруді, олардың жоғары техникалық деңгейін қамтамасыз етуді басқару. деңгейі, бәсекеге қабілеттілігі, ғылым мен техниканың заманауи жетістіктеріне, техникалық эстетика талаптарына сәйкестігі және өндірістің неғұрлым үнемді технологиясы. 3. Нысандарды қайта құрылымдауға, өндірісті автоматтандыруға және еңбекті көп қажет ететін үдерістерді механикаландыруға байланысты жаңа тәжірибелік және өндірістік қондырғылардың, стандартты емес жабдықтар мен құрылғылардың жобаларын әзірлеуді ұйымдастыру. 4. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 5. Операциялық және әкімшілік процедураларды құру және басқару. 6. Өз құзыреті шегінде ұйымның ғылыми-техникалық дамуы бойынша тиісті құрылымдық бөлімшелердің (

орлық жұмыстарды жоспарлау, басқару және үйлестіру	қызметін жүзеге асыруды жоспарлау, басқару және үйлестіру	қызметтердің) қызметін басқару және қамтамасыз ету, мамандандырылған бөлімшенің жұмысын бағыттау және үйлестіру. 7. Жаңа конструкторлық әзірлемелердің тиімділігі, олардың бұрын өндірілгендермен салыстырғандағы артықшылықтары туралы техникалық-экономикалық негіздемелерді дайындауды басқару. 8. Өндіріс үдерісіне әртүрлі автоматтандырылған жүйелерді, автоматтандырылған жобалау жүйелерін енгізу, бөлімшелер әзірлеген сызбаларды және басқа да техникалық құжаттамаларды дайындау, келісу және бекіту. 9. Жобалаудың озық әдістерін, компьютерлік және телекоммуникациялық технологияларды, техникалық құжаттаманы жаңғыртудың озық әдістерін енгізу және кеңінен қолдану арқылы жаңа технологияны игеруге кететін уақытты, жобалау құнын және өндіріске дайындау циклін қысқартуға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыру. жобалардағы стандартталған және біріктірілген бөлшектер мен құрастыру бірліктері. 10. Тәжірибелік өндіріс бөлімшелерінде жүргізілетін ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-эксперименттік жұмыстарды басқару
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін және өндірісті жобалауды дайындау бойынша әдістемелік материалдарды білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Зерттеу жұмысын ұйымдастыру және жүргізу тәртібі. 4. Ұйымның өнімдері мен қызметтерін өндіру технологиясы, жүйелері және жобалау әдістері. 5. Шаруашылық қызмет түріндегі және ұйымдағы өндірісті жобалауды дайындауды ұйымдастыру. 6. Өндірістік қуат. 7. Ұйым жабдықтарының техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері және жұмыс режимдері, оны пайдалану тәртібі. 8. Жасалатын құрылымдарға және технологиялық шешімдерге қойылатын техникалық талаптар. 9. Жобалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандарттар, техникалық шарттар және басқа да нұсқаулық материалдар. 10. Патенттану, стандарттау және сертификаттау негіздері. 11. Автоматтандырылған жобалау жүйелері.

		12. Қазіргі заманғы есептеу және телекоммуникация құралдары, соның ішінде конструкторлық құжаттаманы көшіру және көбейту құралдары. 13. Жобалық әзірлемелер үшін еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 14. Өндірістің экономикалық қызметінің тиісті түріндегі ғылым мен техниканың отандық және шетелдік жетістіктері. 15. Өнімді жобалау және технологиялық шешімдерді әзірлеудегі озық отандық және шетелдік тәжірибе. 16. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Мақсаттар мен бюджеттік қажеттіліктерді көрсете отырып, кәсіпорын немесе ұйым үшін жалпы ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкт о р л ы қ бағдарламаларды жоспарлау	Машықтар: 1. Ұйымның ғылыми-техникалық дамуының мақсаттарын, міндеттерін, саясаты мен стратегияларын анықтау. 2. Перспективті конструкторлық әзірлемелерді, соңғы материалдарды әзірлеу, ғылым мен техника жетістіктерін кеңінен енгізу бойынша іс-шараларды жоспарлау. 3. Жаңа конструкторлық әзірлемелердің тиімділігі, олардың бұрын өндірілгендермен салыстырғандағы артықшылықтары туралы техникалық-экономикалық негіздемелерді дайындауды басқару. 4. Күнделікті әрекеттерді жоспарлау және бағыттау. 5. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық бағдарламаларды жүзеге асыратын қызметкерлердің қызметін басқару және басқару Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін және өндірісті жобалауды дайындау бойынша әдістемелік материалдарды білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Зерттеу жұмысын ұйымдастыру және жүргізу тәртібі. 4. Өндірістік қуат. 5. Ұйым жабдықтарының техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері және жұмыс режимдері, оны пайдалану тәртібі. 6. Өндірісті жобалауды дайындауды жоспарлаудың тәртібі мен әдістері. 7. Жобалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандарттар, техникалық шарттар және басқа да нұсқаулық материалдар.

		8. Патенттану, стандарттау және сертификаттау негіздері. 9. Автоматтандырылған жобалау жүйелері. 10. Қазіргі заманғы есептеуіш және телекоммуникациялық құралдар, соның ішінде конструкторлық құжаттаманы көшіру және көбейту құралдары. 11. Өндірістің экономикалық қызметінің тиісті түріндегі ғылым мен техниканың отандық және шетелдік жетістіктері. 12. Өнімді жобалау және технологиялық шешімдерді әзірлеудегі озық отандық және шетелдік тәжірибе. 13. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1-қосымша жұмыс функциясы: ҒЗТҚЖ шеңберінде құрылымдар мен тәжірибелік-конструкторлық құжаттамаларды әзірлеу	1-дағды: Ұ й ы м стандарттарының, ұлттық стандарттар мен техникалық регламенттердің талаптарына сәйкес ҒЗТҚЖ шеңберінде жобалар мен тәжірибелік конструкторлық құжаттамаларды әзірлеу.	Машықтар: 1. Жобалауға техникалық шарттарды әзірлеу, әзірленген алдын ала, техникалық және жұмыс жобаларын қорғауды және бекітуді қамтамасыз ету, жобалау шешімдерін бекітуге ұсыну. 2. Тәжірибелік үлгілерді өндіруді, оларды тәжірибелік сынауды, тәжірибелік партияларды сынауды және бірінші өнеркәсіптік серияларды шығаруды ұйымдастыру, техникалық шешімдердің сапасы мен сенімділігін, олардың дайындалу деңгейін, экологиялық тазалығын, құнын төмендетуді қамтамасыз ету. 3. Жобалау нұсқалары мен техникалық шешімдерді таңдау үшін техникалық-экономикалық негіздемелерді дайындау. 4. Жаңа құрылымдар мен техникалық шешімдерді орнату, сынау, реттеу және іске қосу. 5. Пайдалану-техникалық құжаттаманы әзірлеуді ұйымдастыру және жүзеге асыру. 6. Сертификаттау құжаттамасын әзірлеуді ұйымдастыру және жүзеге асыру. 7. Күрделі және стандартты емес құрылымдар мен технологиялық шешімдерді және конструкторлық құжаттамаларды әзірлеу. 8. Өндірістік ұйымдарда тәжірибелік үлгілерді (партияларды) дайындау кезінде конструкторлық қадағалауды жүзеге асыру. 9. Құрылған құрылымдар мен технологиялық шешімдерді сынауды басқару, оларды сынаудан кейін жетілдіру. 10. Өндірісті жобалауды дайындауға арналған техникалық құжаттамаға енгізілген өзгерістерді бекітуге ұсыну. 11. Ұйымға үшінші тұлғалардан келіп түскен әртүрлі рационализаторлық ұсыныстарды, сондай-ақ стандарттар жобаларын және өзге де жобалау құжаттамасын қарау.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін және өндірісті жобалауды дайындау бойынша әдістемелік материалдарды білу. 2. Ұйымның өнімдері мен қызметтерін өндіру технологиясы, жүйелері және жобалау әдістері. 3. Өндірістік қуат. 4. Ұйым жабдықтарының техникалық сипаттамасы, конструктивтік ерекшеліктері және жұмыс режимдері, оны пайдалану тәртібі. 5. Жасалатын құрылымдарға және технологиялық шешімдерге қойылатын техникалық талаптар. 6. Техникалық есептеулерді жүргізу әдістері. 7. Жобалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандарттар, техникалық шарттар және басқа да нұсқаулық материалдар. 8. Автоматтандырылған жобалау жүйелері. 9. Қазіргі заманғы есептеу және телекоммуникация құралдары, соның ішінде конструкторлық құжаттаманы көшіру және көбейту құралдары. 10. Өндірістің экономикалық қызметінің тиісті түріндегі ғылым мен техниканың отандық және шетелдік жетістіктері. 11. Өнімді жобалау және технологиялық шешімдерді әзірлеудегі озық отандық және шетелдік тәжірибе
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Жаңа технологияларды енгізу мен дамытудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеуді ұйымдастыру, өндіріске конструкторлық дайындау, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар, сондай-ақ олардың орындалуын бақылау. 2. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың негізгі бағыттарын жоспарлау. 3. Зерттеу жұмысын ұйымдастыру және жүргізу тәртібі. 4. Ұйымның ғылыми-техникалық даму бағдарламаларын ұйымдастыру және жүзеге асыру. 5. Эксперименттік ғылыми-зерттеу базасын дамыту және жаңарту бойынша ұсыныстарды дайындау. 6. Өнімді сапа категориялары бойынша сертификаттау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру, өндірісті қайта құру, техникалық қайта жарақтандыру, интенсификациялау, оның тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу, енгізуге қабылданған рационализаторлық ұсыныстар мен өнертабыстарды жобалауды қамтамасыз ету. 7. Әзірленген өнім құрылымдары мен технологияларын унификациялау, стандарттау және сертификаттау деңгейін арттыру бойынша жұмыстарды жүргізу.

2-қосымша лауазымдық функция: Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкт орлық жұмыстарды ұйымдастыру	1-дағды: ҒЗТКЖ ұйымдастыру, үйлестіру және сүйемелдеу, тәжірибелік-конструкт орлық құжаттаманы әзірлеу мен енгізуді бақылау. Ғылыми зерттеу жұмысын ұйымдастыру	8. Өндірістің жобалық дайындығын жүзеге асыратын жұмысшылардың біліктілігін арттыру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. 9. Жобалық құжаттамаға қойылатын талаптарды әзірлеу бойынша жұмысты үйлестіру. 10. Перспективті техникалық шешімдерді, технологияларды енгізу және патенттік зерттеулерді талдау. 11. Тәжірибелік өндірісті конструкторлық қамтамасыз етуді ұйымдастыру және жүзеге асыру. 12. ҒЗТКЖ бойынша техникалық құжаттаманың толықтығын қамтамасыз ету, жұмыстың техникалық шарттарға сәйкестігін, патенттік тазалық пен біріздендірудің жоғары деңгейін сақтауды, әзірленген конструкторлық шешімдерді стандарттау мен сертификаттауды, қолданылатын жабдықтың, жинақтаушы бөлшектер мен материалдардың сәйкестігін бақылау. қолданыстағы стандарттармен, техникалық шарттармен, өнеркәсіпте өндірілетін өнімдердің номенклатурасымен, еңбекті ұйымдастыру талаптарымен, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау нормаларымен, өндірістік санитария және өртке қарсы қорғаныспен жұмыс жасауда. 13. Таңдалған конструкторлық параметрлерді негіздеу үшін жаңа техникалық шешімдерді эксперименттік сынауды және зерттеуді ұйымдастыру. 14. Жобаланған бұйымдар мен құрылымдарға техникалық сипаттамалар мен пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды, сондай-ақ техникалық шарттарды, бағдарламалар мен сынау әдістерін және басқа да конструкторлық құжаттаманы дайындауды қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін және өндірісті жобалауды дайындау бойынша әдістемелік материалдарды білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Ұйымның өнімдері мен қызметтерін өндіру технологиясы, жүйелері және жобалау әдістері. 4. Шаруашылық қызмет түріндегі және ұйымдағы өндірістің жобалық дайындығын ұйымдастыру. 5. Өндірістік қуат. 6. Ұйым жабдықтарының техникалық сипаттамалары, конструктивтік ерекшеліктері және жұмыс режимдері, оны пайдалану тәртібі. 7. Өндірісті жобалауды дайындауды жоспарлаудың тәртібі мен әдістері. 8. Жасалатын құрылымдарға және

		технологиялық шешімдерге қойылатын техникалық талаптар. 9. Техникалық есептеулерді жүргізу әдістері. 10. Жобалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша стандарттар, техникалық шарттар және басқа да әдістемелік материалдар. 11. Патенттану, стандарттау және сертификаттау негіздері. 12. Автоматтандырылған жобалау жүйелері. 13. Қазіргі заманғы есептеу және телекоммуникация құралдары, соның ішінде конструкторлық құжаттаманы көшіру және көбейту құралдары. 14. Жобалық әзірлемелер үшін еңбекті ұтымды ұйымдастыруға қойылатын талаптар. 15. Өндірістің экономикалық қызметінің тиісті түріндегі ғылым мен техниканың отандық және шетелдік жетістіктері. 16. Өнімді жобалау және технологиялық шешімдерді әзірлеудегі озық отандық және шетелдік тәжірибе. 17. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	1233-0-015 Ғылыми-зерттеу бөлімінің басшысы
	7	1323-0-007 Жобаның бас конструкторы (құрылыста)
22. "Бөлім меңгерушісі (ғылыми-техникалық даму)" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1233-0	
Кәсіп атауының коды:	1233-0-008	
Кәсіптің атауы:	Бөлім меңгерушісі (ғылыми-техникалық даму)	
С Б Ш біліктілік деңгейі:	7	

С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 74-параграф, 230-тармақ, Өндірістік (өндірістік-техникалық) бөлімнің бастығы кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісті жедел басқару бойынша лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Техника ғылымдарының магистрі
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісті жедел басқару бойынша лауазымдарда кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Зертхана меңгерушісі (ғылыми-зерттеу)		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Ғылымның, техниканың, техниканың үздіксіз дамуын қамтамасыз ету, өндірістік үдерістерді ұйымдастыру формалары мен әдістерін жетілдіру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның ғылыми-техникалық қызметін ұйымдастыру және қамтамасыз ету
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Жол саласын ғылыми-техникалық дамыту бойынша ұсыныстар әзірлеу және оларды жүзеге асыру; 2. Жол саласы мамандарының кадрлық әлеуетін арттыру.
		Машықтар:
		1. Жаңа немесе бар технологиялық үдерістерді, өнімдерді, еңбек дағдысын немесе материалдарды пайдалануды әзірлеуге немесе жақсартуға бағытталған

1-еңбек функциясы: Ұйымның ғылыми-техникалық қызметін ұйымдастыру және қамтамасыз ету	1-дағды: Ғылыми-зерттеу жұмысын жүзеге асыруды және қамтамасыз етуді ұйымдастыру	зерттеу қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Мақсаттар мен бюджеттік қажеттіліктерді көрсете отырып, кәсіпорынның немесе ұйымның жалпы ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық бағдарламаларын жоспарлау. 3. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру, оларды дамыту және жүзеге асыру перспективаларын анықтау. 4. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық бағдарламаларды жүзеге асыратын қызметкерлердің қызметін басқару және басқару. 5. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 6. Операциялық және әкімшілік процедураларды құру және басқару. 7. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін енгізуді ұйымдастыру, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін практикалық енгізуге ғылыми басшылық жасау. 8. Ғылымның, техниканың және озық өндірістік тәжірибенің отандық және шетелдік жетістіктері туралы ақпаратты жинауды және зерделеуді ұйымдастыру, оның қызметінің тиімділігін арттыру мақсатында ұйымның одан әрі ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарында қолдану. 9. Перспективалы ғылыми жобаларды тәжірибеге енгізу жоспарларын жасау. 10. Ұйымның негізгі қызметінің жағдайы мен даму тенденциялары туралы тақырыптық шолуларды дайындау және отандық және шетелдік тәжірибедегі ұқсас жұмыстардың нәтижелерімен ғылыми-зерттеу нәтижелері мен жобалық шешімдерді салыстыру бойынша жұмыстарды жүргізу. 11. Техникалық шарттар жобаларын, әдістемелік және жұмыс бағдарламаларын, тиісті білім саласын дамытудың техникалық-экономикалық негіздемелерін және болжамдарын және жоспарлы жұмыстарды, басқа да жоспарлау құжаттарын және әдістемелік материалдарды бірлесіп орындаушы ретінде басқа
--	---	--

		ұйымдарды тарту бойынша ұсыныстарды әзірлеу. 12. Өртүрлі тұжырымдамалардың, бағдарламалардың, заңдардың жобаларын, өңірлік дамудың кешенді бағдарламаларын, ғылыми-техникалық және инновациялық қызметті, зияткерлік меншік нарығын және олардың ғылыми-зерттеу бағыттары шеңберінде тиісті инфрақұрылымды дамытудың нормативтік-құқықтық базасын әзірлеу. 13. Бірлескен зерттеулер жүргізу үшін отандық және шетелдік серіктестерді іздестіру, қосымша қаржыландыруды тарту, конкурстар мен жобалық тендерлерге қатысу үшін жобалық ұсыныстарды әзірлеу бойынша бастамаларды дайындау. 14. Ғылыми зерттеулердің, жаңа технологияны игерудің және ғылыми-техникалық прогрестің жетістіктерін енгізудің орта мерзімді мақсатты бағдарламалары мен жылдық жоспарларын әзірлеу және іске асыру. 15. Ұйым қызметінің бағыттары бойынша ғылыми-техникалық жетістіктер мен идеялар нарығында маркетингтік зерттеулер жүргізу. 16. Мүдделі тұтынушыларға ұйымның идеялары мен жетістіктерін ілгерілету (сату), оның ішінде жаңа технологиялар мен жобаларды, жаңалықтарға авторлық құқықты және басқа да зияткерлік меншік объектілерін құқықтық қорғау мәселелері бойынша ұсыныстар әзірлеу. 17. Жоспарда көзделген тапсырмалардың, шарттық міндеттемелердің орындалуын, сондай-ақ бөлім мамандары мен бірлесіп орындаушылармен орындалған жұмыстардың сапасын бақылау. 18. Нормативтік талаптардың сақталуын, құжаттаманың толықтығы мен сапасын, оны бекітудің белгіленген тәртібінің сақталуын бақылау. 19. Аяқталған ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер бойынша есеп құжаттамасын дайындау. 20. Ұйым жұмысының тақырыптық бағыттары бойынша ғылым мен техниканың даму жағдайы мен болашағы туралы реферат, библиографиялық және шолу ақпаратын дайындау.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін

		, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін, сондай-ақ білімнің, ғылымның және техниканың тиісті саласының ғылыми мәселелерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді ұйымдастырудың, жоспарлаудың және қаржыландырудың, жүргізудің және енгізудің белгіленген тәртібі. 5. Басқа ұйымдармен бірлескен жұмыстарды орындау кезінде шарттар жасасу және орындау тәртібі. 6. Маркетинг, ұйым бөлімшелерінің ғылыми жабдықталуы, оның жұмыс істеу тәртібі. 7. Өнертабыстар мен ашылуларға өтінімдерді ресімдеу, ғылыми-техникалық құжаттаманы және аспаптарды, материалдарды, басқа да ғылыми жабдықтарды сатып алуға өтінімдерді дайындау тәртібі. 8. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді басқару жүйелері; ұйымдар. 9. Іс жүргізуді ұйымдастыру бойынша әдістемелік материалдар. 10. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Ғылыми білім мен практикалық тәжірибені жүйелі жинақтау және жетілдіру, өндірістің жаңа прогрессивті элементтерін құру және енгізу, еңбекті ғылыми ұйымдастыру және басқару болып табылатын ғылымды, техниканы және өндірісті қайта құру үдерістері бойынша ұсыныстар әзірлеу. 2. Еңбек өнімділігін арттыруға, еңбек сыйымдылығын, материал сыйымдылығын және өнімнің (немесе көрсетілетін қызметтің) өзіндік құнын төмендетуге, рентабельділікті арттыруға оларды енгізуге мүмкіндік беретін ғылыми зерттеулер шеңберінде алынған нәтижелерді енгізу бойынша ұсыныстар мен тетіктерді әзірлеу.

	2-дағды: Ұйымның немесе кәсіпорынның перспективалық ғылыми жобаларын жоспарлау және жүзеге асыру механизмдерін жетілдіру	3. Ғылыми зерттеулердің басым бағыттарын анықтай отырып, жол саласының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін ғылыми-техникалық саясаттың жаңа тұжырымдамасын қалыптастыру бойынша ұсыныстар әзірлеу. 4. Жол құрылысы тәжірибесіне жаңа технологияларды, материалдық-техникалық шешімдерді енгізу тетіктерін әзірлеу. 5. Жоспарда көзделген тапсырмалардың, шарттық міндеттемелердің орындалуын, сондай-ақ бөлім мамандары мен бірлесіп орындаушылармен орындалған жұмыстардың сапасын бақылау. 6. Нормативтік талаптардың сақталуын, құжаттаманың толықтығы мен сапасын, оны бекітудің белгіленген тәртібінің сақталуын бақылау. 7. Аяқталған зерттеулер бойынша есеп құжаттамасын дайындау Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін, сондай-ақ білімнің, ғылымның және техниканың тиісті саласының ғылыми мәселелерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді ұйымдастырудың, жоспарлаудың және қаржыландырудың, жүргізудің және енгізудің белгіленген тәртібі. 5. Басқа ұйымдармен бірлескен жұмыстарды орындау кезінде шарттар жасасу және орындау тәртібі. 6. Маркетинг, ұйым бөлімшелерінің ғылыми жабдықталуы, оның жұмыс істеу тәртібі. 7. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді басқару жүйелері. 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

1-қосымша еңбек функциясы: Жол саласының ғылыми-техникалық дамуы бойынша ұсыныстар әзірлеу және оларды енгізу	1-дағды: Жеке ұйымдардың қызметін қоса алғанда, жол саласын ғылыми-техникалық дамыту бойынша ұсыныстарды, жоспарларды және жол карталарын әзірлеу; ғылыми әзірлемелер мен технологияларды өндірістік үдерістерге енгізу	Машықтар: 1. Ұйымның негізгі қызметінің жағдайы мен даму тенденциялары туралы тақырыптық шолуларды дайындау және отандық және шетелдік тәжірибедегі ұқсас жұмыстардың нәтижелерімен зерттеу нәтижелері мен жобалық шешімдерді салыстыру бойынша жұмыстарды жүргізу. 2. Әртүрлі тұжырымдамалардың, бағдарламалардың, заңдардың жобаларын, өңірлік дамудың кешенді бағдарламаларын, ғылыми-техникалық және инновациялық қызметті, зияткерлік меншік нарығын және олардың ғылыми-зерттеу бағыттары шеңберінде тиісті инфрақұрылымды дамытудың нормативтік-құқықтық базасын әзірлеу. 3. Бірлескен жұмыс үшін отандық және шетелдік серіктестер іздестіру, қосымша қаржы тарту, конкурстар мен жобалық тендерлерге қатысу үшін жобалық ұсыныстарды әзірлеу бойынша бастамаларды дайындау. 4. Мүдделі тұтынушыларға ұйымның идеялары мен жетістіктерін ілгерілету (сату), оның ішінде жаңа технологиялар мен жобаларды, жаңалықтарға авторлық құқықты және басқа да зияткерлік меншік объектілерін құқықтық қорғау мәселелері бойынша ұсыныстар әзірлеу. 5. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін басқару. 6. Ғылыми-зерттеу нәтижелерін іс жүзінде қолдануды қамтамасыз ету, оларды жүзеге асыруда қадағалау және техникалық көмек көрсету. 7. Ғылыми-техникалық жетістіктерді патенттеу және лицензиялау, өнертабыстар мен рационализаторлық ұсыныстарды тіркеу жұмыстарын ұйымдастыру. 8. Ең маңызды ҒЗТҚЖ, жаңа технологиялар мен материалдарды енгізу және іргелі зерттеулердің жылдық жоспарларын жасау. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерінің орындалуын бақылау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін, сондай-ақ білімнің, ғылымның және

		техниканың тиісті саласының ғылыми мәселелерін білу. 2. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 3. Өнертабыстар мен ашылуларға өтінімдерді ресімдеу, ғылыми-техникалық құжаттаманы және аспаптарды, материалдарды, басқа да ғылыми жабдықтарды сатып алуға өтінімдерді дайындау тәртібі. 4. Ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді басқару жүйелері. 5. Іс жүргізуді ұйымдастыру бойынша нұсқаулық.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-қосымша еңбек функциясы: Жол саласы мамандарының кадрлық әлеуетін арттыру	1-дағды: Тиісті білім саласы бойынша жоғары білікті кадрлардың біліктілігін арттыруды дайындау және жүзеге асыру	Машықтар: 1. Тиісті білім саласында жоғары білікті кадрлардың біліктілігін арттыруды дайындау және жүзеге асыру. 2. Тиісті білім саласы бойынша жоғары білікті кадрларды даярлаудың ұзақ мерзімді жоспарларын жасау. 3. Тиісті білім саласы бойынша жоғары білікті кадрларды даярлау және біліктілігін арттыру бағдарламаларын әдістемелік басқаруды жүзеге асыру. 4. Бөлімше жұмысының тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету, жұмысшыларды ұтымды орналастыру, олардың шығармашылық белсенділігін арттыру шараларын әзірлеу. 5. Кадрларды жұмысқа қабылдау, оларды аттестациялау және қызметін бағалау, біліктілігін арттыру бойынша жұмыстарды жүргізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, жоғары тұрған органдардың әдістемелік материалдары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Ғылыми қызметкерлерді ұйымдастыру, бағалау және еңбекақы төлеу жүйелері,

		оларды материалдық ынталандыру нысандары. 5. Кадрларды даярлау және олардың біліктілігін арттыру бойынша қолданыстағы ережелер. 6. Іс жүргізуді ұйымдастыру бойынша әдістемелік материалдар. 7. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	1233-0-015 Ғылыми-зерттеу бөлімінің басшысы
	7	1233-0-006 Зертхана меңгерушісі (ғылыми-зерттеу)
23. "Зерттеу жобасының жетекшісі" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1233-0	
Кәсіп атауының коды:	1233-0-014	
Кәсіптің атауы:	Зерттеу жобасының жетекшісі	
С Б Ш біліктілік деңгейі:	7	
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 37-параграф, 119-тармақ, Жоба жетекшісі кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, стратегиялық жоспарлау және жобаны басқару жұмыс өтілі, командалық	

	жобаны басқару тәжірибесі кемінде 5 жыл, тиісті курстардан өткені туралы немесе кәсіптік сертификаттаудан өтуі туралы сертификатының болғаны құпталады.		
Кәсіптік білім деңгейі :	Білім деңгейі: Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Автомобиль жолдары және аэродромдар құрылысы	Біліктілік: Техника ғылымдарының магистрі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, стратегиялық жоспарлау және жобаны басқару жұмыс өтілі, командалық жобаны басқару тәжірибесі кемінде 5 жыл, тиісті курстардан өткені туралы немесе кәсіптік сертификаттаудан өтуі туралы сертификатының болғаны құпталады		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы Жобалау материалдарын ресімдеу бөлімінің (қызметінің) меңгерушісі Жобаның бас инженері (жобаның бас сәулетшісі) Жоба жетекшісі		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Кәсіпорынның немесе ұйымның ғылыми жобаларын әзірлеу, үйлестіру және жүзеге асыру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми жобаларды әзірлеуді және жүзеге асыруды қамтамасыз ету	
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Ғылыми жобаларды әзірлеу мен енгізуді қамтамасыз ету. 2. Ғылыми жобалардың орындалуын үйлестіру және олардың барысын бақылау. 3. Ғылыми жобалар бойынша жұмыстардың сапасын бақылау.	
		Машықтар: 1. Жобаны басқару жоспарын әзірлеу, жобалық құжаттаманы қалыптастыру. 2. Ғылыми жобаның қатысушыларымен және жеткізушілерімен техникалық шарттар мен шарттарды әзірлеуді үйлестіру. 3. Жобаны басқару тиімділігінің көрсеткіштерін бақылау және қажетті өзгерістерді енгізу. 4. Мемлекеттік органдармен, компаниялармен және ғылыми жобаның басқа да мүдделі тараптарымен өзара іс-қимылды қамтамасыз ету. 5. Ғылыми жоба тобын құру. 6. Жоба командасын басқару. 7. Ғылыми-зерттеу нәтижелерін іс жүзінде қолдануды қамтамасыз ету, оларды жүзеге асыруда қадағалау және техникалық көмек көрсету.	

1 - лауазымдық функция: Ғылыми жобаларды әзірлеуді және жүзеге асыруды қамтамасыз ету	1-дағды: Жобаны басқару жоспарларын әзірлеу, жобалық құжаттаманы қалыптастыру	8. Ұйымның қызметі шеңберінде жүзеге асырылатын ғылыми-зерттеу тақырыптары бойынша ғылыми-техникалық ақпаратты жинауды және зерделеуді ұйымдастыру. 9. Бөлімшенің ұзақ мерзімді және жылдық жұмыс жоспарларының жобаларын әзірлеу. 10. Техникалық шарттар жобаларын, әдістемелік және жұмыс бағдарламаларын, тиісті білім саласын дамытудың техникалық-экономикалық негіздемелерін және болжамдарын және жоспарлы жұмыстарды, басқа да жоспарлау құжаттарын және әдістемелік материалдарды бірлесіп орындаушы ретінде басқа ұйымдарды тарту бойынша ұсыныстарды әзірлеу. 11. Әртүрлі тұжырымдамалардың, бағдарламалардың, заңдардың жобаларын, инновациялық қызметті дамытудың құқықтық негіздерін, зияткерлік меншік нарығын және олардың ғылыми бағыттары шеңберінде онымен байланысты инфрақұрылымды әзірлеу. 12. Бірлескен зерттеулер жүргізу үшін отандық және шетелдік серіктестерді іздестіру, қосымша қаржыландыруды тарту, конкурстар мен жобалық тендерлерге қатысу үшін жобалық ұсыныстарды әзірлеу бойынша бастамаларды дайындау. 13. Ұйым қызметінің бағыттары бойынша ғылыми-техникалық жетістіктер мен идеялар нарығында маркетингтік зерттеулер жүргізу. .
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Жобаларды басқару құралдары мен әдістерін білу. 5. Шығындарды, тәуекелдерді және ресурстарды бағалау әдістері мен критерийлерін білу. 6. Жобалық құжаттарды ресімдеу тәртібі. 7. Искерлік қарым-қатынас және келіссөздер этикасын білу. 8. Жабдықтаушылармен жұмыс көлемін келісу тәртібі. 9. Маркетинг негіздері, менеджмент теориясы. 10. Бизнес-жоспарларды әзірлеу тәртібі және келісімдердің, келісімдердің, келісім-шарттардың коммерциялық талаптары. 11. Жобалық топ құрамында жұмыс істеудің теориясы мен тәжірибесі. 12. Жобаларды басқаруда ақпараттық жүйелерді пайдалану әдістері. 13. Менеджмент саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. . 14. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 15. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

1-қосымша лауазымдық функция: Ғылыми жобаларды әзірлеу мен енгізуді қамтамасыз ету	1 - дағды: Кәсіпорынның немесе ұйымның ғылыми-зерттеу қызметін ұйымдастыру	Машықтар: 1. Жаңа немесе бар технологиялық үдерістерді, өнімдерді, білім немесе материалдарды пайдалануды әзірлеуге немесе жақсартуға бағытталған зерттеу қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Мақсаттар мен бюджеттік қажеттіліктерді көрсете отырып, кәсіпорынның немесе ұйымның жалпы ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық бағдарламаларын жоспарлау. 3. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру, оларды дамыту және жүзеге асыру перспективаларын анықтау. 4. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық бағдарламаларды жүзеге асыратын қызметкерлердің қызметін басқару және басқару. 5. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 6. Операциялық және әкімшілік процедураларды құру және басқару Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, экономикалық қызмет түрі мен ұйымның техникалық даму перспективалары. 3. Жол саласын дамыту бағыттары, осы мәселелер бойынша отандық және шетелдік жетістіктер. 4. Бизнес-жоспарларды әзірлеу тәртібі және келісімдердің, келісімдердің, келісімдердің коммерциялық талаптары. 5. Жобалық топ құрамында жұмыс істеудің теориясы мен тәжірибесі 6. Менеджмент саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 7. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Барлық мүдделі тұлғалардың қатысуымен ғылыми жобаны жүзеге асыруды ұйымдастыру. 2. Жобаның орындалу барысын бақылау және орындалуын үйлестіру. 3. Жобалық құжаттарға сәйкес ғылыми жобаның орындалу барысы туралы есептерді қалыптастыру. 4. Ғылыми жобаның бюджетіне сәйкес қаржы ресурстарының мақсатты пайдаланылуын бақылау. 5. Ғылыми-зерттеу жобаларының нәтижелерін іске асыру бойынша болжамдарды дайындау, болжамдарды бақылау және түзету. 6. Ғылыми жобалардың кезеңдері бойынша қажетті құжаттаманы жүргізу. 7. Зерттеу мақсатына сәйкес ғылыми және эксперименттік мәліметтерді талдау және теориялық жалпылауды жүргізу.

Қосымша жұмыс функциясы 2: Ғылыми жобалардың орындалуын үйлестіру және бақылау	1-дағды: Ғылыми жобаларды жүзеге асыру шеңберінде алынған зерттеу нәтижелеріне талдау жүргізу	8. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін басқару. 9. Ғылыми-зерттеу нәтижелерін іс жүзінде қолдануды қамтамасыз ету, оларды жүзеге асыруда қадағалау және техникалық көмек көрсету. 10. Ғылыми-техникалық жетістіктерді патенттеу және лицензиялау, өнертабыстар мен рационализаторлық ұсыныстарды тіркеу жұмыстарын ұйымдастыру. 11. Басқа ұйымдармен жұмысты орындауға тартылған бірлескен орындаушылар жұмысының нәтижелерін талдау. 12. Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерінің орындалуын бақылау. Білімдер: 1. Жобаларды басқару құралдары мен әдістерін білу. 2. Шығындарды, тәуекелдерді және ресурстарды бағалау әдістері мен критерийлерін білу. 3. Жобалық құжаттарды рәсімдеу тәртібі. 4. Жабдықтаушылармен жұмыс көлемін келісу тәртібі. 5. Маркетинг негіздері, менеджмент теориясы. 6. Бизнес-жоспарларды әзірлеу тәртібі және келісімдердің, келісімдердің, келісім-шарттардың коммерциялық талаптары. 7. Жобалық топ құрамында жұмыс істеудің теориясы мен тәжірибесі. 8. Жобалық іс-әрекеттің баспа қызметінің негіздері. 9. Редакциялық-басылымдық үдерістердің негіздері, мониторингті ұйымдастыру және жобаны іске асыру бойынша есептерді қалыптастыру кезеңдері. 10. Жобаларды басқаруда ақпараттық жүйелерді пайдалану әдістері. 11. Менеджмент саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 12. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 13. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-қосымша жұмыс функциясы: Ғылыми жобалар бойынша жұмыс сапасын бақылау	1-дағды: Зерттеу жобасының сапасын, тәуекелдерін, шығындарын, уақытын, мазмұнын, коммуникацияларын басқару	Машықтар: 1. Жоспарда көзделген тапсырмалардың, шарттық міндеттемелердің орындалуын, сондай-ақ бөлім мамандары мен бірлесіп орындаушылармен орындалған жұмыстардың сапасын бақылау. 2. Сапаны, тәуекелдерді, шығындарды, уақытты, мазмұнды, жобалық коммуникацияларды басқару. 3. Ғылыми жобалар бойынша жұмыс сапасын бақылау. 4. Ғылыми жобаларды іске асыру шеңберінде алынған қызметтердің немесе өнімнің сапасына әсер етуі мүмкін факторларды анықтау және бағалау. 5. Іс-шараларды жүзеге асыру кезінде туындайтын нақты және ықтимал тәуекелдерді анықтау. 6. Тәуекелдерді азайту жолдарын әзірлеу. 7. Зерттеу жобасының бюджетіне сәйкес қаржы қаражатының мақсатты пайдаланылуын бақылау.

	Білімдер:	
	1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның тиісті қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Жобаларды басқару құралдары мен әдістерін білу. 3. Шығындарды, тәуекелдерді және ресурстарды бағалау әдістері мен критерийлерін білу. 4. Жобалық құжаттарды ресімдеу тәртібі. 5. Іскерлік қарым-қатынас және келіссөздер этикасын білу. 6. Жабдықтаушылармен жұмыс көлемін келісу тәртібі. 7. Маркетинг негіздері, менеджмент теориясы. 8. Бизнес-жоспарларды әзірлеу тәртібі және келісімдердің, келісімдердің, келісімдердің коммерциялық талаптары. 9. Жобалық топ құрамында жұмыс істеудің теориясы мен тәжірибесі. 10. Жобалық іс-әрекеттің баспа қызметінің негіздері. 11. Редакциялық-басылымдық үдерістің негіздері, мониторингті ұйымдастыру және жобаны іске асыру бойынша есептерді қалыптастыру кезеңдері. 12. Жобаларды басқаруда ақпараттық жүйелерді пайдалану әдістері. 13. Менеджмент саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 14. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері. 15. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тез шешім қабылдау қабілеті; Тәртіптілік; Проблемаларды құрылымдық шешу.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	1233-0-015 Ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы
	7	1233-0-016 Әзірлеу (жаңа өнімдерді) жөніндегі жоба басшысы
24. "Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бөлімінің басшысы" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:		1329-9

Кәсіп атауының коды:	1329-9-009		
Кәсіптің атауы:	Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бөлімінің басшысы		
СБШ біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі :	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 28-параграф, 92-тармақ, Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі бас техникалық басшы кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы лауазымдарда мамандығы бойынша кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Техника ғылымдарының магистрі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы лауазымдарда мамандығы бойынша кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бөлімінің бастығы		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Ұйымның бөлімшелерінде қауіпсіздік және еңбекті қорғау мәселелері бойынша заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілердің сақталуын бақылайды, қызметкерлерге белгіленген жеңілдіктер мен еңбек жағдайлары үшін өтемақылар беруді қамтамасыз етеді.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		1. Ғимараттардың, құрылыстардың, жабдықтардың,	

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары: Қосымша жұмыс функциялары:	машиналар мен механизмдердің техникалық жай-күйін тексеруге және тексеруге қатысады. Желдету жүйелерінің тиімділігін, санитарлық қондырғылардың, санитарлық тораптардың, жұмысшылардың ұжымдық және жеке қорғаныс құралдарының жағдайын тексереді. 2. Желдету жүйелерінің тиімділігін, санитарлық-техникалық қондырғылардың жай-күйін, олардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігін анықтайды 3. Жұмысшылардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін немесе жазатайым оқиғаға әкеп соғуы мүмкін бұзушылықтарды анықтайды. -
1-еңбек функциясы: Ғимараттардың, құрылыстардың, жабдықтардың, машиналар мен механизмдердің техникалық жағдайын тексеруге және тексеруге қатысады. Желдету жүйелерінің тиімділігін, санитарлық	1-дағды: Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша жұмысшылар мен жауапты тұлғалардың	Машықтар: 1. Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына қызметкерлердің алдын ала, мерзімдік және ауысым алдындағы міндетті медициналық тексеруден өтуі тиіс кәсіптер мен лауазымдардың тізімдерін жасауда әдістемелік көмек көрсету. 2. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды, еңбекті қорғауды ұйымдастыру стандарттарын әзірлеу және қайта қарау кезінде қолданыстағы заңнама негізінде кәсіптер мен

тораптардың, санитарлық тораптардың, жұмысшылардың ұжымдық және жеке қорғаныс құралдарының жағдайын тексереді.	білімін тексеру, оқытуды ұйымдастыру.	лауазымдардың тізбесін жасау Білімдер: 1. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы нормативтік құқықтық құжаттарды (рәсімдерді, нұсқаулықтарды және стандарттарды) білу. 2. Қызметкерлер өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде жарақат алған жағдайда жұмыс берушінің сақтандыру қаражатын өтеу тәртібін білу.
2-еңбек функциясы: Желдету жүйелерінің тиімділігін, санитарлық-техникалық қондырғылардың жай-күйін, олардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігін анықтайды 4. Жұмысшылардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін немесе жұмыс істеуге әкеп соғуы мүмкін бұзушылықтарды анықтайды. апат.	1-дағды: Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы заңнама талаптарының сақталуын қамтамасыз ету бойынша аудитті ұйымдастыру және жүргізу.	Дағдыны тану мүмкіндігі: - Машықтар: 1. Ғимараттардың, құрылыстардың, жабдықтардың, машиналар мен механизмдердің техникалық жай-күйін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігіне тексеруді және зерттеуді ұйымдастыру. 2. Желдету жүйелерінің тиімділігін, санитарлық тораптардың, санитарлық тораптардың, жұмысшылардың ұжымдық және жеке қорғаныс құралдарының жай-күйін тексеру, олардың уақытылы орындалуын қадағалау. Білімдер: 1. Қауіпсіздік және еңбекті қорғау мәселелері бойынша заңнамалық, нормативтік құқықтық актілер және әдістемелік материалдар.

		2. Ұйым өнімін өндірудің негізгі технологиялық үдерістері. 3. Жұмыс орнындағы еңбек жағдайларын зерттеу әдістері. 4. Қауіпсіздік және еңбекті қорғау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. 5. Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Қауіпсіздік және еңбекті қорғау инженері
	7	Бригада (зерттеу, жобалау ұйымы) басшысы
25. "Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық жабдықтау және өткізу)" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1324-0	
Кәсіп атауының коды:	1324-0-022	
Кәсіптің атауы:	Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық жабдықтау және өткізу)	
СБШ біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БАжәне басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 203-параграф, 65-тармақ, Материалдық-техникалық қамтамасыз ету бөлімінің (логистика бөлімінің) бастығы Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз ету саласында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.	
	Білім деңгейі: Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (Мамандық:	Біліктілік

Кәсіптік Білім деңгейі:	магистратура, резидентура)	Сәулет және құрылыс	Техника ғылымдарын ың магистрі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандығы бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз ету саласында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Басшы (басқарушы) (материалдық-техникалық жабдықтау және өткізу)		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Ұйымды оның өндірістік қызметіне қажетті сапалы барлық материалдық ресурстармен қамтамасыз ету және өндіріс шығындарын азайту және максималды пайда алу мақсатында оларды ұтымды пайдалану.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Материалдық ресурстарды шарттарда көзделген мерзімге сәйкес жеткізу, олардың саны мен сапасын бақылау. 2. Материалдық ресурстардың толықтығын және ұйым қоймаларында сақталуын қамтамасыз ету.	
	Қосымша жұмыс функциялары:		
1-еңбек функциясы: Материалдық ресурстарды шарттарда қарастырылған мерзімге сәйкес жеткізу, олардың саны мен сапасын бақылау.	1-дағды: Материалдар мен бөлшектердің қорларының жағдайын бақылау.	Машықтар:	
		1. Ұйым қоймаларындағы материалдық ресурстардың қозғалысын есепке алуды ұйымдастыру, материалдық құндылықтарға түгендеу жүргізуге қатысу. 2. Прогрессивті тұтыну нормаларын пайдалана отырып, материалдық ресурстарға (шикізат, материалдар, жартылай фабрикаттар, жабдықтар, жинақтаушы бұйымдар, отын, энергия және т.б.) қажеттілігін анықтауы білуі. 3. Ішкі ресурстарды пайдалана отырып, осы қажеттілікті жабу үшін көздерді табу.	
		Білімдер:	
		1. Заңнамалық және басқа да нормативтік құқықтық актілерді, қолданыстағы халықаралық құжаттарды және ұйымды материалдық-техникалық қамтамасыз ету бойынша әдістемелік материалдарды білуі керек. 2. Материалдық-техникалық ресурстарды жеткізу бойынша тікелей ұзақ мерзімді экономикалық қатынастарды орнату мүмкіндігі мен орындылығын зерделеу, жеткізушілермен келісім-шарттар жасасуды	

		дайындау, жеткізу шарттары мен шарттарын келісу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-еңбек функциясы : Материалдық ресурстардың толықтығын және ұйым қоймаларында сақталуын қамтамасыз ету .	1-дағды: Қойма жұмысын ұйымдастыру және қажетті сақтау шарттарын сақтау шараларын қолдану .	Машықтар:
		1. Қойма жұмысын ұйымдастыру, қажетті сақтау шарттарын сақтау бойынша шаралар қабылдау. 2. Материалдық ресурстарды шарттарда көзделген мерзімге сәйкес жеткізуді, олардың санын, сапасы мен толықтығын бақылауды және ұйым қоймаларында сақталуын қамтамасыз ету. 3. Материалдар мен жинақтаушы бұйымдар қорының жай-күйіне бақылауды, ұйымдағы өндірістік қорларды жедел реттеуді, ұйым бөлімшелерінде материалдық ресурстарды жеткізу және олардың мақсаты бойынша жұмсалуды бойынша лимиттердің сақталуын қамтамасыз ету.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	1. Еңбек заңнамасын, ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптарын білуі тиіс. 2. Кәсіпкерлікті басқарудың нарықтық әдістері, ұйымның даму перспективалары. 3. Материалдық-техникалық жабдықтауды ұзақ мерзімді және ағымдағы жоспарлаудың әдістері мен тәртібі, шикізаттың, материалдардың және басқа да материалдық ресурстардың өндірістік қорларының нормативтерін әзірлеу, ресурстарды үнемдеу бойынша жұмыстарды жүргізу. 4. Материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қоймалауды ұйымдастыру. 5. Жабдықтаушылармен шарттар жасасу және олардың орындалуын бақылау, ұйымның бөлімшелеріне материалдарды шығару үшін құжаттаманы дайындау тәртібі. 6. Өнім сапасын материалдық-техникалық қамтамасыз етудің стандарттары мен техникалық шарттары, оларды әзірлеу әдістері мен тәртібі.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы:	
	7	1324-0-020 Қойманың бастығы (жанар-жағармай материалдары, жүк)	
	6	1324-0-021 Қызмет бастығы (материалдық-техникалық қамтамасыз ету)	
26. "Базаның бастығы (көлікте)" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	1325-1		
Кәсіп атауының коды:	1325-1-023		
Кәсіптің атауы:	База бастығы (көлікте)		
СБШ біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 1-параграф, 11-тармақ, Автоколоннаның бастығы Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және автомобиль көлігінде кемінде 3 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және автомобиль көлігінде кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік Білім деңгейі :	Білім деңгейі: Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Техника ғылымдарының магистрі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және автомобиль көлігінде кемінде 3 жыл жұмыс өтілі немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және автомобиль көлігінде кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Топ жетекшісі (көлікте)		
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Ғимараттар мен үй-жайларды күтіп ұстауды және өрттен қорғауды қамтамасыз ету, сондай-ақ олардың жұмысқа жарамдылығын бақылау. Негізгі қорларды ағымдағы және күрделі жөндеу жоспарларын әзірлеуге қатысады.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		1. Ағымдағы және күрделі жөндеу жұмыстарының	

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	жоспарын жасауға, шаруашылық шығындарының сметасын жасауға қатысады. 2. Шаруашылық мақсатқа бөлінген материалдар мен қаражаттың ұтымды пайдаланылуын бақылайды.
	Қосымша жұмыс функциялары:	
1-еңбек функциясы: Ағымдағы және күрделі жөндеу жұмыстарының жоспарын жасауға, шаруашылық шығындарының сметасын жасауға қатысады.	1-дағды: Өндірісті уақытылы дайындау, жұмысшылар мен бригадаларды орналастыруды қамтамасыз ету, технологиялық үдерістердің сақталуын қадағалау.	Машықтар: 1. Өндірістік қызметтің нәтижелерін талдау, жұмыс уақытын, жұмыс уақытын, тоқтап қалуды есепке алу бойынша бастапқы құжаттардың дұрыс және уақтылы рәсімделуін қамтамасыз ету. 2. Еңбек шығындарының нормативтерін уақтылы қайта қарауды, жалақы және сыйлықақы жүйесін дұрыс және тиімді қолдануды қамтамасыз ету. 3. Жұмысшылардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін, өндірістік және еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібін сақтауын бақылау. 4. Шаруашылық техникасымен, инженерлік-басқару жұмыстарын механикаландыру құралдарымен қамтамасыз етеді және олардың уақтылы жөндеуін қадағалау. Білімдер: 1. Телімнің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік және нормативтік техникалық материалдар. 2. Телімде өндірілетін өнімдердің техникалық сипаттамасы мен талаптары, оларды өндіру технологиясы. 3. Жұмысқа арналған нормативтер мен бағалар, оларды қайта қарау тәртібі. 4. Еңбек акы туралы ағымдағы ережелер және материалдық ынталандыру нысандары.

		5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-еңбек функциясы: Шаруашылық мақсатқа бөлінген материалдар мен қаражаттардың ұтымды пайдаланылуын бақылайды.	1-дағды: Еңбек құнының нормативтерін уақтылы қайта қарауды қамтамасыз ету, жалақы мен сыйлықақы жүйесін дұрыс және тиімді қолдану. Жұмыс уақытын ұтымды пайдалану шараларын әзірлеуге қатысады және жұмысшылардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін сақтауын бақылайды.	Машықтар:
		1. Өндірістік қызмет нәтижелерін талдау, жұмыс уақытын, өнім шығаруды, тоқтап қалуды есепке алу бойынша бастапқы құжаттардың дұрыс және уақтылы дайындалуын қамтамасыз ету. 2. Белгіленген тәртіппен еңбек құны нормативтерін уақтылы қарауды қамтамасыз ету. 3. Қызмет көрсетуге, кеңсе керек-жарактарын, қажетті шаруашылық материалдарын, жабдықтар мен мүкәммалдарды қабылдау және сақтау, оларды құрылымдық бөлімшелерге беру, сондай-ақ олардың жұмсалудың есебін жүргізу және белгіленген тәртіптілікпен рәсімдеу үшін шарттар жасасу үшін қажетті құжаттарды дайындауды ұйымдастыру.
		Білімдер:
		1. Телімнің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерді, әдістемелік және нормативтік техникалық материалдарды білу. 2. Телімде өндірілетін өнімге қойылатын талаптар мен техникалық сипаттамаларын білу. 3. Жұмыс пен жұмысшыларды тарифтеу тәртібін білу. 4. Еңбек нормалары мен бағалары, оларды қайта қарау тәртібі және материалдық ынталандыру нысандары. 5. Еңбек заңнамасын, ішкі еңбек тәртібін, еңбек

		қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	1325-0-024 Бюро бастығы (көлікте)
	6	1325-1-025 Топ жетекшісі (көлікте)
	6	1325-1-027 Кешен басшысы (көлікте)
27. "Басқарма төрағасы" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	1210-0	
Кәсіп атауының коды:	1210-0-064	
Кәсіптің атауы:	Басқарма төрағасы	
СБШ біліктілік деңгейі:	8	
СБШ бой		

ын ша білі кті лік тің ішк і дең гей і:	
БТ БА, БА, үлг ілік білі кті лік сип атт ама лар ы бой ын ша білі кті лік дең гей і:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 91-параграф, 281-тармақ, Ұйым директоры (бас директор, атқарушы директор, президент, басқарма төрағасы, басқарушы) кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және ұйым бейініне сәйкес келетін экономикалық қызмет түрінде басшы лауазымында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі, "Іскерлік әкімшілік ету магистрі" ғылыми дәрежесі немесе басқару (менеджмент) саласындағы қосымша білімінің болғаны мүмкін.

Кәсіптік Білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: PhD докторы, техника ғылымдарының кандидаты, техника ғылымдарының докторы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Ұйымның тиісті бейініндегі экономикалық қызмет түріндегі басшылық лауазымдардағы кемінде 5 жыл жұмыс өтілі		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал			

Лауазым атаулары:	Президент (акционерлік компаниялардың, қоғамдардың және басқалардың)	
Іс-әрекеттің негізгі мақсаты:	Жол құрылысындағы ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару. 2. Ұйымның тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету. 3. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету.
1-еңбек функциясы: Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару	1-дағды: Ұйымның жалпы қызметін басқару, үйлестіру және бағалау	Машықтар:
		1. Кәсіпорынның немесе ұйымның жалпы қызметін жоспарлау, басқару және үйлестіру. 2. Кәсіпорынның немесе ұйымның шаруашылық үдерістерін ұйымдастыру және кәсіпорынның немесе ұйымның ресурстарын ұтымды пайдалану мақсатында олардың тиімділігін арттыру шараларын әзірлеу. 3. Қабылданған шешімдердің орындалуын, ұйымның балансындағы мүлкінің, сондай-ақ оның қызметінің қаржылық-экономикалық нәтижелерінің сақталуын және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету. 4. Кәсіпорынның құрылымдық бөлімшелері мен Басқарма мүшелерінің Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдарды ұйымдастыруды және сапалы дайындауын қамтамасыз ету. 5. Ұйымның (кәсіпорынның) саясаты мен рәсімдерінің корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелеріне сәйкес келуін қамтамасыз ету. 6. Заң талаптарына және корпоративтік басқарудың озық тәжірибесіне сәйкес ұйымның (кәсіпорынның) қызметі туралы ақпаратты уақтылы және толық ашуды қамтамасыз ету. 7. Барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын және тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру, олардың қызметін икемді және мобильді өндірісті дамытуға және жетілдіруге бағыттау, әлеуметтік және нарықтық басымдықтарды ескере отырып, жаңалықтар мен нарықтық конъюнктураның өзгерістеріне жедел ден қою. 8. Ұйымның мемлекеттік бюджет, жинақтаушы зейнетақы және сақтандыру қорлары, жеткізушілер, клиенттер, соның ішінде банктер алдындағы міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету. 9. Индикативті жоспарлар мен бизнес-жоспарлардың көрсеткіштерін қамтамасыз ету. 10. Өндірістік-шаруашылық қызметті ең жаңа техника мен технологияны, шаруашылық жүргізу мен еңбекті ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын, материалдық, қаржылық және еңбек шығындарының қолданыстағы ғылыми негізделген нормативтерін, нарық конъюнктурасын және озық тәжірибені (отандық және шетелдік) зерделеу негізінде ұйымдастыру. қызмет көрсетудің техникалық деңгейі мен

		сапасын арттыру, өндірісті интенсификациялауды, еңбек өнімділігін, экономикалық тиімділікті арттыру, өндірістік резервтерді ұтымды пайдалану және ресурстардың барлық түрлерін үнемді пайдалану мақсатында. 11. Ұйымның қаржылық-шаруашылық және өндірістік қызметіне қатысты мәселелерді шешу, ұйымның және оның құрылымдық бөлімшелерінің басқа лауазымды тұлғалары жүзеге асыратын жекелеген қызмет бағыттарын үйлестіру. 12. Ұйымның қызметінде және оның экономикалық қатынастарын жүзеге асыруда заңдылықтың сақталуын қамтамасыз ету, нарық жағдайында қаржыны басқару және жұмыс істеу үшін құқықтық құралдарды пайдалану, шарттық және қаржылық Тәртіптілікті нығайту, әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу, ұйымның ауқымды бизнесін (кәсіпкерлік қызметті) қолдау және кеңейту мақсатындағы инвестициялық тартымдылығы. 13. Ұйымның мүліктік және өзге де мүдделерін сотта, арбитражда, мемлекеттік органдарда және басқа да ұйымдарда қорғау және білдіру.
		Білімдер:
		1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның және саланың техникалық, экономикалық және әлеуметтік дамуының болашағын, стратегиясын, басымдықтарын білу. 3. Ұйымның қызметіне қатысты басқа органдардың әдістемелік және басқа да материалдарын білу. 4. Ұйым құрылымының профилін, мамандануын және ерекшеліктерін білу. 5. Бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау негіздері, несиелеу схемалары. 6. Ұйымның өндірістік қуаты және еңбек ресурстары. 7. Салық заңнамасы. 8. Ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржылық-шаруашылық қызметінің бизнес-жоспарларын жасау және келісу тәртібі. 9. Ұйымды басқару мен басқарудың заманауи әдістері. 10. Шаруашылық және қаржылық шарттарды жасау және орындау тәртібі. 11. Өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру, ұйымдастыру экономикасы мен қаржысын басқару. 12. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Ұйымның саясатын, стратегиясын және оларды жүзеге асыру механизмін анықтау. 2. Тәуекелдерді дұрыс басқаруды және ішкі бақылауды енгізу.

1-қосымша еңбек функциясы: Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару	1-дағды: Бизнес немесе ұйым үшін мақсаттарды, стратегияларды, саясаттарды және бағдарламаларды анықтау	3. Бюджеттерді әзірлеу және басқару, шығыстарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 4. Барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын және тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру, олардың қызметін икемді және мобильді өндірісті дамытуға және жетілдіруге бағыттау, әлеуметтік және нарықтық басымдықтарды ескере отырып, жаңалықтар мен нарықтық конъюнктураның өзгерістеріне жедел ден қою. 5. Өндірістік-шаруашылық қызметті ең жаңа техника мен технологияны, шаруашылық жүргізу мен еңбекті ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын, материалдық, қаржылық және еңбек шығындарының қолданыстағы ғылыми негізделген нормативтерін, нарық конъюнктурасын және озық тәжірибені (отандық және шетелдік) зерделеу негізінде ұйымдастыру. қызмет көрсетудің техникалық деңгейі мен сапасын арттыру, өндірісті интенсификациялауды, еңбек өнімділігін арттыру, экономикалық тиімділікті арттыру, өндіріс резервтерін ұтымды пайдалану және ресурстардың барлық түрлерін үнемді пайдалану мақсатында. 6. Саясат пен бағдарламаларды іске асыру үшін материалдық, адам және қаржылық ресурстардың көлемдерін рұқсат ету.
		Білімдер:
		1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Саланың техникалық, экономикалық және әлеуметтік дамуының болашағын, стратегиясын, басымдықтарын білу. 3. Ұйым құрылымының профилін, мамандануын және ерекшеліктерін білу. 4. Бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау негіздері, несиелеу схемалары. 5. Ұйымның өндірістік қуаты және еңбек ресурстары. 6. Ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржылық-шаруашылық қызметінің бизнес-жоспарларын жасау және келісу тәртібі. 7. Стратегиялық жоспарлау, нарық – сыртқы және ішкі жағдайлар (сіздің секторыңыз және онымен өзара байланысты), бәсекелестер, жеткізушілер және тұтынушылар. 8. Ұйымның нарықтағы орнын анықтауға және қызметтің жаңа бағыттарына ену бағдарламаларын жасауға мүмкіндік беретін экономикалық көрсеткіштер жүйесі. 9. Практикалық маркетинг. 10. Ғылыми-техникалық жетістіктер және озық отандық және шетелдік, тиісті қызмет түріндегі тәжірибе және ең жақсы ұқсас ұйымдардың тәжірибесі. 11. Өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру, ұйымдастыру экономикасы мен қаржысын басқару.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Қабылданған шешімдердің орындалуын, ұйымның балансындағы мүлкінің, сондай-ақ оның қызметінің

2-қосымша еңбек функциясы: Ұйымның тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету	1-дағды: Мақсатқа жету және компанияның стратегиялық саясатын жүзеге асыру үшін ұйымның қызметін бақылау және бағалау	қаржылық-экономикалық нәтижелерінің сақталуын және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету. 2. Ішкі және сыртқы нарықтарды жаулап алу мақсатында ұйым қызметінің тиімділігін арттыруды, пайданы арттыруды, өнімнің (қызметтердің) сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруды, олардың жоғары дамыған елдер мен үздік компаниялардың мемлекеттік стандарттары мен стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету. 3. Бюджеттік бақылауды қамтамасыз ету үшін тиісті жүйелер мен рәсімдердің әзірленуін және енгізілуін қамтамасыз ету. 4. Ұйымға жүктелген функциялар мен міндеттердің (соның ішінде стратегиялық) уақтылы және сапалы орындалуын бақылау. 5. Шығындарды бақылау және ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету. 6. Ұйым басшылығына менеджмент, стратегиялық және қаржылық жоспарлау мәселелері бойынша кеңес беру. 7. Іске асыру, бақылау және нәтижелерді бағалау. 8. Жаңа өнімдер мен технологияларды жасау және енгізу бойынша бастамаларды дамыту бағыты. 9. Барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын және тиімді өзара іс-қимылын ұйымдастыру. 10. Индикативті жоспарлар мен бизнес-жоспарлардың көрсеткіштерін қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Ұйымды басқару мен басқарудың заманауи әдістері. 2. Бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау негіздері, несиелеу схемалары. 3. Стратегиялық жоспарлау, нарық – сыртқы және ішкі жағдайлар (сіздің секторыңыз және онымен өзара байланысты), бәсекелестер, жеткізушілер және тұтынушылар. 4. Ұйымға нарықтағы өз орнын анықтауға және қызметтің жаңа бағыттарына ену бағдарламаларын жасауға мүмкіндік беретін экономикалық көрсеткіштер жүйесі. 5. Практикалық маркетинг. 6. Өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру, ұйымдастыру экономикасы мен қаржысын басқару.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-қосымша еңбек функциясы:	1-дағды:	Машықтар: 1. Адам ресурстарын басқару бөлігінде ұйымның қызметін үйлестіру және бақылау. 2. Ұйымның кадр саясатын жүзеге асыру бойынша жұмысты үйлестіру. 3. Ұйымның мақсаттарына, стратегиясына және бейініне сәйкес ұйымды қажетті кәсіптермен, мамандықтармен және біліктілікпен кадрлармен қамтамасыз ету бойынша жұмысты ұйымдастыру. 4. Кадрлардың тұрақтамауын азайту шараларын бақылау және жүзеге асыру. 5. Қызметкерлердің еңбек ынтасын, бастамасын және белсенділігін дамытуды ұйымдастыру.

Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету	Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету, олардың кәсіби білімі мен тәжірибесін ұтымды пайдалану және дамыту	Білімдер: 1. Жол саласын дамытудың басым бағыттарын айқындайтын, ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін реттейтін заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілерді және мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның қызметіне қатысты басқа органдардың әдістемелік және басқа материалдарын білу. Ұйымның экономикасы мен қаржысын қалай басқару керектігін білу. 3. Өндірісті және еңбекті ұйымдастыру негіздерін білу. 4. Салалық келісімдерді, ұжымдық шарттарды әзірлеу және жасау және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу тәртібін білу. 5. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын, қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелерін, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бизнесті түсіну; Дербестік және жауапкершілік; Жүйелік ойлау; Стратегиялық ойлау; Ойлау икемділігі; Тез шешім қабылдау қабілеті; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	1210-0-067 Президент (акционерлік компаниялардың, қоғамдар және басқалардың)

4-бөлім. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

28. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (7172) 799-815, kadnauka@gmail.com

29. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚазжолҒЗИ" АҚ

Жетекші:

Айдарбеков Е.Қ., +77471113129, esenbek54@mail.ru

Орындаушылар:

Суппесь Е.А. +77015704023, suppes08@mail.ru

Айтбаев К.А. +77752269053, aytbaev53@mail.ru

30. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

31. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган:

32. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:

33. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1-нұсқа, 2024 ж.

34. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
4-қосымша

"Автожол құрылысының табиғатты қорғау қызметі" кәсіптік стандарты

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандарттың қолданылу саласы: "Автожол құрылысының табиғатты қорғау қызметі" кәсіби стандарты "Кәсіби біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда кадрлар даярлауға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктіліктерін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындардағы қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдының болуы ;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер жіктеуішін, экономикалық қызмет түрлерінің жіктеуішін ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және саладағы пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды жіктейтін құжат;

10) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін көрсететін ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжат берілмейтін білім беру түрі;

11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;

12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы.

13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

5) ТжОБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;

6) КС – кәсіби стандарт;

7) БХСК – білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Автожол құрылысының табиғатты қорғау қызметі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: F43999015.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

91 Кітапханалардың, архивтердің, музейлердің және өзге де мәдениет саласындағы қызметтер;

91.0 Кітапханалардың, архивтердің, музейлердің және өзге де мәдениет саласындағы қызметтер;

91.04 Ботаникалық бақтардың, хайуанаттар бақтары мен табиғи қорықтардың қызметі;

91.04.2 Табиғи қорықтар қызметі, жабайы табиғатты қорғау;

F Құрылыс;

43 Мамандандырылған құрылыс жұмыстары;

43.9 Өзге де мамандандырылған құрылыс жұмыстары;

43.99 Басқа топтамаларға кірмеген өзге де мамандандырылған құрылыс жұмыстары ;

43.99.9 Арнайы біліктілігі талап ететін өзге де құрылыс жұмыстары.

7.Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Автожол және әуесайлақ құрылысы саласына жататын негізгі кәсіптердің сипаттамасы, автожол құрылысының табиғатты қорғау қызметі бөлігінде, сондай-ақ жұмыскерлердің жұмыс сипаттамасы мен еңбек функциялары келтірілген.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Автожол жобаларының Эколог-зертханашысы – 3 СБШ-нің деңгейі;

2) Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың технигі – 4 СБШ-нің деңгейі;

3) Инженер-эколог – 6 СБШ-нің деңгейі;

4) Эколог-гидротехник – 4 СБШ-нің деңгейі;

5) Қоршаған ортаны қорғау инспекторы – 5 СБШ-нің деңгейі.

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

--

9. Кәсіптің карточкасы "Автожол жобаларының Эколог-зертханашысы":			
Топтың коды:	2133-1		
Қызмет атауының коды:	2133-1-002		
Кәсіптің атауы:	Автожол жобаларының Эколог-зертханашысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 42-параграф, 437-тармақ, зертханашы: кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнайы, орта кәсіптік) білім, жұмыс стажына талап қойылмайды немесе негізгі орта білім, арнайы даярлық және мамандық бойынша кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжОБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Экология және табиғатты қорғау қызметі (түрлері бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (орта арнайы, орта кәсіптік) білім, жұмыс стажына талап қойылмайды немесе негізгі орта білім, арнайы даярлық және мамандық бойынша кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Эколог Экология жөніндегі техник		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнеркәсіптік ұйымның өндірістік қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін болдырмау (барынша азайту)		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымда орындалуын бақылау қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы талаптар.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйымның табиғатты қорғау қызметін жоспарлау және құжаттау.	
		Машықтар: 1. Қоршаған ортаны негативтен қорғауға арналған құрылыстар мен құрылғылардың технологиялық параметрлері мен тиімділігін бақылау ұйымдағы әсерлер; 2. Бақылау үшін регламенттейтін техникалық құжаттаманы қолдану құрылыстардың	

Еңбек функциясы 1: Ұйымда орындалуын бақылау қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы талаптар.	Дағды 1: Талаптардың орындалуын бақылау құрылыстарды пайдалану және қоршаған ортаны теріс қорғау құрылғылары әсер ету ұйымның өндірістік қызметі;	технологиялық режимдері және қоршаған ортаны теріс әсерден қорғауға арналған құрылғылар; 3. Қоршаған ортаға рұқсат етілген әсер ету нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану ұйымның өндірістік қызметін жүзеге асыру; 4. Автоматты өлшеу және есепке алу құралдарының техникалық жағдайын бақылау техникалық жағдайын бақылау ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерінің көрсеткіштері ұйымдағы қоршаған ортаға заттар; 5. Аспаптар мен жабдықтарды пайдалану нормативтердің сақталуын бақылау қоршаған ортаға әсері өндірістік қызметті жүзеге асыру ұйымдар; 6. Аспаптар мен жабдықтарды пайдалану сапа нормативтерінің сақталуын бақылау орналасқан ауданындағы қоршаған орта ұйымдар; 7. Электрондық мұрағаттан техникалық іздеу құрылыстар мен құрылғыларға арналған құжаттама қоршаған ортаны теріс қорғау олардың технологиялық бақылауына әсер ету режимдерін. Білімдер: 1. Білімнің техникалық құжаттамасының электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібі; 2. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламалар: атаулары, мүмкіндіктері және оларда жұмыс істеу тәртібі; 3. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілер; 4. Тазарту қондырғылары мен құрылыстарының құрылысы және жұмыс істеу принципі; 5. Өнеркәсіптік ластаушы шығарындыларды тазарту технологиясы мен жабдықтары атмосфераға заттар мен ағынды суларды тазарту; 6. Ұйымдағы автоматты өлшеу және есепке алу құралдары арқылы бақылауға жататын ластаушы заттардың тізбесі; 7. Қоршаған орта сапасы нормативтерінің және қоршаған ортаға жол берілетін әсер ету нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану түрлері, негізгі сипаттамалары, мақсаты мен тәртібі; 8. Ұйымның өндірістік қызметін жүзеге асыру кезінде қоршаған орта сапасының нормативтері және қоршаған ортаға жол берілетін әсер ету нормативтері; 9. Ұйымның өндірістік қызметін жүзеге асыру кезінде қоршаған ортаға жол берілетін әсер ету нормативтерінің сақталуына бақылау жүргізу әдістемесі; 10. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің
--	--	---

		мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 11. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 12. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 13. Ішкі еңбек тәртібін сақтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Ұйымның табиғатты қорғау қызметін жоспарлау және құжаттау ;	Дағды 1: Іс-шараларды жоспарлау және құжаттау ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану;	Машықтар: 1. Ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану жөніндегі іс-шараларды жоспарлау және құжаттамалық ресімдеу; 2. Мәтіндік редакторларды қолданыңыз (процессорлар) жасау және безендіру үшін қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар; 3. Мәтіндік редакторларды қолданыңыз төлқұжаттарды толтыруға арналған (процессорлар) және газ тазарту қондырғыларының тізілімі; 4. Электронды түрде жүктеу және тіркеу мұрағаттың жаңа құжаттары; 5. Құралдар мен жүйелерді техникалық байқаудан өткізу ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау; 6. Ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдаланудың технологиялық параметрлері мен тиімділігін бағалау; 7. Сынақтар өткізуді ұйымдастыру ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін ; 8. Ұйымда қоршаған ортаны қорғау жүйелері мен құралдарына техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді, консервациялауды ұйымдастыру. Білімдер: 1. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілер; 2. Құрылғы, әрекет принциптері, ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау жүйелері мен құралдарының техникалық сипаттамалары; 3. Қоршаған ортаны қорғау жүйелері мен құралдарын пайдалану ережелері мен шарттарын реттейтін техникалық құжаттама; 4. Ұйымда газ тазарту қондырғыларының паспортын ресімдеу нысаны, мазмұны және тәртібі; 5. Ұйымда газ тазарту қондырғыларының тізілімін жүргізу тәртібі; 6. мәтіндік редакторлар (процессорлар): атаулары, мүмкіндіктері және олардағы жұмыс тәртібі; 7. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарды ескере отырып, жабдықты пайдалануға беру тәртібі; 8. Ұйымның өндірістік және ұйымдастырушылық құрылымы және оның даму перспективалары;

	9. Ұйымдағы өнім өндірудің технологиялық процестері мен режимдері; 10. Техниканы дамыту перспективалары және қоршаған ортаны қорғау саласындағы технологиялар; 11. Техникалық құжаттаманың электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібі.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ-нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2133-1-003 Экологиялық инженер	
10. Кәсіптің карточкасы "Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың технигі":			
Топтың коды:	3114-1		
Қызмет атауының коды:	3114-1-002		
Кәсіптің атауы:	Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың технигі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 105, 626-тармақ, техник: I санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; II санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі жоқ.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжОБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Экология және табиғатты қорғау қызметі (түрлері бойынша)	Біліктілік: Техник
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімінің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санатты техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Экологиялық қауіпсіздік жөніндегі техник	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Табиғи кешендерді қорғау;	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Табиғи кешендерді қорғау.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Өткізу қорықтық-режимдік және өртке қарсы іс-шаралар.
Еңбек функциясы 1: табиғи кешендерді қорғау	Дағды 1: Табиғи кешендерді қорғау қағидаларын сақтау	Машықтар: 1. Экологиялық бақылаудың түрлерін, объектілерін, нысандары мен әдістерін анықтау; 2. Мақсаттар үшін патрульдеу жүргізу қорық режимінің бұзылуының өрттің және өрттің алдын алу, анықтау және жолын кесу; 3. Аншлағтардың, тоқсандық, шекаралық, визирлік сақталуын қадағалау, учаскелік, межевтік және басқа да белгілердің, көпірлердің, өрт-бақылау пункттерінің, телефон желілерінің, басқа да объектілердің; орман шаруашылығы және өртке қарсы мақсаттағы; 4. Сеніп тапсырылған мүлікті, қызметтік және басқа да материалдық құндылықтарды жарамды күйде ұстауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге; 5. Айналма немесе өзге бекітілген аумақта белгіленген күзет режимін сақтау аумақтар.
		Білімдер: 1. Шекаралар, топографиялық, ландшафттық және орман өсіру жағдайлары мен ерекшеліктері айналма аумақтар; 2. Жақын маңдағы өрт-бақылау пункттерінің, полиция бекеттері мен бөлімшелерінің орналасқан жерлері; 3. Қолданыстағы аңшылық, әуесқойлық және спорттық балық аулау ережелері; 4. Мемлекеттік табиғи қорықты қорғау режимі және ол туралы ереже; 5. Ормандардағы өрт қауіпсіздігінің қолданыстағы ережелері; 6. Қорықты бұзғаны үшін тәртіптік, материалдық, әкімшілік және қылмыстық жауаптылықтың белгіленген нормалары нұсқаулықтар, бұйрықтар, өкімдер және басқа да басшылық құжаттар. 7. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары";

		8. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 9. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 10. Ішкі еңбек тәртібін сақтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Өткізу қорықтық-режимдік және өртке қарсы іс-шаралар;	Дағды 1: Қолдану бойынша жағдайды талдау және бағалау ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды сақтау мақсатында тиісті өртке қарсы іс-шаралар кешендер;	Машықтар: 1. Арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізу қорық режимін және ормандардағы өрт қауіпсіздігі ережелерін бұзудың алдын алу бойынша халықты; 2. Қорық міндеттерін орындауға байланысты есепке алу және түгендеу жұмыстарына қатысу; 3. Тіркеу үшін қызметтік күнделік және өзге де құжаттаманы жүргізу қорық басшылығында көзделген тәртіппен жүйелі фенологиялық және өзге де бақылаулар. Білімдер: 1. Негізгі заңдар, Нормативтік-құқықтық экология, қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы актілер; 2. Түгендеу бойынша заңнамалық құжаттар; 3. Атаулары, мүмкіндіктері және олардағы жұмыс тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	3114-1-009 Экология бойынша техник
	4	3114-1-010 Экологиялық қауіпсіздік жөніндегі техник
11. Кәсіптің карточкасы "Инженер-эколог":		
Топтың коды:	2133-1	
Қызмет атауының коды:	2133-1-003	
Кәсіптің атауы:	Инженер-эколог	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-	
	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 64-параграф, 503-тармақ, Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (Эколог) : I санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог) лауазымында жұмыс стажы кемінде 2 жыл болуы тиіс; II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог) лауазымындағы жұмыс стажы кемінде 3 жыл болуы тиіс; қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): тиісті бағыт бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс стажына талап қойылмайды.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Қоршаған орта	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог) лауазымында жұмыс стажы кемінде 2 жыл болуы тиіс; II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білімі және санаты жоқ қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог) лауазымындағы жұмыс стажы кемінде 3 жыл болуы тиіс; қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): тиісті бағыт бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс стажына талап қойылмайды.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Эколог		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнеркәсіптік ұйымның өндірістік қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін болдырмау (барынша азайту).		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымда қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы талаптардың орындалуын бақылау; 2. Ұйымның табиғатты қорғау қызметін жоспарлау және құжаттау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Қоршаған ортаны ұйымдағы жағымсыз әсерлерден қорғауға арналған құрылыстар мен құрылғылардың технологиялық параметрлері мен тиімділігін бақылау;	

Еңбек функциясы 1: Ұйымда қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы талаптардың орындалуын бақылау.	Дағды 1: Қоршаған ортаны өндірістің теріс әсерінен қорғауға арналған құрылыстар мен құрылғыларды пайдалануға қойылатын талаптардың орындалуын бақылау. Дағдыны тану мүмкіндігі:	2. Ұйымда қоршаған ортаны теріс әсерден қорғауға арналған құрылыстар мен құрылғылардың технологиялық режимдерін реттейтін техникалық құжаттаманы бақылау үшін қолдану; 3. Ұйымдағы қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерінің көрсеткіштерін өлшеу және есепке алудың автоматты құралдарының техникалық жай күйін бақылау; 4. Ұйымның өндірістік қызметін жүзеге асыру кезінде қоршаған ортаға жол берілетін әсер ету нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану; 5. Ұйым орналасқан ауданда қоршаған орта сапасының нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану. Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманың электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібін білу; 2. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламаларды білу: атаулары, мүмкіндіктері және олардағы жұмыс тәртібі; 3. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді білу; 4. Негізгі көздер тізімін білу ағынды сулардың пайда болуы, олардың құрамы, тазарту әдістері мен түрлері; 5. Тазарту қондырғылары мен құрылыстарының құрылысы және жұмыс істеу принципі; 6. Техникалық талаптарды білу қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін өлшеу және есепке алудың автоматты құралдары; 7. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 8. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 9. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 10. Ішкі еңбек тәртібін сақтау.
		Машықтар: 1. Ұйымда қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеу; 2. Мәтіндік редакторларды қолданыңыз (процессорлар) жасау және безендіру үшін қоршаған

Еңбек функциясы 2: Ұйымның табиғатты қорғау қызметін жоспарлау және құжаттау ;	Дағды 1: Іс-шараларды жоспарлау және құжаттау ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану;	ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар; 3. Электрондық мұрағатқа жаңа құжаттарды жүктеу және тіркеу; 4. Ұйымда қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелеріне техникалық байқау жүргізу; 5. Ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдаланудың технологиялық параметрлері мен тиімділігін бағалау.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді білу; 2. Ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау жүйелері мен құралдарының құрылымы, әрекет ету принциптері, техникалық сипаттамалары; 3. Қоршаған ортаны қорғау жүйелері мен құралдарын пайдалану ережелері мен шарттарын реттейтін техникалық құжаттаманы білу; 4. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарды ескере отырып, жабдықты пайдалануға беру тәртібін білу; 5. Ұйымның өндірістік және ұйымдастырушылық құрылымын және оның болашағын білу даму; 6. Ұйымдағы өнім өндірудің технологиялық процестері мен режимдерін білу.	
		-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2133-1-009 Эколог	
12. Кәсіптің карточкасы "Гидротехник":			
Топтың коды:	2142-9		
Қызмет атауының коды:	2142-9-001		
Кәсіптің атауы:	Гидротехник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 105, 626-тармақ, техник:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	I санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; II санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі жоқ.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Гидротехникалық құрылыс	Біліктілік: Техник
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімінің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санатты техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Техник-гидротехник		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Гидротехникалық құрылыстар мен мелиоративтік жүйелерді салу, пайдалану және реконструкциялау кезінде жалпы құрылыс жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірістік тапсырмалар мен күнтізбелік жоспарлардың көлемін келісу өндіріс жалпы құрылыс, жөндеу- қалпына келтіру және қайта құру жұмыс гидротехникалық құрылыстар мен мелиоративтік жүйелерінде;	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Дайындық және учаскені жабдықтау өндіріс жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстары гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелер.	
		Машықтар: 1. Гидротехникалық жұмыстарда жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарының өндірістік тапсырмалар көлемдерінің және өндірістің күнтізбелік жоспарларының сәйкестігін бағалауды жүзеге асыру құрылыстар мен мелиорациялық жүйелер Еңбек және материалдық-техникалық ресурстарға қойылатын нормативтік талаптарға; 2. Гидротехникалық құрылыстарда және мелиорациялық жүйелерде жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарын жүргізу учаскесін жоспарлауды және белгілеуді жүзеге асыру;	

Еңбек функциясы 1: Өндірістік тапсырмалар мен күнтізбелік жоспарлардың көлемін келісу өндіріс жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және қайта құру жұмыс гидротехникалық құрылыстар мен мелиоративтік жүйелерінде;	Дағды 1: Өндіріс учаскесін дайындау жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыс гидротехникалық құрылыстар мен мелиоративтік жүйелерінде; Дағдыны тану мүмкіндігі:	3. Гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелердегі жалпы құрылыс, жөндеу - қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарының өндіріс учаскесін дайындау және жабдықтау жөніндегі қосалқы жұмыстардың құрамы мен көлемін айқындау. Білімдер: 1. Гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелерде жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарын жүргізуге нормативтік техникалық құжаттардың талаптары; 2. Кешенді және мамандандырылған өндірістік буындар мен бригадаларды ұйымдастыру қағидаттарын білу; 3. Гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелерде жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарын жүргізу технологиясын білу; 4. Гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелердегі жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарының өндірістік тапсырмалары мен өндіріс жоспарларын (жедел жоспарларды, ресурстарға қажеттілік жоспарларын, кестелерді) әзірлеу және келісу тәртібін білу; 5. Гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелерде жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарын жүргізудің өндірістік тапсырмаларында және күнтізбелік жоспарларында көзделген көлемдерді орындау үшін қажетті Еңбек және материалдық-техникалық ресурстарды есептеу әдістерін білу; 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасын білу; 7. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 8. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 9. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 10. Ішкі еңбек тәртібін сақтау.
		Машықтар: 1. Құрылыс материалдарының, конструкцияларының, бұйымдарының номенклатурасын айқындау және көлемін (санын) есептеуді жүзеге асыру, сәйкес жабдықтар мен

Қосымша еңбек функциясы 1: Дайындық және учаскені жабдықтау өндіріс жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстары гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелер;	Дағды 1: Материалдық-техникалық қамтамасыз ету өндіріс жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстары гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелер; Дағдыны тану мүмкіндігі:	материалдық-техникалық ресурстардың басқа түрлерін өндірістік тапсырмалар және күнтізбелік гидротехникалық құрылыстар мен мелиорациялық жүйелерде жалпы құрылыс, жөндеу-қалпына келтіру және реконструкциялау жұмыстарын жүргізу жоспарлары; 2. Құрылыс материалдарының, конструкциялардың, бұйымдардың, жабдықтардың және материалдық-техникалық ресурстардың басқа да түрлерінің сапасына деректі, көрнекі және аспаптық бақылау жүргізу; 3. Материалдық-техникалық ресурстарды Құжаттамалық есепке алуды жүзеге асыру. Білімдер: 1. Жалпы құрылыс жұмыстарын жүргізу үшін материалдық-техникалық ресурстарға қойылатын нормативтік талаптарды білу; 2. Негізгі құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының түрлері мен қасиеттерін білу; 3. Негізгі түрлері мен сипаттамаларын білу құрылыс, Технологиялық жабдықтар мен құралдар; 4. Құрылыс машиналарының, энергетикалық қондырғылардың, көлік құралдарының түрлері мен сипаттамаларын білу; 5. Тасымалдау ережелерін білу, әр түрлі материалдар мен компоненттерді сақтау және сақтау 6.Техниканы ұстау және пайдалану ережелерін білу және жабдықтар; 7. Есепті құжаттаманы (Шығыс ведомосін) жасау тәртібін білу материалдық құндылықтарды пайдалану бойынша; 7. Материалдық құндылықтарды пайдалану бойынша есепті құжаттаманы (құрылыс материалдары шығысының ведомосін) жасау тәртібін білу; 8. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 9. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 10. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 11. Ішкі еңбек тәртібін сақтау.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Машинист укладчика асфальтобетона	
	7	3115-9-022 Техник-гидротехник	
	6	2142-9-013 Инженер-гидротехник	
13. Кәсіптің карточкасы "Қоршаған ортаны қорғау инспекторы":			
Топтың коды:	3160-5		
Қызмет атауының коды:	3160-5-003		
Кәсіптің атауы:	Қоршаған ортаны қорғау инспекторы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 105, 626-тармақ, техник: I санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; II санатты техник: техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), тиісті мамандық (біліктілік) бойынша орта білімнен кейінгі білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс стажы болуы тиіс; санаты жоқ техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік), орта білімнен кейінгі білімі жоқ.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Экология және табиғатты қорғау қызметі (түрлері бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімінің болуы: санаты жоқ техник: жұмыс өтіліне талап қойылмайды II санатты техник: санаты жоқ техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқыту; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инспектор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнеркәсіптік ұйымның өндірістік қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін болдырмау (барынша азайту)		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Орындалуын бақылау ұйымда облыстағы талаптар қоршаған ортаны қорғау орта және қамтамасыз ету экологиялық қауіпсіздік
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйымның табиғатты қорғау қызметін жоспарлау және құжаттау.
Еңбек функциясы 1: Орындалуын бақылау ұйымда облыстағы талаптар қоршаған ортаны қорғау орта және қамтамасыз ету экологиялық қауіпсіздік		Машықтар: 1. Қоршаған ортаны ұйымдағы жағымсыз әсерлерден қорғауға арналған құрылыстар мен құрылғылардың технологиялық параметрлері мен тиімділігін бақылау; 2. Ұйымда қоршаған ортаны теріс әсерден қорғауға арналған құрылыстар мен құрылғылардың технологиялық режимдерін реттейтін техникалық құжаттаманы бақылау үшін қолдану; 3. Ұйымдағы қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерінің көрсеткіштерін өлшеу және есепке алудың автоматты құралдарының техникалық жай күйін бақылау; 4. Ұйымның өндірістік қызметін жүзеге асыру кезінде қоршаған ортаға жол берілетін әсер ету нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану; 5. Ұйым орналасқан ауданда қоршаған орта сапасының нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану Ұйым орналасқан ауданда қоршаған орта сапасының нормативтерінің сақталуын бақылау үшін аспаптар мен жабдықтарды пайдалану.
	Дағды 1: Орындалуын бақылау талаптарына пайдалану құрылыстар мен қорғау құрылғылары қоршаған орта теріс әсер ету өндірістік	Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманың электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібін білу; 2. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламаларды білу: атаулары, мүмкіндіктері және олардағы жұмыс тәртібі; 3. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді білу; 4. Тазарту қондырғылары мен құрылыстарының құрылысы және жұмыс істеу принципі; 5. Өнеркәсіптік ластаушы шығарындыларды тазарту технологиялары мен жабдықтарын білу атмосфераға заттар мен ағынды суларды тазарту; 6. Техникалық талаптарды білу қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін өлшеу және есепке алудың автоматты құралдары. 7. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 8. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары;

		9. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау. 10. Ішкі еңбек тәртібін сақтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Ұйымның табиғатты қорғау қызметін жоспарлау және құжаттау ;	Дағды 1: Іс-шараларды жоспарлау және құжаттау ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану;	Машықтар: 1. Ұйымда қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеу. 2. Мәтіндік редакторларды қолданыңыз (процессорлар) жасау және безендіру үшін қоршаған ортаны қорғау құралдары мен жүйелерін пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар. 3. Құралдар мен жүйелерді техникалық байқаудан өткізу ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау. 4. Электронды түрде жүктеу және тіркеу мұрағаттың жаңа құжаттары. 5. Құралдар мен жүйелерді техникалық байқаудан өткізу ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау. 6. Технологиялық параметрлерді бағалау және құралдар мен жүйелерді пайдалану тиімділігі ұйымдағы қоршаған ортаны қорғау. Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманың электрондық мұрағатымен жұмыс істеу тәртібін білу. 2. Электрондық кестелермен жұмыс істеуге арналған қолданбалы компьютерлік бағдарламаларды білу: атаулары, мүмкіндіктері және олардағы жұмыс тәртібі; 3. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілерді білу; 4. Тазарту қондырғылары мен құрылыстарының құрылысы және жұмыс істеу принципі; 5. Өнеркәсіптік ластаушы шығарындыларды тазарту технологиялары мен жабдықтарын білу атмосфераға заттар мен ағынды суларды тазарту; 6. Техникалық талаптарды білу қоршаған ортаға ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін өлшеу және есепке алудың автоматты құралдары; 7. "Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің", сондай-ақ еңбекті қорғау мен қауіпсіздіктің мемлекеттік нормативтік талаптарын қамтитын өзге де нормативтік құқықтық актілердің талаптары"; 8. "Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар" техникалық регламентінің талаптары; 9. Жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік санитария бойынша жұмысты ұйымдастыру жөніндегі әдістемелік нұсқауларды сақтау; 10. Ішкі еңбек тәртібінің тәртібін.

	Дағдыны тану мүмкіндігі -	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Күйзеліске тұрақтылық; Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	3160-5-005 Қоршаған ортаны қорғау инспекторы

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

14. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (7172) 799-815, kadnauka@gmail.com

15. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚазАвтоЖол" ҰК" АҚ

Басшы:

Смагулов Т.Н.

Телефон нөмірі: +7 (707) 520 88 25

Орындаушылар:

Жанкин А.С., +7 (705) 986 14 79, djan__90@mail.ru

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 16.01.2024 ж.

18. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

19. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 г.

20. Бағдарлы қайта қарау күні: 31.12.2027 г.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
5-қосымша

"Автомобиль жолдары саласындағы инженерлік-техникалық қызметкерлер" кәсіби стандарт

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану саласы: "Автомобиль жолдары саласындағы инженерлік-техникалық қызметкерлер" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (

немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға қойылатын талаптарды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуді белгілейді.

Кәсіби стандарт пайдаланушылар үшін қолданылады:

1) қызметкерлер – автомобиль жолдарын жобалау, салу, жөндеу және пайдалану, өзінің кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруды жоспарлау, сондай-ақ бейінді бағыт бойынша мансаптық ілгерілеуді болжау саласындағы кәсіби қызметке қойылатын талаптарды түсіну үшін;

2) жұмыс берушілер – автомобиль жолдарын жобалау, салу, жөндеу және пайдалану саласындағы кәсіби қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін қызметкерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды жаңарту, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ауыстыру бағдарламаларын жасау үшін;

3) білім беру және оқу орындары – автомобиль жолдарын салу саласындағы мамандарды даярлаудың, бейінді бағыттардың басшылары мен мамандарын қайта даярлау мен олардың біліктілігін арттырудың, автомобиль жолдарын салу саласындағы оқытушылар мен сарапшыларды кәсіптік қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесін дамытудың білім беру бағдарламаларының мақсаттары мен мазмұнын айқындау үшін;

4) сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) – қызметкерлерді сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік өлшемшарттарын әзірлеу үшін;

5) мемлекеттік органдар – кәсіптік стандартты еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде пайдалану үшін.

Осы кәсіби стандарттың негізінде ұйымдар өндірісті, еңбек пен басқаруды ұйымдастыру ерекшеліктерін, олардың жауапкершілігін ескере отырып, еңбек функцияларының, білімдерінің, дағдыларының тізбесін нақтылай отырып, қызметкерлерге арналған корпоративтік кәсіби стандарттарды ішкі қолдану үшін әзірлей алады.

2. Осы кәсіби стандартта мынандай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдылардың болуы;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышын, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайтын құжат;

10) информалды білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;

12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

14) автомобиль жолы – жолаушыларды және (немесе) жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын автомобильдер мен өзге де жерүсті көлік құралдарының белгіленген жылдамдықтарымен, жүктемелерімен және габариттерімен жүруге арналған конструктивтік элементтер кешені, сондай-ақ оларды орналастыру үшін берілген жер телімдері.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

5) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;

6) КС – кәсіби стандарт.

7) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамасы.

2-бөлім. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Автомобиль жолдары саласындағы инженерлік-техникалық қызметкерлер.

5. Кәсіптік стандарттың коды: F42111013.

6. ЭҚЖЖ бойынша бөлімнің, бөлімдың, топтың, сыныптың және қосалқы сыныптың көрсеткіші:

F Құрылыс.

42 Азаматтық құрылыс;

42.1 Автомобиль және темір жолдар құрылысы;

42.11 Автомобиль жолдарының құрылысы;

42.11.1 Автомобиль жолдары мен автомагистральдар құрылысы.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жол және аэродром құрылысы саласына жататын негізгі кәсіптердің сипаттамасы, сондай-ақ автомобиль жолдары мен автомагистральдарды салу мен күтіп-ұстауға қатысатын жұмысшылардың жұмысы мен еңбек функцияларының сипаттамасы берілген.

8. Мамандықтар карточкаларының тізбесі:

1) Іздестіру жұмыстары жөніндегі техник – СБШ 4-деңгейі;

2) Жол құрылысы технигі – СБШ 5-деңгейі;

3) Бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика жөніндегі техник – СБШ 5-деңгейі;

4) Арнайы автокөлікті техникалық қолдану жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

5) Қайта өңделген пластиктен жол салу технологы – СБШ 6-деңгейі;

6) Жол құрылысы жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

7) Туннельдер құрылысы жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

8) Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

- 9) Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 10) Жол көлік құралдары саласындағы инженер – зерттеуші - СБШ 6-деңгейі;
- 11) Жерге орналастыру жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 12) Автомобильдердің арнайы жабдығын техникалық қолдану жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 13) "Ақылды" жолдарды жобалау жөніндегі маман – СБШ 6 деңгейі;
- 14) 3D модельдеу жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 15) Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 16) Барлау жұмыстарының инженері – СБШ 6-деңгейі;
- 17) Жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 18) Инженер-сметашы – СБШ 6-деңгейі;
- 19) Инженер-картограф – СБШ 6-деңгейі.

3-бөлім. Мамандықтар карточкалары

9. "Іздестіру жұмыстары жөніндегі техник" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	3111-4		
Кәсіп атауының коды:	3111-4-004		
Кәсіптің атауы :	Іздестіру жұмыстары жөніндегі техник		
С Б Ш біліктілік деңгейі:	4		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 105-параграф, 626-тармақ, техник: I санатты техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; санатсыз техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжәнеКБ (орта деңгейлі маман)	Мамандығы: Кәсіптік оқу (салалар бойынша)	Мамандығы: Техник (салалар бойынша)
Жұмыс тәжірибесіне	Техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) білімнің болуы: Санатсыз техник: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды;		

қойылатын талаптар:	II санатты техник: санатсыз техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл	
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3111-4-002 Жер кадастры жөніндегі техник; 3111-5-004 Техник-геодезист	
Қызметтің негізгі мақсаты :	Сызықтық құрылыстардың (жолдардың) жобалау құжаттамасын, құрылыс, күрделі құрылыс жобаларын дайындауға арналған инженерлік іздестірулер (іздестіру жұмыстары) .	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жұмыстарды орындауға тапсырмаларды дайындау және бекіту, іздестіру жұмыстарын орындауға арналған шарттық құжаттаманы тапсырыс берушілермен келісу.
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Іздестіру жұмыстарын орындау үшін ұйымдастыру-басқару құжаттамасын дайындау. 2. Іздестіру жұмыстарын жүргізу.
1-еңбек функциясы : Іздестіру жұмыстарын орындау үшін ұйымдастыру-басқару құжаттамасын дайындау, іздестіру жұмыстарын жүргізу	1-дағды: Іздестіру жұмыстарын орындай отырып жүргізу инженерлік іздестіру жұмыстарын жүргізуге күнтізбелік жоспарға сәйкес іздестіру жұмыстарын жүргізуге келісім-шарт іздестіру жұмыстарының бастапқы деректерін және толықтығын тексеру берілген мәліметтер, әзірлеуге қатысу инженерлік зерттеулер.	Машықтар: 1. Автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің нормативтік-құқықтық актілері мен құжаттарының талаптарына сәйкес іздестіру жұмыстарын орындауға арналған тапсырманың құрылымдық элементтерінің мазмұнын бағалау. 2. Іздестіру жұмыстары жөніндегі инженердің басшылығы және бақылауымен автомобиль жолдарын салу нысанының сыныбы мен жауапкершілік деңгейіне, сәйкестендіру жұмыстарына байланысты іздестіру жұмыстарын орындау. 3. Нысанды жобалауға қажетті іздестіру жұмыстарының түрлерін жүргізу және ықтимал қосымша және автомобиль жолдарын салу бойынша ерекше жұмыстар. 4. Іздестіру жұмыстарына техникалық есеп беру. 5. Іздестіру жұмыстарын жүргізу үшін қажетті бастапқы деректермен жұмыс істеу.

		6. Автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттарының талаптарына сәйкес іздестіру жұмыстарын жүргізуді тіркеу тәртібін айқындау. 7. Автомобиль жолы құрылысы нысанының ақпараттық моделі түрінде ұсынылған бастапқы деректерді талдау.
		Білімдер: 1. Автомобиль жолдарының құрылысы саласындағы нормативтік құқықтық актілер, техникалық реттеу және стандарттау жөніндегі құжаттар. 2. Іздестіру жұмыстарын жүргізуге қажетті бастапқы деректер. 3. Іздестіру жұмыстарын орындауға арналған тапсырмалардың құрылымы мен нысанына қойылатын талаптар. 4. Іздестіру бағдарламасының құрылымы мен нысанына қойылатын талаптар. 5. Автомобиль жолдарының құрылысы саласындағы нормативтік құқықтық актілер және техникалық реттеу және стандарттау жүйелерінің талаптары. 6. Автомобиль жолдары құрылысының түрлері және іздестіру жұмыстарының салалық ерекшеліктері. 7. Жобаланған жол құрылыстарының жауапкершілік деңгейлері. 8. Жобалау алдындағы және жобалау жұмыстарының кезеңдері (сатылары). 9. Автомобиль жолдарын инженерлік іздестіру түрлері. 10. Автомобиль жолдарында іздестіру жұмыстарын жүргізу тәртібі мен әдістері. 11. Іздестіру жұмыстарының заманауи технологиялары. 12. Жабдықтардың, құрылғылардың түрлері, іздестіру жұмыстарын жүргізу үшін қолданылатын құралдар мен техникалық құралдар. 13. Автомобиль жолдары құрылысының нысандық ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізу ережелері. 14. Электрондық құжаттар түрінде ұсынылатын автомобиль жолдарының

		құрылысы жобасының ақпараттық үлгісіне енгізілген мәліметтердің, құжаттардың және материалдардың құрамы және осы электрондық құжаттардың форматтарына қойылатын талаптар. 15. Техникалық құжаттаманы мәтіндік және графикалық нысандарда және автомобиль жолдары құрылысы нысанының ақпараттық моделі нысанында орындау және ресімдеу қағидалары. 16. Автомобиль жолдарының құрылысы нысанның ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізудің мақсаттары, міндеттері және қағидаттары. 17. Автомобиль жолдары құрылысы жобасының ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізу кезінде бағдарламалық-техникалық құралдармен жұмыс істеу қағидаттары, алгоритмдері және стандарттары. 18. Қауіпті табиғи және техногендік процестерді бақылау ережелері. 19. Зерттеу ұйымындағы сапаны бақылау (басқару) жүйесінің стандарттарының негіздері. 20. Автомобиль жолдарында іздестіру жұмыстарын жүргізу кезіндегі еңбек қауіпсіздігі талаптары және қауіпсіздік шаралары. 21. Іздестіру жұмыстарын жүргізу үдерісінде қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды қолдану талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Белгіленген уақыт нормаларына, құрылыс алаңының сипаттамаларына және бастапқы мәліметтерге сәйкес іздестіру жұмыстарының мерзімін есептеу. 2. Инженерлік іздестіру жұмыстарын жүргізуге арналған тапсырмаға, келісімшарт пен бағдарламаға сәйкес іздестіру жұмыстарына қатысушылардың жұмыс тізімі мен көлемін анықтау. 3. Автомобиль жолының құрылысы жобасының ақпараттық моделінің егжей-тегжейлі деңгейін, мерзімдерін және әзірлеу кезеңдерін анықтау.

1-қосымша еңбек функциясы: Іздестіру жұмыстарын орындауға ұйымдастыру шылық-өкімді к құжаттаманы дайындау.	1-дағды: Автомобиль жолдарының іздестіру жұмыстары бойынша жұмыстарды орындаушылар құрамында инженерлік ізденістер жоспарларын кестелерін орындау, автомобиль жолдарының инженерлік ізденістері бойынша жұмыстарды орындау. Автомобиль жолдарын іздестіру жұмыстарының жекелеген түрлерін орындауға қосалқы мердігерлік ұйымдармен жұмыс.	4. Қосалқы мердігерлерді тарту қажеттілігін анықтау және оларға сеніп тапсырылған жұмыстарды орындау бойынша тапсырмалар құрамын анықтау. 5. Ұйымдастыру және басқару құжаттамасын жасау үшін бағдарламалық құралды қолдану. Білімдер: 1. Автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің нормативтік-құқықтық актілері мен құжаттары. 2. Автомобиль жолдарын іздестіру жұмыстарын жүргізудің заманауи технологиялары. 3. Автомобиль жолдарын инженерлік іздестіру түрлері. 4. Автомобиль жолдарын іздестіру жұмыстарын жүргізу тәртібі, әдістері мен кезеңдері. 5. Іздестіру жұмыстары бойынша техник біліктілігіне қойылатын талаптар 6. Іздестіру жұмыстарының кестесін жасау және ресімдеу. 7. Іс жүргізу стандарттары (жіктелуі құжаттарды ресімдеу, тіркеу тәртібі). 8. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделін қалыптастыру мен жүргізудің мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары. 9. Автомобиль жолдарының құрылысы нысанының ақпараттық моделіне енгізілетін және электрондық құжаттар нысанында ұсынылатын мәліметтердің , құжаттар мен материалдардың құрамы және көрсетілген электрондық құжаттардың форматтарына қойылатын талаптар. 10. Автомобиль жолдарының күрделі құрылысы нысанының ақпараттық моделінің егжей-тегжейлі деңгейлері. 11. Ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттаманы қалыптастыру үшін бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу ережелері мен әдістері. 12. Іздестіру ұйымындағы сапаны бақылау (менеджмент) жүйесінің ережелері мен стандарттары.
---	--	---

		13. Автомобиль жолдарын салу кезінде іздестіру жұмыстарын жүргізу кезіндегі еңбекті қорғау талаптары мен қауіпсіздік шаралары. 14. Қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды қолдану талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-қосымша еңбек функциясы: Іздестіру жұмыстарын жүргізу.	1-дағды: Автомобиль жолдарының іздестіру жұмыстарын жүргізу үдерісінде еңбекті қорғау талаптары мен қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, автомобиль жолдарының іздестіру жұмыстарын орындау, іздестіру жұмыстарын жүргізу үдерісінде қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды қолдану талаптарын сақтау және анықталған кемшіліктерді жою	Машықтар: 1. Белгіленген кестеге, шарт талаптарына, іздестіру жұмыстарын орындауға тапсырма талаптарына сәйкес іздестіру жұмыстарын орындау. 2. Іздестіру жұмыстары үдерісінде анықталған кемшіліктерді жою жөніндегі іс-шаралар тізбесін айқындау. 3. Автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық тапсырманың , нормативтік құқықтық актілердің және техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің құжаттарының талаптарына сәйкес іздестіру жұмыстарының материалдарын дайындау. 4. Жобалау, қоршаған табиғи ортаны қорғауды қамтамасыз ету және табиғи ресурстарды ұтымды қолдану үшін деректердің толықтығына, сапасына және дұрыстығына қойылатын талаптарға сәйкес іздестіру жұмыстарының нәтижелерін дайындау. 5. Оңтайлылық ұтымдылық және жаңашылдық қағидаттарына сәйкес іздестіру бағдарламасын орындаудың техникалық құралдары мен технологияларын пайдалана білу. 6. Жеке ныфсандарды салу үшін іздестіру жұмыстарын жүргізу үдерісінде еңбекті қорғау талаптарын және қауіпсіздік шараларын қоршаған ортаны қорғау талаптарын және табиғи ресурстарды ұтымды қолдануды сақтау . 7. Автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің нормативтік құқықтық актілері мен құжаттарының талаптарына сәйкес инженерлік ізденістерге байланысты мәселелер бойынша авторлық қадағалауды жүзеге асыруды бағалау.

		8. Іздестіру жолдарын автомобиль жолдарын жүргізудің әртүрлі кезеңдерінде мамандандырылған міндеттерді шешу кезінде ақпараттық модельдеу технологияларын қолдану. 9. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделінің жалпы деректер ортасына қойылатын талаптарды анықтау. 10. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізу кезінде бағдарламалық және техникалық құралдарды пайдалана білу.
		Білімдер:
		1. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделі нысанында ұсынылған жобалық деректерді білу. 2. Автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің нормативтік-құқықтық актілері мен құжаттары. 4. Іздестіру жұмыстарын жүргізу тәртібі мен параметрлері, сондай-ақ автомобиль жолдарын салу үшін техникалық бақылау. 5. Өндірістің заманауи технологиялары іздестіру жұмыстары, жабдықтар, жұмыстарды орындауға арналған компьютерлік бағдарламалар. 6. Автомобиль жолдарын іздестіру жұмыстарының түрлері. 7. Автомобиль жолдарын іздестіру жұмыстарын жүргізу тәртібі, әдістері мен кезеңдері. 8. Іздестіру жұмыстарын жүргізу үшін қажетті материалдық-техникалық ресурстардың тізбесі. 9. Іздестіру жұмыстарының мәтіндік және графикалық материалдарының құрамы мен мазмұнына автомобиль жолдарын салу саласындағы техникалық реттеу және стандарттау жүйесінің нормативтік-құқықтық актілері мен құжаттарының талаптары. 10. Жүргізілген іздестіру жұмыстарының техникалық деңгейін бақылау әдістемесі. 11. Автомобиль жолдарының іздестіру жұмыстарын жүргізуді бақылау процесінде бағдарламалық

құралдармен жұмыс істеу қағидаттары, алгоритмдері және стандарттары.

12. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізу қағидалары.

13. Автомобиль жолдары құрылысы нысанының ақпараттық моделіне енгізілетін және электрондық нысанда ұсынылатын мәліметтердің, құжаттар мен материалдардың құрамы және көрсетілген электрондық құжаттардың форматтарына қойылатын талаптар.

14. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізу кезінде бағдарламалық және техникалық құралдармен жұмыс істеу қағидаттары, алгоритмдері мен стандарттары.

15. Нысанның ақпараттық моделін қалыптастыру мен жүргізудің мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары автомобиль жолдарын салу.

16. Нысанның ақпараттық моделін қалыптастыру және жүргізу қағидаларының стандарттары мен жинақтары автомобиль жолдарын салу.

17. Нысанның ақпараттық моделінің деректер көлемін тексеру және оңтайландыру әдістері Жалпы деректер ортасында орналастыру үшін автомобиль жолдарын салу.

18. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделінің сапасын бақылау әдістері.

19. Автомобиль жолдарын салу нысанының ақпараттық моделін қалыптастыру мен жүргізудің бағдарламалық және техникалық құралдарының функционалдық мүмкіндіктері.

20. Автомобиль жолдарын салу нысанның ақпараттық моделі негізінде техникалық құжаттаманы ресімдеу, жариялау және шығару құралдары

21. Автомобиль жолдарын салу үшін инженерлік іздестіру жүргізу кезіндегі еңбекті қорғау талаптары және қауіпсіздік шаралары.

22. Автомобиль жолдарының іздестіру жұмыстарын жүргізу процесінде қоршаған ортаны қорғау және табиғи

		ресурстарды ұтымды қолдану талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік; Тәуелсіздік және жауапкершілік ; Стресске төзімділік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі: 6	Кәсіптің атауы: 2165-4-002 Барлау жұмыстары жөніндегі инженер
10. "Жол құрылысы техникі" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	3113-4	
Кәсіп атауының коды:	3113-4-001	
Кәсіптің атауы:	Жол құрылысы техникі	
СБШ біліктілік деңгейі :	4	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 105-параграф, 626-тармақ, техник: І санатты техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және ІІ санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; ІІ санатты техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; санатсыз техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ортадан кейінгі білім (қолданбалы бакалавр)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс Біліктілік: Техник
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) білімнің болуы: Санатсыз техник: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды ІІ санатты техник: санатсыз техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; І санатты техник: ІІ санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.	
	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу;	

Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3113-007 Техник-құрылысшы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдары мен жол құрылыстарын жобалау, салу, жөндеу және қолдану саласындағы техникалық міндеттерді орындау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Инженердің жетекшілігімен жол құрылыс жұмыстарын дайындау. 2. Жолдар мен жол құрылыстарын салуға, сондай-ақ зерттеулерге байланысты техникалық көмек көрсету.
	Қосымша жұмыс функциялары:	-
1-еңбек функциясы: Инженердің басшылығымен жол құрылысы бойынша жұмыстар өндірісін дайындау.	1-дағды: Жол құрылысы бойынша жұмыстар өндірісін дайындау бойынша жұмыстар жүргізу.	Машықтар:
		1. Топырақтар мен жол-құрылыс материалдарына далалық және зертханалық сынақтар жүргізу кезінде көмек көрсету немесе орындау. 2. Жолдар мен жол құрылыстарын салуға, сондай-ақ сынақтар жүргізуге немесе зерттеу нәтижелері туралы баяндамалар дайындауға байланысты техникалық көмек көрсету. 3. Техникалық білімді жолдың инженерлік қағидаттарын қолдану туындаған проблемаларды анықтау және шешу мақсатында іс жүзінде қолдану. 4. Белгіленген техникалық талаптарға сәйкес құрылыс жобасын орындау үшін материалдық және еңбек шығындарының саны мен құнын нақты бағалауды жүргізуге көмек көрсету. 5. Автомобиль жолдарын жөндеуді және күтіп-ұстауды ұйымдастыру.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	1. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және қолдану жөніндегі нормативтік, әдістемелік және өзге де басшылық материалдар. 2. Автомобиль жолдары мен жол құрылыстарының көліктік-қолдану көрсеткіштерін білу. 3. Автомобиль жолдарының геометриялық параметрлерін анықтау әдістері мен құралдары
		Машықтар:
		1. Құрылыс, қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы заңнамаға сәйкестігін, сондай-ақ автомобиль жолдарының сапасы мен қауіпсіздігіне қатысты бекітілген жоспарларға, техникалық ерекшеліктерге, стандарттарға және басқа да нормаларға сәйкестігін қамтамасыз ету үшін жолдарды құрылыс аяқталған кезде және одан кейін зерттеу.

2-еңбек функциясы: Жолдар мен жол құрылыстарын салуға байланысты, сондай-ақ зерттеулер жүргізуге техникалық көмек көрсету.	1-дағды: 1. Жолдар мен жол құрылыстарын салуға, сондай-ақ жол тексерулерін жүргізуге байланысты техникалық көмек көрсету жөніндегі жұмыстарды орындау.	2. Қажетті қауіпсіздік шараларының сақталмауын анықтау үшін жолдар мен жол құрылыстарының жай-күйін тексеру және оны жою жөнінде ұсынымдар беру. 3. Еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету, сондай-ақ жол құрылысы кезінде зертханалық сынақтардан өткен жол-құрылыс материалдарын қолдану мәселелері бойынша кеңес беру. 4. Құрылыс технологиясын сақтау және тиісті материалдарды қолдану тұрғысынан жолдарға зерттеу жүргізу.	
		Білімдер: 1. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және қолдану саласындағы нормативтік-техникалық құжаттарды, стандарттарды білу. 2. Автомобиль жолдарын зерттеу жұмыстарын жүргізу әдістерін білу. 3. Автомобиль жолдарының көліктік-қолдану параметрлері мен сипаттамаларын анықтау әдістері. 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары сәйкес еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.		
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2165-1-002 Жол құрылысы геодезисті	
11. "Бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика жөніндегі техник" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	3122-4		
Кәсіп атауының коды:	3122-4-006		
Кәсіптің атауы:	Бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика жөніндегі техник		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді).		

біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	105-параграф, 626-тармақ, техник: I санатты техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және II санатты техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және санатсыз техник лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; санатсыз техник: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ортадан кейінгі білім (қолданбалы бакалавр)	Мамандығы: Кәсіптік оқу (салалар бойынша)	Біліктілік: Техник (салалар бойынша)
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) білімнің болуы: Санатсыз техник: жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды II санатты техник: санатсыз техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты техник: II санатты техник лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2152-4-001 Бақылау-өлшеу аспаптары және автоматика жөніндегі техник		
Қызметтің негізгі мақсаты :	Өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын жөндеу, техникалық қызмет көрсету және қолдануды жүзеге асыру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын жөндеу және қызмет көрсету. 2. Кәсіпорын нысанындағы бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарының ақаусыз жұмысын қамтамасыз ету.	
	Қосымша жұмыс функциялары:	-	
1-еңбек функциясы: Бақылау - өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын	1-дағды: Бақылау - өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды жүргізу.	Машықтар:	
		1. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын қолдануды, техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді және баптауды қамтамасыз етеді . 2. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматиканың техникалық жай-күйін үнемі тексереді және формулярлар мен техникалық паспорттарда тексерулер туралы жазбалар жүргізу. 3. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика жұмысындағы ақаулар мен бұзушылықтар жағдайларын талдайды және олардың алдын алу бойынша шаралар қабылдау. 4. Инженердің басшылығымен бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарына техникалық қызмет көрсету, жөндеу және қолдану жоспарларын жасауға қатысу. 5. Бақылау - өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарын тексеруге уактылы ұсыну	

жөндеу және қызмет көрсету.		Білімдер: 1. Бақылау-өлшеу аспаптарының құралдарын жөндеу және баптау және монтаждау және баптау жұмыстарының автоматикасы жөніндегі нормативтік , әдістемелік және өзге де басшылық материалдар; 2. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика құралдарының жұмыс қағидаттары, техникалық сипаттамалары және конструктивтік ерекшеліктері. 3. Параметрлерді өлшеу әдістері, жабдықтың жұмыс режимдерінің сипаттамалары. 4. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі дағдыны тану:	-
2-еңбек функциясы: Кәсіпорын нысандарындағы жабдықтың және автоматиканың ақаусыз жұмысын қамтамасыз ету	1-дағды: Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика жабдықтарының ақаусыз жұмысын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды орындау	Машықтар: 1. Аспаптарды тексереді және қосады, қажетті сипаттамалар мен параметрлерді тіркейді, алынған нәтижелерді өңдейді. 2. Қажетті есептеулерді жүргізуге қатысады, бақылау - өлшеу аспаптары жабдықтарының және кәсіпорынның автоматикасының ақаусыз жұмысын қамтамасыз етеді. 3. Орындалған өлшеу жұмыстарының көлемін көрсете отырып, қолданыстағы нормативтік құжаттарда белгіленген нысандар бойынша актілер жасайды. 4. Бақылау-өлшеу аспаптары мен автоматика жабдықтарын ауыстыру және реттеу жөніндегі жұмыстардың орындалуын бақылайды. Білімдер: 1. Бақылау - өлшеу аспаптары мен автоматика жабдығының тораптары мен элементтерінің кинематикалық сұлбалары мен құрылымдарының ерекшеліктерін білу. 2. Бақылау-өлшеу аспаптарына қызмет көрсету үшін қажетті құралдарды, жабдықтарды, айлабұйымдарды, қосалқы бөлшектерді, агрегаттарды сатып алуға өтінім жасау тәртібін білу. 3. Параметрлерді өлшеу әдістері, автоматика жұмысының осы режимдерінің сипаттамалары. 4. Жабдықты тексеру тәртібі, оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін ақауларды анықтау әдістері. 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	

Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	3112-2-001 Реттеу және сынау жөніндегі техник	
12. "Арнайы автокөлікті техникалық пайдалану жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	2144-6		
Кәсіп атауының коды:	2144-6-006		
Кәсіптің атауы:	Арнайы автокөлікті техникалық пайдалану жөніндегі инженер		
СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер І санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және ІІ санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; ІІ санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және І санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: Бакалавр/ Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе І санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; ІІ санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; І санатты инженер: ІІ санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Автомобильдердің арнайы техникасын техникалық пайдалану жөніндегі инженер		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Белгіленген ресурстар мен қызмет мерзімдері бойы берілген сипаттамаларды сақтай отырып, арнайы автокөлікті техникалық қолдану үдерісіне басшылық ету	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қажетті жөндеу түрін анықтау үшін арнайы автокөліктердің техникалық жағдайын бағалау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. 2. Жылдың әр мезгілінде арнайы көлікті қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру.
	Қосымша жұмыс функциялары:	
1-еңбек функциясы : Жөндеудің қажетті түрін анықтау үшін арнайы көліктің техникалық жағдайын бағалау бойынша жұмысты ұйымдастыру.	1-дағды: Ақаулықтар мен ақауларды жою үшін жөндеудің қажетті түрін анықтау үшін арнайы көліктің техникалық жағдайын бағалау.	Машықтар:
		1. Автомобильдердің арнайы жабдықтарының техникалық жағдайын бағалай білу, ақаулар мен ақауларды жою үшін қажетті жөндеу түрін жүргізу. 2. Дайындаушы зауыттардың техникалық шарттарының талаптарына, сондай-ақ қолдану жөніндегі қолданыстағы нұсқаулықтарға сәйкес арнайы автокөлік құралдарының жарамды арнайы жабдықтармен жабдықталуын қамтамасыз ете білу. 3. Арнайы техникалық қызмет көрсету және жөндеу жоспарларын жасау арнайы автокөлік құралдары бойынша жабдықтар мен басқа да құжаттамалар. 4. Арнайы көлікті қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу кезінде еңбек қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі талаптарын орындау жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру. 5. Арнайы көлік бойынша бастапқы материалдарды жалпы деректер ортасына беру (ұйымда ТИМСО пайдаланған кезде).
		Білімдер:
		1. "Автомобиль көлігі туралы" 2003 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 13-бабының 23-10) тармақшасына сәйкес уәкілетті орган бекітетін автокөлік құралдарын техникалық қолдану қағидалары және арнайы және мамандандырылған автокөлік қызметінің қызметін регламенттейтін Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік-құқықтық актілері. 2. Автомобильдердің арнайы жабдықтарының жұмыс қағидаттары, техникалық сипаттамалары және дизайн ерекшеліктері. 3. Құрылым ерекшеліктері, техникалық қолдану ережелері, арнайы автокөлік құралдарының арнайы жабдықтарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету негіздері.

		4. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздерін білу. 5. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ТИМСО қолданған кезінде). 6. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2- еңбек функциясы : Жылдың әртүрлі кезеңдерінде арнайы көліктерді қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру .	1-дағды: Арнайы автокөлікті қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша арнайы көлік қызметінің жеке құрамымен техникалық оқу жүргізу, күзгі-қысқы және көктемгі-жазғы кезеңде қолдануға арнайы автокөлік пен өндірістік үй-жайларды дайындау жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру. Барлық тораптарды сынақтан өткізе отырып, жаңа арнайы жабдықты қолдануға енгізуге басшылық жасау	Машықтар: 1. Арнайы автокөлікті қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша арнайы көлік қызметінің жеке құрамымен техникалық оқу жүргізу. 2. Күзгі-қысқы және көктемгі-жазғы кезеңде қолдануға арнайы автокөліктер мен өндірістік үй-жайларды дайындау жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру. 3. Көрсеткіштері қандай да бір тораптың немесе агрегаттың қолдану-техникалық сипаттамасына сәйкес келуі тиіс Бақылау-өлшеу аспаптарының көмегімен барлық тораптар мен агрегаттарды сынақтан өткізе отырып, жаңа арнайы жабдықты қолдануға енгізуге басшылық жасау. 4. Автомобильдердің арнайы жабдықтарын сақтаудың дұрыстығын, ақаулы арнайы автомобильдерді жөндеуге жіберудің және қабылдаудың уақтылығын бақылау. 5. Техникалық қызмет көрсету шығындарын талдау
		Білімдер: 1. Арнайы автокөлік қызметінің қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Қолдану ерекшеліктері, қолданудың белгіленген шектеулері арнайы көліктер көктемгі-жазғы және күзгі - қысқы кезеңдерде, сондай-ақ ерекше жағдайларда. 3. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері. 4. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт және экологиялық қауіпсіздік қағидалары мен талаптары.
		-
		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	6	2144-6-007 Арнайы автокөлік құралдарын техникалық қолдану жөніндегі инженер
13. "Қайта өңделген пластиктен жол салу технология" кәсіп карточкасы:		
Т оп ко д ы:	2142-3	
К әс іп ат ау ы н ы ң ко д ы:	2142-3-001 Жол құрылысы жөніндегі инженер	
К әс іп ті ң ат ау ы:	Қайта өңделген пластиктен жол салу технология	
С Б Ш бі лі кт ілі к де ңг ей і:	6	
С Б Ш бо й ы н ш а бі лі кт	-	

іліктің ішкі деңгейі:	
БТБА, БА және басқару	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді).
ілікті	459-параграф, 458-тармақ, Инженер-технолог (Технолог):
кәсіп	I санатты инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер-технолог лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер-технолог лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі
ықпал	

К э с і п ті к бі лі м де ңг ей і:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Ж ұ м ы с тә жі ри бе сі не қо й ла т ы н та ла пт ар :	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер-технолог: I санатты техник лауазымында жұмыс өтіліне немесе жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер-технолог: санатсыз инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер-технолог: II санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бе йр ес м и ж ән е ин ф ор ма лд ы Бі лі м бе ру			

мен баыланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің бақылаушы:	2141-1-005 Инженер-технолог (жалпы бейін); 2142-3-002 Жол құрылысы жөніндегі инженер.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жол жамылғысында асфальтбетон қоспасына қоспа ретінде қайта өңделген пластикті (коммерциялық және тұрмыстық мақсатта) қолданудың әртүрлі технологияларын қолдану	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жол құрылысында қайта өңделген пластикті қолдану технологиясын әзірлеу
	Қосымша еңбек функциялары:	

тізімі:		Қайта өңделген пластиктің әртүрлі технологияларын жол төсемдерін салуда қолдану
1-еңбек функциясы:	Технология	Машықтар: 1. Қолданыстағы инновациялық технологияларды жинау және талдау мүмкіндігі, мысалы, MacRebur ® немесе Green Mantra компанияларының технологиялары. 2. Қуыс такталарды өндіру үшін пластикалық қалдықтарды қайта өңдеу технологиясын жасау мүмкіндігі. 3. Асфальт қоспасының құрамдас бөлігі ретінде ПЭТ бөтелкелерін, пластикалық шыныаяқтар мен сөмкелерді қайта өңдеу технологиясын жасау шеберлігі. 4. Ұйымдастырылған және ұйымдастырылған әр түрлі шешімдерді таба білу пластикалық материалдардан тұрмыстық және коммерциялық қоқыстарды бөлек жинау жүйесі жұмыс істейді. 5. Жол құрылысында қолданыстағы геосинтетикалық тор технологияларын жинау және талдау жүргізу мүмкіндігі. 6. Әртүрлі полимерлерден материалдарды өңдеу технологияларын өңдеу және талдау қабілеті.
Технологияның дамуы жол құрылыс	1-дағды: Жол құрылысында қайта өңделген пластикті қолданудың жаңа технологиясын әзірлеу және енгізу	Білімдер: 1. Автомобиль жолдары мен аэродромдар құрылысы саласындағы білім. 2. Пластика материалдарын қайта өңдеудің инновациялық технологиясы саласындағы отандық және әлемдік тәжірибені білу. 3. Қуыс такталарды өндіру үшін пластикалық қалдықтарды қайта өңдеу технологиясын білу. 4. Асфальт қоспасының құрамдас бөлігі ретінде ПЭТ бөтелкелерін, пластикалық шыныаяқтарды және пакеттерді қайта өңдеу технологиясын білу. 5. Полимерлі материалдардан асфальт қоспасын жасау әдістерін білу. 6. Отандық және шетелдік жол-құрылыс материалдарын білу. 7. Жол жамылғыларын салу технологиясын білу-компоненттер және төсеу
ында қайт а өңделген	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
плас		
ти		
кт		
і		
ко		
лд		
ан		
у		

Қосымша еңбек күн 1-дағды: Жол төсемдерін салу кезінде қайта өңделген пластик технологиясын қолдану		Машықтар: 1. Жол құрылысында қайта өңделген пластиктің әртүрлі технологияларын қолдана білу. 2. Жол тақталарын өндіру үшін пластикалық қалдықтарды қайта өңдеу технологиясын қолдана білу. 3. "MacRebr" компаниясының қайта өңделген пластиктен түйіршіктер өндіру технологиясын қолдана білу 4. Қайта өңделген пластиктен жасалған жол жамылғысын температураның төмендеуіне сынау мүмкіндігі. 5. Қайта өңделген пластиктен жасалған жол жамылғысының беріктігіне, тозуға төзімділігіне және тегістігіне тестілеу жүргізу қабілеті Білімдер: 1. Автомобиль жолдарын салу саласындағы ҚР заңдарын, нормативтік құқықтық актілерді және нормативтік-техникалық құжаттарды білу. 2. Жолдағы қайта өңделген пластик технологиясының қолданылуын білу құрылыс. 3. Жол тақталарын өндіру үшін пластикалық қалдықтарды қайта өңдеу технологиясын қолдану туралы білім. 4. Қайта өңделген пластик түйіршіктерін өндіру технологиясын қолдану. 5. Температураның өзгеруіне қайта өңделген пластиктен жасалған жол төсемін сынауды білу. 6. Қайта өңделген пластиктен жасалған жол төсемін беріктікке, тозуға төзімділікке және тегістікке сынауды білу
---	--	---

лд ан у	Дағдыны тану мүмкіндігі:	
Ж ек е құ зы ре тт ер ге ко й ы ла т ы н та ла пт ар :	Тәуелсіздік және жауапкершілік; Жүйелік ойлау; Топта жұмыс істей білу; Аналитикалық ойлау.	
Те хн ик ал ы қ ре гл ам ен тт ер ті зб ес і ж ән е ұл тт ы қ ст ан да рт та р:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	

С Б Ш і ш і н д е г і б а с қ а к ә сі п т ер ме н ба йл ан ы с:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2141-1-005 Инженер-технолог (жалпы бейін)
	6	2142-3-002 Жол құрылысы жөніндегі инженер
14. "Жол құрылысы жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	2142-3	
Кәсіп атауының коды:	2142-3-002	
Кәсіптің атауы:	Жол құрылысы жөніндегі инженер	
СБШ біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипат	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 49-параграф, 458-тармақ, Инженер-технолог (Технолог):	

тамал ары бойынша біліктілік деңгейі:	I санатты инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер-технолог лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер-технолог лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, резидентура, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: Санатсыз инженер-технолог: I санатты техник лауазымында жұмыс өтіліне немесе жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер-технолог: санатсыз инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер-технолог: II санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информациялы Білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2142-3-001 Жол құрылысы жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты :	Өндірістік үдерістер мен құрылыс технологияларын әзірлеу және ұйымдастыру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияла	Міндетті еңбек функциялары:	Жол құрылысына өндірісті дайындау	
		Құрылыс жоспарының орындалуын бақылау	

рыны ң тізімі:	Қосымша еңбек функциялары:	Жер жамылғысы құрылысын бақылау Жол төсемінің құрылысын бақылау Жасанды құрылыстардың құрылысын бақылау
1 - еңбек функ цияс ы : Жол құры лысы бойы нша өндірі сті дайы ндау	1-дағды: Жол құрылысы бойынша өндірісті дайындау	Машықтар: 1. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) қолдана отырып, құрылыс өндірісін дайындау (қажет болған жағдайда) және есептеу техникасы, коммуникациялар және байланыс құралдарын қолдану. 2. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) және ТИМСО бойынша мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы (қажет болған жағдайда) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде) қолдану арқылы жұмыстарды салудың бекітілген телімі бойынша айлық өндірістік бағдарламаларды және ауысымдық-тәуліктік тапсырмаларды әзірлеу Білімдер: 1. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындау бойынша қаулыларды, өкімдерді, бұйрықтарды, әдістемелік және нормативтік материалдарды білу. 2. Кәсіпорынның техникалық даму перспективаларын білу. 3. Өндірісті қамтамасыз ету бойынша бақылау әдістерін білу. 4. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5. ТИМСО туралы білу (ҚР-дағы BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жинақтары – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 6. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 7. ҚР құрылысындағы жіктеу және декодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (BIM) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолданған кезде)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Өндірісті кадрлармен және жинақтаушы бұйымдармен, материалдармен, құралдармен қамтамасыз етуді бақылау	Машықтар: 1. Өндірісті жиынтықтаушы бұйымдармен, материалдармен, құралдармен қамтамасыз етуді бақылау. 2. Өндірісті кадрлармен және техникамен қамтамасыз етуді бақылау. 3. Комиссия белгілеген мерзімде кемшіліктерді, ақауларды жою және сапасын бақылау. 4. Ақауларды қадағалау және жою және кейінгі қолдану бақылауының жоспарларын, оның ішінде жұмыс өндірушілерінің кепілдік міндеттемелерін есепке ала отырып, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) және Жалпы деректер ортасын пайдалана отырып (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде) қалыптастыру Білімдер: 1. Жиынтықтаушы бұйымдармен, материалдармен, құралдармен өндірісті қамтамасыз ету жөніндегі норманы білу. 2. Өндірісті кадрлармен және техникамен қамтамасыз ету жөніндегі норманы білу. 3. Өндірісті бақылау әдістерін білу.

		4. ТИМСО білу (ҚР-дағы ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қосымша еңбек функциясы: Құрылыс жоспарының орындалу	1-дағды: Құрылыс жоспарының іске асырылуын бақылау	Машықтар: 1. Құрылыс жоспарының орындалуын бақылау және ичнойақты жұмысты қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау. 2. Құрылыс үдерісінің бұзылуының алдын алу және жою бойынша жұмыс жүргізу. 3. Жабдыктарды тиімді қолдану, өндірістік бағдарламаны орындау үшін еңбек ұжымдарына қолайлы жағдайлар жасау бойынша жұмыс жүргізу. 4. Құрылысты жедел жоспарлау үшін нормативтерді әзірлеуге және енгізуге қатысу. 5. Өндірістік бөлімшелердің жұмысында белгіленген нормалардың сақталуын бақылау. 6. Жобаның ақпараттық моделін (РІМ) қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу сапасын бақылау: жобалық параметрлерден ауытқуларды анықтау (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 7. Төмендеуді қамтамасыз ететін неғұрлым озық технологиялық үдерісті, көлемдік-жоспарлау және конструктивтік шешімдерді енгізуге байланысты жобаларға өзгерістер енгізу туралы мәселелерді шешуге қатысу. Құрылыс және қайта құрылымдау нысандарының техникалық - экономикалық көрсеткіштерін жақсарту. 8. Құрылыс барысында туындайтын жобалық шешімдердің өзгерістерін қарауға және келісуге қатысу, қажет болған жағдайда материалдарды, бұйымдарды, құрылымдарды ауыстыру жөніндегі мәселелерді жедел шешу (құрылыс нысандарының сапасын төмендетпей). 9. Мерзімдердің бұзылуына және құрылыс - монтаждау жұмыстарының сапасының нашарлауына себеп болатын себептерді зерделеу, Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, олардың алдын алу және жою жөнінде шаралар қабылдау (АМ жоба болған және қолданған кезде). 10. Жобаның ақпараттық моделін (РІМ) және Жалпы деректер ортасын (АМ болған және қолданған кезде) қолдана отырып, өндірістік тапсырмалардың орындалуын жедел есепке алуды ұйымдастыру. 11. Жобаның ақпараттық моделіне (РІМ) ТИМСО бойынша мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы пайдалана отырып (АМ жоба болған және оны қолданған кезде) нақты кезең үшін ҚМЖ орындалған көлемдерін (ақпарат нысанды жеке аралау кезінде РІМ енгізіледі) тұрақты тіркеуді және енгізуді жүзеге асыру. 12. Ақауларды, бұзушылықтарды белгіленген мерзімде жою сапасын бақылау.
		Білімдер: 1. Өндірістік жоспардың орындалуын бақылау әдістерін білу. 2. Өндірісті жедел жоспарлау стандарттарын білу. 3. Экономика, еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздерін білу.

ын бақы лау		4. Еңбек заңнамасының негіздерін, еңбекті қорғау ережелері мен нормаларын білу. 5. Бейінді, мамандандыруды және құрылым ерекшеліктерін білу. 6. Кәсіпорынның техникалық-экономикалық даму перспективаларын, кәсіпорынның өндірістік қуатын білу. 7. Жұмыстың негізгі технологиясын, жоспарларды жасау және бекіту тәртібін білу құрылыс. 8. Құрылыс жұмыстарын жүргізу технологиясы мен әдістерін білу; 9. Құрылыс нормалары мен ережелерін, құрылыс нысандарын салу кезінде еңбекті ұйымдастыру талаптарын білу. 10. Кәсіпорынның құрылыс саласындағы қызметі бойынша жобалық-сметалық және басқа да техникалық құжаттамаларды әзірлеу және өңдеу, есепке алуды жүргізу және есептерді жасау тәртібін білу. 11. Шаруашылық және қаржылық шарттарды жасау және орындау тәртібін білу. 12. Ғылыми-техникалық жетістіктерді және саладағы жетекші кәсіпорындардың тәжірибесін білу. 13. Экономика, өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздерін білу. 14. Еңбекті қорғау ережелері мен нормаларын, қауіпсіздік техникасын, өндірістік санитарияны және өртке қарсы қорғауды білу. 15. BIM (Building Information Modeling) әдістемесінің негіздерін білу: халықаралық стандарттар мен озық тәжірибелер (ұйымда TIMSO қолдану кезінде). 16. TIMSO білу (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік құқықтық акт – ҚР НҚА; ереже жинақтары – ҚР ЕЖ; стандарттар – ҚР СТ) (ұйымда TIMSO қолдану кезінде). 17. Ұйымның TIMSO стандартын білу (ұйымда TIMSO қолдану кезінде). 18. Қазақстан Республикасының құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (TIMSO (BIM) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда TIMSO қолдану кезінде)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстары мен нысандарын техникалық қабылдауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстарын есепке алу. Жобаның ақпараттық моделі (PIM) арқылы жұмыс сапасын бақылау: дизайннан ауытқуларды анықтау параметрлері (ұйымда TIMSO қолдану кезінде). 2. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстарына және нысандарға техникалық қабылдау жүргізу. 3. Жалпы бақылау мен жоспарлауды жүзеге асыру үшін жоба жетекшісіне және ТҚБ жұмыстардың орындалуы туралы есептер беру (ұйымда TIMSO қолдану кезінде). 4. Құрылыс жоспарларының орындалуы туралы есептілікті жасау үшін қажетті деректерді дайындау және оларды Жалпы деректер ортасына беру (ұйымда TIMSO қолданған кезде). 5. Қажетті техникалық құжаттаманы рәсімдеу. 6. Құрылыс нысандарын қабылдау және оларды қолдануға беру жөніндегі комиссиялардың жұмысына қатысу Білімдер: 1. Жұмыс өндірісінің техникалық және технологиялық регламенттерін білу.

		2. Құрылыс саласындағы стандарттарды, құрылыс нормаларын және қағидалар жинағын, МЕМСТ және басқа да нормативтік-техникалық құжаттарды білу 3. Жол-құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, құрылғылардың техникалық сипаттамаларын білу. 4. ТИМСО туралы білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5.ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2 - қосымша еңбек функциясы : Жол төсемінің құрылысын қадағалау	1-дағды: Жер төсемін салу бойынша ұйымдастыру-техникалық жұмыстар	Машықтар: 1. Дайындық жұмыстарын ұйымдастыру. 2. Жер жұмыстарын жүргізуге арналған машиналарды таңдау. 3. Үйінділерді тұрғызуды және ойықтарды әзірлеуді, машиналар мен механизмдердің жұмысын, қажетті үйінділерді тұрғызуды бақылау құрылыс өндірісін, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (Pim) және ТИМСО бойынша мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуді (қажет болған жағдайда) қолдана отырып жүзеге асыру үшін. 4. Жер төсемін салу кезінде тығыздауды бақылау; 5. Жер төсемінде арнаулы су бұру қабаттарын жайластыруды қамтамасыз ету. 6. Жоспарлау, әрлеу және нығайту жұмыстарының жүзеге асырылуын бақылау. 7. Батпақтарда және батпақты Топырақтардың таралу аймақтарында жер төсемінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 8. Ірі түйіршікті қазба топырақтарынан жер төсемінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 9. Құмды шөлді шөлейт, жасанды суару және тұзды топырақтар аудандарында жер төсемінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 10. Қыс мезгілінде және мәңгі тоң жағдайында жер төсемінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 11. Ойықты бөлу бойынша жұмыстарды бақылау. 12. Қия беткейлердегі топырақты бөлу бойынша жұмыстарды бақылау. 13. Жыра асты дренажды жайластыруды қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Жер төсемесін салудың технологиялық сызбаларын білу ; 2. Топырақты игеру кезінде машиналардың қозғалыс сызбасын білу. 3. Ойықты бөлу әдістерін білу. 4. Жыра асты дренажды орнату әдістерін білу. 5. ТИМСО туралы білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 6. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

3 - қосы мша еңбек функ цияс ы : Жол төсем деріні ң құры лысы н қадағ алау	1-дағды: Жол төсемесін салу б о й ы н ш а ұйымдастыру-техникал ық жұмыстар	Машықтар: 1. Жол төсемесінің кезеңдік құрылысын қамтамасыз ету. 2. Көпір құрылысын қамтамасыз ету. 3. Нығайтылған топырақтардан және тұтқыр заттармен өңделген жергілікті беріктігі аз тас материалдардан жасалған жол төсемдерін орнатуды қамтамасыз ету. 4. Минералды тұтқыр материалдармен нығайтылған топырақтардан жасалған негіздер мен жабындардың құрылысын қамтамасыз ету. 5. Органикалық тұтқыр материалдармен нығайтылған топырақтардан жасалған негіздер мен жабындардың құрылысын қамтамасыз ету. 6. Қиыршық тас және шағыл тас негіздері мен жабындардың құрылысын қамтамасыз ету. 7. Органикалық тұтқыр заттармен өңделген қиыршық тас пен шағыл тас негіздері мен жабындарының құрылымын қамтамасыз ету. 8. Асфальтбетон жамылғылары құрылғыларын қамтамасыз ету. 9. Цементбетон негіздері мен жамылғыларын салуды қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Жол төсемесінің беріктігін студиялық кеңейту туралы білім. 2. Жол төсемесін салудың технологиялық карталарды білу. 3. Цементбетон жамылғыларын салудың технологиялық карталарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Қосы мша еңбек функ цияс ы 4: Жаса нды құры лыста рдың құры лысы н бақы лау	Машықтар: 1. Табиғи негіз бен іргетастың құрылысын қамтамасыз ету. 2. Жасанды құрылымдар материалдарының сапасын анықтау. Рұқсаттар. 3. Су өткізгіш құбырлардың құрылысын қамтамасыз ету. 4. Шағын көпірлер мен тіреу қабырғаларының құрылысын қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Бетон сапасына және темірбетон құрылымдарына қойылатын талаптарды білу. 2. Бетон және темірбетон су өткізгіш құбырлар мен көпірлердің технологиялық сұлбаларын білу. 3. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (BIM) бағдарланған жіктеуіш).
Жеке құзыр еттер г е қойы латын талап тар:	Дағдыны тану мүмкіндігі дағдыны тану:	-
	Жауапкершілік; Дербестік және жауапкершілік ; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техн икал ы қ регла		

менттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2141-1-002 Өндірісті дайындау жөніндегі инженер	
	6	2142-3-001 Жол құрылысы жөніндегі инженер	
15. "Туннельдер құрылысы жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:		2142-3	
Кәсіп атауының коды:		2142-3-004	
Кәсіптің атауы:		Туннельдер құрылысы жөніндегі инженер	
СБШ біліктілік деңгейі:		6	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:		-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 49-параграф, 458-тармақ, Инженер: I санатты инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер-технолог лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер-технолог лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер-технолог: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, резидентура, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман:		

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	санатсыз инженер-технолог: I санатты техник лауазымында жұмыс өтіліне немесе жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер-технолог: санатсыз инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер-технолог: II санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.	
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2142-3-002 Жол құрылысы жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты :	Туннельдерді іздестіру, жобалау, салу, қолдану, ағымдағы жөндеу, тексеру, жөндеу және қайта құрылымдау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	Көлік туннельдерін салу, жөндеу, қайта құрылымдау және қолдану бойынша жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу және метролар
	Қосымша еңбек функциялары:	Көлік туннельдері мен метрополитендерді салудың, жөндеудің, қайта құрылымдаудың және қолданудың технологиялық үдерістерін әзірлеу жол жүрісі қауіпсіздігін, құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізуді, туннельдерді салу, қайта құрылымдау, ағымдағы күтіп ұстауды қолдану кезінде экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік нормаларын қамтамасыз ету
1-еңбек функциясы : Жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу құрылыс құжаттамасы, жөндеу, көлік туннельдерін қайта құру және қолдану және метролар.	1-дағды: Құрылыс бойынша жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу, көлік туннельдері мен метрополитендерді жөндеу, қайта құрылымдау және қолдану	Машықтар:
		1. Көлік туннельдерін жөндеу, қайта құрылымдау және қолдану құрылысының технологиялық үдерістерін жобалауды жүзеге асыру. 2. Прогрессивті технологиялар мен әдістерді , сындарлы шешімдерді енгізу туралы мәселелерді шешу. 3. Көлік туннельдерін салу жөндеу, қайта құрылымдау және қолдану жөніндегі инженерлік-технологиялық шешімдердің негіздемесі. 4. Жүк көтергіш элементтерді есептеу және жобалау әдістерін меңгеру басқа да инженерлік құрылыстар. 5. Есептеу мен математикалық қамтамасыз етудің заманауи әдістерін қолдана отырып, көлік құрылыстарының статикалық және динамикалық есептеулерін орындау. 6. Пайдаланылатын туннельдік құрылыстардың жүк көтергіштігі мен сенімділігін айқындау және оларды одан әрі қолдану үшін күшейту жөніндегі есептерді орындау.

		Білімдер: 1. Көлік туннельдерін жобалау, салу, жөндеу , қайта құрылымдау және қолдану кезеңдерін білу. 2. Жобалау-технологиялық шешімдерді бағалау мен техникалық-экономикалық талдауды білу. 3. Көлік Туннельдерінің тірек құрылымдарын есептеу мен құрастырудың заманауи әдістерін білу. 4. Пайдаланылатын туннель құрылыстарының жүк көтергіштігі мен сенімділігін және оларды жөндеу мен күшейту әдістерін анықтау.
		Біліктілікті тану мүмкіндігі: -
1-қосымша еңбек функциясы : Құрылыстың, жөндеудің технологиялық үдерістерін әзірлеу, көлік туннельдері мен метрополитендерді қайта құрылымдау және қолдану	1-дағды: Технологиялық процестерді әзірлеу жөніндегі функцияны орындау көлік туннельдерін салу, жөндеу, қайта құрылымдау және қолдану, осы процестерді басқару	Машықтар: 1. Жұмыстарды жүргізу жобасында қабылданған технологиялық сұлбаға сәйкес пайдаланылатын көпір құрылысын салу, қайта жаңарту немесе күрделі жөндеу бойынша жұмыстарды орындауды ұйымдастыру. 2. Технологиялық процестердің барысын және Туннельдердің Құрылыс және жөндеу жұмыстарының сапасын жоспарлау, жүргізу және бақылау. Құрылыс нысанында пайдаланылатын материалдар мен құрылымдардың сапасын бақылауды жүзеге асыру. 3. Туннель құрылысының технологиялық үдерістері үшін машиналар мен механизмдерді таңдау бойынша техникалық шешімдерді негіздеу. 4. Көлік құрылысы нысандарын салу жөніндегі құрылыс жұмыстарының қоршаған ортаға әсерін бағалау көлік нысаны құрылысының ауданында экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін іс шараларды әзірлеу
		Білімдер: 1. Құрылысты ұйымдастыру жобаларын әзірлеуді және туннельдер салу жұмыстарын жүргізуді білу. 2. Туннельдер мен басқа да жасанды құрылыстар құрылысының барысын ұйымдастыруды және тұрақты техникалық қадағалауды жүзеге асыруды білу. 3. Заманауи машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды таңдауды және оларды әзірленген технологиялық сұлбаларды тиімді қолдануды білу.

		4. Нысандарға түсетін құрылыс материалдары мен бұйымдарының сапасын бақылауды, технологиялық операциялардың сақталуын бақылауды жүзеге асыруды білу; 5. Жұмыстарды жүргізу кезінде нормативтік құжаттардың сақталуына іс-шараларды жүзеге асыруды білу.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі:	-
2-қосымша еңбек функциясы : Жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету, өндіріс құрылыс-үшін монтаждау жұмыстары, экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік стандарттары салу, қайта құрылымдау, қолдану және туннельдерді ағымдағы жөндеу.	1-дағды: Жол қозғалысы қауіпсіздігі, қоршаған ортаны экологиялық қорғау талаптарын, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі ережелерін және еңбекті қорғау нормаларын ескере отырып, жобалық шешімдерді талдау және бағалау	Машықтар: 1. Туннельдерді салу, қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу кезінде қозғалыс қауіпсіздігін, техника қауіпсіздігі қағидаларын, Өндірістік санитарияның құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу қауіпсіздігін, өрт қауіпсіздігін және еңбекті қорғау нормаларын сақтау жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру. 2. Әзірленетін жобалардың техникалық құжаттамасының стандарттарға, техникалық шарттарға және басқа да нормативтік құжаттарға сәйкестігін бақылау. 3. Туннельдерді салу, қайта құрылымдау және жөндеу кезінде экологиялық талаптарды сақтау мақсатында құрылыс жұмыстарының, қолданылатын материалдар мен жабдықтардың қоршаған ортаға әсерін бағалау. 4. Салынып жатқан нысандарды қолдану қауіпсіздігіне табиғи және техногендік факторлардың әсерін болжау және бағалау; 5. Туннельдерді салу бойынша жұмыстардың барлық кезеңдерінде және тұрақты қолдану кезеңінде көлік құрылысының жұмысшылары мен қызметшілерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттардың сақталуын бақылауды білу, көпірлерді, туннельдерді және басқа да жасанды құрылыстарды салу, жөндеу және қайта құрылымдау жөніндегі техникалық регламенттер. 2. Көпірлер мен туннельдерді салу, жөндеу және қайта құрылымдау жөніндегі жұмыстардың сапасын бақылауды білу. 3. Темір жол мен жасанды құрылыстарды салу, қайта құрылымдау, қолдану және ағымдағы күтіп ұстау кезінде экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік нормаларын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүргізуді білу.

		4. Өндірістік жарақаттанудың және кәсіптік аурулардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды жүргізуді білу. 5. Жол қозғалысы ережелерінің негізгі ережелерін білу.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік ; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
Басқа мамандықтармен байланысы СБШ шеңберінде:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2142-3-005 Көпір инженер-құрылысшысы
	6	2142-3-002 Жол құрылысы жөніндегі инженер
16. "Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	2141-2	
Кәсіп атауының коды:	2141-2-001	
Кәсіптің атауы:	Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженер	
С Б Ш біліктілік деңгейі:	6	
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 85-параграф, 564-тармақ, Өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженер: I санаттағы өндірісті ұйымдастыру жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санаттағы өндірісті дайындау жұмысы лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санаттағы өндірісті даярлау жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз өндірісті дайындау жұмысы лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз өндірісті дайындау жұмысы жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі	
	Білім деңгейі: жоғары білім жоғары білім (бакалавр, мамандық, резидентура,	Мамандығы: Сәулет және құрылыс
		Біліктілік:

Кәсіптік білім деңгейі :	ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Бакалавр/ Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: өндірісті дайындау жөніндегі инженер: жұмыс өтіліне немесе I санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты өндірісті дайындау жөніндегі инженер: лауазымдағы жұмыс өтілі санатсыз өндірісті дайындау жөніндегі инженер кемінде 3 жыл; I санаттағы өндірісті дайындау жөніндегі инженер: II санаттағы өндірісті дайындау жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес	
Бейресми және информалды Білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2142-1-002 Құрылыс жұмыстарын жоспарлау жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндірістік үдерістер мен құрылыс технологияларын әзірлеу және ұйымдастыру	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс өндірісін өндірістік, техникалық және технологиялық қамтамасыз ету.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық технологиялық қамтамасыз етуді басқару.
		Машықтар: 1. Жұмыстарды жүргізу жобасын (ЖЖЖ) әзірлеу үшін, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) (қажет болған жағдайда) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде) қолдана отырып, бастапқы деректерді дайындау: - жұмыс өндірісінің желілік және жүйелік кестелерін әзірлеу үшін жұмыс сипаттамаларын, сипаттамаларын, кестелерін және басқа да техникалық құжаттамаларын жасау; - технологиялық және еңбек үдерістерінің карталарын әзірлеу; - құрылыс барысы туралы жедел кеңестер үшін ақпарат дайындау; - ведомостарды және басқа да технологиялық құжаттамаларды жасау ; - материалдар, құрал-саймандар, жанармай және электр энергиясы шығыстарының, еңбек шығындарының операциялық нормаларын есептеу; - технологиялық жабдықтауға өтінімдер жасау. Құрылыс өндірісіне арналған құралдар, құрылғылар Өндірістің оңтайлы режимдерін жүзеге асыру. 2. Жұмыс сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу. 3. Жабдықтарды орналастыру, техникалық жарақтандыру және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау. 4. Өндірістік қуаттылықты және жабдықты жүктеуді есептеу.

1-еңбек функциясы: Құрылыс	1-дағды: Құрылыс өндірісін өндірістік, техникалық және технологиялық қамтамасыз етуді ұйымдастыру.	Білімдер: 1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру жөніндегі басқа да нормативтік құжаттарды білу. 2. Құрылысты ұйымдастыру жобасының құрамын білу: құрылыс құрылымдарына, бұйымдарға, материалдар мен жабдықтарға қажеттілік ведомостары. 3. Өндірістің негізгі бағыттары бойынша негізгі құрылыс машиналарына, көлік құралдарына және кадрлармен қамтамасыз етуге қажеттілік кестелерін білу. 4. Нысан бойынша жұмыстар жүргізудің күнтізбелік жоспарын, жұмыстардың жекелеген түрлерін орындауға арналған технологиялық карталардың құрамын және технологиялық мүкәммал мен монтаждау жарақтарының тізбесін білу. 5. Сызықтық және желілік графиктерді есептеу, Құрылыс бас жоспарларын жобалау әдістерін білу. 6. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 7. ТИМСО білімі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 8. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 9. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (BIM) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі дағдыны тану:	-
	2-дағды: Техникалық құжаттаманы қабылдау және сақтау.	Машықтар: 1. Техникалық құжаттаманы стандартты қағаз / электрондық тасығышта қабылдауды және сақтауды қамтамасыз ету. 2. Реттелетін құрылыс ақпаратын құру, бөлісу және сақтау мақсаттары үшін ортақ деректер ортасын ұйымдастыру және/немесе қамтамасыз ету. 2. ТИМСО ұйымының стандартын әзірлеуге қатысу. 3. Технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін түзетуге, Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізуге байланысты техникалық құжаттамадағы өзгерістерді рәсімдеу. 4. Тапсырыс берушіден құжаттаманың толықтығын қабылдау және тексеру және оның Жалпы деректер ортасына берілуін қамтамасыз ету. 5. Жалпы деректер ортасында жұмыс істеу ережелеріне сәйкес құрылыс туралы ақпаратты өңдеу және жүйелеу.
		Білімдер: 1. Құрылысты ұйымдастыру және басқару жөніндегі негізгі ережелерді білу. 2. Құжаттану негіздерін, есептілікке қойылатын талаптарды білу.

өндірісін өндірістік, техникалық және технологиялық қамтамасыз ету.		3. Жобалау-сметалық құжаттаманы ресімдеуге, есептілікке, сақтауға қойылатын талаптарды, жобалау-сметалық құжаттаманы беру қағидаларын білу. 4. ТИМСО туралы білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 6. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (ВІМ) бағдарланған жіктеуіш) (кезінде ұйымда ТИМСО қолдану).
	Дағдыны тану мүмкіндігі дағдыны тану:	-
	3-дағды: Ұйымдастырушылық, техникалық және технологиялық дайындық құрылыс өндірісі.	Машықтар: 1. Құрылыс алаңын жұмыс өндірісінің басталуына дайындау бойынша құжаттама әзірлеу. 2. Өндірістік-техникалық бөлім қызметкерлерінің күшімен, оның ішінде мыналарды ескере отырып, жұмыстар жүргізу жобасын (ЖЖЖ) әзірлеу ТИМСО қолдану (қажет болған жағдайда) (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 3. Жобаның құжаттамасын немесе ақпараттық моделін (РІМ) тексеру жобада көзделген ҚМЖ физикалық көлемдерінің және материалдардың ерекшеліктерінің, құжаттар топтамасының жинақтылығының сәйкестігі (жоба болған және пайдаланылған кезде). 4. Материалдық-техникалық және еңбек ресурстарына, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін қолдана отырып қажеттілікті айқындау (РІМ) (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 5. Жұмыс жүргізуге рұқсат алу, тапсырыс берушіден ордерлер, нарядтар, тапсырыстар ашу. 6. Қадағалау, бақылау және басқа органдарда жұмыс жүргізуге арналған шешімдерді келісу. 7. Жобалық шешімдер бойынша ескертулер мен ұсыныстарды жасау және ресімдеу. 8. Құрылыс телімдеріне жұмыс құжаттамасын, ЖЖЖ, жұмыс жүргізу журналдарын және басқа да мамандандырылған құжаттаманы, оның ішінде жалпы деректер ортасын қолдана отырып беру (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 9. Құрылыс өндірісінің тиімділігін арттыру бойынша, оның ішінде ТИМСО (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде) қолданумен ұйымдастырушылық-техникалық және технологиялық іс-шараларды әзірлеуге басшылық жасау және олардың орындалуын бақылау. 10. Жобалық-технологиялық құжаттаманы немесе жобаның ақпараттық моделін (РІМ) қолдану (қажет болған жағдайда) (ұйымда ТИМСО пайдаланған кезде)). Білімдер: 1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау жөніндегі басқа да нормативтік құжаттарды білу, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру.

		2. Жол құрылысы нысандарын жобалау негіздерін білу. 3. Технологиялық сұлбаларды есептеу және құрастыру әдістерін білу. 4. Материалдардың, құралдардың, отын мен электр энергиясының, еңбек шығындарының операциялық нормаларын білу. 5. Құрылыс жұмыстарын орындауға арналған Еңбек және технологиялық процестердің карталарын білу. 6. Жобалау-сметалық құжаттаманың құрамын, ресімдеуге, есепке алуға, сақтауға қойылатын талаптарды және жобалау - сметалық құжаттаманы беру қағидаларын білу. 7. Құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) құрамын білу. 8. Жұмыс жүргізу жобасының (ЖЖЖ) құрамын білу. 9. Құрылысты ұйымдастыру және басқару жөніндегі негізгі ережелерді білу. 10. ТИМСО білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 11. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 12. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (ВІМ) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі дағдыны тану:	-
	1-дағды: Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық технологиялық қамтамасыз етуге басшылықты ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Құрылыс ұйымының өндірістік-техникалық және технологиялық құрылымдық бөлімшелерінің қызметіне басшылық жасау: - қосалқы мердігерлік ұйымдардың технологиялық реттілігі мен жұмыстарды орындау мерзімдерінің сақталуын бақылау; - атқарушылық құжаттаманы дайындауды немесе өзектендіруді бақылау Жобаның ақпараттық моделі (РІМ) (қажет болған жағдайда (ТИМСО ұйымда қолданған кезде).); - құрылыс ұйымы қызметінің нәтижелерін талдау, баланстық комиссиялар үшін материалдар дайындау; - сызықтық және желілік графиктерді әзірлеу үшін жобаланған технологиялық процестердің экономикалық тиімділігін есептеу. 2. Құрылыс өндірісін ұйымдастырушылық-техникалық және технологиялық сүйемелдеу. 3. Техникалық қайта жарақтандыру және құрылыс ұйымы қызметінің тиімділігін арттыру жоспарларын әзірлеуге басшылық жасау. Білімдер: 1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру жөніндегі басқа да нормативтік құжаттарды білу. 2. Жол құрылысы нысандарын жобалау негіздерін білу. 3. Құрылысты ұйымдастыру және басқару жөніндегі негізгі ережелерді білу.

1-қосымша еңбек функциясы: Құрылыс өндірісін өндірістік - техникалық және технологиял ық қамтамасыз етуге басшылық жасау.		4. ТИМСО білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 6. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (ВІМ) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: техникалық қайта жарақтандыру және құрылыс ұйымы қызметінің тиімділігін арттыру жоспарларын әзірлеу.	Машықтар: 1. Техникалық қайта жарақтандыру және ұйым қызметінің тиімділігін арттыру жоспарларын әзірлеу. 2. Өндірістік бағдарламаны материалдық-техникалық қамтамасыз етудің ағымдағы жоспарлары мен баланстарын әзірлеуді, материалдық және еңбек ресурстарына қажеттілікті айқындау негізінде өндірістік қорлар құруды ұйымдастыру. 3. ТИМСО бойынша құрылыс жобаларын басқаруға арналған мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы енгізу (қажет болған жағдайда). 4. Қолданыстағы нормативтерде көзделмеген материалдарды жұмсау, жұмыстарды орындауға жұмсалатын еңбек шығындарының нормаларын әзірлеуге басшылық жасау. 5. ҚМЖ өзіндік құнын төмендету, еңбек өнімділігі және ҚМЖ сапасын арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу.
		Білімдер: 1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру жөніндегі басқа да нормативтік құжаттарды білу. 2. Технологиялық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша өндірісті технологиялық даярлау жүйелерін, техникалық шарттарды және басқа да нормативтік материалдарды білу. 3. Құрылысты ұйымдастыру және басқару жөніндегі негізгі ережелерді білу. 4. Құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) құрамын білу. 5. Жұмыс жүргізу жобасының (ЖЖЖ) құрамын білу. 6. Ұйымның техникалық қайта жарақтандыру және өндірістік-шаруашылық қызметінің перспективалық және жылдық жоспарларын әзірлеу тәртібін білу. 7. ТИМСО білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт – ҚР НҚА; ережелер жиынтығы – ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 8. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 9. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (ВІМ) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	3-дағды: Өндірістің оңтайлы режимдерін әзірлеу бойынша операцияны орындау.	Машықтар:
		1. Өндірістің оңтайлы режимдерін жүзеге асыру. 2. Жұмыс сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу. 3. Жабдықтарды орналастыру, техникалық жарақтандыру және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау. 4. Өндірістік қуаттылықты және жабдықты жүктеуді есептеу.
		Білімдер:
	4-дағды: Бәсекеге қабілетті өнім өндіруді қамтамасыз ету және оны өндіруге материалдық және еңбек шығындарын азайту.	1. Өндірістік қуаттарды, қолдану сипаттамаларын, жабдықтың нұсқаулықтары мен құрылымдарын білу. 2. Технологиялық сұлбалар мен жүйелерді білу. 3. Өндірістегі еңбекті қорғауды басқарудың бірыңғай жүйесін білу.
		Білімдер:
		1. Өндірісті технологиялық даярлау жүйелерін, техникалық шарттарды және өндірісті бәсекеге қабілетті өніммен қамтамасыз ету жөніндегі басқа да нормативтік материалдарды білу. 2. Өндірісті бәсекеге қабілетті өніммен қамтамасыз ету жолдарын білу. 3. Жаңа өнімді өндіруге жұмсалатын материалдық және еңбек шығындарын қысқарту тәсілдерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік ; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Сапаны бақылау жөніндегі инженер
	6	Жол құрылысы жөніндегі инженер
17. "Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	2143-1	
Кәсіп атауының коды:	2143-1-007	
Кәсіптің атауы:	Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер	

СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 64-параграф, 501-тармақ, Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (Эколог): I санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог) лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог) лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (эколог): кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, магандық, резидентура, ординатура)	Мамандығы: Жаратылыстану ғылымы, математика және статистика	Біліктілік: Бакалавр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (Эколог): жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды; II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (Эколог): санатсыз қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер (Эколог): II санатты қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалдыБілім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2143-1-002 Қоршаған ортаның ластануын бақылау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіпорында қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды белгіленген талаптарға сәйкес есептілікті әзірлеу.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы өндірістерді, сондай-ақ құрылатын жаңа технологиялар мен жабдықтарды кеңейтуді және қайта құрылымдауды көздейтін экологиялық талдау жүргізу.	
		1. Жаңа өнім өндіру бойынша жұмыстарды орындау	

Еңбек функцияларының тізімі:	Қосымша жұмыс функциялары:	2. Өндірістік бақылауды жүргізу және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың орындалуы туралы есептілікті дайындау. 3. Қоршаған ортаның жай-күйін сипаттайтын көрсеткіштердің есебін жүргізу қоршаған ортаны, экологиялық мониторинг деректерін және басқа да құжаттаманы. 4. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы белгіленген талаптарға сәйкес кәсіпорынның экологиялық құжаттамасын дайындау және оны уақтылы қайта қарауды қамтамасыз ету. 5. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарды орындауға, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың туындауының алдын алуға бағытталған іс-шараларды әзірлеу және енгізу.
1-еңбек функциясы: Орындалуда Қолданыстағы өндірістерді, сондай-ақ құрылатын жаңа технологиялар мен жабдықтарды кеңейтуді және қайта құрылымдауды көздейтін экологиялық талдау жүргізу.	1-дағды: Қолданыстағы өндірістерді кеңейту және қайта құрылымдау жобаларын экологиялық талдау, қолданыстағы өндірістерді кеңейту және қайта құрылымдау жобаларын негіздеу үшін есептеулер жүргізу Дағдыны тану мүмкіндігі:	Машықтар: 1. Кәсіпорын жобаларында экологиялық қауіпсіздікке әсер ететін негізгі факторларды бөліп көрсету. 2. Кәсіпорын үшін экологиялық тәуекелдерді есептеңіз. 3. Ұйымда жабдықтың нақты түрін қолдануға беру кезінде экологиялық тәуекелдерді төмендетуді негіздеу. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы, қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 2. Экологиялық тәуекелдерді есептеу әдістемесі. 3. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарды ескеретін жабдықты қолдануға беру тәртібі. 4. Кәсіпорынның өндірістік және ұйымдастырушылық құрылымы және оның даму перспективалары. 5. Кәсіпорын өнімдерін өндірудің технологиялық үдерістері мен режимдері.
		Машықтар:

1-қосымша еңбек функциясы : Жаңа өнім өндіру бойынша жұмыстарды орындау	1-дағды: Отабиғи ресурстарды ұтымды қолдануды ескере отырып, экологиялық сипаттамалары жақсартылған жаңа өнімге конструкторлық және технологиялық пысықтау жүргізу, өндірісті жаңа өнім шығаруға дайындауға экологиялық талдау жүргізу, жол саласы өнімдерін қолдану кезінде тұтынушылар үшін қауіптіліктің негізгі көздерін анықтау.	1. Қоршаған ортаны бағалауды жүргізу жаңа өнімді шығаруға өндірісті технологиялық дайындау. 2. Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес нормативтік мәндерден асатын қоршаған ортаның негізгі ластануын айқындау және талдау. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы, қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі нормативтік құқықтық актілер. 2. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету әдістері мен құралдары. 3. Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі нормативтік және әдістемелік материалдар. 4. Табиғи ресурстарды ұтымды қолданудың негізгі бағыттары. 5. Кәсіпорынның технологиялық жабдықтары және оның жұмыс қағидаттары.
2-қосымша еңбек функциясы : Өндірістік бақылауды жүргізу және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралардың орындалуы туралы есептілікті дайындау.	1-дағды: Өндірістік экологиялық бақылау жүргізу кестелерін жасау, Кәсіпорынның орналасқан ауданындағы қоршаған ортаның жай-күйін бақылау, құжаттаманы қалыптастыра отырып, Жабдықтың техникалық жай-күйінің қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі талаптарға сәйкестігін тексеру кестесін жасау және орындау	Дағдыны тану мүмкіндігі: - Машықтар: 1. Өндірістік экологиялық бақылау нәтижелері туралы ақпаратты құжаттау. 2. Сәйкестікті бақылау қоршаған ортаның нысандарының технологиялық режимдері. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы, қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі құқықтық нормативтік актілер. 2. Кәсіпорынның өндірістік және ұйымдастырушылық құрылымы және оның даму перспективалары. 3. Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету әдістері мен құралдары. 4. Кәсіпорындағы өнімді өндірудің технологиялық үдерістері мен режимдері.

		5. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес өндірістік экологиялық бақылауды жүргізу тәртібі. 6. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес өндірістік экологиялық бақылау жөніндегі құжаттаманы жасау тәртібі. .
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-қосымша еңбек функциясы : Қоршаған ортаның жай-күйін, экологиялық мониторинг деректерін және басқа да құжаттаманы сипаттайтын көрсеткіштердің есебін жүргізу	1-дағды: Қоршаған ортаның жай-күйі туралы деректерді, экологиялық мониторингті тіркеу жөніндегі жұмысты ұйымдастыру, шаруашылық/өндірістік қызмет нәтижесінде қоршаған ортаның жай-күйіндегі өзгерістерді анықтай отырып, экологиялық мониторинг нәтижелері бойынша кәсіпорынның орналасқан ауданындағы қоршаған ортаның жай-күйін бағалау туралы мәліметтерді қамтитын құжаттаманы қалыптастыру	Машықтар:
		1. Талаптарға сәйкес қоршаған ортаның жай-күйін сипаттайтын көрсеткіштердің есебін жүргізу қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Қоршаған ортаны бақылау деректерін жазып алыңыз. 3. Жағдайдағы өзгерістерді бағалау және анықтау қоршаған ортаны бақылау деректеріне негізделген орта. .
		Білімдер:
		1. Белгіленген нысан бойынша экологиялық есеп беру. 2. Экологиялық құжаттаманы әзірлеу кезінде кәсіпорынның ерекшеліктерін ескеру. 3. Экологиялық құжаттаманы әзірлеу бойынша Қазақстан Республикасындағы атқарушы биліктің уәкілетті органдарымен өзара іс-қимыл жасау. 4. Экологиялық мониторинг деректерін есепке алу тәртібі.
Қосымша еңбек функциясы 4: Қоршаған ортаны қорғау саласындағы белгіленген	1-дағды: Кәсіпорын жұмысының ерекшелігін ескере отырып, қауіпсіздікті қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:
		-
		Машықтар:
		1. Белгіленген нысан бойынша экологиялық есеп жасау. 2. Экологиялық құжаттаманы әзірлеу кезінде кәсіпорынның ерекшеліктерін ескеру. 3. Экологиялық құжаттаманы әзірлеу бойынша Қазақстан Республикасындағы атқарушы биліктің уәкілетті органдарымен өзара іс-қимыл жасау.
		Білімдер:

талаптарға сәйкес кәсіпорынның экологиялық құжаттамасын дайындау және оны уақтылы қайта қарауды қамтамасыз ету.	бойынша экологиялық құжаттаманы қалыптастыру. Кәсіпорындағы экологиялық құжаттаманы қайта қараумен экологиялық мониторинг деректерін, өндірістік экологиялық бақылау нәтижелері бойынша экологиялық құжаттаманы және есептілікті дайындау.	1. Қазақстан Республикасының табиғатты қорғау заңнамасы, саладағы негізгі құқықтық нормаларқоршаған ортаны қорғау. 2. Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы экологиялық есептілікті жасау тәртібі . 3. Өндірістік және ұйымдастырушылық кәсіпорынның құрылымы және оның даму перспективалары. 4. Технологиялық жабдықтың құрылымы және жұмыс істеу қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
5-қосымша еңбек функциясы : Орындауға бағытталған іс-шараларды әзірлеу және енгізу қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптар, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың туындауының алдын алу.	1-дағды: Экологиялық қауіпсіздікті арттыру жөніндегі отандық және шетелдік жол компанияларының озық тәжірибесін ескере отырып, қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарын орындауға бағытталған іс-шаралар жоспарын әзірлеу, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың туындауының алдын алу жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу	Машықтар: 1. Өндірістің ерекшелігін ескере отырып, кәсіпорынның экологиялық қауіпсіздігін арттырудың негізгі бағыттарын талдау. 2. Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, табиғи және табиғи төтенше жағдайлардың туындауының алдын алу жөніндегі іс-шараларды енгізу жобалары мен бағдарламаларын әзірлеу техногендік сипаттағы. 3. Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жоспарларын әзірлеу. 4. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы отандық және шетелдік тәжірибені зерделеу және қорыту. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының табиғатты Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы, қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі құқықтық нормативтік актілер. 2. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету әдістері мен құралдары. 3. Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың туындауының алдын алу әдістері мен құралдары.

		4. Кәсіпорынның өндірістік және ұйымдастырушылық құрылымы және оның даму перспективалары. 5. Кәсіпорынның технологиялық жабдықтары және оның жұмыс қағидаттары. 6. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәуелсіздік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ құрамындағы басқа кәсіптермен байланысы:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2143-2-001 Су тазарту құрылыстары жөніндегі инженер
	6	2143-1-002 Қоршаған ортаның ластануын бақылау жөніндегі инженер
	6	2143-2-003 Ағынды суларды тазалау жөніндегі инженер
18. "Жол көлік құралдары саласындағы инженер-зерттеуші" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	2144-6	
Кәсіп атауының коды:	2144-6-013	
Кәсіптің атауы:	Жол көлік құралдары саласындағы инженер-зерттеуші	
СБШ біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі :	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер: I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі.	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, резидентура, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санаты жоқ инженер: жұмыс өтіліне немесе І санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; ІІ санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; І санатты инженер: ІІ санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информалдыБілім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2144-6-006 Арнайы көлікті техникалық пайдалану жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдары мен жол көліктерін жобалау, салу, жөндеу және қолдануда көмек көрсету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	Жол құрылысы нысандарының технологиялық үдерістерінің жүйелерін жоспарлауға және жобалауға, сондай-ақ жол көлік құралдарын қолдануға көмек көрсету.	
	Қосымша жұмыс функциялары:	Автомобиль жолдары мен жол құрылыстарының құрылысын қадағалауға көмек көрсету.	
1-еңбек функциясы: Жүйелерді жоспарлауға және жобалауға көмек көрсету жол құрылысы нысандарының технологиялық үдерістерін, а сондай-ақ жол көлік құралдарын қолдану	1-дағды: Жол құрылысы нысандарының технологиялық үдерістерін жоспарлау және жол машиналарын қолдану жөніндегі жұмыстарды жүргізу	Машықтар:	
		1. Жол құрылысы нысандарының технологиялық үдерістерін жоспарлау және жол машиналарын қолдану кезінде көмек көрсету немесе орындау. 2. Жол-құрылыс материалдары мен бұйымдарын сынау кезінде техникалық көмек көрсету. 3. Жер төсемін, жол киімдерін және жасанды құрылыстарды салу бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде көмек көрсету. 4. Құрылыс жобасын орындау үшін материалдық және еңбек шығындарының саны мен құнын бағалауға көмек көрсету. 5. Автомобиль жолдары мен жол көлік құралдарын жөндеу және күтіп ұстау кезінде көмек көрсету.	
		Білімдер:	
		1. Автомобиль жолдары мен жол көлік құралдарын салуды, жөндеуді және	

		қолдануды жоспарлау жөніндегі нормативтік, әдістемелік және өзге де басшылық материалдар. 2. Автомобиль жолдары мен жол құрылыстарының, сондай-ақ жол машиналарының көліктік-қолдану көрсеткіштерін білу. 3. Автомобиль жолдарының геометриялық параметрлерін анықтау әдістері мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1-қосымша еңбек функциясы : Автомобиль жолдары мен жол құрылыстарының құрылысын қадағалауға көмек көрсету	1-дағды: Автомобиль жолдарының жол құрылыстарының құрылысын қадағалауға және жол көлік құралдарын қолдануға көмек көрсету жөніндегі жұмыстарды орындау.	Машықтар:
		1. Жолдар мен жол құрылыстарының құрылысын және жол көліктерінің жұмысын қадағалау бойынша жұмыстарды жүргізуге көмек көрсету. 2. Тексеру кезінде көмек жолдың және жол құрылыстарының жай-күйі, оларды күтіп ұстау жөніндегі шараларды әзірлеу. 3. Еңбек қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша көмек көрсету. 4. Құрылыс технологиясын сақтау тұрғысынан жолды зерттеу.
		Білімдер:
		1. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және қолдану саласындағы нормативтік-техникалық құжаттарды, стандарттарды білу жол көлік құралдары. 2. Автомобиль жолдарын зерттеу әдістерін білу. 3. Көлік - қолдану көрсеткіштерін, автомобиль жолдарының сипаттамаларын айқындау тәсілдері. 4. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік ; Тез шешім қабылдау қабілеті; Тәртіптілік.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар :	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2144-6-006 Арнайы көлікті техникалық пайдалану жөніндегі инженер
19. "Жерге орналастыру жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:		

Топ коды:	2165-4		
Кәсіп атауының коды:	2165-4-001		
Кәсіптің атауы:	Жерге орналастыру жөніндегі инженер		
С Б Ш біліктілік деңгейі:	6		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 455-параграф, 446-тармақ, Инженер: I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура)	Мамандығы: Ауыл шаруашылығы және биоресурстар	Біліктілік: Бакалавр
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе I санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалды Білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2165-4-003 Жерді қолдануды есепке алу және бақылау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жер телімдерінің техникалық сипаттамаларын, қорғау қажеттілігі деңгейін және сапасын арттыру үшін оларға талдау мен өлшеуді ұйымдастыру және жүргізу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Орналасқан жердің сипаттамасы және/немесе жерге орналастыру нысандарының шекараларының орналасуын белгілеу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жерді аудандастыруды жүргізу және жерге орналастыру нысандарының аумақтарын аймақтарға бөлу. Жерді ұтымды қолдануды жоспарлау және оларды қорғау жөнінде ұсыныстар әзірлеу.
1-еңбек функциясы : Жерге орналастыру нысандарының орналасқан жерін сипаттау және (немесе) жергілікті жерде шекараларын белгілеу	1-дағды: Жерге орналастыру нысандарын қалыптастыру, олардың орналасқан жерін сипаттау үшін мәліметтерді жинау және талдау, жерге орналастыру нысандарының шекараларын белгілеу және (немесе) жергілікті жерде нақтылау, жерге орналастыру жұмыстарын жүргізуді жоспарлау, алынған өлшеу нәтижелерін талдау.	Машықтар:
		1. Өртүрлі дереккөздер мен дерекқорлардан ақпаратты іздеуді, жүйелеуді, талдауды, өңдеуді және сақтауды жүзеге асыру.
		2. Ақпараттық, компьютерлік және желілік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты қажетті форматта ұсыну.
		3. Жерге орналастыру нысандарының шекараларын белгілеу және (немесе) жергілікті жерде нақтылау үшін геодезиялық және картографиялық жұмыстарды орындау.
		4. Орындалған жұмыстардың сапасын бағалау және талдау, өлшеу нәтижелерін математикалық өңдеу.
		5. Жалпы деректер ортасын қолдану (ТИМСО ұйымда қолданған кезде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Машық:
		1. Нормативтік құқықтық актілер, өндірістік-салалық нормативтік сипаттама саласындағы құжаттар, нормативтік-техникалық құжаттама жерге орналастыру нысандарының шекараларын жергілікті жерде орналастыру, белгілеу және (немесе) нақтылау.
	2-дағды: Жерге орналастыру нысанының және жерге орналастыру ісінің картасын (жоспарын), аумақтарды аралау жобаларын жасау, жерге орналастыру	2. Жерге орналастыру саласын дамытудың өзекті мәселелері мен үрдістері, отандық және шетелдік тәжірибе және жерге орналастыру жұмыстарын жүргізудің заманауи әдістері (технологиялары).
		3. Қазақстан Республикасы Еңбек заңнамасының негіздері.
		4. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптар.
		5. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
		-
		Машықтар:
		1. Жерге орналастыру нысанының және жерге орналастыру ісінің, аумақтарды межелеу жобаларының карталарын жасау.
		2. Жерге орналастыруда геоақпараттық жүйелерді, ақпараттық-телекоммуникациялық технологияларды және модельдеуді қолдану.
		3. Жерге орналастыру құжаттамасын қалыптастыру дағдылары.
		4. Тапсырыс берушіге және мемлекеттік қорға жерге орналастыру ісін тапсыру мүмкіндігі.
		Білімдер:

	құжаттамасын қалыптастыру, жерге орналастыру ісін тапсырыс берушіге және Жерге орналастыруды жүргізу нәтижесінде алынған деректердің мемлекеттік қорына тапсыру.	1. Техникалық жобалау және жерге орналастыру құжаттамасын жасау әдістемесі. 2. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері. 3. Жерге орналастыру технологиясы саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибені білу. 4. ТИМСО білімі (ҚР ВМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт-ҚР НҚА; ережелер жиынтығы-ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (ВІМ) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы : Жерді аудандастыруды жүргізу және жерге орналастыру нысандарының аумақтарының аймақтарға бөлу	1-дағды: Тиісті карталарды, сұлбаларды, құжаттар мен материалдарды дайындау мақсатында аудандастыру туралы табиғи-ауыл шаруашылығы бірліктерін айқындау, жерге орналастыру нысандарының аумақтарын аймақтарға бөлу, жерге орналастыру нысандарының аумақтарын аймақтарға бөлу құжаттарын әзірлеу.	Еңбек ептілігі: 1. Өртүрлі дереккөздер мен дерекқорлардан ақпаратты іздеуді, жүйелеуді, талдауды, өңдеуді және сақтауды жүзеге асыру 2. Аумақтарды арнайы аудандастыру және аймақтарға бөлу нәтижелеріне талдау жасау. 3. Жерге орналастыру нысандарының аумақтарын арнайы аудандастыру және аймақтарға бөлу құжаттарын әзірлеу. 4. Жерге орналастыруда геоақпараттық жүйелерді, ақпараттық - телекоммуникациялық технологияларды және модельдеуді қолдану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Нормативтік құқықтық актілер, өндірістік-салалық нормативтік құжаттар, орындау саласындағы нормативтік-техникалық құжаттама аумақтарды арнайы аудандастыру және аймақтарға бөлу 2. Жерге орналастыру саласын дамытудың өзекті мәселелері мен үрдістері, отандық және шетелдік тәжірибе және қазіргі заманғы әдістер (технология) жобалау жұмыстарын жүргізу. 3. Жерге орналастыруды жобалау және жерге орналастыру құжаттамасын жасау әдістемелері. Есептеу техникасы, коммуникация және байланыс құралдарын білу. 4. Арнайы аудандастыру және аумақтарды аймақтарға бөлу кезінде алынған материалдарды жасау және ресімдеу, есепке алу және сақтау тәртібіне қойылатын талаптар. 5. ТИМСО білімі (ҚР ВМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт-ҚР НҚА; ережелер жиынтығы-ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 6. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Өртүрлі дереккөздер мен дерекқорлардан ақпаратты іздеуді, жүйелеуді, талдауды, өңдеуді және сақтауды жүзеге асыру.

2-қосымша еңбек функциясы : Жерді ұтымды қолдануды жоспарлау және оларды қорғау жөнінде ұсыныстар әзірлеу.	1-дағды: Инженерлік іздестіру материалдарын, қоршаған орта мен жер ресурстарының жай-күйі туралы жерүсті және аэроғарыштық кеңістіктік ақпаратты жинау, жерді қолдануды жоспарлау және ұйымдастыру бойынша жерге орналастыру құжаттамасын әзірлеу.	
	Білімдер: 1. Нормативтік құқықтық актілер, өндірістік-салалық нормативтік рационалды құжаттар, нормативтік-техникалық құжаттама жерді қолдану және оларды қорғау. 2. Жерге орналастыру саласын дамытудың өзекті мәселелері мен үрдістері, отандық және шетелдік тәжірибе және топографиялық-геодезиялық және картографиялық жұмыстарды жүргізудің қазіргі заманғы әдістері (технологиялары), оның ішінде Жерді қашықтықтан зондтау әдістері. 3. Жерге орналастыруды жобалау және жерге орналастыру құжаттамасын жасау әдістемелері. Жерге орналастыруда жобалау жұмыстарын жүргізу кезінде алынған материалдарды жасау және ресімдеу, есепке алу және сақтау тәртібіне қойылатын талаптар. 4. ТИМСО білімі (ҚР ВМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт-ҚР НҚА; ережелер жиынтығы-ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 5. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Жауапкершілік; Тәуелсіздік және жауапкершілік; Стресске төзімділік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс :	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2165-2-005 Инженер-картограф
	6	2165-4-002 Барлау жұмыстары жөніндегі инженер
20. "Автомобильдердің арнайы жабдығын техникалық пайдалану жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:		

Топ код ы:	2144-6
Кәсіп атау ының код ы:	2144-6-007
Кәсіптің атау ы:	Автомобильдердің арнайы жабдығын техникалық пайдалану жөніндегі инженер
СБШ біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	-
БТБ А, БА, үлгілік біліктілік сипатта мал ары бойынша біліктілік	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 455-параграф, 446-тармақ, Инженер: I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім,

ік дең гейі :	жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және І санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, резидентура, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесін қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе І санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; ІІ санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; І санатты инженер: ІІ санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информальды білім беруге байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2144-6-006 Арнайы көліктерді техникалық қолдану жөніндегі инженер		
Қызметтің			

негізгі мақсаты:	Құрылыстағы ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-шаруашылық қызметін басқару	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Арнайы автокөлік техникасын қолдануды ұйымдастыру. 2. Автомобильдердің арнайы жабдығына қызмет көрсету бойынша жұмыстардың орындалуын қамтамасыз ету.
	Қосымша жұмыс функциялары:	
1 - еңбек функциясы: Арнайы автокөлік техникасын қолдануды ұйымдастыру.	1-дағды: Техникалық Автомобильдердің арнайы жабдығына қызмет көрсету бойынша жұмыстардың орындалуын қамтамасыз етуді ұйымдастыру.	Машықтар:
		1. Автомобильдердің арнайы жабдықтарын пайдалануды, техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді және реттеуді ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 2. Оның техникалық жағдайын үнемі тексеріп отыру және формулярлар мен техникалық паспорттардағы тексерулер туралы жазбалар жасау. 3. Автомобильдердің арнайы жабдықтарының жұмысындағы ақаулар мен бұзушылықтар жағдайларын талдау және олардың алдын алу шараларын қабылдау. 4. Арнайы автомобильдерге қызмет көрсететін қызметкерлердің жоспарларын, нұсқаулықтарын, жұмыс кестелерін жасау. 5. Қызмет көрсетілетін арнайы автомобильдерге техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану жоспарларын жасауға қатысу. 6. Автомобильдердің арнайы жабдықтарының дұрыс сақталуын , ақаулы автомобильдерді жөндеуге жөнелту мен жіберудің уақтылы жүргізілуін бақылау. 7. ТИМСО енгізуді қамтамасыз ету (ұйымда ТИМСО қолданған кезде). 8. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын әзірлеуді және қолдануды қамтамасыз ету (ұйымда ТИМСО пайдаланған кезде).
		Білімдер:
		1. Арнайы автокөлік қызметінің қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін білу. 2. Автомобильдердің арнайы жабдықтарының жұмыс қағидаттары, техникалық сипаттамалары және дизайн ерекшеліктері. 3. Дизайн ерекшеліктері, техникалық қолдану ережелері, арнайы автокөлік құралдарының арнайы жабдықтарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету негіздері. 4. ТИМСО бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолданған кезде).

		5. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТИМСО (ВІМ) бағдарланған жіктеуіш) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2 - еңбек функциясы: Авт омобил ьде рдің арн айы жаб дық тар ына қыз мет көр сету бой ын ша жұм ыст ар жүр гізу ді кам там асы з ету.	1-дағды: Автомобильдердің арнайы жабдықтарына қызмет көрсету бойынша жұмыстарды орындау.	Машықтар:
		1. Жұмыстарды жүргізу үшін қажетті құралдармен, жабдықтармен, құрылғылармен, қосалқы бөлшектермен, агрегаттармен жұмыс орындарын қамтамасыз ету бойынша шараларды тексереді және қабылдайды. 2. Оларды сатып алуға өтінімдер жасайды. 3. Материалдық және отын-энергетикалық ресурстарды үнемді жұмсауды қамтамасыз етеді. 4. Агрегаттарды ауыстыру және реттеу бойынша жұмыстардың орындалуын, карта-нарядтардың дұрыс ресімделуін бақылайды. 5. Автомобильдердің арнайы жабдықтарын қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша озық тәжірибені зерделейді, жинақтайды және енгізеді. 6. Жаңа жабдықтарды зерделеуге және енгізуге қатысады, техникалық қызмет көрсету шығындарын азайтуға бағытталған ұйымдастыру-техникалық іс-шараларды енгізуді жүзеге асырады. 7. Техникалық оқуды ұйымдастырады және жүргізеді. 8. Жалпы деректер ортасын қолдана отырып, барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын ұйымдастыру және тиімді өзара іс-қимыл жасау (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 9. Жаңа технологиялар мен материалдарды қолдануды ескере отырып, икемді және ұтқыр өндірісті дамыту және жетілдіру жөніндегі қызметті ұйымдастыру (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
		Білімдер: 1. Агрегаттарды ауыстыру және реттеу бойынша жұмыстардың орындалуын Білу, карта-нарядтарды дұрыс ресімдеу. 2. Жұмыс жүргізу үшін қажетті құралдарды, жабдықтарды, құрылғыларды, қосалқы бөлшектерді, агрегаттарды сатып алуға өтінім жасау тәртібін білу. 3. Автомобильдердің арнайы жабдықтарын қолдану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша озық тәжірибені білу. 4. Автомобильдердің арнайы жабдықтарына қызмет көрсету бойынша қызметкерлермен техникалық оқуды ұйымдастыру және жүргізуді білу. 5. ТИМСО білімі (ҚР ВМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (нормативтік – құқықтық акт-ҚР НҚА; ережелер жиынтығы-ҚР ЕЖ; стандарттар-ҚР СТ) (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде). 6. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу (ұйымда ТИМСО қолдану кезінде).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жек е құз		

ыре ттер ге кой ыла тын тала пта р:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Тех ник алы қ рег лам ентт ер тізб есі жән е ұлт тық ста нда ртта р:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБ Ш іші нде гі бас қа кәсі пте рме н бай лан ыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2144-6-006 Арнайы көліктерді техникалық пайдалану жөніндегі инженер
21. "Ақылды" жолдарды жобалау жөніндегі маман" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	2142-3	
Кәсіп атауының коды:	2142-3-006	
Кәсіптің атауы:	"Ақылды" жолдарды жобалау жөніндегі маман	
СБШ біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 9-параграф, 885-тармақ, Инженер-жобалаушы: I санатты инженер-жобалаушы: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер-жобалаушы лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер-жобалаушы: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер-жобалаушы лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер-жобалаушы: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және жобалау ұйымдарында кемінде 5 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер-жобалаушы: тиісті мамандық (біліктілік) бойынша жұмыс өтіліне немесе немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) біліміне және жобалау ұйымдарында кемінде 5 жыл жұмыс тәжірибесіне талаптар қойылмайды; II санатты инженер-жобалаушы: санатсыз инженер-жобалаушы лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер-жобалаушы: II санатты инженер-жобалаушы лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информалдыБілім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2164-9-001 Жобалау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жол қозғалысын тиімді басқаруды, жол қауіпсіздігін арттыруды және көлік қызметінің сапасын арттыруды қамтамасыз ететін интеллектуалды көлік жүйелерін құру және дамыту		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Көлік кешенін басқару және интеллектуалды көлік жүйелері жобаларын қабылдау бойынша сараптамалық іс-шаралар	
	Қосымша жұмыс функциялары:		
		Машықтар:	
		1. Жобаны, есептер және басқа да құжаттарды қалыптастыруда кәсіби терминологияны қолдану.	
		2. ИКЖ ішкі жүйелерінің техника-экономикалық негіздемесін есептеу	

1 - еңбек функциясы: Көлік кешенін басқару және интеллектуалды көлік жүйелерінің жобаларын қабылдау бойынша сараптамалық қызмет	1-дағды: Көлік кешенінің тиімділігін арттыру элементтері ретінде ИКЖ жобаларын іске асыру бойынша талдау және шешім қабылдау	Білімдер: 1. Қолданыстағы нормативтік-техникалық базаға сәйкес интеллектуалды көлік жүйелері саласындағы терминология 2. Интеллектуалды көлік жүйелері жобаларының құрылымы 3. Жалпыға бірдей танылған қолданыстағы нормативтік құжаттарды білу және қолдану ИКЖ жобасының архитектурасын құру әдістері 4. ИКЖ жобасын әзірлеуге арналған техникалық тапсырманың құрылымы мен құрылыс қағидаттары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Көліктік макро- және микромодельдерді құру	Машықтар: 1. Көлік мәселелерін шешу үшін көлік үлгілерін қолдану 2. Көлік желісінің графигін құру 3. Көлік бағанының деректерін импорттау және кейінгі өңдеу 4. Көлік сұранысының анықтамалары 5. Корреспонденция матрицаларын және шығындар матрицаларын құру 6. Көлік моделін тексеру және калибрлеу 7. Модельдеу нәтижелерін талдау 8. Сигнал жоспарын және адаптивті басқаруды құру 9. Желіні талдау құралдарын дайындау және теңшеу Білімдер: 1. Көліктік модельдеу негіздері 2. Көліктік сұраныс модельдерінің және көлік ағындарының макро-модельдерінің қызмет ету қағидаттары 3. Көлік ағындарының микро-модельдерінің жұмыс істеу қағидаттары 4. Бейімді бағдарламалық реттеу қағидаттары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік; Жүйелік ойлау; Топта жұмыс істей білу; Аналитикалық ойлау; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер		

тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	2161-0-004 Сәулетші-жобалаушы	
22. "3D модельдеу жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:			
Топ коды :	2149-8		
Кәсіп атауының коды:	2149-8-001		
Кәсіптің атауы:	3D модельдеу жөніндегі инженер		
СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер: I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Баклавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе I санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информалдыБілім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары :	Инженер-жобалаушы Жобалау жөніндегі инженер	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Құрылыс жобалары үшін ақпараттық модельдеу технологиясын (ТИМСО) оның өмірлік циклінің барлық кезеңдерінде құру, қолдану және қолдау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. ҚҚН ақпараттық модельдеуге техникалық қолдау көрсету 2. Күрделі құрылыс, оның өмірлік циклінің әртүрлі кезеңдерінде нысанның тәртіптік ақпараттық үлгілерін құру және қолдану 3. Күрделі құрылыс нысанын ақпараттық модельдеу үдерістерін басқару
	Қосымша жұмыс функциялары:	
1-еңбек функциясы: ҚҚН ақпараттық модельдеуге техникалық қолдау көрсету	1-дағды: Ұйым стандарттарына сәйкес ақпараттық модельдермен жұмыс істеу үшін бағдарламалық құралдарды бейімдеу және сүйемелдеу	Машықтар:
		1. Күрделі құрылыс жобаларын ақпараттық модельдеу үшін бағдарламалық өнімдердің функционалдығын талдау. 2. Стандарттарға сәйкес бағдарламалық құрал параметрлерінің үлгілерін жасаңыз ұйымда ақпараттық модельдеуді қолдану.
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		1. Ақпараттық модель компоненттерінің 2D және 3D геометриясын және 2D аннотациялық ақпараттық модельдеу;

	2-дағды: Тапсырмаға сәйкес ақпараттық модельдеу үшін электрондық анықтамалықтардың, компоненттер кітапханаларының және мәліметтер базасының мазмұнын дайындау	2. Ақпараттық модель компоненттерінің қажетті қасиеттері мен атрибуттарын жасау және реттеу; 3. Ақпараттық модельдердің компоненттері мен элементтерін жіктеу; 4. Ақпараттық модель деректерімен алмасу үшін реттелетін файл пішімдерін қолдану. Білімдер: 1. Күрделі құрылыс нысандарының ақпараттық модельдерінің контентін құруға арналған бағдарламалық өнімдердің функциялары; 2. Ұйымда ТИМСО қолдану стандартының мақсаты, құрамы және құрылымы; 3. Ақпараттық модельдер деректерімен алмасу форматтары, оның ішінде ашық форматтар; 4. Ақпараттық модель компоненттерін жіктеу жүйесі; 5. Негізгі құрылыс материалдарының, бұйымдарының, құрылымдарының және олардың түйісу тораптарының түрлері мен қасиеттері; 6. Құрылыс саласындағы ресурстарды жіктеу және кодификациялау жүйелері; 7. Геометриялық компьютерлік модельдеу әдістері; 8. Геометрия мен ақпараттың егжей тегжейлі деңгейіне сәйкес ақпараттық модель компоненттерін құру және ұсыну тәсілдері; 9. Ақпараттық модельдің осы элементтерін графикалық және кестелік түрде ұсыну тәсілдері; 10. Ақпараттық модельдеу міндеттерінде құрылатын компоненттерді қолданудың мақсаты мен мақсаты.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2- еңбек функциясы: Күрделі құрылыс нысанын	1-дағды:	Машықтар: 1. Мамандандырылған мәселелерді шешуде ТИМСО қолдану; 2. Күрделі құрылыс нысанының тәртіптік ақпараттық моделін құру үшін бастапқы ақпараттың сандық түрін қолдану; 3. Сызбалар, кестелік нысандар және мәтіндік құжаттар негізінде күрделі құрылыс нысанының тәртіптік ақпараттық моделін қалыптастыру; 4. Басқа мамандар жасаған тәртіптік ақпараттық модельдердің деректерін қарау және алу; 5. Күрделі құрылыс нысандарының тәртіптік ақпараттық модельдерін әзірлеу үшін қажетті компоненттерді таңдау; 6. Тәртіптік ақпараттық модель элементтерінің атрибутивтік деректерін толтыру; 7. Күрделі құрылыс нысанының тәртіптік ақпараттық моделін құру кезінде қабылданған шешімді негіздеу; 8. Ақпараттық модельдеу және мамандандырылған мәселелерді шешу үшін қажетті бағдарламалық құралдарды қолдану;

ың өмірлік циклінің әртүрлі кезеңдері нде оның тәртіптік ақпараттық модельдерін құру және қолдану	Күрделі құрылыс нысандарының өмірлік циклі кезеңдерінде мамандандырылған міндеттерді шешу кезінде тәртіптік ақпараттық модельдерді қалыптастыру, қолдану және өзектендіру	9. Мамандандырылған мәселелерді шешуге арналған бағдарламалық жасақтаманың тиімділігін бағалау; 10. Ақпараттық модельдеу үдерістерін техникалық, ақпараттық және бағдарламалық қамтамасыз етуге және мамандандырылған міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды қалыптастыру. Білімдер: 1. Күрделі құрылыс нысандарын ақпараттық модельдеудің мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары; 2. Күрделі құрылыс нысандарының ақпараттық модельдерін әзірлеуге арналған стандарттар мен қағидалар жиынтығы; 3. Ақпараттық модельдеу жобасын іске асыру жоспарының мақсаты, құрамы және құрылымы; 4. Күрделі құрылыс нысандарының ақпараттық модельдерін нақтылау деңгейлері; 5. Тәртіптік ақпараттық модельдер компоненттерінің жіктеуіштері; 6. Күрделі құрылыс нысанының ақпараттық моделінің деректерін сақтау және беру форматтары; 7. ТҚЖ тағайындау; 8. Тұлғааралық қарым-қатынас әдістері; 9. Ақпараттық модельдерді пәнаралық үйлестірудің мақсаты; 10. Тәртіптік мәселелерді шешуге арналған бағдарламалық қамтамасыз ету функциялары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	2-дағды: Күрделі құрылыс нысандарының тәртіптік ақпараттық модельдерін құруды және қолдануды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Тәртіптік ақпараттық модельді құру бойынша жұмыстың еңбек сыйымдылығын бағалау; 2. Ақпараттық модельді оның құрамдас бөліктеріне бөлу әдісін таңдау; 3. Тәртіптік ақпараттық модельді құру кезінде қатысушылар арасында рөлдерді, ақпараттық модельдеу тапсырмаларын және жауапкершілік салаларын бөлу; 4. Ақпараттық модельдеу кестесінің орындалуын бақылау. Білімдер: 1. Ақпараттық модельдеу жобасын іске асыру жоспарының мақсаты, құрамы және құрылымы; 2. Тәртіптік ақпараттық модельдерді құруға арналған бағдарламалардың функционалдық мүмкіндіктері; 3. ТИМСО қолдану арқылы жүзеге асырылатын жоба жоспарларын әзірлеу қағидаттары; 4. Ақпараттық модельдеу жоспарын құру кезіндегі талаптар мен шектеулер кешені; 5. Бизнес-процестерді сипаттау және модельдеу әдістері; 6. Күрделі құрылыс нысанының ақпараттық моделінің құрамы;

		7. Күрделі құрылыс нысандарының ақпараттық модельдерін әзірлеуге арналған стандарттар; 8. Құрылыс нысанының өмірлік циклі кезеңіндегі ақпараттық модельдеудің тәртіптік міндеттері; 9. Ақпараттық модельді құрамдас бөліктерге бөлу әдістері мен қағидаттары; 10. Күрделі құрылыс нысаны бойынша техникалық құжаттаманың құрамына және ресімделуіне қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
3-еңбек функциясы: Күрделі құрылыс нысанын ақпараттық модельдеу үдерістерін басқару	1-дағды: Тұтынушының ақпараттық моделімен әрекеттесуді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Тапсырыс берушімен өзара іс-қимыл жасау және кенестер мен келіссөздер өткізу үшін заманауи коммуникациялық құралдарды қолдану; 2. Ақпараттық модельдеу бойынша жұмыстарды орындау туралы шарттардың, есептердің және актілердің үлгілік нысандарын қолдану; 3. Ақпараттық модельдер деректерін қарау және бақылау үшін ақпараттық модельдеу бағдарламаларын, интеграция жүйелерін қолдану.
		Білімдер: 1. Шарттық құқық негіздері; 2. Жобаларды басқару негіздері; 3. Тұлғааралық қарым-қатынас әдістері; 4. Күрделі құрылыс нысаны бойынша техникалық құжаттаманың құрамына және ресімделуіне қойылатын талаптар; 5. Тапсырыс берушінің ақпараттық модельге қойылатын үлгілік ақпараттық талаптарының мазмұны; 6. Тимсонды қолдану үшін қажетті ресурстар мен шектеулер оның өмірлік циклінің кезеңдері; 7. Күрделі құрылыс нысандарын ақпараттық модельдеудің халықаралық, ұлттық, салалық стандарттары; 8. Ақпараттық модельдің және оның бөліктерінің сапасын қабылдау және бақылау тәртібі; 9. Құрылыс нысандары туралы олардың өмірлік циклі кезеңдеріндегі деректермен алмасу тәртібі; 10. Деректердің құпиялылығы мен қауіпсіздігін қорғау әдістері; 11. Деректер алмасу форматтары, оның ішінде ашық форматтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Ақпараттық модельдеу процесіне қатысушылармен өзара әрекеттесу үшін заманауи байланыс құралдарын қолдану 2. Ақпарат алмасу үдерістерін әзірлеу үшін ақпараттық модель деректерімен алмасудың халықаралық, ұлттық, салалық стандарттарын қолдану

	2-дағды: Ақпараттық модельдеу жобасының ТҚЖ ұйымдастыру	3. Бағдарламалық - техникалық деңгейде бағдарламалық қамтамасыз етудің интероперабельділігін бағалау 4. Ақпараттық модель деректеріне қол жеткізу үшін инженерлік құжат айналымы жүйесін қолдану 5. Бизнес-процестерге қатысушылардың ақпараттық моделімен жұмыс істеу бойынша регламенттер мен нұсқаулықтар әзірлеу Білімдер: 1. Деректер алмасу форматтары, оның ішінде ашық форматтар; 2. Инженерлік деректерді басқару жүйелері, ақпараттық порталдар, бұлтты шешімдер, файлдық серверлер негізінде ТҚЖ ұйымдастыру әдістері; 3. ТҚЖ жұмыс істеу қағидаттары; 4. Ақпараттық модель деректерін қорғаудың ұйымдастырушылық және техникалық әдістері; 5. Ұйымда ТИМСО қолдану стандартының мақсаты, құрамы және құрылымы; 6. Күрделі құрылыс нысаны бойынша техникалық құжаттаманың құрамына және ресімделуіне қойылатын талаптар; 7. Құрылыс нысанының өмірлік циклінің әртүрлі кезеңдеріндегі ақпараттық модельдің деректерімен алмасудың халықаралық, ұлттық және салалық стандарттары; 8. ТҚЖ орналастырылған кезде ақпараттық модельдерді тексеру әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	3-дағды: Күрделі құрылыс нысанының ақпараттық моделінің оның өмірлік циклі кезеңінде оның сапасын қалыптастыру және бақылау	Машықтар: 1. Жиынтық үлгілерді жасау кезінде ақпараттық модель деректерін біріктіру, қарау және бақылау жүйелерін қолдану 2. Ақпараттық модель деректерін талдау үшін тексеру сұрауларын тұжырымдау және құру 3. Ақпараттық модель деректерін кеңістіктік, логикалық және уақыттық соқтығысуларға тексеру жүргізу 4. Тексеру нәтижелері бойынша құжаттаманы рәсімдеу Білімдер: 1. Ақпараттық модельдеу бағдарламаларының, интеграция жүйелерінің, ақпараттық модельдер деректерін қарау және бақылаудың функциялары; 2. Құрылыс бұйымдары мен материалдарының жіктеуіштері; 3. Ұйымда ТИМСО қолдану стандартының мақсаты, құрамы және құрылымы; 4. Ақпараттық модельді құрамдас бөліктерге бөлу қағидаттары;

		5. Күрделі құрылыс нысандарының өмірлік циклінің әртүрлі кезеңдеріндегі ақпараттық модельді нақтылаудың типтік деңгейлері; 6. Күрделі құрылыс нысанының ақпараттық моделін талдау әдістері; 7. Мәліметтер базасына сұраныстарды қалыптастыру әдістері; 8. Күрделі құрылыс нысаны бойынша техникалық құжаттаманың құрамына және ресімделуіне қойылатын талаптар; 9. ТҚЖ жұмыс істеу қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік; Тәуелсіздік және жауапкершілік ; Жүйелік ойлау; Жылдам шешім қабылдау қабілеті ; Аналитикалық ойлау; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптер мен байланыс :	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2164-1-001 Инженер-жобалаушы
	6	2164-9-001 Жобалау жөніндегі инженер
23. "Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:		
Топ коды:	2144-9	
Кәсіп атауының коды:	2144-9-001	
Кәсіптің атауы:	Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі инженер	
СБШ біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер:	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, резидентура, ординатура) (жоғары оқу орнынан кейінгі білім)	Мамандығы: Көлік қызметтері	Біліктілік: Бакалавр/Магистр
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе I санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалды білім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	-		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көлік құралдарының қауіпсіз және апатсыз жұмысын және тасымалдау процесін қамтамасыз ету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның жарамды автокөлік құралдарын және өндірістік қызметтің білікті қызметкерлеріне рұқсат беруді ұйымдастыру.	
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Жол-көлік оқиғаларын жою бойынша профилактикалық жұмыстарды ұйымдастыру. 2. Қызметі автокөлік құралдарын қолданумен байланысты жүргізушілер мен қызметкерлердің кәсіби шеберлігін арттыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру. 3. Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласында мемлекеттік органдармен және басқа да ұйымдармен өзара іс-қимыл бойынша жұмыстарды ұйымдастыру.	
		Машықтар: 1. Ұйымның барлық қызметкерлерінің Жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша басшылық құжаттардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Қызметкерлердің тәртібі мен жұмыс сапасын бақылау. 3. Тасымалдаудың нақты түрі үшін автокөлік құралдарының түрін ұтымды таңдау бойынша автокөлік құралдарының техникалық жай-күйін бақылау.	

1-еңбек функциясы: Ұйымның жарамды автокөлік құралдарын және өндірістік қызметтің білікті қызметкерлеріне рұқсат беруді ұйымдастыру	1-дағды: Жүргізушілер тәртібінің сақталуын және автокөлік құралдарының желісіне шығарылатын тиісті техникалық жай-күйін бақылау	4. Нормативтік құқықтық құжаттамаға сәйкес ұйым қызметкерлерін автокөлік құралдары мен жабдықтарына жіберуді ұйымдастыру. 5. Рейс алдындағы және рейстен кейінгі медициналық тексерушілерді жүргізу және нәтижелері туралы есептілікті өңдеу және талдау, ұйым қызметкерлерін медициналық қайта куәландыру дағдылары. 6. Қозғалыс қауіпсіздігі бойынша құжаттаманы жүргізу дағдылары Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелерін білу (ҚР ЖҚЕ). 2. Құрылғыны, мақсатын және дизайн ерекшеліктерін білу автокөлік құралдарын техникалық қолдану. 3. Еңбек заңнамасының негіздерін, автомобиль көлігі саласындағы салалық және ұлттық стандарттарды білу. 4. Жүргізушілерді рейс алдындағы және рейстен кейінгі медициналық тексеруден өткізу әдістемесін, еңбекті қорғау нормаларын, өндірістік санитарияның қауіпсіздік техникасын және өрттен қорғауды білу. 5. Қозғалыс қауіпсіздігі бойынша есепке алу және есептілік нысандарын жүргізу тәртібін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша 1 еңбек функциясы: Жол-көлік оқиғаларын жою бойынша профилактикалық жұмыстарды ұйымдастыру	1-дағды: Жүргізушілердің жол-көлік оқиғалары мен жол қозғалысы ережелерін бұзушылықтарын есепке алуды жүргізу	Машықтар: 1. Жол-көлік оқиғаларын есепке алу нысандарын жүргізу дағдылары. 2. Жол-көлік оқиғаларының себептері мен мән-жайларын талдау, оларды жою жөніндегі шараларды талдау және әзірлеу дағдылары. 3. Жүргізушілердің жол қозғалысы ережелерін бұзушының себептері мен мән-жайларын және оларды жою жөніндегі шараларды талдау дағдылары. 4. Жол-көлік оқиғаларының туындау себептерін жою жөніндегі шараларды ұйымдастыру Білімдер: 1. Нормативтік құқықтық құжаттаманы және жол-көлік оқиғаларын тіркеу мен есепке алудың бекітілген тәртібін білу. 2. Жол-көлік оқиғаларының алдын алу және себептерін жою тәсілдерін білу. 3. Жүргізушілердің жол жүру ережелерін бұзушының алдын алу және себептерін жою тәсілдерін білу. 4. Автокөлік құралдарының техникалық жай-күйі туралы қызметкерлерді уақтылы хабардар етуді ұйымдастыру дағдылары.

		5. Жол-көлік оқиғаларының туындау себептерін жою жөніндегі қолданыстағы шараларды және оларды ұйымда жүргізу әдістемесін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
2-қосымша еңбек функциясы : Қызметі автокөлік құралдарын қолданумен байланысты жүргізушілер мен қызметкерлердің кәсіби шеберлігін арттыру жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру	1-дағды: Жол қозғалысы ережелері, жұмысқа жаңадан қабылданған жүргізушілердің тағылымдамадан өту процесі бойынша жүргізушілердің біліміне тексеру жүргізу	Машықтар:
		1. Жүргізушілердің тағылымдамадан өтуін ұйымдастырудың белгіленген тәртібінің сақталуын бақылау дағдылары.
		2. Жүргізушілер мен қызметкерлердің ЖҚЕ білімін тексеруді ұйымдастыру және жүргізу дағдылары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер:
		1. Жүргізушілердің тағылымдамасын ұйымдастырудың белгіленген тәртібінің сақталуын бақылауды білу.
		2. Қызметкерлердің білімін бағалаудың қолданыстағы тиімді әдістемелерін білу
	2-дағды: Қозғалыс қауіпсіздігі кабинетін қажетті әдістемелік материалдармен және көрнекі құралдармен қамтамасыз ету	Машықтар:
		1. Қозғалыс қауіпсіздігі кабинетін жасақтау үшін қажетті әдістемелік материалдар мен көрнекі құралдарды таңдау дағдылары.
		2. Сабактарды, әңгімелесулерді, дәрістерді, баяндамаларды ұйымдастыру және өткізу және жүргізушілердің апатсыз жұмыс тәжірибесін тарату.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	3. Жол және климаттық жағдайларды ескере отырып, көлік құралдарын қолдану ерекшеліктері туралы жүргізушілерге нұсқау беруді ұйымдастыруды бақылау.
		Білімдер:
		1. Қозғалыс қауіпсіздігі бойынша ақпарат пен насихаттың әдістері мен нысандарын білу.
		2. Жүргізушілердің апатсыз жұмысының оң тәжірибесін тарату әдістері мен формаларын білу.
		3. Ұйымның нұсқамаларын жүргізу әдістері мен нысандарын, еңбек заңнамасының негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		1. Мемлекеттік органдармен бірлесіп комиссиялардың жұмысына қатысу дағдылары.
		2. Автокөлік құралдарын қою бойынша жұмысты ұйымдастыру дағдылары белгіленген тәртіппен мемлекеттік есепке алу және есептен шығаруды ұйымдастыру
		3. Ұйымның автокөлік құралдары қатысқан жол-көлік оқиғалары туралы деректерді қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті

3-қосымша еңбек функциясы: Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласында мемлекеттік органдармен және басқа да ұйымдармен өзара іс-қимыл бойынша жұмыстарды ұйымдастыру	1-дағды: Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласында мемлекеттік органдармен және басқа да ұйымдармен өзара іс-қимыл бойынша жұмыстарды ұйымдастыру Дағдыны тану мүмкіндігі дағдыны тану:	мемлекеттік органның деректерімен жүйелі салыстыруды ұйымдастыру. 4. Жол-көлік оқиғалары пайда болған жерлерге бара отырып, оларға қызметтік тергеп-тексеру жүргізу дағдылары. 5. Жол-көлік оқиғаларын талдауды ұйымдастыру ұжымында өткізуді ұйымдастыру дағдылары. 6. Ұйымның бақылау бекеттерінің сапасыз жұмысын жою жөніндегі шараларды әзірлеу дағдылары. 7. Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ұйымның бөлімшелері мен қызметтерінің жұмысын жетілдіру жөніндегі шараларды әзірлеу және іске асыру жөніндегі дағдылар Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының әкімшілік және қылмыстық заңнамасының негіздерін білу. 2. Автокөлік құралдарының мемлекеттік есебін реттейтін нормативтік құқықтық құжаттаманы білу. 3. Ұйымның автокөлік құралдарының қатысуымен жол-көлік оқиғалары туралы деректерді қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі уәкілетті органның ресми деректерімен салыстыру әдістемесін, нысандары мен тәсілдерін білу. 4. Жол-көлік оқиғаларын тергеу бойынша әдістемелік және нормативтік құқықтық құжаттаманы білу. 5. Ұжымда жол-көлік оқиғаларын талдау әдістемесін, нысандары мен тәсілдерін білу. 6. Бақылау бекеттерінің жұмыс тәртібін және автокөлік құралдарын желіге шығару қағидаттарын, еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қорғау нормаларын жетік білу. 7. Жоғары тұрған ұйымдардың жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету және ұйымның ішкі құжаттарын әзірлеу жөніндегі қаулыларын, өкімдерін, бұйрықтарын білу. 8. Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі ұйымның бөлімшелері мен қызметтерінің жұмысын жаңғырту және жетілдіру жөніндегі шараларды әзірлеу мен енгізудің әдістемесін, тәсілдері мен нысандарын білу. -
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәуелсіздік және жауапкершілік ; Стреске төзімділік; Талапкер.	

Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2432-0-003 Тасымалдауды ұйымдастыру жөніндегі инженер	
	6	2144-1-004 Инженер-механик (жалпы бейін)	
24. "Барлау жұмыстарының инженері" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	2146-1		
Кәсіп атауының коды:	2146-1-012		
Кәсіптің атауы:	Барлау жұмыстарының инженері		
С Б Ш біліктілік деңгейі:	6		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА және басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, магистр, ординатура)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр
Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе I санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информалды Білім берумен	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу;		

байланысы : Кәсіптің басқа ықтимал атаулары: Қызметтің негізгі мақсаты:	"skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары 2142-3-002 Жол құрылысы жөніндегі инженер Жол салу үшін жер қойнауынан материалдар алу үшін барлау жұмыстарын зерттеу, іздеу, жобалау, жүргізу, жол-құрылыс материалдарын алудың өнеркәсіптік тәсілдерін қамтамасыз ету.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жол құрылыс материалдарын өндіруге арналған карьерлерді қалыптастыру орындарында зерттеу және барлау жұмыстарын жүргізу.
	Қосымша еңбек функциялары:	Жер қойнауынан құрылыс материалдарын алуды ұйымдастырудың технологиялық үдерістерін әзірлеу
1-еңбек функциясы : Ж о л құрылыс материалдарын өндіруге арналған карьерлерді қалыптастыру орындарында зерттеу және барлау жұмыстарын жүргізу.	1-дағды: Жол - құрылыс материалдарын өндіру бойынша карьерлерді қалыптастыру орындарда барлау жұмыстарын жүргізу.	Машықтар:
		1. Жол-құрылыс материалдарының орналасуын анықтау және өндіруді жоспарлау. 2. Құрылыс материалдарының қасиеттерін зерттеу, жол-құрылыс материалдарын өндіру мен өндеудің технологиялық аспектілеріне кеңес беру және қадағалау. 3. Материалдарды өндіру бойынша құрылыс карьерлерін салу, жөндеу, қолдану жөніндегі инженерлік-технологиялық шешімдердің негіздемесі. 4. Өндірістік байланыстарды қолдау және басқа мамандармен, әсіресе геологтармен және геофизиктермен кеңесу
		Білімдер:
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	1. Барлау жұмысы жөніндегі қызметті реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау жөніндегі басқа да нормативтік құжаттарды білу, технологиялар, барлау жұмыстарын ұйымдастыру. 2. Барлау жұмыстарын жүргізу бойынша жобалық-технологиялық шешімдерді бағалау мен техникалық-экономикалық талдауды білу. 3. Құрылыс карьерлері аймағын есептеу мен жоспарлаудың заманауи әдістерін білу
1-қосымша еңбек		Машықтар: 1. Жер қойнауын тиімді игерудің және құрылыс материалдарын өндірудің ең қолайлы тәсілдерін, қолданылатын механизмдердің түрлерін, карьерлер құрылысын жобалау мен басқаруды анықтаңыз. 2. Зерттеулер жүргізу, құрылыс материалдарын өндіру әдістерін әзірлеу және оларды қолдану тәсілдері бойынша кеңес беру. 3. Құрылыс материалдарын өндіру бойынша технологиялық процестердің барысын жоспарлау, жүргізу және бақылау. 4. Карьерлерді салудың технологиялық процестері үшін машиналар мен механизмдерді таңдау бойынша техникалық шешімдерді негіздеу.

функциясы : Ж е р қойнауына н құрылыс материалдарын өндіруді ұйымдастырудың технологиялық үдерістерін әзірлеу	1-дағды:	5. Карьерлер салу жөніндегі құрылыс жұмыстарының қоршаған ортаға әсерін бағалау және объект құрылысы ауданында экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін іс-шараларды әзірлеу.	
	Жер қойнауынан құрылыс материалдарын өндірудің технологиялық үдерістерін әзірлеу жөніндегі функцияны орындау	Білімдер:	
		1. Жер қойнауын тиімді игеру және құрылыс материалдарын өндіру тәсілдерін білу. 2. Жер қойнауынан құрылыс материалдарын өндіруді ұйымдастырудың технологиялық процестерін әзірлеу кезеңдерін білу. 3. Карьерлер құрылысының барысын ұйымдастыруды және тұрақты техникалық қадағалауды жүзеге асыру. 4. Заманауи машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды таңдауды және оларды барлау жұмыстары бойынша әзірленген технологиялық схемаларда тиімді пайдалануды білу. 5. Объектілерге түсетін құрылыс материалдарының сапасын бақылауды, технологиялық операциялардың сақталуын бақылауды жүзеге асыруды білу. 6. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрттен қорғау ережелері мен нормаларын білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік; Тәртіптілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.		
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
С Б Ш ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс :	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Тау-кен инженері	
25. "Жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы:			
Т о п к о д ы :	2149-5		
К ә			

с
і
п
а
т
а
у
ы
н
ы
ң
к
о
д
ы
:

К
э
с
і
п
т
і
ң
а
т
а
у
ы
:

С
Б
Ш
б
і
л
і
к
т
і
л
і
к
д
е
ң
г
е
й
і
:

С
Б

У 2149-5-001

Жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер

л 6

Ш	
б	
о	
й	
ы	
н	
ш	
а	
б	
і	
л	
і	
к	
т	
і	
л	-
і	
к	
т	
і	
ң	
і	
ш	
к	
і	
д	
е	
ң	
г	
е	
й	
і	
:	
Б	
Т	
Б	
А	
,	
Б	
А	
,	
Ү	
л	
г	
і	
л	
і	
к	
б	
і	
л	
і	
к	
т	

і л і к с и п а т т а м а л а р ы б о й ы н ш а б і л і к т і л і к д е ң г е й і :	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 3-параграф, 867-тармақ, Жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер: I санатты жобалау-сметалық жұмыс инженері: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және 2 санатты жобалық-сметалық жұмыстың инженері ретінде кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты жобалау-сметалық жұмыс инженері: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, санатсыз жобалық-сметалық жұмыстың инженері ретінде кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; санатсыз жобалау-сметалық жұмыс инженері: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және 1 санатты техник лауазымындағы кемінде 3 жыл жұмыс өтілі.		
К ә с і п т і к б і л і	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	

м д е ң г е й і :		Біліктілік: Бакалавр
Ж ұ м ы с т ә ж і р и б е с і	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: н санатсыз жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер: I санаттағы жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер лауазымында жұмыс өтіліне немесе жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; к II санатты жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер: II санатты жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл; I санатты жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер: II санатты жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес	
л а т ы н т а л а п т а р :		
Б е й р е с м и ж ә		

н
е
и
н
ф
о
р
м
а
л
д
ы
і
л
і
м
б
е
р
у
м
е
н
б
а
й
л
а
н
ы
с
ы
:

К
э
с
і
п
т
і
ң
б
а
с
қ
а
ы
К
т
и
м
а
л

Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу;
Б "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары

Инженер-сметашы

а
т
а
у
л
а
р
ы
:

Қ
ы
з
м
е
т
т
і
ң
н
е
г
і
з
г
і
м
а
қ
с
а
т
ы
:

Нысандарды салуға толық жобалық-сметалық құжаттаманың болуын қамтамасыз ету

Еңбек функцияларының сипаттамасы

Е Міндетті ң еңбек функциялары:	1. Нысандарды жобалау үшін бастапқы мәліметтерді дайындау.
------------------------------------	--

б
е
к
ф
у
н
к
ц
и
я
л
а
р
ы
н
ы
ң

Қосымша еңбек функциялары:

т і з і м і :		1. Жобалау ұйымымен келісім бойынша жобалық-металық құжаттаманы дайындау құжаттама.
1 - е ң б е к ф у н к ц и я с ы : Н ы с а н д а р д ы ж о б а л а у Ү ш і н б а с т а п қ ы м	1-дағды: тапсырмалар және нысандарды жобалау үшін бастапқы деректерді дайындау.	Машықтар: 1. Жобалауға тапсырма жасау және оларды жобалау ұйымдарына беру. 2. Жобалау ұйымдарынан жобалау құжаттамасын қабылдау және олармен бірлесіп оны мердігер құрылыс ұйымдарымен қарау; 3. Жобалау ұйымдарының металық құжаттаманың дұрыс жасалуын, оның қолданыстағы нормативтік құжаттарға, нұсқаулықтарға, әдістемелік нұсқауларға сәйкестігін тексеру. 4. Жобалау-металық құжаттамаға жаңа нормативтерді, бағаларды, прейскуранттарды, каталогтарды, жинақтарды, бірыңғай бағаларды енгізуден туындаған қажетті өзгерістерді уақтылы енгізу. Білімдер: 1. Заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілер, өкімдік , баға белгілеу және металық нормалау саласындағы әдістемелік, нормативтік, өзге де материалдар. 2. Құрылыс нормалары мен тәртібі, құрылыстағы стандарттар. 3. Ғимараттар мен құрылыстарды архитектуралық және технологиялық жобалау негіздері. 4. Материалтану, құрылыс құрылымдары, құрылыс өндірісін ұйымдастыру. 5. Құрылыс үдерістері мен өндіріс технологиясы.
		-

ә л і м е т т е р д і д а й ы н д а у .	Дағдыны тану мүмкіндігі:	
1 - қ о с ы м ш а е ң б е к ф у н к ц и я с ы : Ж о б а л а у Ұ й ы	1-дағды: Жобалау құжаттаманы әзірлеуді ұйымдастыру және жобалау ұйымымен келісуге жобалау-сметалық құжаттаманы дайындау.	Машықтар: 1. Мердігерден жобалау-смета бойынша қорытындылар алуды қамтамасыз ету құжаттама. 2. Сараптама мен мердігердің ескертулері бойынша оның пысықталуын бақылауды жүзеге асыру және бекітуге дайындау. 3. Ұйымның тиісті бөлімдеріне бекітілгеннен кейін жобалау-сметалық құжаттаманы жолдау. 4. Құрылыста аяқталған нысандарды жобалауға арналған шығындарды есептен шығару үшін бухгалтерияға қажетті құжаттарды ұсыну. 5. Жобалау-іздігіру жұмыстары жоспарының орындалуы туралы ай сайынғы есепті жасау. 6. Жобалау-сметалық құжаттама бойынша қажетті анықтамаларды дайындау, оларды мұрағаттық сақтауды қамтамасыз ету. 7. Белгіленген нысан бойынша есептілік жасау Білімдер: 1. Инвестициялық-құрылыс процесінің әртүрлі кезеңдерінде сметалық құжаттаманы әзірлеу және келісу шарттарын жасасу , құрамы, мазмұны, тәртібі. 2. Құрылысты қаржыландыру тәртібі. 3. Сала экономикасы, еңбекті ұйымдастыру. 4. Құрылысты басқару негіздері; сметалық есептеулерді жасау процесін автоматтандыруға арналған қолданбалы бағдарламалық өнімдер. 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.

М
ы
м
е
н
к
е
л
і
с
у
г
е
ж
о
б
а
л
а
у
-
с
м
е
т
а
л
ы
қ
қ
ұ
ж
а
т
т
а
м
а
н
ы
д
а
й
ы
н
д
а
у
.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Ж
е
к
е
қ

Ү
з
ы
р
е
т
т
е
р
г
е
к
о
й
ы
л
а
т
ы
н
т
а
л
а
п
т
а
р
:

Жауапкершілік;
Тәуелсіздік және жауапкершілік
Стресске төзімділік;
Тәртіптілік;
Оқу және өздігінен білім алу қабілеті

Т
е
х
н
и
к
а
л
ы
қ
р
е
г
л
а
м
е
н
т
т
е
р
т
і
з

б КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті

е
с
і
ж
э
н
е
ұ
л
т
т
ы
қ
с
т
а
н
д
а
р
т
т
а
р
:

ССБШ деңгейі:

Кәсіптің атауы:

Б
6
Ш

2149-5-003 Инженер-сметашы

і
ш
і
н
д
е
г
і
б
а
с
қ
а
к
э
с
і
п
т
е
р
м
е
н
б

2142-3-001 Жол құрылысы жөніндегі инженер

а б й л а н ы с :			
26. "Инженер-сметашы" кәсіп карточкасы:			
Т о п коды:	2149-5		
Кәсіп атауын ы н коды:	2149-5-003		
Кәсіпті ң атауы :	Инженер-сметашы		
СБШ біліктіл і к деңгейі :	6		
СБШ бойын ш а біліктіл іктің ішкі деңгейі :	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктіл і к сипатта малары бойын ш а біліктіл і к деңгейі :	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 14-параграф, 902-тармақ, Сметалық жұмыс жөніндегі инженер (Сметашы): I санатты сметалық жұмыс жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты сметалық жұмыс жөніндегі инженер ретінде кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санаты сметалық жұмыс жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз сметалық жұмыс жөніндегі инженер ретінде кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз сметалық жұмыстар жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты техник лауазымда 3 жыл кемінде жұмыс өтілі		
Кәсіпті к білім деңгейі :	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, мамандық, ординатура)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік: Бакалавр
	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман:		

Жұмыс тәжіри бесіне қойыла ты н талапта р:	Санатыз сметалық жұмыс жөніндегі инженер (сметашы): тиісті мамандық (біліктілік) бойынша жұмыс өтіліне немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) біліміне және 1-санаттағы техник лауазымындағы жұмыс өтіліне кемінде 3 жыл талаптар қойылмайды; II санатты сметалық жұмыс жөніндегі инженер (сметашы): жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты сметалық жұмыс жөніндегі инженер (сметашы): II санатты сметалық жұмыс жөніндегі инженер лауазымындағы жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес.	
Бейрес м и және информ алды білім беруде н байлан ысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу ; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіпті ң басқа ықтима л атаулар ы:	2149-5-001 Жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер	
Қызмет ті ң негізгі мақсат ы:	Құрылыс жұмыстарына, жабдықтарды, ғимараттар мен құрылыстарды жөндеуге, жұмыс істеп тұрған нысандарды қайта құрылымдауға сметалық және қаржылық құжаттаманы дайындау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функци яларын ы ң тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс жұмыстарына, жабдықтарды, ғимараттар мен құрылыстарды жөндеуге, қолданыстағы нысандарды қайта құрылымдауға сметалық-қаржылық құжаттама жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	Мердігерлермен сметаларды келісу және олардың шығындар сметасына енгізілген нормативтерге сәйкестігін бақылау.
1-еңбек функци ясы: Жұмыс істеу қаржыл ы қ есептер ді і дайындау үшін құжатт ама	1-дағды:	Машықтар:
		1. Күрделі жөндеуге бекітілген титулдық тізімдерді, ақаулар ведомостарын, жөндеу ведомостарын және жөндеуге және қайта құрылымдауға жататын нысандардың жұмыс сызбаларын қарау және талдау. 2. Жөндеу құнын талдау негізінде жөндеу жұмыстарының барлық түрлерінің (құрылыс, монтаждау, сантехникалық және өзге де) сметалық құнын анықтау үшін бастапқы деректерді дайындау. 3. Бағалар немесе жұмыс көлемі өзгерген жағдайда сметалық-қаржылық есептеулерге тиісті нақтылаулар мен түзетулер енгізу. 4. Жобалау ұйымдарының шығыстар сметасын жасаудың дұрыстығын тексеру және олар бойынша қорытынды дайындау. 5. Бекітілген сметаларда көзделмеген жөндеу, монтаждау және құрылыс жұмыстарының құнын айқындауға, сондай-ақ материалдар мен жабдықтарды ауыстыру кезінде қатысу.

құрылыс жұмыстары және тиімділікті арттыру жұмыстары өндіріс.	Құрылыс жұмыстарына сметалық-қаржылық құжаттама жасау	6. Жөндеу және қайта құрылымдау нысандарыне титулдық тізімдерді жасауға қатысу. Білімдер: 1. Баға белгілеу және сметалық нормалау саласындағы заңнамалық, нормативтік құқықтық актілер, өкімдік, Әдістемелік, нормативтік, өзге де материалдар. 2. Жобалық құжаттаманы әзірлеуді ұйымдастыру, оны келісу және бекіту тәртібі. 3. Материалтану, Құрылыс құрылымдары, құрылыс үдерістері мен өндіріс технологиясы. 4. Өндіріс технологиясы және жөндеу, монтаждау және құрылыс жұмыстарын ұйымдастыру. 5. Мердігерлік шарттар мен құрылысқа мемлекеттік келісімшарттар жасасу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1 - қосымша еңбек функциясы: Сметаны мердігер ұйымдармен келісу және олардың шығыстар сметасына салынған нормативтерді сақталуы бақылау.	1-дағды: Мердігер ұйымдардың сметаны келісу бойынша жұмыстарды орындауы және олардың нормативтердің сақталуын бақылау	Машықтар: 1. Сметаны мердігер ұйымдармен келісу және олардың шығыстар сметасына салынған нормативтердің сақталуын бақылауды жүзеге асырады. 2. Орындалған жұмыстардың актілерін жасау. 3. Жөндеу-құрылыс жұмыстарының құнын төмендету жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге қатысу. 4. Сметалық құжаттаманың есебін жүргізу, үлгілік сметаларды жасау мақсатында мерзімді қайталанатын жұмыстарға сметалық-қаржылық есептерді жүйелеу. 5. Жұмыстың сметалық құны туралы қажетті анықтамаларды дайындау. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі жөніндегі тәртіп пен нормалардың талаптарын сақтау. Білімдер: 1. Инвестициялық-құрылыс процесінің әртүрлі кезеңдерінде сметалық құжаттаманы әзірлеу және келісу тәртібі. 2. Титулдық тізімдерді, ақаулар ведомостарын, жөндеу ведомостарын және өзге де техникалық құжаттаманы жасау тәртібі. 3. Құрылысты қаржыландыру тәртібі, сала экономикасы, еңбекті ұйымдастыру, құрылысты басқару негіздері. 4. Сметалық есептеулерді жасау үдерісін автоматтандыруға арналған қолданбалы бағдарламалық өнімдер. 5. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік; Дербестік және жауапкершілік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	

Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	2149-5-001 Жобалау-сметалық жұмыс жөніндегі инженер	
	6	2142-3-001 Жол құрылысы жөніндегі инженер	
27. "Инженер-картограф" кәсіп карточкасы:			
Топ коды:	2165-2		
Кәсіп атауының коды:	2165-2-005		
Кәсіптің атауы:	Инженер-картограф		
СБШ біліктілік деңгейі :	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). 45-параграф, 446-тармақ, Инженер I санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және II санатты инженер лауазымында кемінде 2 жыл жұмыс өтілі; II санатты инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және санатсыз инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі; санатсыз инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнайы орта, кәсіптік орта) білім және I санатты инженер лауазымында кемінде 3 жыл жұмыс өтілі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавр, магистр, ординатура)	Мамандығы: Сәулет және құрылыс	Біліктілік : -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе I санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		

Бейресми және информалдыБілім берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2165-2-007 Картограф	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Картографиялық туындыларды жасау және қолдану, жоқ кеңістіктік деректер, оның ішінде картографиялық өнімнің (жұмыстардың), құрылымдар мен құрамның кеңістіктік деректерсіз сапасын жобалау, редакциялау және бақылау.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Е н б е к функцияларының тізімі :	Міндетті еңбек функциялары:	1. Картографиялық бұйымдарды (жұмыстарды) жобалау, кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамы
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Картографиялық туындыларды жасау және қолдану, жоқ кеңістіктік деректер, оның ішінде картографиялық өнімнің (жұмыстардың), құрылымдар мен құрамның кеңістіктік деректерсіз сапасын жобалау, редакциялау және бақылау.
		Машықтар: 1. Картографиялық өнімнің (туындылардың), кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамының тұжырымдамаларын әзірлеу. 2. Картаның жобаларын (бағдарламаларын), оның ішінде жаңа түрлері мен типтері: навигациялық, мультимедиялық және басқа да туындылардың карталарын әзірлеу. 3. Картографиялық өнімді (туындыларды) жасау үшін қажетті құжаттар мен материалдарды: техникалық тапсырманы, редакциялық құжаттарды дайындауды жүзеге асыру. 4. Кеңістіктік мәліметтер базасын құру үшін құрылымды жобалаңыз және метадеректер жасаңыз. 5. Картаның математикалық негізін жасау. 6. Карта аңызын және картографиялық шартты белгілер кітапханасын жасау. 7. Нысандар мен құбылыстарды картаға түсіру тәсілдерін таңдау.

1-тапсырма: Картографиялық өнімді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасының құрылымдары мен құрамын жобалау	1-дағды: Картографиялық өнімнің (туындылардың) тұжырымдамасын әзірлеу, кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамын ескере отырып, отандық тәжірибе. Картаның жобасын (бағдарламасын), оның ішінде навигациялық, мультимедиялық, анимациялық, үш өлшемді және басқа да жұмыстардың жаңа түрлері мен түрлерінің карталарын әзірлеу.	8. Компиляторларды орындау әдістері мен технологияларын таңдау, картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау кезіндегі рәсімдеу және баспа жұмыстары. Білімдер: 1. Картографиялық өнімді (туындыларды) жобалау қағидаттары мен ерекшеліктері. 2. Аналогтық және цифрлық карталарды, кеңістіктік мәліметтер базасын құру мен жобалаудың негізгі технологиялық үдерістері, цифрлық карталарды жариялауға және басып шығаруға дайындау. 3. Кеңістіктік мәліметтер базасының құрылымы мен құрамының метадеректерін қалыптастыру ережелері. 4. Кеңістіктік деректерді сақтаудың қолданыстағы модельдері мен құрылымдары, олардың артықшылықтары мен кемшіліктері. 5. Кеңістіктік мәліметтер базасының құрылымы мен құрамын және кеңістіктік өңдеу үдерістерін оңтайландыру қағидаттары мен әдістері деректер. 6. Кеңістіктік деректерді таратылған сақтау қағидаттары. 7. Лицензия түрлері және деректерге авторлық құқық түрлері, аналогтық және цифрлық картографиялық туындылар, кеңістіктік мәліметтер базасының құрылымы мен құрамы. 8. Картографиялық жұмыстарды орындау саласындағы нормативтік - құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама. 9. Картографиялық материалдардың сапасына қойылатын талаптар. 10. 2002 жылғы 3 шілдедегі "Геодезия және картография туралы" Қазақстан Республикасының Заңын білу. 11. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, сақтау және есепке алу тәртібі материалдар.
--	--	---

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
1-қосымша еңбек функциясы: Кеңістіктік деректерсіз картографиялық өнімді		Машықтар:
		1. Жалпы географиялық және тақырыптық карталарды, атластарды және картографиялық жұмыстардың басқа түрлерін өңдеу . 2. Аналогтық және цифрлық картографиялық өнімдерді редакциялау кезінде қажетті бағдарламалық жасақтамамен жұмыс істеу. 4. Әр түрлі типтегі және типтегі карталардың дизайн үлгілері мен компьютерлік дизайнын жасау. 5. Картография саласындағы қызметті жүзеге асыру кезінде аэроғарыштық зерттеу технологияларын қолдану. 6. Картографиялық қорлармен және деректер банктерімен жұмыс жасаңыз. 7. Картографиялық өнімдерді (туындыларды), кеңістіктік деректер базаларын түзетуді, редакторлық қарауды және редакциялық бақылауды жүзеге асыру. 8. Картоиздендіру жұмыстарын техникалық редакциялауды және бақылауды орындау.
		Білімдер:
	1-дағды: 1. Картографиялық өнімді құру (жаңарту) үшін қажетті дереккөздерді кеңістіктік деректерсіз дайындау және өңдеу, картографиялық өнімді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасын құрудың барлық кезеңдерінде редакциялық қарау және бақылау. Корректураның өзін және	1. Картографиялық өнімді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасын құру кезіндегі редакциялық жұмыстардың түрлері мен мазмұны. 2. Жалпы географиялық, тақырыптық карталарды, кеңістіктік базаларды құру бойынша редакциялық материалдарды әзірлеуге қойылатын талаптар деректер 3. Картографиялық өнімді өндіру, кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамы бойынша нормативтік-құқықтық актілер және нормативтік-техникалық құжаттама 4. Шығарылатын картографиялық өнімге, кеңістіктік деректер базасына қойылатын техникалық талаптар.

(туындыларды) редакциялау.	корректорлық картографиялық өнімді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасын ұйымдастыру	5. Картографиялық өнімнің "Интернет" ақпараттық - телекоммуникациялық желісінде жариялауға арналған негізгі технологиялық процестер, жабдықтар мен бағдарламалық қамтамасыз ету. 6. Аналогтық басылымды құруға және дайындауға арналған негізгі технологиялық процестер, жабдықтар мен бағдарламалық қамтамасыз ету картографиялық өнім түрінде. 7. Дайындық, далалық және камералдық ерекшеліктер мен мазмұн картографиялық өнімді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасын құру кезіндегі редакциялық жұмыстар. 8. Графикалық қосымшаларда сандық және аналогтық картографиялық өнімдерді құру және редакциялау әдістері. 9. Тақырыптық карталар мазмұнының тұжырымдамалары, картографиялық аңыздарды құрудың ғылыми негіздері. 10. Картографиялық туындыларды жасауда қолданылатын картографиялық бейнелеу әдістері, картографиялық өнімнің дизайн ерекшеліктері. 11. Картографиялық шартты белгілерді құру ережелері. 12. Карталардағы жер атауларының берілу ерекшеліктері. 13. Картографиялық жалпылау түрлері және жалпылау процесіне әсер ететін факторлар. 14. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі. 15. Картография саласындағы мемлекетаралық, ұлттық, салалық стандарттар және ұйымның стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар: 1. Картографиялық және геоақпараттық өнімдерді (туындыларды), кеңістіктік деректер базасын құруға арналған бастапқы материалдардың нормативтік

Қосымша еңбек функциясы: Картографиялық өнімнің () сапасын, кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамын бақылау.	1-дағды: Карталарды, кеңістіктік деректер базасын құру және жаңарту үшін бастапқы материалдардың (картографиялық, анықтамалық-статистикалық, аэроғарыштық) сапасы мен қолданылуын тексеру. Карталарды, кеңістіктік мәліметтер базасын құру және жаңарту үшін пайдаланылатын бастапқы материалдардың сапасына кіріс бақылау, барлық кезеңдердегі технологиялық процестер мен өндірістік жұмыстарды бақылау	құқықтық актілердің, нормативтік-техникалық құжаттаманың, жергілікті нормативтік актілердің талаптарына сәйкестік дәрежесін белгілеу 2. Метрикалық, математикалық (оның ішінде математикалық негіздеме) және координаталық есептеулердің дәлдігін бағалау. 3. Дайын картографиялық өнімнің (туындылардың) сапасын, кеңістіктік деректер базасының құрылымы мен құрамын бақылау үшін нормативтік-құқықтық актілерді, нормативтік-техникалық құжаттаманы, жергілікті нормативтік актілерді қолдану.
		Білімдер: 1. Картографиялық өнімнің сапасына қойылатын талаптар. 2. Жасауға арналған бастапқы материалдардың сапа критерийлері картографиялық өнімдер (туындылар), кеңістіктік мәліметтер базасы. 3. Картографиялық өндірістегі өндірістік ақаудың түрлері, оның алдын алу және жою әдістері. 4. Картографиялық жұмыстардың сапасын бақылауды ұйымдастыру тәртібі. 5. Кеңістіктік нысандар мен құбылыстардың топологиялық модельдерін құру ережелері және оларды бақылау қағидаттары. 6. Режимдік құжаттармен жұмыс істеу тәртібі, материалдарды сақтау және есепке алу тәртібі. 7. Картографиялық жұмыстарды орындау саласындағы нормативтік-құқықтық актілер және нормативтік - техникалық құжаттама. 8. Картография саласындағы мемлекетаралық, ұлттық, салалық стандарттар және ұйымның стандарттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Жауапкершілік; Тәуелсіздік және жауапкершілік;	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Стресске төзімділік; Оқу және өздігінен білім алу қабілеті.	
Техникалық регламенттер тізбесі және ұлттық стандарттар:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	2165-4-002 Іздестіру жұмыстары жөніндегі инженер
	6	2165-2-007 Картограф
	6	2165-1-012 Топограф

4-бөлім. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

28. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (7172) 799-815, kadnauka@gmail.com

29. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚазжолҒЗИ" АҚ

Жетекші: Айдарбеков Е.Қ.

Орындаушылар: Айдарбеков Е.Қ. +77471113129, esenbek54@mail.ru

Кабимолдаева Ж.Н. +77016498097, ok_kazdornii@mail.ru

30. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

31. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

32. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

33. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1-нұсқа, 2024 ж.

34. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
6-қосымша

"Автомобиль жолдарын пайдалану" кәсіби стандарты

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану саласы: "Автомобиль жолдарын пайдалану" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді

оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдылардың болуы;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышын, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайтын құжат;

10) информалды білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;

12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар

және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

14) автомобиль жолы – жолаушыларды және (немесе) жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын автомобильдер мен өзге де жерүсті көлік құралдарының белгіленген жылдамдықтарымен, жүктемелерімен және габариттерімен жүруге арналған конструктивтік элементтер кешені, сондай-ақ оларды орналастыру үшін берілген жер телімдері;

15) жол қозғалысының қауіпсіздігі – қатысушылардың жол-көлік оқиғаларынан және олардың зардаптарынан қорғалу дәрежесін көрсететін жол қозғалысының жай-күйі;

16) жол құрылысы – табиғи немесе жасанды кедергісі бар автомобиль жолы қиылысатын жерлерде көлік құралдарын, жаяу жүргіншілерді, жануарларды өткізуге арналған инженерлік (жасанды) құрылыс (көпір, жол өтпесі, эстакада, туннель, су өткізу құбыры және басқалар);

17) автомобиль жолын күтіп-ұстау – автомобиль жолының тиісті техникалық жай-күйін қолдау, оның техникалық жай-күйін бағалау, сондай-ақ жол қозғалысы қауіпсіздігін ұйымдастыру және қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстар кешені;

18) автомобиль жолын пайдалану – автомобиль жолын тікелей мақсаты бойынша қауіпсіз, пайдалану үшін оның сақталуын қамтамасыз ету мақсатында орындалатын автомобиль жолын ағымдағы жөндеу және күтіп-ұстау жөніндегі іс-шаралар кешені;

19) автомобиль жолының экологиялық қауіпсіздігі – жолдың және жол қозғалысының конструктивтік-техникалық және көліктік-пайдалану сипаттамаларының, сондай-ақ жол пайдаланушыларына, табиғи ортаға және халықтың өмір сүру жағдайларына тікелей немесе жанама түрде өмірлік маңызды залалдарға немесе осындай залалдар қатеріне әкеп соқпайтын салу, жөндеу және күтіп-ұстау жөніндегі технологиялық үдерістердің жиынтығы.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген

басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

- 5) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;
- 6) КС – кәсіби стандарт;
- 7) БХСС – білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамаcы.

2-бөлім. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Автомобиль жолдарын пайдалану.
5. Кәсіби стандарт коды: F42111.
6. ЭҚЖЖ сәйкес секцияны, бөлімді, топты, класты және кіші касты көрсету:
F Құрылыс;
42 Азаматтық құрылыс;
42.1 Автомобиль және темір жол құрылысы;
42.11 Автомобиль жолдарының құрылысы;
42.11.1 Жолдар мен автомобиль жолдарының құрылысы.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Автомобиль жолдарын пайдалану" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді. Азаматтық құрылыс нысандарын: автомобиль жолдарын салу, пайдалану және күтіп-ұстаумен айналысатын мамандардың біліктілік деңгейіне, кәсіптік біліміне және мазмұнына қойылатын талаптарды айқындайды.

"Білім" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметкерлер: ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормаларды, санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды, еңбек қызметін ұтымды ұйымдастыру тәртібін білуі тиіс.

8. Кәсіптер карточкаларының тізбесі:
 - 1) Жол жұмысшысы – СБШ 2-ші деңгейі;
 - 2) Участке шебері (көлікте) – СБШ 6-деңгейі;
 - 3) Бас инженер (басқа салаларда) – СБШ 7-ші деңгейі.

3-бөлім. Кәсіптер карточкалары

9. "Жол жұмысшысы" мамандығының карточкасы: кәсіби карточканың сипаттамасы "Автомобиль жолдары саласындағы жұмысшылар" кәсіби стандартында орналасқан.

10. "Учаске шебері (көлікте)" мамандығының карточкасы: кәсіби карточканың сипаттамасы "Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіби стандартында орналасқан.

11. " Бас инженер (басқа салаларда)" кәсіп карточкасы			
Топтың коды:	1329		
Кәсіп атауының коды:	1329-1-002		
Кәсіптің атауы:	Бас инженер (басқа салаларда)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	СБЖ 7-деңгейі		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы. Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді . 15-параграф, 51-тармақ бас инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, ұйымның тиісті бейініндегі басшы лауазымдардағы жұмыс өтілі экономикалық қызмет түрінде кемінде 5 жыл.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары білім (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі): Бакалавриат / Магистратура (ХҚКО 5-6- деңгейі)	Дайындық бағыты: Сәулет және құрылыс	Біліктілігі: Көлік және технология бакалавры. Техника ғылымдарының магистрі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Ұйымның тиісті бейініндегі экономикалық қызмет түріндегі басшылық лауазымдардағы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	Бас инженер (көлікте) Бас инженер (құрылыста)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Автомобиль жолдарын пайдалану және күтіп-ұстау жөніндегі міндеттерді орындау. Қойылған міндеттерге қол жеткізудегі қызметті сүйемелдеу.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		1-еңбек функциясы:	

Еңбек функциялары:	Міндетті Еңбек функциялары	Ұйым бөлімшесі менеджерлерінің жұмысын басқару және үйлестіру.
		2-еңбек функциясы: Автомобиль жолдарын жөндеу жұмыстарын және күтіп-ұстауды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды орындау және бақылау.
		3-еңбек функциясы: Қойылған міндеттерге қол жеткізудегі қызметті сүйемелдеу.
	Қосымша еңбек функциялары	-
1-еңбек функциясы: Ұйым бөлімшесі менеджерлерінің жұмысын басқару және үйлестіру	1-дағды: Ұйымның бөлімшесіне жүктелген функциялардың уактылы және сапалы орындалуын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жол өндірісінің тиімділігін, жол-құрылыс материалдарын, отын-энергетикалық ресурстарды тұтынудың прогрессивті нормаларын және т.б. арттыруды қамтамасыз ету; 2. Республикалық маңызы бар автомобиль жолдарының бекітілген желісінде автокөліктің үздіксіз және қауіпсіз қозғалысын қамтамасыз ету; 3. Жолдар мен жол құрылыстарын сапалы жөндеуді және пайдаланушылық күтіп ұстауды қамтамасыз ету; 4. Жолдар желісін дамытудың оңтайлы жоспарларын әзірлеу, жұмыстарды жақсарту жөнінде шаралар қабылдау, автожолдарды пайдалану мазмұнына прогрессивті жұмыс әдістерін, жаңа материалдарды енгізу; 5. Автокөлік пен жаяу жүргіншілердің барлық түрлерінің үздіксіз және қауіпсіз жүру жағдайларын жасау бойынша жаңа іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру, бекітілген жолдар желісінде байланыс пен ақпаратты ұйымдастыруды жүзеге асыру; 6. Басшылыққа қызметкерлерді тағайындау және қызметтен босату, сондай-ақ оларды көтермелеу және оларға тәртіптік жаза қолдану туралы ұсыныстар беру. 7. Қызметкерлердің еңбек және атқарушылық тәртіпті сақтауын бақылауды қамтамасыз ету. 8. Департамент қызметкерлерінің қоғам басшылығының бұйрықтары мен тапсырмаларын тиісінше орындауын қамтамасыз ету 9. Департаменттің құзыретіне кіретін мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарға жауаптар жобаларын келісу. 10. Қызметкерлердің заңды және жеке тұлғалардың өтініштерін уактылы қарауын, сондай-ақ жұмыс Регламентінің сақталуын бақылау. 11. Келіп түскен хат-хабарлар бойынша материалдарды уактылы дайындауды, қажетті ақпаратты, оның ішінде Департаменттің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша құрылымдық бөлімшелерден сұратуды қамтамасыз ету.

	12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол бермеуі жөнінде шаралар қабылдау. 13. Қызметкерлер дайындаған құрылымдық бөлімшелерге жедел сипаттағы хаттарға қол қою. 14. Қабылдау-тапсыру актілеріне қол қою. 15. Қызметке байланысты басқа құжаттарға қол қою (келісу). 16. Қойылған міндеттерге қол жеткізу мақсатында байланыстарды қалыптастыру және ішкі және сыртқы ортамен өзара іс-қимылды жүзеге асыру.
	Білімдер: 1. Автомобиль жолдары саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері мен стандарттары. 2. Автомобиль жолдарын салу және жөндеу саласындағы халықаралық стандарттар. 3. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және күтіп-ұстау нормативтері. 4. Ұйым құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері. 5. Қоғамның даму стратегиясы. 7. Талдау және жоспарлау әдістері. 8. Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының негіздері. 9. Компанияның міндеттеріне қол жеткізу мақсатында компанияның ішкі және сыртқы ортасымен байланысу және өзара іс-қимылды жүзеге асыру мүмкіндігі 10. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, қауіпсіздік техникасы және өрттен қорғау нормалары мен қағидалары.
	Машықтар: 1. Республикалық маңызы бар автомобиль жолдарын күтіп ұстау, көгалдандыру, шұңқырлы жөндеу бойынша жүргізілген жұмыстардың сапасын ұйымдастырады және бақылайды; 2. Жобалық құжаттама, техникалық ережелер мен стандарттар талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді; 3. Автожолдар мен жол құрылыстарын күтіп-ұстауға және пайдалануға, абаттандыру деңгейін арттыруға, инженерлік жайластыруға және сәулеттік жаңартуға жүйелі бақылауды ұйымдастырады; 4. Жолдар желісінің техникалық деңгейін және көліктік-пайдалану көрсеткіштерін арттыру жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады, Автомобиль жолдарының бөлінген белдеуіндегі

2-еңбек
функциясы:
Автомобиль
жолдарын
жөндеу
жұмыстарын
ж ә н е

1-дағды. Республикалық маңызы
бар автомобиль жолдарын жөндеу
жұмыстарын (орташа, ағымдағы)
қамтамасыз ету жөніндегі іс -
шараларды орындау және бақылау

жерлерді дұрыс пайдалануды қамтамасыз етеді,
жолдарды пайдалану мен қорғаудың қолданыстағы
ережелерінің орындалуын бақылайды;
5. Жаңа технологиялық процестер мен өндіріс
режимдерін, сондай-ақ өндірістік кестелерді
әзірлеуге және жетілдіруге қатысады.
6. Күзгі, көктемгі кезеңде жолдарды қысқы күтіп
ұстау, тасқын суларды өткізу бойынша жұмыстарды
дайындауды және жүзеге асыруды ұйымдастырады,
бақылайды;
7. ЖП ӘББ органдарымен келіседі және белгілерді
орнату, жүріс бөлігін, қоршауларды белгілеу
жөніндегі жұмыстарды бақылайды;
8. Жолдардың ықтимал қауіпті учаскелерін уақтылы
анықтауды, есепке алуды және жою жөнінде
шаралар қабылдауды, қозғалыс қарқындылығын
есепке алуды ұйымдастырады және бақылайды;
9. Учаскені реконструкциялау, технологиялық
жабдықтарды жөндеу, өндірістік процестер мен қол
жұмыстарын механикаландыру және
автоматтандыру бойынша аяқталған жұмыстарды
қабылдауға қатысады;
10. Қанағаттанарлықсыз жол жағдайларына
байланысты туындаған Қызмет көрсетілетін
желідегі жол-көлік оқиғаларының есебін және
талдауын жүргізеді және тиісті шаралар
қабылдайды;
11. Жол полициясы қызметкерлерімен бірлесіп
қызмет көрсетілетін жол учаскесінде болған
жол-көлік оқиғаларын тексереді;
12. Қызмет көрсетілетін жолдар желісінде
автокөліктің үздіксіз қозғалысын қамтамасыз етеді
және жол қозғалысы қауіпсіздігіне жауап береді;
13. Жұмыс істеп тұрған зауыттардың,
ұсатқыштардың, битум қоймаларының (олар болған
кезде) қауіпсіздік талаптарының сақталуын
қамтамасыз етеді;
14. Жұмысшыларға өндірістік нұсқаулық жүргізеді,
еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және
өндірістік санитария ережелерін орындау,
Жабдықтар мен құралдарды техникалық пайдалану,
сондай-ақ олардың сақталуын бақылау бойынша
іс-шаралар жүргізеді. Кәсіптерді біріктіруді
дамытуға, қызмет көрсету аймақтарын кеңейтуге
және еңбекті ұйымдастырудың басқа да
прогрессивті нысандарын қолдануға жәрдемдеседі,
әзірлеу нормалары мен бағаларын қайта қарау
туралы, сондай-ақ жұмысшыларға жұмыстар мен
кәсіптердің бірыңғай тарифтік-біліктілік
анықтамалығына сәйкес разрядтар беру туралы
ұсыныстар енгізеді, жұмыстарды тарифтеуге және
учаске жұмысшыларына біліктілік разрядтарын
беруге қатысады, учаске жұмысшыларының

күтіп-ұстауды қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды орындау және бақылау.	және автомобиль жолдарын жөндеу жөніндегі мердігер ұйымдардың өндірістік қызметін бақылау.	біліктілік разрядтарының дұрыстығы мен уақтылығын қамтамасыз етеді жұмыс уақытын, өндіруді, жалақыны, тоқтап қалуды есепке алу бойынша бастапқы құжаттарды ресімдеу; 15. Жұмысшылардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы ережелерін, өндірістік еңбек тәртібін, ішкі еңбек тәртібі ережелерін сақтауын бақылайды. Ұжымда өзара көмек пен парасаттылық ортасын құруға, жұмысшылардың өндірістік жоспарларды орындау үшін жоғары жауапкершілік сезімін дамытуға ықпал етеді; 16. Жаңадан қабылданған қызметкерлермен еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша кіріспе нұсқама жүргізеді, сондай-ақ жұмысшыларға тікелей жұмыс орнында жұмысты орындаудың қауіпсіз әдістері мен тәсілдері туралы нұсқама жүргізеді, бұл туралы нұсқаманы есепке алудың арнайы журналына тиісті жазбамен жазады; 17. Өрт және электр қауіпсіздігін қамтамасыз ететін әлеуметтік және техникалық сипаттағы арнайы жағдайлар жасайды. 18. Атқарушылық құжаттаманың жүргізілуіне бақылауды жүзеге асырады (жұмыстар жүргізу журналы, жолдарды қарау журналы, жол парактары) ; - тексеру актілері негізінде автомобиль жолдарын күтіп ұстау, ағымдағы жөндеу жөніндегі жұмыстарды жоспарлауды жүзеге асырады; 19. ДЭУ бастығымен алдын ала келісе отырып, филиал басшылығына салауатты және қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау жөніндегі жұмысты ұйымдастыруды жақсарту жөнінде ұсыныстар әзірлейді және енгізеді; 20. Автомобиль жолдарын пайдалану жөніндегі ұзақ мерзімді, орта мерзімді және ағымдағы жұмыс жоспарларының жобаларын, құрылыс материалдарына, жанар-жағармай материалдарына, қосалқы бөлшектер мен жабдықтарға өтінімдерді әзірлеуге қатысады; 21. Қаражаттың, материалдардың, қосалқы бөлшектердің жұмсалуына және қалған материалдарды, белгіленген қосалқы бөлшектер мен жабдықтарды сақтау және консервациялау сапасының сақталуына бақылауды жүзеге асырады; 22. Қауіпсіздік техникасы бойынша кіріспе нұсқаманы, қауіпсіздік техникасы бойынша жұмыс орнындағы нұсқаманы, өрт қауіпсіздігі бойынша нұсқаманы, орындалатын өндірістік жұмыстарды есепке алу журналдарын жүргізеді. Білімдер: 1. Автомобиль жолдары саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері мен стандарттары.
--	---	--

	2. Автомобиль жолдарын салу және жөндеу саласындағы халықаралық стандарттар. 3. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және күтіп-ұстау нормативтері. 4. Ұйым құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері. 5. Қоғамның даму стратегиясы. 6. Талдау және жоспарлау әдістері. 7. Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының негіздері. 8. Компанияның міндеттеріне қол жеткізу мақсатында компанияның ішкі және сыртқы ортасымен байланысу және өзара іс-қимылды жүзеге асыру мүмкіндігі 9. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, қауіпсіздік техникасы және өрттен қорғау нормалары мен қағидалары.
	Машықтар: 1. Республикалық маңызы бар автомобиль жолдарын күрделі, орташа және ағымдағы жөндеу бойынша бөлінген бюджет қаражаты шеңберінде қажетті жұмыс көлемін қаржыландыру және орындау жөнінде ұсыныстар енгізу. 2. Орындалатын жұмыстың сапасы артыруы үшін қажетті нормативтік-техникалық құжатты, ТШ нұсқаулықты әзірлеу бойынша басшылыққа ұшыныстар ергіз. 3. Автомобиль жолдары мен жол құрылыстарының көлігі-пайдалану жай-күйі арттыру өндірісі реттелетін нормативтік-құқықтық актілерінің жобаларын әзірлеу/ әзерлеуді ұйымдастыру. 4. Лауазымдық міндеттерін атқару шеңберінде жоғары тұрған органдар мен соттарға мемлекеттік органдардың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдар мен өтініштер жасау және ұсыну. 5. Жұмыс жоспарын бірлесіп орындау, басшылықтың тапсырмасын орындау. 6. Бақылау құжаттарының, жоспарлы іс-шаралардың, басшылық бұйрықтарының

3 - еңбек
функциясы:
Ұйым
бөлімшесінің
қызметін
сүйемелдеу .

1-дағды:

Орындалатын жұмыстардың сапасын арттыру үшін
ұсыныстар әзірлеу және енгізу .

толықтығын, сапасын және
уақтылы орындалуын қамтамасыз
ету.

7. Ішкі талдау жүргізу және
басқарушылық шешімдер
қабылдау үшін қажетті өз
құзыреті шегінде ақпарат беру;

8. Бөлімше бойынша құзырет
шеңберінде бекітілген ішкі
нормативтік актілердің ұйымның
қолданыстағы бизнес -
үдерістеріне сәйкестігін
мониторингілеу және
өзектендіруді қамтамасыз ету.

9. Құзыреті шеңберінде ішкі
нормативтік актілердің жобаларын
әзірлеу/ әзірлеуді қамтамасыз ету
және оларды құрылымдық
бөлімшелерге жеткізу.

10. Басқарма, Директорлар кеңесі
отырыстарына талдамалық
есептерді, ақпараттық,
презентациялық және өзге де
материалдарды және басқарма
төрағасының сөз сөйлеуіне
тезистерді дайындау.

11. Өз құзыреті шеңберінде
мәселелер бойынша мемлекеттік
органдармен өзара іс-қимыл жасау
.

12. Бөлімшенің құзыретіне кіретін
мәселелер бойынша қоғамда,
мемлекеттік органдарда және өзге
де заңды тұлғаларда өткізілетін
жұмыс топтарына, кеңестерге,
отырыстарға қатысу.

13. Жылдық қаржылық есептілік
аудитін жүзеге асыратын
аудиторлық ұйымның
ұсынымдарын, сондай-ақ ішкі
аудит қызметінің ұсынымдарын (бөлімшенің құзыреті шеңберінде)
орындау жөніндегі жұмысқа
қатысу.

14. Ұйымның ішкі қызметін
реттейтін құжаттардан
туындайтын өзге де міндеттерді
жүзеге асыру.

15. Тоқсан сайынғы қайта
қараумен жыл сайынғы негізде
тәуекелдерді сәйкестендіру және
бағалау.

		16. Олардың құзыреті шеңберінде әдістемелік және нормативтік құжаттаманы әзірлеуге қатысу. 17. Тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарларын әзірлеу және тәуекелдерді азайту шаралары бойынша ұсыныстар енгізу. 18. Тәуекелдерге ден қою және оларды басқару жөніндегі бекітілген іс-шараларды іске асыру және тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шараларды орындау бойынша тұрақты негізде есептілікті ұсыну. 19. Тәуекел-коммуникацияны дамыту үдерісіне көмектесу. 20. Іске асырылған тәуекелдер бойынша ақпарат беру. Білімдер: 1. Автомобиль жолдары саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері мен стандарттары. 2. Автомобиль жолдарын салу және жөндеу саласындағы халықаралық стандарттар. 3. Автомобиль жолдарын салу, жөндеу және күтіп-ұстау нормативтері. 4. Ұйым құрылымының бейіні, мамандануы және ерекшеліктері. 5. Қоғамның даму стратегиясы. 7. Талдау және жоспарлау әдістері. 8. Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының негіздері. 9. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, қауіпсіздік техникасы және өрттен қорғау нормалары мен қағидалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік, өзін-өзі ұйымдастыру, жеделдік, стресске төзімділік, жауапкершілік, ұйымдастырушылық, талдау қабілеті, көшбасшылық.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	

С Б Ш шеңберіндегі б а с қ а кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіп атауы
	8	Құрылыстың басшысы (басқарушысы)

4-бөлім. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (7172) 799-815, kadmaka@gmail.com

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"ҚазжолҒЗИ" АҚ

Жетекші: Айдарбеков Е.Қ.

Орындаушылар: Айдарбеков Е.Қ. +77471113129, esenbek54@mail.ru

Кабимолдаева Ж.Н. +77016498097, ok_kazdornii@mail.ru

Курапова В.Б.

14. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

15. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

17. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1-нұсқа, 2024 ж.

18. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
7-қосымша

"Жолдар мен автомагистральдар құрылысы" кәсіби стандарты

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану саласы: "Жолдар мен автомагистральдар құрылысы" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға қойылатын талаптарды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуді белгілейді.

2. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдылардың болуы;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;

8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышын, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайтын құжат;

10) информалды білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;

12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;

14) автомобиль жолы – жолаушыларды және (немесе) жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын автомобильдер мен өзге де жерүсті көлік құралдарының белгіленген жылдамдықтарымен, жүктемелерімен және габариттерімен жүруге арналған конструктивтік элементтер кешені, сондай-ақ оларды орналастыру үшін берілген жер телімдері;

15) жергілікті жердің инженерлік цифрлық моделі (ЖИЦМ) – ЭЕМ өндеуге қолжетімді нысанда ұсынылған және инженерлік міндеттерді автоматтандырылған шешуді қамтамасыз ететін, жергілікті жердің кеңістіктік жағдайы, нысандарының сипаттамалары, олардың арасындағы байланыстар және топографиялық бет туралы ақпараттың векторлық-топологиялық көрінісіндегі жиынтық. Екі негізгі компонентті қамтиды цифрлық бедер моделі (ЦБМ) және ахуалдың цифрлық моделі (АЦМ);

16) жобаның ақпараттық моделі (Project Information Model; PIM) – құрылыс нысанын (активін) құру кезеңіндегі ақпараттық модель. Құрылыс кезеңіндегі жобаның ақпараттық моделі (PIM) құрылыс-монтаждау жұмыстарының өндірісін жоспарлау, талдау және бақылау, материалдар мен жабдықтарды жеткізу, бақылау іс-шаралары мен қауіпсіздік шараларын орындау үшін қолданылады;

17) активтің ақпараттық моделі (Asset Information Model; AIM) – активті пайдалану кезеңіндегі ақпараттық модель;

18) жалпы деректер ортасы (Common Data Environment; CDE) – басқарылатын үдерістің көмегімен ақпараттық модель деректерін жинауға, басқаруға және таратуға арналған кез келген жеке алынған жобаға немесе активке арналған бірыңғай ақпарат көзі.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

5) ТжКБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;

6) КС – кәсіби стандарт;

7) БХСС – білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамасы;

8) ҚОАМТ – құрылыс объектілерін ақпараттық модельдеу технологиясы.

2-бөлім. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Жолдар мен автомагистральдар құрылысы.

5. Кәсіптік стандарттың коды: F42111.

6. ЭҚЖЖ бойынша бөлімнің, бөлімдың, топтың, сыныптың және қосалқы сыныптың көрсеткіші: F Құрылыс.

42 Азаматтық құрылыс;

42.1 Автомобиль және темір жолдар құрылысы;

42.11 Автомобиль жолдарының құрылысы;

42.11.1 Жолдар мен автомагистральдар құрылысы.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Автомобиль жолдары саласындағы менеджерлер" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді. Азаматтық құрылыс нысандарын: жолдар мен автомагистральдар құрылысымен айналысатын мамандардың біліктілік деңгейіне, кәсіптік біліміне және мазмұнына қойылатын талаптарды айқындайды.

"Білім" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметкерлер: ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормаларды, санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды, еңбек қызметін ұтымды ұйымдастыру тәртібін білуі тиіс.

Автожол және әуеайлақ құрылысы саласына жататын негізгі кәсіптердің сипаттамасы, сондай-ақ автомобиль жолдары мен автомагистральдарды салумен және күтіп-ұстаумен айналысатын қызметкерлердің жұмыс сипаттамасы мен еңбек функциялары келтірілген.

8. Мамандықтар карточкаларының тізбесі:

1) Жол катогының операторы – СБШ 3-деңгейі;

2) Автогрейдер машинисі – СБШ 3-деңгейі;

3) Асфальтбетон төсегіштің машинисі – СБШ 3-деңгейі;

4) Бетон төсегіштің машинисі – СБШ 3-деңгейі;

5) Геодезист – СБШ 6-деңгейі;

6) Өндірісті дайындау жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

7) Жол құрылысы жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

8) Жол-құрылыс материалдары жөніндегі инженер (жол зертханасы) – СБШ 6-деңгейі;

9) Құрылысты қадағалау жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;

10) Зертхана бастығы (құрылыста) – СБШ 6-деңгейі;

11) Бас Геодезист (құрылыста) – СБШ 7-деңгейі;

12) Басшы (басқарушы) (құрылыста) – СБШ 8-деңгейі.

3-тарау. Мамандықтар карточкалары

9. "Автогрейдер машинисі" (5, 6, 7, 8-разрядтар) кәсіп карточкасы	
То п ко ды	8342-1
Кә сіп ата уы ны ң ко ды :	8342-1-002
Кә сіп тің ата уы :	Автогрейдер машинисті (5, 6, 7, 8-разрядтар)
СБ Ш бо йы нш а біл ікт ілі к де ңге йі:	4
СБ Ш бо йы нш а біл ікт	

іліктің ішкі деңгейі:			
БТ БА , БА , үлгілі к біліктілік сипатта малары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Техникалық және кәсіптік білім (ХҚКО 2-деңгейі)	Мамандығы: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Біліктілігі: Автогрейдер машинисі
Жұмыс тәжірибесіне			

қо йы лат ын тал апт ар:	
Бе йр ес ми жә не ин фо рм ал ды біл імі бе ру ме н ба йл ан ыс ы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары
Ба сқа ық ти ма л ла уаз ым ата ул ар ы:	8342-2-001 Бульдозер машинисі
Қы зм етт ің нег ізгі ма кса ты:	Жол төсемесіне арналған жол үйінділері мен негіздерін тегістеу және дайындау
Еңбек функцияларының сипаттамасы	

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автогрейдердің жарамсыз бөліктерін монтаждау, бөлшектеу. 2. Автогрейдерді басқару
1 - еңбек функциясы: Автогрейдердің жабдықтарды бос жүрісте тексеру.	Қосымша еңбек функциялары:	Техникалық құжаттаманы рәсімдеу
		Машықтар: 5 разряд үшін: 66 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90 аттың күшіне дейін); 6 разряд үшін: қуаты 66-дан 100 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90-нан 135 аттың күшіне дейін); 7-разряд үшін: қуаты 100-ден 150 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (135-тен 200 аттың күшіне дейін), жұмыс органдарын тұрақтандыру жүйесімен жабдықталған автогрейдерлер; 8-разряд үшін: қуаты 150-ден 180 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (200-ден 240 аттың күшіне дейін). 1. Автогрейдерде орнатылған барлық механизмдер мен жабдықтарды тексеру. 2. Жабдық пен автогрейдердің күйін анықтау. 3. Автогрейдерді алдын ала іске қосу және жұмыс режиміне шығару. Білімдер: 1. Құрылғының мақсатын, жіктелуін, автогрейдердің жұмыс принципі мен сипаттамаларын, механизмдері мен жабдықтары. 2. Автогрейдердің техникалық сипаттамалары. 3. Жол ережесі. 4. Техникалық және технологиялық регламенттер. 5. ҚНЖЕ, құрылыс нормаларын және ережелер жинағын, ГОСТ, жабдықтар мен қызмет түрінің техникалық шарттары. 6. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, құрылғылардың техникалық сипаттамалары.

		7. Автогрейдерлердің жұмыс жабдықтарын монтаждау және бөлшектеу технологиясы. 8. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы негіздері.
2- ең бек фу нк ци яс	1-дағды: Нысанда автогрейдерді іске және жұмыс режиміне қосу бойынша операцияларды орындау.	Машықтар: 5 разряд үшін: 66 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90 аттың күшіне дейін); 6 разряд үшін: қуаты 66-дан 100 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90-нан 135 аттың күшіне дейін); 7-разряд үшін: қуаты 100-ден 150 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (135-тен 200 аттың күшіне дейін), жұмыс органдарын тұрақтандыру жүйесімен жабдықталған автогрейдерлер; 8-разряд үшін: қуаты 150-ден 180 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (200-ден 240 аттың күшіне дейін). 1. Автогрейдерді объектідегі жұмыс режиміне қосу және шығару. 2. Жұмыс жүргізуге қызмет көрсетуге арналған механизмдерді, айлабұйымдар мен құралдарды тиеу және түсіру. 3. Жол төсемін және басқа беттерді тазалау. 4. Автогрейдердің техникалық пайдалану талаптарын сақтау.
		Білімдер:
		1. Автогрейдер механизмдерінің құрылысы мен мақсаты. 2. Топырақтың түрлері мен қасиеттері. 3. Автогрейдер көмегімен салынатын жер құрылыстарының түрлері. 4. Жер жұмыстарын өндіру технологиясының негізгі ережелері. 5. Асфальтбетон жамылғылары мен қара тұтқырғыштармен өңделген материалдардан төселген жамылғылардың негізгі түрлері. 6. Қара жамылғыларды салу кезінде қолданылатын мастикалардың, эмульсиялардың, асфальт коспаларының және инертті толтырғыштардың түрлері. 7. Асфальтбетон жамылғылары және қара тұтқырғыштармен өңделген жамылғыларды механикаландырылған аспаптың көмегімен бөлшектеу, кесу және бітеу тәсілдері.
		Машықтар:
		7-разряд үшін: қуаты 100-ден 150 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (135-тен 200 аттың күшіне дейін), жұмыс органдарын тұрақтандыру жүйесімен жабдықталған автогрейдерлер; 8-разряд үшін: қуаты 150-ден 180 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (200-ден 240 аттың күшіне дейін).
	2-дағды: Топырақтарды өңдеу, жылжыту, тегістеу кезінде автогрейдерді басқару	1. Автогрейдерді басқару, оны жұмысқа дайындау, оның техникалық күйін дайындау. 2. Қажет болған жағдайда автогрейдердің механизмдері мен агрегаттарын реттеу. 3. Автогрейдерге техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу. 4. Қатты және тоң топырақтарды қопсыту. 5. Бетті қалыпқа келтіру және тегістеу. 6. Жұмыс сызбалары мен сұлбаларды оқу.
		Білімдер:
		1. Жер жұмыстарын жүргізу технологиясының негізгі ережелері.
		2. Қатты және тоң топырақтардың түрлері мен қасиеттері.

		3. Автогрейдер көмегімен салынатын жер құрылыстарының түрлері. 4. Жер мен жер төсемесінің биіктік белгілері. 5. Автогрейдерлердің құрылысын, жұмыс істеу қағидатын және техникалық сипаттамалары. 6. Автогрейдерлерді техникалық пайдаланудың ережелері. 7. Автогрейдерлерді қауіпсіз басқару ережелері. 8. Ақаулардың пайда болу себептерін және оларды жою тәсілдері. 9. Автогрейдермен жұмыстарды орындау барысында өндірім нормалары. 10. Орындалатын жұмыстар сапасына қойылатын талаптары. 11. Автогрейдер машинисттерінің еңбекақын төлеу жүйесі. 12. Жол-құрылыс жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары.
Қосымша еңбек функциясы: Техникалық құжаттаманы рәсімдеу	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: 5 разряд үшін: 66 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90 аттың күшіне дейін); 6 разряд үшін: қуаты 66-дан 100 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (90-нан 135 аттың күшіне дейін); 7-разряд үшін: қуаты 100-ден 150 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (135-тен 200 аттың күшіне дейін), жұмыс органдарын тұрақтандыру жүйесімен жабдықталған автогрейдерлер; 8-разряд үшін: қуаты 150-ден 180 киловаттқа дейінгі қозғалтқышы бар автогрейдерлер (200-ден 240 аттың күшіне дейін). 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы құру. 2. Бульдозерді пайдаланумен байланысты жұмыстарды есепке алуды жүргізу.
		Білімдер:
		1. Орындалған жұмыстар бойынша техникалық құжаттаманы және алғашқы есептілік ережелерін құрудың тәртібі мен нысандары. 2. Телімді төсемені төсеуге дайындау кезінде еңбекті қорғау, өрт және электрқауіпсіздігі ережелері мен нұсқаулары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Жеке құзыреттілікке қол жеткізу	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, стресске төзімділік	

лат ын тал апт ар:		
Те хн ик ал ық рег ла ме нтт ер ме н ұлт ты қ ста нд арт тар тіз бес і:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБ	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
Ш ше ңб ері нд е бас қа ма ма нд ық тар ме н ба йл ан ыс ы:	5	Учаске шебері
10. "Асфальтбетон төсегіштің машинисі" (6, 7 разрядтар) кәсіп карточкасы		
Топ коды	7119-9	
Кәсіп атауының коды:	7119-9-005	

Кәсіптің атауы:	Асфальтбетон төсегіштің машинисті (6, 7 разрядттар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (ХҚКО деңгейі)	2-Мамандығы: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Біліктілігі: Асфальтбетон төсегіштің машинисті
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7114-3-001 Асфальтбетоншы 8342-9-003 Бетон төсегіштің машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Асфальтбетон қоспаларын үлестіру, төсеу және алдын ала тығыздау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Асфальтбетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және нысанда жұмысқа дайындау. 2. Асфальтбетон төсегішті басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу.	

1 - еңбек функциясы: Нысандағы асфальтбетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және нысанда жұмысқа дайындау	1- дағды: Асфальт төсегіштің барлық механизмдерін тексеру	Машықтар: 6-разряд үшін: өнімділігі сағатына 150 тоннаға дейінгі асфальтбетон төсегіштер; 7-разряд үшін: өнімділігі сағатына 150 тоннадан асатын асфальтбетон төсегіштер; 1. Асфальтбетон төсеушінің техникалық жай-күйін анықтау: - асфальт төсегішті алдын ала тексеру және дайындау; - жанармай құюды жүзеге асыру; - барлық жүйелер мен механизмдердің жарамдылығын тексеру; - машинаны асфальтбетон қоспасының белгілі бір түрімен жұмыс істеуге теңшеу. 2. Асфальтбетон төсеушінің ақаулықтарын анықтау және жою. 3. Асфальтбетон төсегішті жұмыс режиміне қосу және шығару. 4. Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану.
		Білімдер: 1. Асфальтбетон төсегіш пен оның механизмдерінің міндеттерін, қондырғының жіктелуін, әрекет ету қағидасын және сипаттамасын. 2. Техникалық және технологиялық регламенттерді. 3. Жабдықтардың қызмет түрлеріне арналған ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ, техникалық шарттарды. 4. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, тетіктердің техникалық сипаттамаларын. 5. Асфальтбетон төсегіштің құрылысын және пайдалану ережелері. 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы.
2 - еңбек функциясы: Асфальтбетон төсегішті басқару	1-дағды: Асфальтбетон қоспасын үлестіру, төсеу және алдын ала тығыздау.	Машықтар: 6 разряд үшін: сағатына 150 тоннаға дейін жұмыс істейтін ірі құрылыс машиналарын басқару. 7 разряд үшін: өнімділігі сағатына 150 тоннадан асатын ірі құрылыс машиналарын басқару. 1. Асфальтбетон төсеу процесін тиімді бақылау. 2. Сызбаларды оқу. 3. Қоспаны толтыру. 4. Асфальтбетон қоспасын бетіне біркелкі және дәл төсеу. 5. Асфальтбетон төсегішті басқарудың әртүрлі режимдерін қолданыңыз.

		6. Некенің себептерін анықтаңыз және талдаңыз.
		Білімдер:
		1. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануын.
		2. Жол қозғалысы ережелерін.
		3. Асфальтбетон төсегішті басқару режимдерін.
		4. Жұмыс жүргізу тәсілдері мен олардың сапасына қойылатын техникалық талаптарды.
		5. Жанар және жағар май материалдарының шығын нормаларын.
		6. Жұмыстар сапасын бағалау әдістерін.
		7. Ақаудың түрлерін және оның алдын алу, жою амалдарын.
Қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жүргізу және рәсімдеу	Машықтар:
		6 разряд үшін: 1. Өнімділігі сағатына 150 тоннаға дейінгі ірі құрылыс машиналары үшін қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау және жүргізу.
		7 разряд үшін: 1. Өнімділігі сағатына 150 тоннадан асатын ірі құрылыс машиналары үшін қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау және жүргізу.
		Білімдер:
		1. Техникалық құжаттаманы жасау ережелері мен нысандарын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, сабырлылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	4	Бетон төсегіштің машинисті
11. "Асфальтбетон төсегіштің машинисі" (8 разряд) кәсіп карточкасы		
Топ коды	7119-9	
Кәсіп атауының коды:	7119-9-005	
Кәсіптің атауы:	Асфальтбетон төсегіштің машинисі (8 разряд)	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (ХҚКО 2-деңгейі)	Мамандығы: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Біліктілігі: Асфальтбетон төсегіштің машинисті
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7114-3-001 Асфальтбетоншы 8342-9-003 Бетон төсегіштің машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Асфальтбетон қоспаларын үлестіру, төсеу және алдын ала тығыздау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Асфальтбетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және нысанда жұмысқа дайындау. 2. Асфальтбетон төсегішті басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы рәсімдеу.	
		Білімдер:	

1-еңбек функциясы: Нысандағы асфальтбетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және нысанда жұмысқа дайындау	1-дағды: Асфальт төсегіштің барлық механизмдерін тексеру	Термопрофилдеу машиналарының жиынтығына кіретін асфальтбетон төсегіштер. 1. Асфальтбетон төсеушінің техникалық жағдайын анықтау: - асфальт төсегішті алдын ала тексеру және дайындау; - жанармай құюды жүзеге асыру; - барлық жүйелер мен механизмдердің жарамдылығын тексеру; - машинаны асфальтбетон қоспасының белгілі бір түрімен жұмыс істеуге теңшеңіз. 1. Асфальтбетон төсеушінің техникалық жай-күйін анықтау. 2. Асфальтбетон төсеушінің ақаулықтарын анықтау және жою. 3. Асфальтбетон төсегішті жұмыс режиміне қосу және шығару. 4. Жеке қорғаныс құралдарын пайдалану.
		5. Асфальтбетон төсегіштің жарамсыз бөлшектері мен механизмдерін монтаждау және бөлшектеу.
		Білімдер: 1. Асфальтбетон төсегіш пен оның механизмдерінің міндеттерін, қондырғының жіктелуін, әрекет ету қағидасын және сипаттамасы. 2. Техникалық және технологиялық регламенттер. 3. Жабдықтардың қызмет түрлеріне арналған ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ, техникалық шарттар. 4. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, тетіктердің техникалық сипаттамалары. 5. Асфальтбетон төсегіштің құрылысын және пайдалану ережелері. 6. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы.
		7. Асфальтбетон төсеу механизмдерін ағымдағы және

		профилактикалық жөндеу технологиялары.
2-еңбек функциясы: Асфальтбетон төсегішті басқару	1-дағды: Асфальтбетон қоспасын үлестіру, төсеу және алдын ала тығыздау.	Машықтар:
		1. Ірі құрылыс машиналарын басқару.
		2. Асфальтбетон төсеу процесін тиімді бақылау.
		3. Сызбаларды оқи білу.
		4. Қоспаны толтыру.
		5. Асфальтбетон төсеушісін басқару.
		6. Асфальтбетон төсегішті басқарудың әртүрлі режимдерін қолдану.
		7. Ақау себептерін анықтау және талдау.
		Білімдер:
		1. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануы.
		2. Жол қозғалысы ережелерін.
		3. Асфальтбетон төсегішті басқару режимдері.
		4. Жұмыс жүргізу тәсілдері мен олардың сапасына қойылатын техникалық талаптарды.
		5. Жанар және жағар май материалдарының шығын нормалары.
		6. Жұмыстар сапасын бағалау әдістері.
		7. Ақаудың түрлерін және оның алдын алу, жою амалдары.
Қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жүргізу және рәсімдеу	Машықтар:
		1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жасау және жүргізк
		Білімдер:
		1. Техникалық құжаттаманы жасау ережелері мен нысандары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, сабырлылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	

СБШ шеңберінде басқа мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі		Кәсіптің атауы
	4		Бетон төсегіштің машинисті
12. "Бетонтөсегіштің машинисі" (6 разряд) кәсіп карточкасы			
Топ коды	8342-9		
Кәсіп атауының коды:	8342-9-003		
Кәсіптің атауы:	Бетон төсегіштің машинисті (6 разряд)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (БХСЖ 2-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Білім деңгейі: Бетон төсегіштің машинисті
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7114-3-002 Бетоншы 7119-9-005 Асфальтбетон төсегіштің машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бетон қоспаларын үлестіру, төсеу және алдын ала тығыздау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Нысандағы бетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және жұмысқа дайындау. 2. Бетонтөсегішті басқару.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу
1-еңбек функциясы: Нысандағы бетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және жұмысқа дайындау	1-дағды: Бетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру.	Машықтар: 1. Бетон төсегіштің техникалық жағдайын анықтау. 2. Ауысым сайын қызмет көрсету көлемінде металл конструкцияларының, аспаптардың, бетон төсегіштің тораптары мен бөлшектерінің ұсақ ақауларының және/немесе механикалық зақымдануларының болуын тексеруді жүзеге асыру. 3. Бетон төсегішті тексеру, ауысымдық қызмет көрсету көлеміндегі элементтер мен тораптардың ақаулары мен ақауларын анықтау. 4. Бетон төсеу механизмдеріне профилактикалық техникалық қызмет көрсету және ұсақ жөндеу жұмыстарын жүргізу (бөлшектемей). 5. Бетон төсегіштің ақаулы бөліктері мен механизмдерін монтаждауды және бөлшектеуді жүзеге асыру 6. Бетон төсегішті жаңа құрылыс объектісіне қайта орналастыруға немесе механикаландыру базасына дербес немесе біліктілігі анағұрлым жоғары қызметкердің басшылығымен тасымалдауға даярлауды жүргізу. 7. Бетон төсегіштің жұмыс тораптары мен бөлшектерін әр түрлі ластанудан тазартып, жинау-жуу жұмыстарын жүргізу. 8. Бетон төсеу жүйелеріндегі майлардың, техникалық сұйықтықтардың және судың деңгейін тексеру, құюды жүргізу және оларды толтыру (кажет болған жағдайда). 9. Бетон төсегіштің отын жүйесін толтырыңыз. 10. Тиісті бетон төсеу жүйелерінде жанармай, май, техникалық сұйықтықтардың ағып кетпеуін тексеріңіз 11. Бетон төсегіштің жұмыс қабілеттілігіне және оның жұмыс істемей тұрған кезде сынау әдісімен жұмысқа дайындығына сынақтар жүргізу, бетон төсеу жүйелерінде бөгде шулардың болмауын тексеру. 12. Ұсақ ақауларды жою. 13. Бетон төсегішті жұмыс режиміне қосу және шығару. 14. Бетон төсеу процесінде жұмыс органдарының дұрыстығын бақылау. 15. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз.
		Білімдер: 1. Бетонтөсегіш пен оның механизмдерінің міндеттерін, қондырғының жіктелуін, әрекет ету қағидасы және сипаттамасы. 2. Техникалық және технологиялық регламенттер.

		3. Жабдықтардың қызмет түрлеріне арналған ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ, техникалық шарттар. 4. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, тетіктердің техникалық сипаттамалары. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы. 6. Асфальтбетон төсегіштің құрылысын және пайдалану ережелері. 7. Бетонтөсегіштің механизмдерін ағымдағы және профилактикалық жөндеу технологиясы.
		Машықтар: 1. Бетон төсегішті басқару. 2. Технологиялық құжаттаманы оқыңыз: схемалар, сызбалар, технологиялық карталар. 3. Бетон төсегішті басқарудың әртүрлі режимдерін қолданыңыз. 4. Некенің себептерін анықтаңыз және талдаңыз. 5. Ауысымдық қызмет көрсету көлемінде тазарту операцияларын жүргізу 6. Бетон төсегіштің жұмыс жабдықтарын, өлшеу және бақылау-реттеу құралдарын баптау, олардың жарамдылығын тексеру. 7. Пайдалану ережелеріне сәйкес бетон төсегіштің жұмыс жабдықтарын, өлшеу және бақылау-реттеу құралдарын пайдалану. 8. Тиісті бетон төсеу жүйелерінде отынды, майды, техникалық сұйықтықтарды және суды ауыстыруды және/немесе толтыруды жүргізу. 9. Бетон төсеу элементтерінің қосылыстарының тығыздығын бақылау. 10. Бетон төсегішті және оның жұмыс органдарын ақаулардың және/немесе механикалық зақымданулардың бар-жоғын тексеріңіз 11. Бетон төсегішті және оның жұмыс органдарын, бөлшектері мен тораптарын тексеру, жұмыстың басында және соңында бетон төсегішті қабылдау / тапсыру. 12. Бетон төсегіштің және оның жабдықтарының жұмысындағы ұсақ ақауларды жою. 13. Бетон төсегіштің дыбыстық және жарық дабылының жарамдылығын тексеру және олардың жұмыс процесінде жарамды күйін қамтамасыз ету 14. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз. 15. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтау. 16. Бетон төсегішті және оның жабдықтарын, басқару тетіктері мен жүйелерін пайдалану қағидаларын сақтау
2. Еңбекті орындауға қажетті құрал-жабдықтардың тізімі	1-дағды:	

2-сұрық функциясы. Бетонтөсегішті басқару.	Бетонтөсегішті басқару бойынша жұмыстарды атқару	17. Персоналдың өмірі мен денсаулығына қауіп төнген жағдайда, штаттан тыс жағдайларда бетон төсегіштің жұмысын тоқтату. 18. Жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
		Білімдер:
		1. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануы. 2. Жол қозғалысы ережелері. 3. Бетон төсегішті басқару режимдері. 4. Жұмыс жүргізу тәсілдері мен олардың сапасына қойылатын техникалық талаптары. 5. Жанар және жағар май материалдарының шығын нормалары. 6. Жұмыстар сапасын бағалау әдістері. 7. Ақаудың түрлерін және оның алдын алу, жою амалдары.
Қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жасау.
		Білімдер:
		1. Техникалық құжаттаманы жасау ережелері мен нысандары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, сабырлылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	4	Асфальтбетонтөсегіштің машинисті
13. "Бетонтөсегіштің машинисі" (7 разряд) кәсіп карточкасы		
Топ коды	8342-9	
Кәсіп атауының коды:	8342-9-003	
Кәсіптің атауы:	Бетон төсегіштің машинисті (7 разряд)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік		

сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (БХСЖ 2- деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Білім деңгейі: Бетон төсегіштің машинисі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар :	Қажет емес		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы :	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7114-3-002 Бетоншы 7119-9-005 Асфальтбетон төсегіштің машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бетон қоспаларын үлестіру, төсеу және алдын ала тығыздау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Нысандағы бетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және жұмысқа дайындау. 2. Бетонтөсегішті басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	
		Машықтар:	
		Өнімділігі сағатына 180 метрге дейін "ДС-100" типті машиналар жиынтығына кіретін бетон төсегіштер.	
		1. Бетон төсегіштің техникалық жағдайын анықтау. 2. Ауысым сайын қызмет көрсету көлемінде металл конструкцияларының, аспаптардың, бетон төсегіштің тораптары мен бөлшектерінің ұсақ ақауларының және/немесе механикалық зақымдануларының болуын тексеруді жүзеге асыру. 3. Бетон төсегішті тексеру, ауысымдық қызмет көрсету көлеміндегі элементтер мен тораптардың ақаулары мен ақауларын анықтау.	

1-еңбек функциясы: Нысандағы бетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру және жұмысқа дайындау	1-дағды: Бетон төсегіштің барлық механизмдерін тексеру.	4. Бетон төсеу механизмдеріне профилактикалық техникалық қызмет көрсету және ұсақ жөндеу жұмыстарын жүргізу (бөлшектемей). 5. Бетон төсегіштің ақаулы бөліктері мен механизмдерін монтаждауды және бөлшектеуді жүзеге асыру. 6. Бетон төсегішті жаңа құрылыс объектісіне қайта орналастыруға немесе механикаландыру базасына дербес немесе біліктілігі анағұрлым жоғары қызметкердің басшылығымен тасымалдауға даярлауды жүргізу. 7. Бетон төсегіштің жұмыс тораптары мен бөлшектерін әр түрлі ластанудан тазартып, жинау-жуу жұмыстарын жүргізу. 8. Бетон төсеу жүйелеріндегі майлардың, техникалық сұйықтықтардың және судың деңгейін тексеру, құюды жүргізу және оларды толтыру (кажет болған жағдайда). 9. Бетон төсегіштің отын жүйесін толтыру. 10. Тиісті бетон төсеу жүйелерінде жанармай, май, техникалық сұйықтықтардың ағып кетпеуін тексеру. 11. Бетон төсегіштің жұмыс қабілеттілігіне және оның жұмыс істемей тұрған кезде сынау әдісімен жұмысқа дайындығына сынақтар жүргізу, бетон төсеу жүйелерінде бөгде шулардың болмауын тексеру. 12. Ұсақ ақауларды жою. 13. Бетон төсегішті жұмыс режиміне қосу және шығару. 14. Бетон төсеу процесінде жұмыс органдарының дұрыстығын бақылау. 15. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану.
		Білімдер: 1. Бетон төсегіш пен оның механизмдерінің міндеттерін, қондырғының жіктелуін, әрекет ету қағидасы және сипаттамасы. 2. Техникалық және технологиялық регламенттер. 3. Жабдықтардың қызмет түрлеріне арналған ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ, техникалық шарттар. 4. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, тетіктердің техникалық сипаттамалары. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы. 6. Асфальтбетон төсегіштің құрылысын және пайдалану ережелері. 7. Бетон төсегіштің механизмдерін ағымдағы және профилактикалық жөндеу технологиясы.
		Машықтар: 1. Бетон төсегішті басқару. 2. Технологиялық құжаттаманы оқыңыз: схемалар, сызбалар, технологиялық карталар.

2-еңбек функциясы: Бетонтөсегішті басқару.	1-дағды: Бетонтөсегішті басқару бойынша жұмыстарды атқару	3. Бетон төсегішті басқарудың әртүрлі режимдерін қолданыңыз. 4. Некенің себептерін анықтаңыз және талдаңыз. 5. Ауысымдық қызмет көрсету көлемінде тазарту операцияларын жүргізу 6. Бетон төсегіштің жұмыс жабдықтарын, өлшеу және бақылау-реттеу құралдарын баптау, олардың жарамдылығын тексеру. 7. Пайдалану ережелеріне сәйкес бетон төсегіштің жұмыс жабдықтарын, өлшеу және бақылау-реттеу құралдарын пайдалану. 8. Тиісті бетон төсеу жүйелерінде отынды, майды, техникалық сұйықтықтарды және суды ауыстыруды және/немесе толтыруды жүргізу. 9. Бетон төсеу элементтерінің қосылыстарының тығыздығын бақылау. 10. Бетон төсегішті және оның жұмыс органдарын ақаулардың және/немесе механикалық зақымданулардың бар-жоғын тексеріңіз 11. Бетон төсегішті және оның жұмыс органдарын, бөлшектері мен тораптарын тексеру, жұмыстың басында және соңында бетон төсегішті қабылдау / тапсыру. 12. Бетон төсегіштің және оның жабдықтарының жұмысындағы ұсақ ақауларды жою. 13. Бетон төсегіштің дыбыстық және жарық дабылының жарамдылығын тексеру және олардың жұмыс процесінде жарамды күйін қамтамасыз ету 14. Жеке қорғаныс құралдарын қолданыңыз. 15. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария, электр қауіпсіздігі, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптарын сақтау. 16. Бетон төсегішті және оның жабдықтарын, басқару тетіктері мен жүйелерін пайдалану қағидаларын сақтау 17. Персоналдың өмірі мен денсаулығына қауіп төнген жағдайда, штаттан тыс жағдайларда бетон төсегіштің жұмысын тоқтату. 18. Жәбірленушіге алғашқы көмек көрсету.
		Білімдер:
		1. Қолданылатын материалдардың сұрыптамасы мен таңбалануы. 2. Жол қозғалысы ережелері. 3. Бетон төсегішті басқару режимдері. 4. Жұмыс жүргізу тәсілдері мен олардың сапасына қойылатын техникалық талаптары. 5. Жанар және жағар май материалдарының шығын нормалары. 6. Жұмыстар сапасын бағалау әдістері. 7. Ақаудың түрлерін және оның алдын алу, жою амалдары.
	1-дағды:	Машықтар:

Қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жүргізу және рәсімдеу	1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жасау.	
		Білімдер:	
		1. Техникалық құжаттаманы жасау ережелері мен нысандары.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:		Қажет емес	
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар :	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, сабырлылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
СБШ шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы	
	4	Асфальтбетонтөсегіштің машинисті	
14. "Жол катогының операторы" (4, 5 разрядтар) кәсіп карточкасы			
Топ коды	8342-1		
Кәсіп атауының коды:	8342-1-018		
Кәсіптің атауы:	Жол катогының операторы (4, 5 разрядтар)		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	3		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
			Білім деңгейі:

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (БХСЖ 2-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Жол катогын операция торы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	8342-1-001 Тегіс білікті өздігінен жүретін катоктың машинисі; 8342-1-007 Катоктың машинисі; 8342-1-019 Жол төсемін төсеу машинасының операторы.		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Асфальтбетон және басқа да битумды минералды қоспаларды тығыздау жұмыстарын орындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Катокты басқару.	
		1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	
1-еңбек функциясы: Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның		Машықтар:	
		4 разряд үшін: салмағы 5 тоннаға дейінгі жол катоктары.	
		5 разряд үшін: салмағы 5 тоннадан 10 тоннаға дейінгі жол катоктары.	
		1. Катоктың техникалық жай-күйін анықтау (май мен отын деңгейін, басқару жүйесінің және басқа да маңызды компоненттердің жай-күйін тексеру). 2. Катокта орнатылған барлық механизмдер мен жабдықтарды тексеру. 3. Катоктағы ақауларды анықтау және жою.	

жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру	Қосымша еңбек функциялары: Катокта орнатылған барлық механизмдерді, жабдықтарды тексеруді орындау.	4. Катоктың ақаулы бөліктерін монтаждауды және бөлшектеуді жүзеге асыру. 5. Профилактикалық жөндеу жүргізу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. 6. Объектідегі катокты жұмысқа дайындау. 7. Жанар-жағармай материалдарымен толтыру. 8. Катокты іске қосуды және жұмыс режиміне шығаруды жүзеге асыру. 9. Техникамен жұмыс істеу кезінде қатаң қауіпсіздік ережелерін сақтау. 10. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану.
		Білімдер: 1. Машиналардың, механизмдерінің міндеттерін, қондырғының жіктелуін, әрекет ету қағидасын және сипаттамасы. 2. Техникалық және технологиялық регламенттер. 3. Жабдықтардың қызмет түрлеріне арналған ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ, техникалық шарттар. 4. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, тетіктердің техникалық сипаттамалары. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы. 6. Жол қозғалысы ережелері. 7. Катокты ағымдағы және сақтық жөндеу технологиясы. 8. Каток құрылысын және пайдалану ережелері.
2-еңбек функциясы: Катокты басқару.	1-дағды: Асфальтбетон және басқа да битумды минералды қоспаларды тығыздау.	Машықтар: 4 разряд үшін: салмағы 5 тоннаға дейінгі жол катоктары. 5 разряд үшін: салмағы 5 тоннадан 10 тоннаға дейінгі жол катоктары. 1. Катоктың қозғалысы мен жұмысын басқарыңыз, материалдардың қажетті тығыздығына жету үшін жылдамдық пен қысымды реттеу. 2. Асфальтбетон және басқа битум минералды қоспаларды тығыздау. 3. Материалдың түріне және жұмыс жағдайына байланысты тығыздаудың оңтайлы параметрлерін анықтау. 4. Катоктың сенімділігін сақтау. 5. Ақаулардың себептерін анықтау және талдау.

		6. Жобаның жоспарлы және сапалы орындалуын қамтамасыз ету үшін құрылыс тобының басқа мүшелерімен, инженерлермен және басшылықпен тиімді қарым-қатынас жасау.
		Білімдер:
		1. Катокты басқару тәсілдерін, режимдері . 2. Каток жұмысының сенімділігін қолдаудың технологиялық әдістері. 3. Асфальтбетон және басқа да битумды минералды қоспаларды тығыздау әдістері . 4. Қолданылатын материалдардың сұрыпталуы мен таңбалануы. 5. Жұмыстар сапасын бағалау әдістері. 6. Ақаудың түрлерін, оның алдын алу және жою тәсілдері.
Қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жүргізу және рәсімдеу	Машықтар: 4-5 разрядтар үшін: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау. Білімдер: 1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысаны.
Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, сабырлылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде басқа мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	4	Бетон төсегіштің машинисті
15. "Жол катогының операторы" (6, 7, 8 разрядтар) кәсіп карточкасы		

Т о п коды	8342-1		
Кәсіп атауын ы н коды:	8342-1-018		
Кәсіпті н атауы :	Жол катогының операторы (6, 7, 8 разрядтар)		
СБШ бойын ш а біліктіл і к деңгейі :	4		
СБШ бойын ш а біліктіл іктің ішкі деңгейі :	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктіл і к сипатта малары бойын ш а біліктіл і к деңгейі :	-		
Кәсіпті к білім деңгейі :	Білім деңгейі: ТжКБ (БХСЖ 2-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Біл ім де ңге йі: Жо л кат ог ын ың оп ера тор ы

Жұмыс тәжіри бесіне қойыла ты н талапта р:	Қажет емес	
Бейрес м и және инфор малды білімі беруме н байлан ысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу ; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтима л лауазы м атаулар ы:	8342-1-001 Тегіс білікті өздігінен жүретін катоктың машинисі; 8342-1-007 Катоктың машинисі; 8342-1-019 Жол төсемін төсеу машинасының операторы.	
Қызмет ті ң негізгі мақсат ы:	Асфальтбетон және басқа да битумды минералды қоспаларды тығыздау жұмыстарын орындау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функци яларын ы ң тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Машинаға техникалық қызмет көрсету, оның жүйелері мен тораптарының жарамдылығын тексеру. 2. Катокты басқару.
		1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу
1-еңбек функци ясы: Машин а ға техник алық қызмет көрсет у, оның жүйеле рі мен торапт	1-дағды: Катокта орнатылған барлық механизмдерді, жабдықтарды тексеруді орындау.	Машықтар:
		6 разряд үшін: Салмағы 10 тоннадан асатын жол катоктары.
		7 разряд үшін: Салмағы 15 тоннадан асатын жол катоктары .
		8 разряд үшін: Салмағы 20 тоннадан асатын жол катоктары.
		1. Катоктың техникалық жай-күйін анықтау (май мен отын деңгейін, басқару жүйесінің және басқа да маңызды компоненттердің жай-күйін тексеру). 2. Катокта орнатылған барлық механизмдер мен жабдықтарды тексеру. 3. Катоктағы ақауларды анықтау және жою. 4. Катоктың ақаулы бөліктерін монтаждауды және бөлшектеуді жүзеге асыру.

арыны ң жарамд ылығы н тексеру .		5. Профилактикалық жөндеу жүргізу және жөндеудің басқа түрлеріне қатысу. 6. Объектідегі катокты жұмысқа дайындау. 7. Жанар-жағармай материалдарымен толтыру. 8. Катокты іске қосуды және жұмыс режиміне шығаруды жүзеге асыру. 9. Техникамен жұмыс істеу кезінде қатаң қауіпсіздік ережелерін сақтау. 10. Жеке қорғаныс құралдарын қолдану.
		Білімдер: 1. Машиналардың, механизмдерінің міндеттерін, қондырғының жіктелуін, әрекет ету қағидасын және сипаттамасы. 2. Техникалық және технологиялық регламенттер. 3. Жабдықтардың қызмет түрлеріне арналған ҚНЖЕ, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ, техникалық шарттар. 4. Құрылыс машиналарының, механикаландырылған аспаптардың, тетіктердің техникалық сипаттамалары. 5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы. 6. Жол қозғалысы ережелері. 7. Катокты ағымдағы және сақтық жөндеу технологиясы. 8. Каток құрылысын және пайдалану ережелері.
2-еңбек функци ясы: Катокт ы басқар у.	1-дағды: Асфальтбетон және басқа да битумды минералды коспаларды тығыздау.	Машықтар: 6-8 разрядтар үшін: 1. Катоктың қозғалысы мен жұмысын басқару (салмағы 20 тоннадан асатын жол роликтері), материалдардың қажетті тығыздығына қол жеткізу үшін жылдамдық пен қысымды реттеу. 2. Асфальтбетонды және басқа битум-минералды коспаларды тығыздау. 3. Материалдың түріне және жұмыс жағдайына байланысты тығыздаудың оңтайлы параметрлерін анықтау. 4. Катоктың сенімділігін сақтау. 5. Ақаулардың себептерін анықтау және талдау. 6. Жобаның жоспарлы және сапалы орындалуын қамтамасыз ету үшін құрылыс тобының басқа мүшелерімен, инженерлермен және басшылықпен тиімді қарым-қатынас жасау.
		Білімдер:
		1. Катокты басқару тәсілдерін, режимдері. 2. Каток жұмысының сенімділігін қолдаудың технологиялық әдістері. 3. Асфальтбетон және басқа да битумды минералды коспаларды тығыздау әдістері. 4. Қолданылатын материалдардың сұрыпталуы мен таңбалануы.

		5. Жұмыстар сапасын бағалау әдістері. 6. Ақаудың түрлерін, оның алдын алу және жою тәсілдері.
Қосымша еңбек функциясы: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды рәсімдеу	1-дағды: Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттамаларды жүргізу және рәсімдеу	Машықтар:
		6-8 разрядтар үшін: 1. Қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес техникалық құжаттаманы жасау.
		Білімдер:
		1. Техникалық құжаттаманы жасау тәртібі мен нысаны.
Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, сабырлылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде басқамамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	3 4	Автогрейдер машинисі Бетон төсегіштің машинисті

16. "Геодезист" мамандық карточкасы: кәсіби карточканың сипаттамасы "Құрылыстағы геодезиялық жұмыстар" кәсіби стандартында орналасқан.

17. "Өндірісті дайындау жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы

Топ коды	2141-1		
Кәсіп атауының коды:	2141-1-002		
Кәсіптің атауы:	Өндірісті дайындау жөніндегі инженер		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	6		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 5-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 6B073 Сәулет және құрылыс Білім беру бағдарламасы: 6B07310 Көлік құрылысы	Білім деңгейі: Академиялық дәрежесі: Техника және технология бака

			ла вр ы
Жұмыс тәжірибесі н е қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе І санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; ІІ санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; І санатты инженер: ІІ санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы :	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	2141-4-004 Сапаны қадағалау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндіріс үдерістері мен құрылыс технологияларын әзірлеу және ұйымдастыру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық және технологиялық қамтамасыз ету. 2. Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық және технологиялық қамтамасыз етуді басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
1-еңбек функциясы : Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық және технологиялық қамтамасыз ету.	1-дағды: Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық және технологиялық қамтамасыз етуді ұйымдастыру.	Машықтар:	
		1. Жұмыстар жүргізу жобасын (ЖЖЖ) әзірлеу үшін бастапқы деректерді дайындау, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) (қажет болған жағдайда) қолдану арқылы (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде): - жұмыс өндірісінің сызықтық және желілік кестелерін әзірлеу үшін жұмыстардың, ерекшеліктердің, кестелердің және басқа да техникалық құжаттамалардың сипаттамасын жасау; - технологиялық және еңбек үдерістерінің карталарын әзірлеу; - құрылыс барысы туралы жедел мәжілістерге ақпарат дайындау; - тізімдемелерді және басқа да технологиялық құжаттаманы жасау; - материалдар, құралдар, жанармай және электр энергиясы, еңбек шығындары шығынының операциялық нормаларын есептеу; - құрылыс өндірісіне арналған технологиялық жабдықтарға құралдарға, аспаптарға өтінім жасау. 2. Өндірістің оңтайлы режимдерін жүзеге асыру. 3. Жұмыс сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу.	

		4. Жабдықтарды орналастыру, техникалық жарактандыру және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау. 5. Өндірістік қуаттар мен жабдықтардың жүктемелерін есептеу.
		Білімдер: 1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру бойынша басқа да нормативтік құжаттар. 2. Құрылысты ұйымдастыру жобасының құрамын білу: құрылыс құрылымдарына, бұйымдарына, материалдары мен жабдықтарына қажеттілік тізімдемесі. 3. Өндірістің негізгі бағыттары бойынша негізгі құрылыс машиналарына, көлік құралдарына және кадрлық қамтамасыз етуге қажеттілік кестесі. 4. Нысан бойынша жұмыс өндірісінің күнтізбелік жоспарын, жекелеген жұмыс түрлерін орындауға арналған технологиялық карталардың құрамын және технологиялық құрал-жабдықтар мен монтаждау жабдықтарының тізбесі. 5. Сызықтық және желілік кестелерді есептеу, құрылыстық бас жоспарларды жобалау әдістері. 6. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 8. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 9. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (BIM) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Техникалық құжаттаманы қабылдау және сақтау.	Машықтар: 1. Стандартты қағаз / электрондық тасығышта техникалық құжаттаманы қабылдау және сақтауды қамтамасыз ету. 2. Құрылыс туралы ақпаратты реттелетін жасау, алмасу және сақтау мақсаттары үшін жалпы деректер ортасын ұйымдастыру және / немесе қамтамасыз ету. 3. ҚОАМТ бойынша ұйым стандартын әзірлеуге қатысу. 4. Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, технологиялық үдерістер мен өндіріс режимдерін түзетуге байланысты техникалық құжаттардағы өзгерістерді ресімдеу. 5. Тапсырыс берушіден құжаттаманы қабылдау және тексеру және оны Жалпы деректер ортасына беруді қамтамасыз ету. 6. Жалпы мәліметтер ортасындағы жұмыс ережелеріне сәйкес құрылыс туралы ақпаратты өңдеу және жүйелеу.
		Білімдер:

		1. Құрылысты ұйымдастыру және басқару бойынша негізгі ережелер. 2. Құжаттану негіздерін, есептілікке қойылатын талаптар. 3. Жобалау-сметалық құжаттаманың құрамын, ресімдеу, есеп беру, сақтау талаптарын, жобалау-сметалық құжаттаманы беру ережесі. 4. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 6. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Машықтар:
	3-дағды: Құрылыс өндірісін ұйымдастыру-техникалық және технологиялық дайындау.	1. Құрылыс алаңын жұмыс өндірісінің басталуына дайындау бойынша құжаттаманы әзірлеу. 2. Өндірістік-техникалық бөлім қызметкерлерінің күшімен, оның ішінде ҚОАМТ (қажет болған жағдайда) қолдануды ескере отырып, жұмыс жүргізу (ЖЖЖ) жобасын әзірлеу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 3. Жобаның құжаттамасын немесе ақпараттық моделін (РІМ) жобада көзделген ҚМЖ физикалық көлемдерінің және материалдардың ерекшеліктерінің, құжаттар топтамасының жинақталымдылығын (бар болса және жобаны пайдаланған жағдайда) сәйкестігін тексеру. 4. Материалдық-техникалық және еңбек ресурстарына қажеттілікті, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (РІМ) қолдана отырып анықтау (ұйымдағы ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. Тапсырыс берушіден жұмыстарды жүргізуге, ордерлерді, нарядтарды, тапсырыстарды ашуға рұқсат алу. 6. Қадағалау, бақылау және басқа органдарда жұмыс жүргізуге шешімдерді келісу. 7. Жобалық шешімдер бойынша ескертулер мен ұсыныстарды жасау және ресімдеу. 8. Құрылыс телімдеріне жұмыс құжаттамасын, ЖЖЖ, жұмыс жүргізу журналдарын және басқа да мамандандырылған құжаттаманы, оның ішінде жалпы деректер ортасын қолдана отырып (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде) беру. 9. Құрылыс өндірісінің тиімділігін арттыру бойынша ұйымдастыру-техникалық және технологиялық іс-шараларды әзірлеуге басшылық ету және орындалуын бақылау, оның ішінде ҚОАМТ қолдану (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 10. Жобалау-технологиялық құжаттаманы немесе жобаның ақпараттық моделін (РІМ) қолдану (қажет болған жағдайда (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде)).
		Білімдер:

		1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру бойынша басқа да нормативтік құжаттар. 2. Жол құрылысы нысандарын жобалау негіздері. 3. Технологиялық сұлбаларды есептеу және құру әдістері. 4. Материалдар, құралдар, жанармай және электр энергиясы шығынының операциялық нормаларын, еңбек шығындары. 5. Құрылыс жұмыстарын орындауға арналған еңбек және технологиялық үдерістер карталары. 6. Жобалау-сметалық құжаттаманың құрамын, ресімдеу, есепке алу, сақтау талаптарын және жобалау-сметалық құжаттаманы тапсыру ережесі. 7. Құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) құрамы. 8. Жұмыстар жүргізу жобасының (ЖЖЖ) құрамы. 9. Құрылысты ұйымдастыру және басқару бойынша негізгі ережелерді. 10. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 11. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 12. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
2-еңбек функциясы : Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық және технологиялық қамтамасыз етуге басшылық ету.	1-дағды: Құрылыс өндірісін өндірістік-техникалық және технологиялық қамтамасыз етуге басшылық етуді ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Құрылыс ұйымының өндірістік-техникалық және технологиялық құрылымдық бөлімшелерінің қызметіне басшылық ету: - қосалқы мердігер ұйымдардың технологиялық бірізділігінің және жұмыстарды орындау мерзімдерінің сақталуын бақылау; - атқарушы құжаттаманың дайындалуын немесе жобаның ақпараттық моделін (PIM) өзектендіруді бақылау (қажет болған жағдайда (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).); - құрылыс ұйымы қызметінің нәтижелерін талдау, баланстық комиссиялар үшін материалдар дайындау; - сызықтық және желілік кестелерді әзірлеу үшін жобаланатын технологиялық үдерістердің экономикалық тиімділігін есептеу. 2. Құрылыс өндірісін ұйымдастыру-техникалық және технологиялық сүйемелдеу. 3. Техникалық қайта жарақтандыру және құрылыс ұйымы қызметінің тиімділігін арттыру жоспарларын әзірлеуге басшылық ету.
		Білімдер:
		1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды,

		құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру бойынша басқа да нормативтік құжаттар. 2. Жол құрылысы нысандарын жобалау негіздері. 3. Құрылысты ұйымдастыру және басқару бойынша негізгі ережелерді. 4. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 6. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Техникалық қайта жарактандыру және құрылыс ұйымы қызметінің тиімділігін арттыру жоспарларын әзірлеуге басшылық ету.	Машықтар: 1. Техникалық қайта жарактандыру және ұйым қызметінің тиімділігін арттыру жоспарларын әзірлеу. 2. Өндірістік бағдарламаны материалдық-техникалық қамтамасыз етудің ағымдағы жоспарлары мен баланстарын әзірлеуді ұйымдастыру, материалдық және еңбек ресурстарына қажеттілікті анықтау негізінде өндірістік қорларды құру. 3. Құрылыс жобаларын басқару үшін ҚОАМТ бойынша мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы енгізу (қажет болған жағдайда). 4. Қолданыстағы нормативтерде көзделмеген жұмыстарды орындауға арналған материалдар шығынының, еңбек шығындарының нормаларын әзірлеуге басшылық ету. 5. ҚМЖ өзіндік құнын төмендету, еңбек өнімділігін және ҚМЖ сапасын арттыру бойынша іс-шараларды әзірлеу.
		Білімдер:
		1. Құрылыс қызметін реттейтін негізгі ережелерді, нормативтік құқықтық актілерді, техникалық шарттарды, құрылыс нормалары мен ережелерін және жобалау, технология, құрылыс өндірісін ұйымдастыру бойынша басқа да нормативтік құжаттар. 2. Өндірісті технологиялық дайындау жүйелерін, технологиялық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу бойынша техникалық шарттар мен басқа да нормативтік материалдар. 3. Құрылысты ұйымдастыру және басқару бойынша негізгі ережелер. 4. Құрылысты ұйымдастыру жобасының (ПОС) құрамы. 5. Жұмыс өндірісі жобасының (ЖАЖ) құрамы. 6. Ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметінің және техникалық қайта жарактандырудың перспективалық және жылдық жоспарларын әзірлеу тәртібі. 7. ҚОАМТ білуі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).

		8. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 9. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Машықтар:
	3-дағды: Өндірістің оңтайлы режимдерін әзірлеу бойынша операцияларды орындау.	1. Өндірістің оңтайлы режимдерін жүзеге асыру. 2. Жұмыс сапасын жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу. 3. Жабдықтарды орналастыру, техникалық жабдықтау және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау. 4. Өндірістің қуаттылығын есептеу және жабдықты жүктеу.
		Білімдер:
		1. Өндіріс қуатын, пайдалану сипаттамаларын, нұсқауларды және құрал-жабдықтардың құрылымы. 2. Технологиялық сұлбалар мен жүйелер. 3. Өндірісте еңбекті қорғауды басқарудың бірыңғай жүйесі.
		Машықтар:
		1. Өндірісті бәсекеге қабілетті өніммен қамтамасыз ету және оны дайындауға арналған материалдық және еңбек шығындарын қысқарту жұмыстарын ұйымдастыру.
	4-дағды: Өндірісті бәсекеге қабілетті өніммен қамтамасыз ету және оны дайындауға арналған материалдық және еңбек шығындарын қысқарту.	Білімдер:
		1. Өндірісті технологиялық дайындау жүйелерін, техникалық шарттарды және өндірісті бәсекеге қабілетті өніммен қамтамасыз ету жөніндегі басқа да нормативтік материалдар. 2. Өндірісті бәсекеге қабілетті өніммен қамтамасыз ету жолдары. 3. Жаңа өнімді дайындауға арналған материалдық және еңбек шығындарын қысқарту тәсілдері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттілігі қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, тәртіптілік. Ерекше өндірістік тапсырмаларды шешу қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш шенберінде басқа мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	7	Бас геодезист
	6	Жол құрылысы жөніндегі инженер

18. "Жол құрылысы жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы	
То п ко ды	2142-3
Кә сіп ата уы ны ң ко ды :	2142-3-001
Кә сіп тің ата уы :	Жол құрылысы жөніндегі инженер
СБ Ш бо йы нш а біл ікт ілі к де ңг ейі :	6
СБ Ш бо йы нш а біл ікт ілі кті ң іш кі де ңг ейі :	-

БТ БА , БА , үл гіл ік біл ікт ілі к си па тта ма ла ры бо йы нш а біл ікт ілі к де ңг ейі :			
Кә сіп тік біл ім де ңг ейі :	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 5-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 6B073 Сәулет және құрылыс Білім беру бағдарламасы: 6B07310 Көлік құрылысы ББ траекториясының коды: 6B073102 Автомобиль жолдары мен аэродромдар құрылысы	Білім деңгейі: Академиялық дәрежесі: Техника және технология бакалавры
Ж ұм ыс тә жі ри бе сін е	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман:		

қо йы ла ты н та ла пт ар:	санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе І санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; ІІ санатты инженер: санаты жоқ инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; І санатты инженер: ІІ санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.
Бе йр ес ми жә не ин фо рм ал ды біл імі бе ру ме н ба йл ан ыс ы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары
Ба сқ а ық ти ма л ла уаз ым ата ул ар ы:	2142-9-002 Жол құрылысы жөніндегі инженер
Қы зм етт ің не гіз гі ма	Құрылыс жұмыстарының өндірістік үдерістері мен технологияларын әзірлеу және ұйымдастыру

к с а т ы:		
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Ең бе к фу нк ци ял ар ын ың тіз імі :	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жол құрылысы өндірісін дайындау. 2. Құрылыс жоспарының орындалуын бақылау. 3. Жер жамылғысының құрылысын бақылау. 4. Жол төсемесінің құрылысын бақылау. 5. Жасанды құрылыстардың салынуын бақылау.
	Қосымша еңбек функциялары:	
1 - ең бе к фу нк ци яс ы: Ж ол құ ры лы сы өн дір ісі н да йы нд ау.	1-дағды: Жол құрылысы өндірісін дайындауды жүзеге асыру.	Машықтар:
		1. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) қолдана отырып, құрылыс өндірісін дайындау (қажет болған жағдайда) және есептеу техникасы, коммуникация және байланыс құралдарын пайдалану. 2. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) және ҚОАМТ бойынша мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы (қажет болған жағдайда) қолдана отырып, бекітілген құрылыс телімі бойынша айлық өндірістік бағдарламаларды және ауысымдық-тәуліктік тапсырмаларды әзірлеу.
		Білімдер:
		1. Құрылыс-монтаж жұмыстарын орындау бойынша қаулыларды , өкімдерді, бұйрықтарды, әдістемелік және нормативтік материалдар. 2. Кәсіпорынның техникалық даму перспективалары. 3. Өндірісті қамтамасыз ету бойынша бақылау әдістері. 4. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ -

		ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 6. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Өндірісті кадрлармен және жинақтаушы бұйымдармен, материалдармен, аспаптармен қамтамасыз етуді бақылау	Машықтар:
		1. Өндірістің жиынтықтаушы бұйымдармен, материалдармен, аспаптармен қамтамасыз етілуін бақылау. 2. Өндірісті кадрлармен және техникамен қамтамасыз етуді бақылау. 3. Комиссия белгілеген мерзімде кемшіліктерді, ақауларды жою және сапасын бақылау. 4. Ақауларды қадағалау, жою және кейінгі пайдалану бақылау жоспарларын қалыптастыру, оның ішінде жұмыс өндірушілердің кепілдік міндеттемелерін ескере отырып, жобаның ақпараттық моделін (РІМ) және жалпы деректер ортасын (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде) пайдалану.
		Білімдер:
		1. Өндірістің жиынтықтаушы бұйымдармен, материалдармен, аспаптармен қамтамасыз ету нормаларын білу. 2. Өндірісті кадрлармен және техникамен қамтамасыз ету нормаларын білу. 3. Өндірісті бақылау әдістерін білу. 4. ҚОАМТ білуі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
2-Қосымша еңбек		Машықтар: 1. Құрылыс жоспарының орындалуын бақылау және ырғақты жұмысты қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау. 2. Құрылыс барысының бұзылуының алдын алу және жою бойынша жұмыстарды жүргізу. 3. Өндірістік бағдарламаны орындау үшін жабдықтарды тиімді пайдалану, еңбек ұжымдарына қолайлы жағдай жасау бойынша жұмыс жүргізу. 4. Құрылысты жедел жоспарлау үшін нормативтерді әзірлеуге және енгізуге қатысу. 5. Өндірістік бөлімшелердің жұмысында белгіленген босалқы нормалары мен күнтізбелік озулардың сақталуын бақылау. 6. Жобаның ақпараттық моделін (РІМ) қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу сапасын бақылау: жобалық параметрлерден ауытқуларды анықтау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. Құрылыс және қайта салу нысандарының құнын төмендетуді және техникалық-экономикалық көрсеткіштерін жақсартуды қамтамасыз ететін неғұрлым прогрессивті технологиялық үдерістерді, көлемдік-жоспарлау және құрылымдық шешімдерді

фу нк ци яс ы: Құ ры лы с жо сп ар ын ың ор ын да лу ын қа дағ ал ау	1-дағды: Құрылыс жоспарының орындалуын қадағалауды жүзеге асыру.	енгізуге байланысты жобаларға өзгерістер енгізу туралы мәселелерді шешуге қатысу. 8. Құрылыс барысында туындайтын жобалық шешімдердің өзгерістерін карауға және келісуге қатысу, қажет болған жағдайда материалдарды, бұйымдарды, құрылымдарды (құрылыс нысанының сапасын төмендетпей) ауыстыру бойынша мәселелерді жедел шешу. 9. Құрылыс-монтаждау жұмыстарының мерзімдерінің бұзылуы мен сапасының төмендеуін туындататын себептерді талдау, Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, олардың алдын алу және жою жөнінде шаралар қабылдау (ИМ жоба болған жағдайда және қолданылғанда). 10. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) және жалпы деректер ортасын (бар болса және қолданғанда) қолдана отырып, өндірістік тапсырмалардың орындалуын жедел есепке алуды ұйымдастыру. 11. Жобаның ақпараттық моделіне (PIM) нақты кезең ішінде орындалған ҚМЖ көлемін (ақпарат объектіні жеке аралау кезінде PIM-ге енгізіледі) ТҚЖ бойынша арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуді (ИМ жоба болған жағдайда және қолданған жағдайда) пайдалана отырып, тұрақты бекітуді және енгізуді жүзеге асыру. 12. Белгіленген мерзімде ақауларды, ақауларды жою сапасын бақылау. 13. ҚОАМТ бойынша арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуді (ол жоба болған және қолданған жағдайда) пайдалана отырып, қабылдау бақылауы барысында алынған ақпаратты (жобадан анықталған барлық ауытқуларды қоса алғанда) жобаның (PIM) ақпараттық моделінде жаңартуды қамтамасыз ету. 14. Құрылыс-монтаж жұмыстарының орындалуын техникалық қадағалау, жұмыстар мен аяқталған нысандарды қабылдау. 15. Аяқталған құрылыс жұмыстарын есепке алу және құрылыс жоспарларының орындалуы туралы есептілікті жасау үшін қажетті деректерді, оның ішінде болған және қолданылған жағдайда ИМ жобасын дайындау.
		Білімдер: 1. Өндіріс жоспарының орындалуын бақылау әдістері. 2. Өндірісті жедел жоспарлау үшін нормативтер. 3. Экономика, еңбекті ұйымдастыру және басқару негіздері. 4. Еңбек заңнамасының негіздерін, еңбекті қорғау ережелері мен нормалары. 5. Кәсіпорын пішінін, мамандануын және құрылымының ерекшеліктері. 6. Кәсіпорынның техникалық және экономикалық даму перспективасын, кәсіпорынның өндірістік қуаты. 7. Жұмыстарды жүргізу технологиясының негіздерін, құрылыс жоспарларын әзірлеу және бекіту тәртібі. 8. Құрылыс жұмыстарын жүргізу технологиясы мен тәсілдері. 9. Құрылыс нысандарын тұрғызу кезінде еңбекті ұйымдастыру талаптары, құрылыс нормалары мен ережелері.

		10. Жобалау-сметалық және басқа да техникалық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу, құрылыс саласындағы кәсіпорынның қызметі туралы есеп жүргізу және есеп жасау тәртібі. 11. Шаруашылық және қаржылық шарттарды жасау және орындау тәртібі. 12. Құрылыс саласындағы озық кәсіпорындардың ғылыми-техникалық жетістіктері мен тәжірибесі. 13. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 14. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қорғау ережелері мен нормалары. 15. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 16. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 17. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 18. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (BIM) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстары мен нысандарды техникалық қабылдауды жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстарын есепке алу. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу сапасын бақылау: жобалық параметрлерден ауытқуларды анықтау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 2. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстары мен нысандарды техникалық қабылдауды жүзеге асыру. 3. Жалпы бақылау мен жоспарлауды жүзеге асыру үшін жоба басшысына және ӨТБ жұмыстардың орындалуы туралы есептерді ұсыну (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 4. Құрылыс жоспарларының орындалуы туралы есептілікті құрастыру үшін қажетті деректерді дайындау және оларды жалпы деректер ортасына беру (ұйымдағы ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. Қажетті техникалық құжаттаманы ресімдеу. 6. Құрылыс нысандарын қабылдау және оларды пайдалануға тапсыру жөніндегі комиссия жұмысына қатысу.
		Білімдер: 1. Жұмыстар жүргізудің техникалық және технологиялық регламенттері. 2. Құрылыс саласындағы стандарттарды, құрылыс нормалары мен ережелер жинағын, ГОСТ және басқа да нормативтік-техникалық құжаттар. 3. Жол-құрылыс машиналарының, механикаландырылған құралдардың, құрылғылардың техникалық сипаттамалары. 4. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ -

		ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
3-еңбек функциясы: Жер төсемесінің құрылысын бақылау	1-дағды: Жер төсемесінің құрылысы бойынша ұйымдастыру-техникалық жұмыстар.	Машықтар: 1. Дайындық жұмыстарын ұйымдастыру. 2. Жер жұмыстарын жүргізу үшін машиналарды таңдау. 3. Үйінділердің тұрғызылуын және шұңқырларды өңделуін, машиналар мен механизмдердің жұмысын, құрылыс өндірісін жүзеге асыру үшін талап етілетін үйінділердің тұрғызылуын, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (РІМ) және ҚОАМТ бойынша арнайы бағдарламалық жасақтаманы (қажет болған жағдайда) қолдана отырып, бақылау. 4. Жер төсемесін салу кезінде тығыздалуды бақылау. 5. Жер төсемесінде су бұрғыш арнайы қабаттарды жайғастыруды қамтамасыз ету. 6. Жоспарлау, өңдеу және бекіту жұмыстарының жүзеге асырылуын бақылау. 7. Батпақтарда және топырағы аса лғалданған аудандарда жер төсемінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 8. Ірісінықты және тасты топырақтан жасалған жер төсемесінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 9. Құмды шөл және шөлейт, жасанды суармалы аудандарда және тұздалған топырақтарда жер төсемесін салуды жүзеге асыруды бақылау. 10. Қысқы кезеңде және мәңгі тоң жағдайларда жер төсемесінің құрылысын жүзеге асыруды бақылау. 11. Шұңқырларды бөлу бойынша жұмыстарды бақылау. 12. Беткейлердегі топырақты бөлу жөніндегі жұмыстарды бақылау. 13. Жыра асты дренажын жайғастыруды қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Жер төсемесін салудың технологиялық сұлбасы; 2. Топырақты өңдеу кезіндегі машиналардың қозғалыс сұлбасы. 3. Шұңқырларды бөлу әдістерін білу. 4. Жыраасты дренажды орнату тәсілдері. 5. ҚОАМТ білуі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 6. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
4-еңбек функциясы:		Машықтар: 1. Жол жамылғысының кезеңді құрылысын қамтамасыз ету. 2. Көпірлік құрылғыларды қамтамасыз ету. 3. Нығайталған топырақтардан және тұтқырғышпен өңделген жергілікті беріктігі аз тас материалдардан жол төсемесін салуды қамтамасыз ету.

[illegible]

		2. Бетон және темірбетон су өткізгіш құбырлар мен көпірлердің технологиялық сызбаларын білу. 3. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (BIM) бағытталған жіктеуіш).
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, тәртіптілік. Ерекше күрделі өндірістік тапсырмаларды шешу қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Өндірісті дайындау жөніндегі инженер

ба сқ а ма ма нд ық та рм ен ба йл ан ыс ы:	6	Зертхана басшысы	
16. "Жол-құрылыс материалдары жөніндегі инженер (жол зертханасы)" кәсіп карточкасы			
Топ коды	2142-9		
Кәсіп атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Жол-құрылыс материалдары жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 5-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 6B073 Сәулет және құрылыс Білім беру бағдарламасы: 6B07309 Құрылыс материалдарын, бұйымдарын және құрылымдарын өндіру	Білім деңгейі: Академиялық дәрежесі: Техника және технология бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе I санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; II санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; I санатты инженер: II санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	2142-9 -010 Құрылыс зертханасының инженері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жол-құрылыс материалдарын зерттеу, сынау және автомобиль жолдарын салу және жөндеу жұмыстарының сапасын бақылау.		

Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жол-құрылыс материалдарын зертханалық талдау, сынақтар және басқа да зерттеу түрлерін жүргізу және жүргізуге басшылық ету. 2. Жол-құрылыс материалдарын зерттеудің прогрессивті технологиялық үдерістері мен әдістерін әзірлеу.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
1-еңбек функциясы : Жол-құрылыс материалдарын зертханалық талдау , сынақтар және басқа да зерттеу түрлерін жүргізу және жүргізуге басшылық ету.	1-дағды: Жол-құрылыс материалдарын зертханалық сынауды басқару жұмыстарын жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Қолданыстағы техникалық шарттар мен стандарттарға сәйкестігін анықтау үшін шикізатты, жартылай дайын өнімдерді, жол-құрылыс материалдарын, құрылымдар мен дайын өнімдерді зертханалық талдау, сынау және басқа да зерттеу түрлерін жүргізуге басшылық ету. 2. Өндірістің неғұрлым үнемді және тиімді әдістерін іздестіру, сондай-ақ өндірісті зертханалық бақылау бойынша тәжірибелік және зерттеу жұмыстарын орындау. 3. Материалдарды жүргізілген талдау, сынау және зерттеу бойынша қажетті есептерді жүзеге асыру. 4. Жол-құрылыс материалдарын сынау әдістерінің бірізділігін сақтауды қамтамасыз ету. 5. Алынған сынақ нәтижелерін талдау және оларды жүйелеу. 6. Жол-құрылыс материалдарына сынақ жүргізу кезінде қоршаған орта параметрлерінің сақталуын бақылауды қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Жол-құрылыс материалдары саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері мен нормативтік-техникалық құжаттарын білу. 2. Өндіріс технологиясын және материалдардың сипаттамасын білу. 3. Шикізатқа, жол-құрылыс материалдарына және дайын өнімге қойылатын техникалық талаптарды білу. 4. Өндірісті технологиялық дайындау, зертханалық бақылау және техникалық құжаттаманы ресімдеу бойынша стандарттарды, ережелерді, нұсқаулықтарды және басқа да басшылық материалдарды білу. 5. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу және өндірісті зертханалық бақылауды ұйымдастыру әдістерін білу.

		6. Материалдарды талдау, сынау және зерттеу жүргізуді есептеу әдістерін білу. 7. BIM (BuildingInformationModeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 8. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 9. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 10. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (BIM) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Жол-құрылыс материалдарын зертханалық талдау, сынау және зерттеудің басқа түрлерін жүргізу.	Машықтар: 1. Жол-құрылыс материалдарының сынақтарын жүргізу және тиісті стандарттардың талаптары мен әдістемелеріне сәйкес есептер. 2. Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, автомобиль жолдарын салу және жөндеу кезінде жұмыстардың сапасына бақылау жүргізу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 3. Ғылыми-техникалық ақпаратты жинауға, өңдеуге және жүйелеуге қатысу. 4. Жұмыс журналдарын жүргізу және жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, жүргізілген сынақтарды статистикалық талдау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. Жол-құрылыс материалдарын сынаудың заманауи әдістерінің стандарттарын, нормативтік-техникалық құжаттарын талдау бойынша жол зертханалары қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бойынша сабақтар өткізу.
		Білімдер:
		1. Материалдарды сынауды жүргізудің дәйектілігін сақтау әдістерін білу. 2. Жол-құрылыс материалдарын сынау кезінде қоршаған ортаны бақылау әдістерін білу; 3. Автомобиль жолдарын салу және жөндеу кезінде жұмыс сапасын бақылау әдістері мен құралдарын білу.

		4. Жол зертханалары қызметкерлерінің біліктілігін арттыру бойынша сабақтар бағдарламасын құру. 5. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 6. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
2-еңбек функциясы : Жол-құрылыс материалдарын зерттеудің прогрессивті технологиялық үдерістері мен әдістерін әзірлеу.	1-дағды: Жол-құрылыс материалдарын зерттеудің прогрессивті технологиялық үдерістері мен әдістерін әзірлеу бойынша жұмыстар атқару ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Жол-құрылыс материалдарын зерттеу әдістері мен прогрессивті технологиялық үдерістерді әзірлеу. 2. Өндірісте пайдаланылатын шикізаттарға, жартылай дайын өнімдерге, жол-құрылыс материалдарына стандарттар мен техникалық шарттарды әзірлеуге және енгізуге қатысу. 3. Материалдар шығынының прогрессивті нормаларын белгілеуге қатысу. 4. Озық отандық және шетелдік тәжірибені талдау негізінде зертханалық талдаулар, сынақтар мен зерттеулер жүргізудің жаңа әдістерін әзірлеу және қолданыстағы әдістерін жетілдіру. 5. Өндірістегі ақаудың себептерін зерттеу, оның алдын алу және жою бойынша ұсыныстарды әзірлеуге қатысу. 6. Шикізатты кешенді пайдалану, тапшы материалдарды ауыстыру бойынша іс-шараларды әзірлеу және өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату тәсілдерін іздестіреді.
		Білімдер:
		1. Жол-құрылыс материалдарын зерттеу әдістерін білу. 2. Жол-құрылыс материалдарын өндіру технологиясы саласындағы озық отандық және шетелдік кәсіпорындардың тәжірибесін білу. 3. Есептеу техникасының, коммуникациялардың және байланыстың қазіргі заманғы құралдарын білу. 4. Өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату тәсілдерін білу.
		Машықтар:

	2-дағды: Зертхана жабдығын күтіп ұстау және пайдалану жұмыстарын жүргізу.	1. Зертхана жабдығының дұрыс пайдаланылуын және оны мерзімді мемлекеттік тексеруге уақтылы ұсынуды бақылау. 2. Сынау кезінде өлшеу құралдарының артық жүктелуі немесе сынуы туралы уақтылы хабардар ету. 3. Жалпы мәліметтер ортасын қолдана отырып, зертханалық сынақтар құжаттарының сақталуын қамтамасыз ету және ретте ұстау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 4. Зертхана аспаптары мен жабдықтарын тексеру.
		Білімдер:
		1 Зертхана жабдығын және оны пайдалану ережесін білу. 2. Метрология, өнімді сертификаттау, сынақ зертханасының сәйкестігін растау және аккредиттеу талаптары мен негізгі ережелерін білу. 3. Сынақ зертханасының техникалық құжаттамасын ресімдеу бойынша басшылық материалдарды, стандарттарды және басқа да нормативтік-техникалық құжаттарды білу. 4. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, тәртіптілік. Басқару қызметіне қабілеттілік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Жол құрылысы жөніндегі инженер
20. "Құрылысты қадағалау жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы		
Топ коды	2142-4	
К ә с і п атауының коды :	2142-4 -004	

Кәсіптің атауы:	Құрылысты қадағалау жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Құрылысты қадағалау жөніндегі инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 5-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 6B073 Сәулет және құрылыс Білім беру бағдарламасы: 6B07310 Көлік құрылысы ББ траекториясының коды: 6B073102 Автомобиль жолдары мен аэродромдар құрылысы	Білім деңгейі: Академиялық дәрежесі: Техника және технология бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: Санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе І санатты техник лауазымындағы жұмыс өтіліне талаптар қойылмай кемінде 3 жыл; ІІ санатты инженер: санатсыз инженер лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 3 жыл; І санатты инженер: ІІ санатты инженер-технолог лауазымындағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл.		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	2141-4-004 Құрылысты қадағалау жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты :	Құрылыс теліміндегі құрылысты қадағалау бойынша тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Құрылыс теліміндені құрылыс-монтаждау жұмыстарының орындалуын техникалық қадағалау. 2. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстары мен құрылыс нысандарын техникалық қабылдау .	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар:	

1-еңбек функциясы: Құрылыс теліміндені құрылыс-монта ж д а у жұмыстарының орындалуын техникалық қадағалау.	1-дағды: Күрделі құрылыс жоспарларының орындалу барысын бақылау.	1. Құрылыс-монтаждау жұмыстары көлемінің, мерзімдерінің және сапасының сәйкестігін бақылау. 2. Жобаның ақпараттық моделін (PIM) қолдана отырып, жұмыстарды жүргізу сапасын бақылау: жобалық параметрлерден ауытқуларды анықтау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 3. Қолданылатын материалдардың, бұйымдардың, құрылымдардың бекітілген жобалау-сметалық құжаттамасының, жұмыс сызбаларының немесе жобаның ақпараттық моделінің (PIM) (қажет болған жағдайда) сапасын, сондай-ақ құрылыс нормалары мен ережелерін, стандарттарды, техникалық шарттарды, еңбекті қорғау нормаларын бақылау. 4. Өнімнің, жұмыстардың (қызметтердің) ғылым мен техниканың заманауи даму деңгейіне сәйкестігін қамтамасыз ету бойынша кәсіпорын бөлімшелерінің қызметін бақылау.
		Білімдер: 1. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындау бойынша қаулыларды, өкімдерді, бұйрықтарды, әдістемелік және нормативтік материалдарды білу. 2. Кәсіпорынның техникалық даму перспективасын білу. 3. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындаудың техникалық шарттары мен кестелерін білу. 4. Құрылыс материалдарына, бөлшектерге, құрылымдарға арналған стандарттарды, техникалық шарттарды білу. 5. Құрылыс нормалары мен ережелерін, құрылыс нормаларын, құрылыс саласындағы ережелер жинағын білу. 6. Өндіріс технологиясының негіздерін және құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу тәсілдерін білу. 7. Техникалық құжаттамаға, шикізатқа, материалдарға, жинақтаушы бұйымдарға және дайын өнімге, жүйеге қойылатын талаптарды білу. 8. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).. 9. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).

		10. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 11. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Жобалық шешімдердің құрылыс барысында туындайтын өзгерістерін енгізу және келісу туралы мәселелерді шешуге қатысу.	Машықтар: 1. Құрылысқа неғұрлым прогрессивті технологиялық үдерістерді енгізуге байланысты жобаларға өзгерістер енгізу туралы мәселелерді шешуге қатысу. 2. Жобаларға көлемдік-жоспарлау және құрылымдық шешімдер енгізу туралы мәселелерді шешуге қатысу, сондай-ақ құрылыс және қайта салу нысандарының құнын төмендетуді және техникалық-экономикалық көрсеткіштерін жақсартуды қамтамасыз ететін мәселелерді жедел шешу. 3. Құрылыс барысында туындайтын жобалық шешімдердің өзгерістерін қарауға және келісуге қатысу, қажет болған жағдайда материалдарды, бұйымдарды, құрылымдарды (құрылыс нысандарының сапасын төмендетпей) ауыстыру жөніндегі мәселелерді жедел шешу, жалпы мәліметтер ортасына тиісті ақпаратты (ұйымдағы ҚОАМТ пайдаланған кезде) енгізу. 4. Әзірленетін жобаның техникалық тапсырмаға және қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкестігін қамтамасыз ету. 5. Құрылыс-монтаждау жұмыстарының мерзімдерінің бұзылуы мен сапасының нашарлауын туындататын себептерді талдау, олардың алдын алу және жою шараларын қабылдау, жалпы мәліметтер ортасына тиісті ақпаратты енгізу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Білімдер:
		1. Құрылыстағы прогрессивті технологиялық үдерістерді білу. 2. Нысандарды салу бойынша жоспарлау және құрылымдық шешімдерді білу. 3. Құрылыс сапасын бақылау әдістері мен құралдарын білу. 4. Материалдарға, бұйымдарға және құрылымдарға қойылатын техникалық талаптарды білу. 5. Бөгде және мердігерлік ұйымдардың өкілдерімен ынтымақтасу әдістерін білу. 6. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА -

		нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
2-еңбек функциясы: Аяқталған құрылыс-монтаж жұмыстары мен құрылыс нысандарын техникалық қабылдау.	1-дағды: Аяқталған құрылыс-монтаж жұмыстары мен құрылыс нысандарын қабылдау жұмыстарын орындау.	Машықтар: 1. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстары мен құрылыс нысандарын техникалық қабылдауды жүзеге асыру. 2. Технологиядағы ақауларды анықтау және ақаулар тізімдемесін автоматты түрде қалыптастыру үшін ол туралы Жалпы мәліметтер ортасына ақпарат енгізу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 3. Жобаның ақпараттық моделін (РІМ) және Жалпы мәліметтер ортасын қолдана отырып, (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде) ақаулардың жойылуын қадағалау және жұмыс өндірушілердің кепілдік міндеттемелерін ескере отырып, кейінгі пайдалану бақылау жоспарларын қалыптастыру. 4. Жобаның ақпараттық моделіне (РІМ) нақты кезеңде орындалған ҚМЖ көлемін (ақпарат нысанды жеке аралап шығу кезінде РІМ-ге енгізіледі) ҚОАМТ бойынша арнайы бағдарламалық жасақтаманы (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде) пайдалану арқылы, тұрақты бекітуді жүзеге асыру және енгізу. 5. Жалпы мәліметтер ортасына нәтижелерді енгізе отырып, жасырын жұмыстарды бейне - және фототіркеуді жүзеге асыру (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 6. Жұмыс жүргізудің күнтізбелік жоспарында әзірленген кесте бойынша жобаның ақпараттық моделінде (РІМ) қабылдау бақылауы барысында алынған ақпаратты (жобадан анықталған барлық ауытқуларды қоса алғанда) ҚОАМТ бойынша мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы пайдалана отырып, жаңартуды жүзеге асыру (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. Қажетті техникалық құжаттаманы ресімдеу. 8. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын және құрылыс нысандарын қабылдау жөніндегі комиссиялардың жұмысына қатысу.
		Білімдер:
		1. Техникалық құжаттаманы ресімдеу жөніндегі басшылыққа алынатын материалдарды білу. 2. Сынақ жүргізу және жұмыстарды қабылдау ережелерін білу.

		3. Құрылысы аяқталған нысандарды қабылдау тәртібін және олардың сапасын бақылау әдістерін білу. 4. Жобалау-сметалық және басқа да техникалық құжаттаманы ресімдеу тәртібін білу. 5. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындаудың отандық және шетелдік озық тәжірибесін білу. 6. Жаңа құрылыс материалдарын, бұйымдарын, құрылымдарын білу. 7. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 8. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Құрылыс нысандарын қабылдау және оларды пайдалануға тапсыру жөніндегі комиссия жұмысына қатысу.	Машықтар: 1. Құрылыс нысандарын қабылдау және оларды пайдалануға тапсыру жөніндегі комиссия жұмысына қатысу. 2. Жобаның ақпараттық моделін (РІМ) және Жалпы деректер ортасын (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде) қолдана отырып, Комиссия белгілеген мерзімде құрылыс ұйымдарының кемшіліктерді, ақауларды жою сапасын бақылау . 3. Аяқталған құрылыс-монтаждау жұмыстарын есепке алу және Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, күрделі құрылыс жоспарларын орындау туралы есептілікті жасау үшін қажетті деректерді дайындау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Білімдер:
		1. Техникалық құжаттаманы ресімдеу жөніндегі басшылыққа алынатын материалдарды білу. 2. Күрделі құрылыс жоспарларын орындау туралы есептілікті құрастыру. 3. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздерін білу. 4. Қоршаған ортаны қорғау туралы заңнама негіздерін білу. 5. Еңбек заңнамасының негіздерін, еңбекті қорғау ережелері мен нормаларын білу. 6. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).

Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, үйренушілік, жауапкершілік, тәртіптілік Күрделі тапсырмаларды шешу қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
С Б Ш шеңберінде б а с қ а мамандықтарм ен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Жол құрылысы жөніндегі инженер.
	6	Зертхана бастығы (құрылыстағы).
21. "Зертхана бастығы (құрылыстағы)" кәсіп карточкасы		
Т о п коды	1323-0	
Кәсіп атауын ы ң коды:	1323-0-021	
Кәсіпті ң атауы:	Зертхана бастығы (құрылыстағы)	
СБШ бойын ш а білікті л і к деңгей і:	6	
СБШ бойын ш а білікті ліктің ішкі деңгей і:	-	
БТБА, Б А және баска станда ртты білікті л і к сипатт амалар ы	-	

бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 5-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 6B073 Сәулет және құрылыс Білім беру бағдарламасы: 6B07309 Құрылыс материалдарын, бұйымдарын және құрылымдарын өндіру	Академиялық дәрежесі: Техника және технология бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойыл атын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Бейресми және информалды білімі беруден байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқарық тима лауазым атаулары:	1323-0-021 Ауысым бастығы (құрылыстағы)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жол-құрылыс материалдарын зертханалық сынауды ұйымдастыру және жүргізу, сынақ нәтижелерін ресімдеу		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Зертханаға жалпы басшылық ету. 2. Зертхана жұмысын бақылау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
1 - еңбек функц			Машықтар:
			1. Сынақ зертханасына жалпы басшылық ету. 2. Шикізаттардың, материалдардың, жартылай дайын өнімдердің және дайын өнімдердің

иясы: Зертханаға жалпы басшылық ету.	1-дағды: Сынақ зертханасына жалпы басшылық етуді қамтамасыз ету.	колданыстағы стандарттарға, техникалық шарттарға және экологиялық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін зертханалық бақылауды қамтамасыз ету мақсатында химиялық талдаулар, физикалық-химиялық, механикалық сынақтар және басқа да зерттеулер жүргізуді ұйымдастыру. 3. Зертхана қызметкерлеріне басшылық ету. 4. Жалпы мәліметтер ортасын қолдану (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Білімдер: 1. Өндірісті техникалық дайындау бойынша нормативтік және әдістемелік материалдарды білу. 2. Технологиялық үдерістерді және өндіріс режимдерін білу. 3. Зертхана жабдықтарын білу, оның жұмыс қағидаттары және пайдалану ережелері. 4. Кәсіпорынның техникалық даму перспективасын білу. 5. Зерттеу жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыру және әдістерін білу. 6. Еңбек заңнамасының негіздерін білу. 7. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 8. ҚОАМТ білуі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 9. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 10. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (BIM) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-дағды: Материалдар мен өнімдерді зертханалық бақылаудың жаңа әдістерін әзірлеу және өндіріске енгізу жұмыстарын басқару.	Машықтар: 1. Материалдар мен өнімдерді зертханалық бақылаудың жаңа әдістерін әзірлеу және өндіріске енгізу бойынша жұмысты жүзеге асыру. 2. Өнімнің жаңа және модификацияланған үлгілерін сынауға, сондай-ақ оның сапасын тиімді бақылау жағдайларын қамтамасыз ету мақсатында осы өнімге арналған техникалық құжаттаманы келісуге қатысу. 3. Өнімді мемлекеттік аттестациялауға және сертификаттауға дайындау жұмыстарына қатысу. 4. Материалдар мен өнімнің сапасына қойылатын талаптарды белгілейтін нормативтік-техникалық құжаттаманы жетілдіру бойынша ұсыныстар дайындау.

		Білімдер:
		1. Құрылысты зертханалық бақылау бойынша стандарттарды, техникалық шарттарды, әдістемелерді және нұсқаулықтарды білу. 2. Материалдар мен өнімдерді мемлекеттік аттестаттау және сертификаттаудың қолданыстағы жүйесін білу. 3. Ұқсас материалдар мен өнімдерді өндіру технологиясы саласындағы отандық және шетелдік озық тәжірибені білу.
2 - еңбек функциясы: Зертхана жұмысын бақылау.	1-дағды: Зертхана жұмысын бақылауды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Зертхана қызметкерлерінің зертханалық сынақтарды дұрыс және дәл өткізуін бақылау. 2. Бақылау-өлшеу аппаратура-сының жай-күйі мен жұмысын бақылауды ұйымдастыру, оны мерзімді мемлекеттік тексеруге уақтылы ұсынуды қамтамасыз ету. 3. Жоспарда көзделген тапсырмалардың, шарттық міндеттемелердің орындалуын, сондай-ақ сынақ зертханасының мамандары орындаған жұмыстардың сапасын жалпы мәліметтер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып бақылау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Білімдер:
		1. Зертханалық сынақтардың жүргізілуін бақылау әдістерін білу. 2. Бақылау-өлшеу аппаратура-сының, сынау аспаптарының жұмысын бақылау әдістерін білу. 3. Есептеу техникасы, коммуникация және байланыс құралдарын білу. 4. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
	2-міндет: Зертхана жабдығының күйін бақылау.	Машықтар: 1. Зертхана жабдығының күйін бақылау. 2. Зертхана қызметкерлерінің жұмыс орындарын, олардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін бақылау. 3. Зертхана жұмысында орын алған кемшіліктерді жою бойынша шаралар қабылдау. 4. Зертханалық журналдарды жүргізу және талдаулар мен сынаулардың нәтижелерін уақтылы рәсімдеу, жалпы мәліметтер ортасына тиісті ақпаратты енгізу (ұйымдағы ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Білімдер:

		1. Зертхана жабдығының техникалық сипаттамаларын білу. 2. Материалдар мен өнімдерді сынау нәтижелерін ресімдеу әдістерін білу. 3. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу. 4. ҚОАМТ білуі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 5. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Жеке құзыреттілік ең қойыл атын талаптар:	Дербестік, үйренушілік, жауапкершілік, тәртіптілік, стреске төзімділік. Күрделі ерекше тапсырмаларды шешу қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде басқарма мамандықтары мен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Жол құрылысы жөніндегі инженер

22. "Бас геодезист (құрылыста)" кәсіп карточкасы: кәсіби карточканың сипаттамасы "Құрылыстағы геодезиялық жұмыстар" кәсіби стандартында орналасқан.

20. "Басшы (басқарушы) (құрылыстағы)" кәсіп карточкасы	
Топ коды	1323-0
Кәсіп атауының коды:	1323-0 -027
Кәсіптің атауы:	Басшы (басқарушы) (құрылыстағы)
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8

СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА және басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (БХСЖ 6-деңгейі)	Кәсіптік білім деңгейі: 8D073 Сәулет және құрылыс Білім беру бағдарламасы: 8D07301 Көлік құрылысы (НП)	Академиялық дәрежесі: PhD докторы / кандидат, ғылым докторы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар :	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі, оның ішінде басшы лауазымдарда кемінде 5 жыл		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы :	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	-		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Құрылыстағы ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметіне басшылық ету		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның өндірістік, шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметіне басшылық ету. 2. Құрылыс бойынша ұйым жұмысының тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету. 3. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
1-еңбек функциясы: Ұйымның өндірістік , шаруашылық және	1-дағды: Ұйымның шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметін	Машықтар:	
		1. Ұйымның өндірістік қызметін басқаруды жүзеге асыру. 2. Ұйымның шаруашылық қызметін басқару. 3. Ұйымның қаржылық-экономикалық қызметін бақылау. 4. ҚОАМТ енгізуді қамтамасыз ету (ұйымда ҚОАМТ қолданған кезде). 5. Ұйымның мүлкін сақтау және тиімді пайдалану, сондай-ақ оның қызметінің қаржылық-шаруашылық нәтижелері үшін жауапкершілікті жүзеге асыру.	

қаржы-экономикалық қызметіне басшылық ету.	ұйымдастырушылық-техникалық қамтамасыз ету.	6. Ұйым қызметінің саясаты мен стратегиясын және оларды іске асыру тетігін айқындау. 7. Үшінші тарап ұйымдарымен немесе басқа заңды тұлғалармен шарттар, мәмілелер жасау, операциялар жасау. 8. Аппарат алмасуға қойылатын талаптарды әзірлеуге қатысу (exchange Information Requirements; EIR) (ұйымда ҚОАМТ пайдаланған кезде). 9. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын әзірлеуді және қолдануды қамтамасыз ету (ұйымда ҚОАМТ пайдаланған кезде).
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметін реттейтін мемлекеттік органдардың актілерін білу. 2. Ұйымның техникалық, экономикалық және әлеуметтік даму перспективаларын, стратегиясын, басымдықтарын білу. 3. Ұйымның қызметіне қатысты басқа органдардың әдістемелік және басқа да материалдарын білу. 4. Ұйымның бейнесін, мамандандырылуын және құрылымының ерекшеліктерін білу. 5. Кәсіпорынның даму перспективасын білу. 6. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚОАМТ білу (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА нормативтік -құқықтық актісі; ҚР ЕЖ – ережелер жинағы; ҚР СТ – стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 8. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 9. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (BIM) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 10. Тапсырыс берушілермен және мердігер ұйымдармен шаруашылық және

		каржылық өзара қарым-қатынасты жүзеге асыру тәртібін білу.
		Машықтар:
		1. Құрылыс жұмыстарын жүргізуге дайындықты қамтамасыз ету.
		2. Құрылыс жұмыстары өндірісін материалдық-техникалық қамтамасыз етуді бақылау.
		3. Құрылыс жұмыстары мен өндірістік тапсырмалардың орындалуын жедел жоспарлау және бақылау.
		4. Өндірісті техникалық құжаттамамен немесе жобаның ақпараттық моделіне (PIM) қол жеткізумен (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде), құралдармен, материалдармен, жиынтықтаушы бұйымдармен, көлікпен, көтергіш-көлік машиналарымен, тиеу-түсіру құралдарымен қамтамасыз ету.
		5. Құрылыс барысына жедел бақылау жүргізу.
		6. Өндірісті техникалық құжаттамамен, жабдықтармен, құрал-саймандармен, материалдармен, жиынтықтаушы бұйымдармен, көлікпен, көтергіш-көлік машиналарымен, тиеу-түсіру құралдарымен қамтамасыз ету.
		7. Бұйымдардың жаңа түрлерін өндіруді дайындауды жүзеге асыру.
		8. Өндіріс барысын жедел есепке алуды жүргізу, ҚОАМТ бойынша арнайы бағдарламалық жасақтаманы қолдану арқылы тәуліктік тапсырмаларды орындау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		9. Аяқталмаған өндірістің жай-күйі мен жинақтылығын, қоймаларда және жұмыс орындарында белгіленген босалқы нормаларының сақталуын, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) (қажет болған жағдайда) (ұйымда ТТҚЖБ пайдалану кезінде) қолдана отырып бақылау.
		10. Көлік құралдарын, көтергіш-көлік машиналарын пайдаланудың ұтымдылығын және тиеу-түсіру жұмыстарының уақтылы орындалуын жалпы мәліметтер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып бақылау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		11. Ағымдағы және атқару құжаттамасын жүргізу немесе құрылыс жұмыстарының түрлеріне сәйкес жобаның ақпараттық
	2-міндет: Құрылыс барысын жедел бақылауды ұйымдастыру.	

		моделін (РІМ) өзектендіру (ұйымда ТТҚЖБ пайдалану кезінде). 12. ҚОАМТ қолданумен құрылыс жұмыстарын жүргізудің күнтізбелік жоспары мен кестелерін әзірлеу және орындалуын бақылау (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 13. Қолда бар материалдық-техникалық ресурстарға, мердігерлік ұйымдардың мамандандырылуына, бригадалардың, буындардың және жекелеген қызметкерлердің мамандандырылуына және біліктілігіне сәйкес құрылыс жұмыстарының және өндірістік тапсырмалардың түрлері мен күрделілігін анықтау, көлемін есептеу. 14. Құрылыс жұмыстарының жүзеге асырылатын түрлерінің технологиясы мен нәтижелерінің жобалық құжаттамаға немесе жобаның ақпараттық моделіне (РІМ) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде), сондай-ақ нормативтік техникалық құжаттарға, техникалық шарттарға, технологиялық карталарға, еңбек үдерістерінің карталарына сәйкестігін анықтау. 15. Құрылыс жұмыстары өндірісін Құжаттамалық сүйемелдеуді жүзеге асыру (жұмыс өндірісінің журналдары, жұмыс уақытын есепке алу табельдері, орындалған жұмыс актілері).
		Білімдер:
		1. Құрылыс жұмыстарын жүргізуді ұйымдастыруға қойылатын техникалық құжаттардың талаптарын білу. 2. Құрылыс жұмыстарын жүргізуді орта мерзімді және жедел жоспарлау әдістерін білу. 3. Құрылыс жұмыстарын жүргізу тәртібі мен технологиясы бойынша техникалық құжаттар мен жобалау құжаттамасының талаптарын білу. 4. Құрылыс жұмыстары мен өндірістік тапсырмалардың түрлерін, күрделілігін және көлемін анықтау әдістерін білу. 5. Құрылыс жұмыстарын жүргізудің негізгі технологиясын білу. 6. Құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде атқарушылық және есептік құжаттаманы жүргізу ережелерін білу. 7. Шығарылатын өнімнің номенклатурасын, Орындалатын

		жұмыстардың (қызметтердің) түрлерін білу. 8. Машиналарды, механизмдер мен жабдықтарды техникалық пайдалану ережелерін білу. 9. Көтергіш-көлік машиналары мен механизмдерін пайдалану кезіндегі қауіпсіздік қағидаларын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын білу. 10. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА – нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ – ережелер жинағы; ҚР СТ – стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 11. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 12. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ҚОАМТ (ВІМ) бағытталған жіктеуіш) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
2-еңбек функциясы: Құрылыстағы ұйым жұмысының тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету.	1-дағды: Құрылыстағы ұйым жұмысының тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету функцияларын атқару.	Машықтар: 1. Жалпы мәліметтер ортасын қолдана отырып, барлық құрылымдық бөлімшелердің жұмысын ұйымдастыру және тиімді өзара әрекеттесу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 2. Жаңа технологиялар мен материалдарды қолдануды есепке ала отырып, икемді және ұтқыр өндірісті дамыту және жетілдіру қызметін ұйымдастыру (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 3. Ұйым жұмысының тиімділігін арттыруды, өнімдер мен қызметтерді сатудың өсуін және пайданың өсуін қамтамасыз ету. 4. Өндірілетін өнімнің (қызметтердің) сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін, олардың отандық және шетелдік нарықтарды жаулап алу мақсатында жоғары дамыған елдер мен үздік компаниялардың мемлекеттік стандарттары мен стандарттарына сәйкестігін арттыру. 5. Ұйымның мемлекеттік бюджет, жинақтаушы зейнетақы және сақтандыру қорлары, жеткізушілер, тапсырыс берушілер мен кредиторлар алдындағы міндеттемелерді, банктерді қоса алғанда, орындауын, сондай-ақ шаруашылық және еңбек шарттарын (келісім-шарттарды),

		индикативтік жоспарлар мен бизнес-жоспарлар көрсеткіштерін орындауды қамтамасыз ету. 6. Жаңа техника мен технологияны (оның ішінде ҚОАМТ), еңбекті басқару мен ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын, материалдық, қаржылық және еңбек шығындарының ғылыми негізделген нормативтерін пайдалану негізінде өндірістік-шаруашылық қызметті ұйымдастыру. 7. Өнімнің (қызметтердің) техникалық деңгейі мен сапасын арттыру, өндірістің қарқындылығын, еңбек өнімділігін, экономикалық тиімділігін арттыру, өндірістік резервтерді ұтымды пайдалану және ресурстардың барлық түрлерін үнемді жұмсау мақсатында нарық жағдаятын және озық тәжірибені (отандық және шетелдік) талдау.
		Білімдер:
		1. Есеп және қаржылық талдау негіздерін білу. 2. Ұйымның несие беру сұлбаларын, өндіріс қуатын және кадрлық ресурстарын білу. 3. Ұйым өнімдерін өндіру технологиясын білу. 4. Салық заңнамасын білу. 5. Ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметінің бизнес-жоспарларын жасау және келісу тәртібін, экономикалық қызметтің тиісті түрін айқындайтын нормативтік құқықтық актілерін білу. 6. ҚОАМТ білу (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА – нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ – ережелер жинағы; ҚР СТ – стандарттар) (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде). 7. ҚОАМТ бойынша ұйымның стандартын білу (ұйымда ҚОАМТ пайдалану кезінде).
		Машықтар:
		1. Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету жөніндегі шараларды қолдану. 2. Кадрлардың кәсіби білімі мен тәжірибесін ұтымды пайдалану және дамыту жөніндегі шараларды қолдану.

3-еңбек функциясы: Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету.	1-дағды: Ұйымды білікті кадрлармен қамтамасыз ету.	3. Өмір мен денсаулық үшін қауіпсіз және қолайлы еңбек жағдайларын жасау. 4. Қоршаған ортаны қорғау туралы заңнама талаптарын сақтау. 5. Ұжымда қолайлы психологиялық атмосфераны қалыптастыру. 6. Басшылықтың экономикалық және әкімшілік әдістерін қамтамасыз ету. 7. Өндірістің тиімділігін арттырудың өндірістік және өзге де мәселелерін, материалдық және моральдық ынталандыруларын шешу. 8. Әлеуметтік әріптестік қағидаттары негізінде ұжымдық шартты әзірлеуді, жасауды және орындауды, еңбек және өндірістік тәртіпті сақтауды қамтамасыз ету. 9. Қызметкерлердің еңбек уәждемесін, бастамалары мен белсенділігін дамытуды ұйымдастыру. 11. Қызметкерлердің біліктілігін арттыруды ұйымдастыру. 12. Ұжымда тәрбие жұмысын жүргізу.
		Білімдер:
		1. Шаруашылық, еңбек және қаржы шарттарын жасау және орындау тәртібін білу. 2. Ұйымның экономикасы мен қаржысын басқару жолдарын білу. 3. Өндірісті және еңбекті ұйымдастыру негіздерін білу. 4. Салалық келісімдерді, ұжымдық шарттарды әзірлеу және жасау және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу тәртібін білу. 5. Қазақстан Республикасының Еңбек туралы заңнамасын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар :	Дербестік, үйренушілік, жауапкершілік, тәртіптілік. Басқарушылық қызметке қабілеттілік. Ерекше өндірістік міндеттерді шешу қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ шеңберінде б а с қ а	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	7	Бас инженер

мамандықтармен байланысы:	7	Бас геодезияшы
------------------------------	---	----------------

4-бөлім. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

21. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (717) 275 46 33, kadnauka@gmail.com

22. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Орындаушылар:

"ҚазЖолҒЗИ" АҚ

Айдарбеков Есенбек Кыдиралиевич, +77471113129, esenbek54@mail.ru

23. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

24. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган:

25. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:

26. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 2-нұсқа, 2024 ж.

27. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
2024 жылғы 20 желтоқсандағы
№ 421 бұйрығына
8-қосымша

"Көпірлер мен туннельдер құрылысы" кәсіби стандарты

1-бөлім. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану саласы: "Көпірлер мен туннельдер құрылысы" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына және Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 7 қыркүйектегі № 377 бұйрығымен бекітілген "Кәсіптік стандарттарды әзірлеу және (немесе) өзектендіру қағидаларына" сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға қойылатын талаптарды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуді белгілейді.

Кәсіби стандарт пайдаланушылар үшін қолданылады:

1) қызметкерлер – автомобиль жолдарын жобалау, салу, жөндеу және пайдалану, өзінің кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруды жоспарлау, сондай-ақ бейінді бағыт бойынша мансаптық ілгерілеуді болжау саласындағы кәсіби қызметке қойылатын талаптарды түсіну үшін;

2) жұмыс берушілер – автомобиль жолдарын жобалау, салу, жөндеу және пайдалану саласындағы кәсіби қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін қызметкерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды жаңарту, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ауыстыру бағдарламаларын жасау үшін;

3) білім беру және оқу орындары – автомобиль жолдарын салу саласындағы мамандарды даярлаудың, бейінді бағыттардың басшылары мен мамандарын қайта даярлау мен олардың біліктілігін арттырудың, автомобиль жолдарын салу саласындағы оқытушылар мен сарапшыларды кәсіптік қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесін дамытудың білім беру бағдарламаларының мақсаттары мен мазмұнын айқындау үшін;

4) сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) – қызметкерлерді сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік өлшемшарттарын әзірлеу үшін;

5) мемлекеттік органдар – кәсіптік стандартты еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде пайдалану үшін.

Осы кәсіби стандарттың негізінде ұйымдар өндірісті, еңбек пен басқаруды ұйымдастыру ерекшеліктерін, олардың жауапкершілігін ескере отырып, еңбек функцияларының, білімдерінің, дағдыларының тізбесін нақтылай отырып, қызметкерлерге арналған корпоративтік кәсіби стандарттарды ішкі қолдану үшін әзірлей алады.

2. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптар жиынтығы;

3) біліктілік – қызметкердің кәсіби даярлық дәрежесі, жұмыстың белгілі бір күрделілік дәрежесін орындау үшін қажетті білімнің, іскерліктің және дағдылардың болуы;

4) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

5) машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

6) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі;

- 7) құзыреттілік – еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті;
- 8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;
- 9) салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптауышын, экономикалық қызмет түрлерінің сыныптауышын ескере отырып, ұлттық біліктілік шеңбері негізінде әзірленетін және орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және салада пайдаланылатын білімдердің, іскерліктер мен құзыреттердің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайтын құжат;
- 10) информалды білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;
- 11) бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі;
- 12) кәсіптік топ (кәсіптік қызмет саласы) – жалпы интеграциялық негізі (мақсаты, нысандары, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;
- 13) кәсіптік кіші топ (еңбек қызметінің түрі) – кәсіптік топтың бөлігі, еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы;
- 14) құрылыс – табиғи немесе жасанды кеңістікті шектері бар, өндіріс үдерістерін орындауға және материалдық құндылықтарды сақтауға немесе адамдардың, жүктердің уақытша болуына (жылжуына), сондай-ақ жабдықтарды немесе коммуникацияларды орналастыруға (төсемдер, сымдар жүйесі) арналған көлемді, жазық немесе сызықтық нысан (жер үсті, су үсті және (немесе) жер асты, су асты). Құрылыс, сондай-ақ көркемдік-эстетикалық, сәндік-қолданбалы немесе мемориалдық мақсаттарға арналған болуы мүмкін.
- 15) көпір құрылысы – көлік жолын кедергілер арқылы жылжытуға арналған бір немесе бірнеше аралық құрылымдар мен тіректерден тұратын жол инженерлік құрылыс. Бұл топқа көпірлер, өтпезолдар, виадуктар, эстакадалар, көпір-арналар жатады.
- 16) туннель – жердің қалың қабаты, тау алабы немесе суасты кедергілері арқылы өтетін көлік құралдарын, су таратқыштарды және т.б. өтуіне арналған жерасты инженерлік құрылысы.

17) құрылыс жобасы (құрылыстық жоба) – көлемдік-жоспарлау, құрылымдық, технологиялық, инженерлік, табиғатты қорғау, экономикалық және басқа да шешімдерден, сондай-ақ құрылысты ұйымдастыру және жүргізуге, ауданды инженерлік дайындауға және жайластыруға арналған сметалық есептерден тұратын жобалық (жобалық-сметалық) құжаттама. Құрылыс жобасына, сондай-ақ аяқталмаған нысандар құрылысын консервациялау және өз ресурсын игерген нысандарды кейіннен кәдеге жарату жобалары да жатады.

18) инженер-техникалық қызметкер – сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласында өндіріс үлерісін ұйымдастыру және басшылық етуді жүзеге асыратын орташа кәсіби немесе жоғары білімі бар жеке тұлға.

19) ғимараттардың (құрылыстардың) инженерлік жабдықтары –материалдық құндылықтардың сақталуын, сондай-ақ технологиялық жабдықтар мен өндірістік үдерістерді инженерлік қамтамасыз ететін адамдардың тұруына (тұрмысына), еңбек қызметіне (тұрмысына) нормативтік немесе жайлы жағдай жасайтын инженерлік жүйелер мен техникалық құрылғылар кешені;

20) жобаның ақпараттық моделі (Project Information Model; PIM) – құрылыс нысанын (активін) құру кезеңіндегі ақпараттық модель. Құрылыс кезеңіндегі жобаның ақпараттық моделі (PIM) құрылыс-монтаждау жұмыстарының өндірісін жоспарлау, талдау және бақылау, материалдар мен жабдықтарды жеткізу, бақылау іс-шаралары мен қауіпсіздік шараларын орындау үшін қолданылады;

21) активтің ақпараттық моделі (Asset Information Model; AIM) – активті пайдалану кезеңіндегі ақпараттық модель;

22) жалпы деректер ортасы (Common Data Environment; CDE) – басқарылатын үдерістің көмегімен ақпараттық модель деректерін жинауға, басқаруға және таратуға арналған кез келген жеке алынған жобаға немесе активке арналған бірыңғай ақпарат көзі.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

2) БТБА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БА – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 17) тармақшасына сәйкес бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

5) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім;

6) КС – кәсіби стандарт;

7) БХСС – білім берудің халықаралық стандарттық сыныптамасы.

2-бөлім. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Көпірлер мен туннельдер құрылысы.

5. Кәсіптік стандарттың коды: С32503.

6. ЭҚЖЖ бойынша бөлімнің, бөлімдың, топтың, сыныптың және қосалқы сыныптың көрсеткіші: Құрылыс.

42 Азаматтық құрылыс;

42.1 Автомобиль және темір жолдар құрылысы;

42.13 Көпірлер мен туннельдер құрылысы;

42.13.0 Көпірлер мен туннельдер құрылысы.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы:

"Көпірлер мен туннельдер құрылысы" кәсіби стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес әзірленді, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне қойылатын талаптарды белгілейді. Азаматтық құрылыс нысандарын: түрлі көріп құрылыстарынан тұратын көпірлер мен туннельдер құрылысы, виадуктар, эстакадалар, өтпезолдар, күрделі көп деңгейлі қиылыстар, жаяу жүргіншілер көпірлері және басқа да автожолдар, теміржол және қалалық көлік құрылыстары, көлік туннельдері, жаяу жүргіншілер және коллекторлық туннельдер, ірі жерасты көлік және көпфункционалды көпір кешендері, жаңа жылдамдықты көлік түрлеріне арналған туннельдер мен құрылыстар және басқа да жерасты құрылыстарын салумен айналысатын мамандардың біліктілік деңгейіне, кәсіптік біліміне және мазмұнына қойылатын талаптарды айқындайды.

"Білім" бөлімінде қамтылған теориялық және практикалық білімге қойылатын талаптармен қатар қызметкерлер: ішкі еңбек тәртібін, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, экологиялық, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі тәртіп пен нормаларды, санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды, еңбек қызметін ұтымды ұйымдастыру тәртібін Еңбек ептілігі тиіс.

Кәсіби стандарт 6 кәсіпті қамтиды.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Арматурашы (құрылыс-монтаждау және құрылыс-жөндеу жұмыстары) (2, 3, 4-разрядтар) – СБШ 2-деңгейі;

2) Арматурашы (құрылыс-монтаждау және құрылыс-жөндеу жұмыстары) (5, 6, 7-разрядтар) – СБШ 3-деңгейі;

3) Гидроизоляциядағы оқшаулағыш (2, 3, 4-разрядтар) – СБШ 2-деңгейі;

4) Гидроизоляциядағы оқшаулағыш (5, 6-разрядтар) – СБШ 3-деңгейі;

- 5) Автомобиль кранының машинисі (4, 5-разрядтар) – СБШ 2-деңгейі;
- 6) Автомобиль кранының машинисі (6, 7, 8-разрядтар) – СБШ 3-деңгейі;
- 7) Учаске бастығы (құрылыста) – СБШ 5-деңгейі;
- 8) Көлік объектілерін салу жөніндегі инженер – СБШ 6-деңгейі;
- 9) Бөлім бастығы (құрылыста) – СБШ 6-деңгейі.

3-тарау. Мамандықтар карточкалары

9. "Арматурашы" (құрылыс-монтаждау және құрылыс-жөндеу жұмыстары), (2, 3, 4- разрядтар) мамандық картасы			
Топ коды:	7111-1		
Кәсіп атауының коды:	7111-1 -002		
Кәсіптің атауы:	"Арматурашы" (құрылыс-монтаждау және құрылыс-жөндеу жұмыстары), (2, 3, 4-разрядтар)		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	2		
С Б Ш бойынша біліктілік тің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым), "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді.		
Кәсіби білім деңгейі	Білім деңгейі: ТжКБ (БХСЖ деңгейі)	Мамандығы: 1401000 2- Ғимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Б і л і к т і л і г і : А р м а т у р а ш ы

Жұмыс тәжірибесі не қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімнің болуы, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды	
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7111-1-001-арматурашы (цемент, темірбетон конструкцияларын өндіру)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қарапайым және күрделі арматура қаңқаларын дайындау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары	1. Жазық торларды, кез келген күрделі кеңістіктік қаңқаларды құрастыру. 2. Күрделі кеңістіктік қаңқаларды құрастыру.
	Қосымша еңбек функциялары	
1-еңбек функциясы: Жазық торларды, кез келген күрделі	1-дағды: Жазық торларды, кез келген күрделі кеңістіктік	Машықтар:
		2 разряд: 1. Арматуралық болатты тоттан тазалаңыз және оны сөрелер мен қатарларға орналастыра отырып маркалары мен диаметрлері бойынша сұрыптаңыз; 2. Арматура мен арматураны тасымалдау; 3. Арматуралық Болаттың бумалары мен шығанақтарын сым бұралуларынан босатыңыз; 4. Арматуралық болатты қол лебедкаларымен орау және тарту; 5. Арматуралық болатты түзетіңіз; 6. Қол қабырғаларындағы арматуралық шыбықтарды кесіңіз және бүгіңіз; 7. Қарапайым жалпақ Жақтауларды тоқу; 8. Арматуралық болатты механикалық және электромеханикалық әдістермен қатайтыңыз; 9. Арматураның өзектері мен торларын түрлері мен маркалары бойынша оларды бумаларға байлап жинақтау; 10. Арматуралық конструкцияларды түгендеу жолдарымен ілу; 11. Дайындамаларды тасымалдау арбасымен немесе тельфермен тұтыну орындарына тасымалдау. 3 разряд: 1. Арматуралық болатты электр лебедкаларымен орау және тарту; 2. Арматуралық болатты жетек және жартылай автоматты станоктарда кесіңіз;

кеңістікті к қаңқаларды құрастыру	қаңқаларды құрастыру бойынша операцияларды орындау	3. Арматуралық болатты механикалық және электромеханикалық тәсілдермен және сызу, тегістеу, қуатты калибрлеу, сору немесе контактілі электр жылыту арқылы қатайтыңыз; 4. Арматуралық болатты механикалық станоктарда бір штангадағы иілу саны төртке дейін бүгіңіз; 5. Алдын ала кернеулі бұйымдарға арналған арматуралық шыбықтардың ұштарын бастарды түсіру немесе шайбаларды, втулкалар мен жеңдерді сығымдау арқылы анкерлеу; 6. Ұзын стендтерде және арнайы желілерде жіп пакеттерін жасау; 7. Қарапайым құрылымдардың пішініндегі шыбықтар мен жақтаулардың орналасуын белгілеңіз; 8. Салмағы 100 килограмға дейінгі қарапайым торлар мен жалпақ қарапайым қаңқаларды құрастыру және орнату; 9. Тоқу тәсілімен дайын торлар мен бөлшектерден қарапайым және күрделілігі орташа кеңістіктік рамаларды құрастыруды жүргізу; 10. Белгілі бір үлгілерге сәйкес қақпақтар мен гипс қалыптарына арналған сымнан арматура жасаңыз; 11. Қарапайым ипотекалық бөлшектерді орнатыңыз және бекітіңіз; 12. Іргетастар мен плиталардағы жеке шыбықтардан арматураны орнатыңыз; 13. Арматураны қолмен тоқу әдісімен бекітіңіз.
		Білімдер: 1. Арматураны дайындауға арналған жабдықтың әрекет ету қағидатын білу. 2. Арматураны дайындау ережесін, қарапайым арматура мен арматура құрылымын құрастыру, орнату және бекіту тәсілдерін білу. 3. Дайындалатын арматураға эскиз жасау және сызбаларды оқу ережелерін, арматураны ілмектеу және орнын ауыстыру тәсілдерін білу.
2-еңбек функциясы:	1-дағды: Күрделі кеңістікті қаңқаларды жинау	Машықтар: 4 разряд: 1. Арматуралық болатты механикалық станоктарда бір штангадағы саны төрттен артық иілу; 2. Салмағы 100 килограмнан асатын қарапайым торлар мен жалпақ Жақтауларды және салмағы 100 килограмға дейінгі қос торларды құрастыру және орнату; 3. Бекіткіштер мен тоқуды орнату тәсілімен дайын торлар мен бөлшектерден күрделі кеңістіктік рамаларды құрастыруды жүргізу; 4. Автоматты станоктарда арматураны дайындаңыз; 5. Арматураны массивтерде, бағандарда, бағандарда, қабырғаларда және бөлімдерде жеке шыбықтардан орнатыңыз; 6. Арматуралық шыбықтарды, жіп пакеттерін және жоғары беріктігі бар сым шоқтарын алдын ала созу; 7. Орташа күрделі құрылымға якорь болттары мен ендірілген бөлшектерді орнатыңыз; 8. Орнатылған торлар мен Жақтауларды тексеріңіз;

Күрделі кеңістікті қаңқаларды жинау	бойынша операцияларды орындау	9. Ваннаға және ваннаға арналған дәнекерлеуге арналған арматуралық шығарылымдарды кесу.	
		Білімдер:	
		1. Алдын ала кернеуге және арматураны монтаждауға арналған такелаждық құрылғылар мен механизмдерді қолдану ережесін білу.	
		2. Шаблонда немесе кондукторда өзекшелердің, торлардың, қаңқалардың орналасуын белгілеу тәсілдері және оларды сызбалар мен эскиздер бойынша салыстыру.	
		3. Арматураны дәнекерлеуге дайындау ережелерін білу.	
		4. Қолданылатын электрмен дәнекерлеу аппараттарының құрылымын және оларға қызмет көрсету ережесін білу.	
		5. Болат маркасына байланысты электродтарды таңдау әдістерін білу.	
		6. Дайындалатын бұйымдарға ерекшеліктерді, эскиздерді жасау және сызбаларды оқу ережелерін білу.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:			
Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, оқуға қабілеттілік, орындаушылық тәртіп, стресске төзімділік.		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
С Б Ш шеңберінде басқа мамандықтармен байланысы	СБШ деңгейі		Кәсіп атауы
	6		Учаске бастығы
10. "Арматурашы" (құрылыс-монтаждау және құрылыс-жөндеу жұмыстары), (5, 6, 7-разрядтар) кәсіп карточкасы			
Топ код ы:	7111-1		
Кәсіп атауыны	7111-1 -002		

ң код ы:			
Кәсіптің атауы:	"Арматурашы" (құрылыс-монтаждау және құрылыс-жөндеу жұмыстары), (5, 6, 7-разрядтар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым), "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді.		
Кәсіби білі	Білім деңгейі: ТжКБ	Мамандығы: 1401000	Біліктілігі:

м деңгейі	(БХСЖ 2-деңгейі)	Ғимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Арматураны
Жұмыс тәжірибе сінесті қойылатын талаптар:	Техникалық және кәсіптік (орта арнайы, орта кәсіптік) білімнің болуы, жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды		
Бейресми және информальды білім беру мен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқарық тәжірибесі:	7111-1-001-арматураны (цемент, темірбетон конструкцияларын өндіру)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қарапайым және күрделі арматура қаңқаларын дайындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функция	Міндетті еңбек функциялары	1. Жазық торларды, кез келген күрделі кеңістіктік қаңқаларды құрастыру. 2. Күрделі кеңістіктік қаңқаларды құрастыру.	

лар ыны ң тізб есі:	Қосымша еңбек функциялары	Бейіні бойынша практикалық еңбек дағдыларының болуы.
1 - еңбе к фун кция сы: Күр делі торл ар мен жал пақ жақ таул ард ы құра сты ру жән е мон	1-дағды: Күрделі торлар мен жалпақ жақтаулар мен кеңістіктік Жақтауларды құрастыру және монтаждау операцияларын орындау.	Машықтар:
		5 разряд: 1. Дайын торлар мен бөлшектерден жауапты конструкциялар үшін күрделі торлар мен жалпақ қаңқаларды (массасына қарамастан), салмағы 100 килограмнан асатын Қос торларды және кеңістіктік қаңқаларды құрастыруды және монтаждауды жүргізу; 2. Арматураны бетонға тарта отырып, құрастыру-блоктық элементтерді ірілендіріп құрастыруды жүргізу; 3. Жоғары беріктігі бар сымдардың, өзектердің және арматуралық Ішекгі-пакеттердің байламдарын керу станцияларымен керуді жүргізу; 4. Жылжымалы қалыпта бетондалған құрылымдарға арналған арматураны құрастыруды жүргізу; 5. Плиталық негіздерде, арқалықсыз және қырлы жабындарда, баспалдақ марштарында, көпірлердің аралық құрылыстарында, кері қоймаларда және тау-кен қазбаларының қисық сызықты қабырғаларында, штоленаларда, градирен мұнараларында, құбырларда сызбалар бойынша орналасуын белгілей отырып, жекелеген өзектерден арматураны монтаждауды жүргізу; 6. Арматуралық өзектер мен көпірлердің Плиталық аралық құрылыстарының шоқтарын алдын ала керуді жүргізу; 7. Салмағы 600 килограмға дейінгі якорь болттары мен ендірілген бөлшектерді күрделі конструкцияларға орнатуды жүргізу.
		Білімдер: 1. Қызмет көрсетілетін керу станцияларының, механизмдер мен тетіктердің құрылысы мен әрекет ету қағидатын білу. 2. Сызба және эскиздер бойынша кеңістіктік қаңқаларды, армапалубалық блоктарды және фермопакеттерді құрастыру кезінде өзекшелердің орналасуын белгілеу тәсілдерін білу. 3. Салу бөлшектері мен анкерлік бұрандамаларды орнату ережесін, құрастыру-блокты элементтерді құрастыру тәсілдерін білу. 4. Орнатылған арматуралар мен арматура құрылымдарын тексеру тәртібін білу. 5. Арматуралық болаттардың физика-механикалық қасиеттерін, арматуралық қаңқалар мен блоктарды қабылдау ережесін білу. 6. Күрделі торлар мен жазық қаңқаларды және кеңістіктік қаңқаларды монтаждауды жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидаларын білу.
		Машықтар: 6 разряд: 1. Жауапты темір-бетон бұйымдары мен конструкцияларына арналған күрделі арматуралық қаңқаларды бас үлгілерінің сызбалары бойынша дайындау; 2. Аса күрделі кеңістіктік арматуралық қаңқаларды, армо-пішіндеу блоктарын және фермо-пакеттерді құрастыруды және монтаждауды жүргізу; 3. Қақпаларға арналған ипотекалық бөліктері бар шлюз бастарындағы жеке өзектерден, сорғыш құбырларда, спиральды камераларда, қоршау арқалықтарында, генераторлық конструкциялар астында, түбі және жеткізуші құбырларда, галереяларда, ауа өткізгіштерде, турбогенераторлардың

таж дау.	2-дағды: Ерекше күрделі кеңістіктік арматуралық қаңқаларды құрастыру және монтаждау бойынша операцияларды орындау.	іргетастарында, бункерлерде, бункерлік галереяларда, қоймаларда және жұқа қабырғалы қабықтарда, Арка құрылымының үстіндегі бағандарда, аркалар мен арка арасындағы байланыстарда арматураны монтаждауды жүргізу Арка; 4. Жеке сымдар мен жіптерден арматуралық байламдар жасаңыз; 5. Көпірлердің аралық құрылыстарының арматурасын рамалардан, торлардан және алдын ала кернелген өзектер мен байламдардан монтаждауды жүргізу; 6. Қырлы және қорапты аралық құрылыстардың шоқтарын алдын ала керуді жүргізу; 7. Көпірлер мен су өткізгіш құбырлардың арматурасын монтаждауды жүргізу; 8. Салмағы 600 килограмнан асатын ипотекалық бөлшектерді күрделі және аса күрделі конструкцияларға орнатуды жүргізу. 7 разряд: 1. Гидротехникалық конструкцияларға аса күрделі кеңістіктік арматуралық қаңқаларды құрастыру және монтаждау; 2. Атом электр станциялары реакторының қорғаныш қабығының купондық және цилиндрлік бөліктерінің арматуралық байламдарын орнатуды және алдын ала тартуды жүргізу.
		Білімдер: 1. Жекелеген сымдар мен жіптерден арматуралық бумаларды дайындау технологиясын білу. 2. Аса күрделі кеңістіктік қаңқаларды, армапалубалы блоктарды және фермапакеттерді жасау және монтаждау технологиясын білу. 3. Дайындалатын арматуралық элементтер мен құрылымдарға қойылатын талаптарды білу. 4. Аса күрделі кеңістіктік қаңқаларды монтаждау кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Жек е құз ыре ттілі кке қой ыла тын тала птар :	Дербестік, жауапкершілік, оқуға қабілеттілік, орындаушылық тәртіп, стресске төзімділік.	
Жұ мыс қа рұкс ат беру дің ерек ше шар ттар ы	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	

Тех ника лық регл аме нтте р мен ұлтт ық стан дарт тар тізб есі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті		
С Б Ш шең бері нде басқ а мам анд ықт арм ен байл аны сы	СБШ деңгейі		Кәсіп атауы
	6		Учаске бастығы
11. "Гидрооқшаулаудағы оқшаулаушы" (2, 3, 4 разрядтар) кәсіп карточкасы			
Топ коды:		7124-3	
Кәсіп атауының коды:		7124-3-001	
Кәсіптің атауы:		Гидрооқшаулаудағы оқшаулаушы (2, 3, 4 разрядтар)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:		2	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:		-	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		-	
Кәсіптік білім деңгейі:		Білім деңгейі : ТжКБ (ХҚҚО) 2 -	Мамандығы: 0907000 Жылу техникалық жабдықтар және жылумен жабдықтау жүйелері

	деңгейі (түрлері бойынша))	Біліктілігі: Гидрооқшаулауда ғы оқшаулаушы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс өтіліне талаптар қойылмайды.	
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7124-1-002 Жылу оқшаулаудағы оқшаулағыш 7124-2-003 Оқшаулағыш, қазандықтар мен құбырларды оқшаулау 7124-3-002 Оқшаулағыш, дыбыс оқшаулағыш 7124-4-003 Сымдарды оқшаулағыш	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Гидрооқшаулау бойынша жұмыс	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гидрооқшаулау үшін беттер мен материалдарды дайындау және құрылымдар мен құрылыстарды гидрооқшаулау бойынша қарапайым жұмыстарды орындау. 2. Жерасты металл, бетон және басқа да құрылыстарды гидрооқшаулау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
1-еңбек функциясы: Гидрооқшаулау үшін беттер мен материалдарды дайындау және құрылымдар мен	1-дағды: Бетті және гидрооқшаулауға арналған материалдарды дайындау бойынша операцияларды орындау	Машықтар: 2 разряд:
		1. Бетті шаң мен ластан тазарту. 2. Материалдарды тасымалдау. 3. Орама материалдарын қайта орау, оларды тальк қабатынан тазарту. 4. Оқшауланатын беттерді битум пастасымен кертү. 5. Жерүсті құрылыстарын-дағы гидрооқшауды қорғау үшін құмды тіректерді салу. 6. Құламалар мен қазаншұңқырлардың түбін ауыр мұнаймен жабу. 7. Оқшаулауды бөлшектеу.
		Білімдер: 1. Негізгі оқшаулау материалдары мен олардың мақсатын, номенклатурасы мен жіктелуін білу. 2. Гидрооқшаулауға арналған беттер мен материалдарды дайындау тәсілдерін білу. 3. Ыстық оқшаулау материалдарын тасымалдау ережелерін білу.
		Машықтар: 3 разряд 1. Құрылымдар мен құрылыстарды гидрооқшаулау бойынша қарапайым жұмыстарды орындау; 2. Сыртқы бетон беттерін суық мастикамен жабу;

құрылыстарды гидрооқшаулау бойынша қарапайым жұмыстарды орындау	2-дағды: Құрылымдар мен құрылыстарды гидрооқшаулау бойынша қарапайым жұмыстарды орындау операцияларын жүзеге асыру.	3. Битум мастикаларын, құйылған асфальт ерітіндісін, майлы лакты, идитол желімін және праймерлерді дайындау; 4. Қарапайым тегіс шатырларды гидрооқшаулау; 5. Асфальт қоспаларын көлденең беттерге төсеу; 6. Гидроизоляцияны цемент төсемімен қорғау; 7. Құйылған көбік бетонмен едендерді оқшаулау; 8. Пластиналардың көлденең беттеріне жапсырма; 9. Буындарды щеткамен немесе шпательмен жағып арнайы тығыздағыштармен тығыздау; 10. Тиоколды герметиктерді және қарапайым акрил және эпоксидті қосылыстарды дайындау; 11. Оқшаулағыш материалдарды ыстық битуммен немесе бензин - битум ерітіндісімен сіңдіру; 12. Оқшауланған беттерді механикаландырылған құралмен кесу. Білімдер: 1. Оқшаулау материалдарының негізгі қасиеттерін білу. 2. Битум мастикаларын, негіз астарларын, герметиктерді және басқа да арнайы құрамдарды дайындау тәсілдерін білу. 3. Беттерді гидрооқшаулауды және жіктерді тұмшалауды орындау тәсілдерін білу.
2-еңбек функциясы: Металл, бетон және басқа	1-дағды: Металл, бетон және басқа құрылыстарды	Машықтар: 4 разряд: 1. Жерасты металл және өзге де құрылыстарды гидрооқшаулау; 2. Тік беттерді төсеніштермен, роликті материалдармен және битум мастикаларымен гидрооқшаулау; 3. Суық және ыстық асфальт қоспаларынан жасалған сылақ гидроизоляциясы; 4. Құйма, жапсырма және бояу гидрооқшаулағыш құрылғысы; 5. Деформациялық жіктер мен бетонды Гидротехникалық құрылыстарды суық мастикамен толтыру; 6. Гидрооқшаулағыш кілттерді құю; 7. Төменнен тегіс беттерді гидрооқшаулау; 8. Тік беттердегі Гидроизоляцияны темірбетон плиталармен немесе ағаш қалыптармен қорғау; 9. Қарапайым көлбеу шатырларды гидрооқшаулау; 10. Пневматикалық құралдардың көмегімен буындарды арнайы тығыздағыштармен тығыздау; 11. Панельдерді дәнекерлейтін полиэтилен пленкадан жасалған сүзгіге қарсы экран құрылғысы. Білімдер: 1. Гидрооқшаулағыш жамылғылардың негізгі құрылымдары мен қасиеттерін білу. 2. Битум мастикасын жағу және тік беттерге орама материалдарды жапсыру тәсілдерін білу.

құрылыстарды гидрооқшаулау	гидрооқшаулау бойынша операцияларды орындау	3. Оқшаулау материалдары мен жамылғылардың сапасына қойылатын талаптарды білу. 4. Кілтектерді оқшаулау тәсілдерін білу.	
	2-дағды: Жазық беттерді төменнен бастап гидрооқшаулау операцияларын орындау	Машықтар:	
		4 разряд:	
		1. Төменнен бастап жазық беттерді гидрооқшаулау. 2. Тік беттерде гидрооқшаулауды темірбетон тақталармен немесе ағаш қалыптар арқылы қорғау. 3. Қарапайым көлбеу шатырларды гидрооқшаулау. 4. Пневматикалық құралдардың көмегімен жіктерді арнайы герметикалармен тұмшалау. 5. Төсемдерді дәнекерлеу арқылы полиэтилен қабықшадан жасалған сүзгілеуге қарсы экранды төсеу.	
		Білімдер:	
		1. Гидротехникалық құрылыстардағы деформациялық жіктерді оқшаулау тәсілдерін білу. 2. Сылақ, құйымалы, бояу және жабыспалы оқшаулауды жағуды білу. 3. Жер асты металл құрылыстарын, құбырларды, су қоймаларын, көміртекті және төмен қоспаланған болаттан жасалған басқа да құрылыстарды оқшаулау тәсілдерін білу.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-	
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, оқуға қабілеттілік, орындаушылық тәртіп, стресске төзімділік		
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі"		
СБШ шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланысы:	С Б Ш деңгейі	Кәсіп атауы	
	2	Арматуршы	
	6	Учаске бастығы	
12. "Гидрооқшаулаудағы оқшаулаушы" (5, 6 разрядтар) кәсіп карточкасы			
Топ коды:	7124-3		
Кәсіп атауының коды:	7124-3-001		
Кәсіптің атауы:	Гидрооқшаулаудағы оқшаулаушы (5, 6 разрядтар)		
С Б Ш бойынша			

біліктілік деңгейі:	3		
С Б Ш бойынша біліктілік тің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА , үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА (3-шығарылым), "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 30 шілдедегі № 388 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 1 тамызда № 19169 болып тіркелді.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (ХҚКО 2-деңгейі)	Мамандығы: 0907000 Жылу техникалық жабдықтар және жылумен жабдықтау жүйелері (түрлері бойынша)	Біліктілігі: Гидрооқшаулауда ғы оқшаулаушы
Жұмыс тәжірибес і н е қойылаты н талаптар:	6 айдан кем емес		
Бейресми және информал ды білімі берумен байланыс ы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	7124-1-002 Жылу оқшаулаудағы оқшаулағыш 7124-2-003 Оқшаулағыш, қазандықтар мен құбырларды оқшаулау 7124-3-002 Оқшаулағыш, дыбыс оқшаулағыш 7124-4-003 Сымдарды оқшаулағыш		
Қызметті ң негізгі мақсаты:	Гидрооқшаулау бойынша жұмыс		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функциял арының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гидротехникалық құрылыстардың бетін оқшаулау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машықтар:	
		5 разряд:	
		1. Толқындардың, мұздың, қалқымалы заттардың және т. б. әсеріне ұшыраған гидротехникалық құрылыстардың бетін оқшаулау.;	

1-еңбек функциясы: Гидротехникалық құрылыстардың бетін оқшаулау.	1-дағды: Бетті және гидрооқшаулауға арналған материалдарды дайындау бойынша операцияларды орындау	2. Ортаның химиялық агрессивтілігі кезінде түсіру құдықтары мен кессондардың сыртқы бетін оқшаулау; 3. Көпірлердің жүріс бөлігін оқшаулау; 4. Күрделі шатырларды гидрооқшаулау; 5. Ірі блоктар мен қабықтардан жасалған гидрооқшаулағыш жабындардың құрылғысы; 6. Температуралық тігістердегі хлоропрен каучук шпиондарының құрылғысы.
		Білімдер:
		1. Химиялық әсер ететін және динамикалық жүктемелерге ұшырайтын беттерді орындау тәсілдері; 2. Гидрооқшаулау жұмыстарын жүргізуге және қабылдауға арналған техникалық шарттар; 3. Тәсілдері гидрооқшаулағыш кілттерде көп қабатты тығыздағыштарды орнату; 4. Гидротехникалық құрылыстардың бетін оқшаулау кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары.
	2-дағды: Гидрооқшаулағыш жабынды орнату бойынша операцияларды гидрооқшаулағыш ендіріме бөлшектермен және деформациялық тігістермен түйісетін жерлерде орындау.	Машықтар: 6 разряд 1. Гидрооқшаулағыш жабынның ипотекалық бөлшектермен және деформациялық тігістермен түйісетін жерлерінде гидрооқшаулағыш жабынның құрылғысы; 2. Сығылатын негіздерде салынатын гидротехникалық құрылыстардың бетон массивтерінің деформациялық тігістерінің асфальт кілттерінің құрылысы; 3. Зәкірлер мен құбырлардың оқшаулағыш жабындары арқылы өтуге арналған роликті гидрооқшаулағыш материалдардан жасалған розеткаларды орнату; 4. Тот баспайтын болаттан жасалған металл диафрагмаларды гидрооқшаулағыш кілттерде және деформациялық тігістерде орнату; 5. Кілттердегі көп қабатты тығыздағыштардың құрылғысы.
		Білімдер:
		1. Аса күрделі конфигурациясы бар беттерді гидрооқшаулауды қолдану тәсілдері; 2. Гидрооқшаулағыш кілттерде көп қабатты тығыздағыштарды орнату әдістері; 3. Гидротехникалық құрылыстарды гидрооқшаулау бойынша аса күрделі жұмыстарды орындау қағидалары ; 4. Гидротехникалық құрылыстарды гидрооқшаулау бойынша аса күрделі жұмыстарды орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-
Жеке құзыреттілікке қойылаты	Дербестік, жауапкершілік, оқуға қабілеттілік, орындаушылық тәртіп, стресске төзімділік	

н талаптар:			
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі"		
С Б Ш шеңберінде басқа мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	Кәсіп атауы	
	6	Учаске бастығы	
13. "Автомобиль кранының машинисі" (4, 5 разрядтар) кәсіп карточкасы			
Топ коды:	8343-1		
Кәсіп атауының коды:	8343-1-002		
Кәсіптің атауы:	Автомобиль кранының машинисі (4, 5 разрядтар)		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі:	2		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (ХҚКО 2-деңгейі)	Мамандығы: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Біліктілігі: Автомобиль кранының машинисі
Жұмыс тәжірибесіне	лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		

қойылатын талаптар:		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары	
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	8343-2-008 Машинст-краншы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көпір құрылыстары мен туннельдерді салу кезінде кран автокөлігін басқару	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары	1. Кран автокөлігін қабылдау. 2. Кран автокөлігін басқару. 3. Жүйелер мен тораптарды баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу.
	Қосымша еңбек функциялары	-
1-еңбек функциясы: Кран автокөлігін қабылдау.	1-дағды: Кран автокөлігін қабылдау, автокранды жұмысқа дайындау, жұмыс орнын дайындау жұмыстарын орындау.	Машықтар:
		4 разряд үшін: жүк көтергіштігі 6,3 тоннаға дейінгі автомобиль краны; 5 разряд үшін: жүк көтергіштігі 6,3 тоннадан 10 тоннаға дейінгі автомобиль краны;
		1. Көлікті жұмысқа дайындау. 2. Жұмыс орнын дайындау. 3. Кран жұмыс істеп тұрған кезде қауіпсіздік жүйесінің іске қосылуын тексеру. 4. Қызмет көрсетілетін кранның тораптары мен механизмдерін майлау. 5. Тежегіш механизмдерін реттеу.
		Білімдер:
		4 разряд үшін: жүк көтергіштігі 6,3 тоннаға дейінгі автомобиль краны; 5 разряд үшін: жүк көтергіштігі 6,3 тоннадан 10 тоннаға дейінгі автомобиль краны; 1. Қозғалтқыштар мен реттегіштердің қосылуын білу. 2. Электр техникасы және слесерлік ісі негіздерін білу. 3. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі талаптарын және ішкі тәртіп ережелерін білу. 4. Экологиялық нормалар мен өнеркәсіптік санитария нормаларын білу.

		5. Жұмыс орны мен өндірістік аймаққа қойылатын санитарлық нормалар талаптарын білу. 6. Еңбек гигиенасына қойылатын нормалар мен талаптарды, жазатайым оқиғалар кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету ережелерін білу.
2-еңбек функциясы: К р а н автокөлігін басқару	1-дағды: Кран автокөлігін басқару бойынша операцияларды орындау.	Машықтар: Автокрандарды басқару: 1.4-дәреже, жүк көтергіштігі 6,3 т дейін кран автокөліктері (тек қана); 2.5-дәреже, жүк көтергіштігі 6,3 т-дан 10 т дейін кран автокөліктері (тек қана). Білімдер: 4, 5 разрядтар үшін: 1. Құрылғыны, жабдықтың принциптік сызбасын және механизмдердің өзара әрекеттесуін, оларды баптау ережесін білу. 2. Қозғалтқыштар мен реттегіштерді қосу жүйесін білу. 3. Электр техникасы және слесерлік ісі негіздерін білу. 4. Көліктермен жұмыс істеу кезінде жол қозғалысы ережелері мен орнатылған сигналдандыруды білу. 5. Жанар-жағар май материалдары мен электр энергиясының нормаларын білу.
3-еңбек функциясы: Жүйелер мен тораптарды баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу	1-дағды: Жүйелер мен тораптарды баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу операцияларын орындау.	Машықтар: 4, 5 разрядтар үшін: 1. Кран жұмыс істеген кезде қауіпсіздік жүйелерінің іске қосылуын тексеру. 2. Қызмет көрсетілетін кранның тораптары мен механизмдерін майлау. 3. Тежегіш механизмдерін реттеу. 4. Шығыс материалдарын іріктеу және дайындау, ақауларды анықтау. Білімдер: 4, 5 разрядтар үшін: 1. Машиналар мен механизмдердің электрлік, гидравликалық және кинематикалық сұлбаларының құрылысын білу 2. Қызмет көрсетілетін құрылыс машиналары мен механизмдерін баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу ережелерін білу. 3. Ақаулардың алдын алу және жою тәсілдерін білу. 4. Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарының мақсаты мен құрылысын білу.

		5. Жабдықтың, машиналар мен механизмдердің құрылысына қойылатын талаптарды, ақауларды анықтау әдістерін, орындалған жұмыстарды тапсыру тәртібін білу.
	2-дағды: Кран автокөлігін тапсыру бойынша операцияларды орындау	Машықтар: 4, 5 разрядтар үшін: 1. Шығын материалдарын, жабдықтарды іріктеу және дайындау, ақауларды анықтау, реттеу, кранды тапсыру кезінде жұмыс сапасын тексеру. Білімдер: 4, 5 разрядтар үшін: 1. Жөндеуге қажетті материалдарды білу; 2. Жабдықтың жарамдылығына қойылатын талаптарды білу; 3. Машиналар мен механизмдердің құрылысын білу; 4. Ақаулықтарды анықтау және жою әдістерін білу; 5. Тораптар мен агрегаттарды құрастыруға және реттеуге арналған техникалық шарттарды білу; 6. Жұмыс сапасын тексеру әдістерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі		-
Ж е к е құзыреттілік к е қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, оқуға қабілеттілік, орындаушылық тәртіп, стресске төзімділік	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламентте р мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі"	
С Б Ш шеңберінде б а с қ а мамандықта р м е н байланысы:	СБШ деңгейі: 6 Учаске бастығы	
14. "Автомобиль кранының машинисі" (6, 7, 8 разрядтар) кәсіп карточкасы		
Топ коды:	8343-1	

Кәсіп атауының коды:	8343-1-002		
Кәсіптің атауы:	Автомобиль кранының машинисі (6, 7, 8 разрядтар)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (ХҚКО 2-деңгейі)	Мамандығы: 1402100 Жол-құрылыс машиналарын техникалық пайдалану (түрлері бойынша)	Біліктілігі: Автомобиль кранының машинисі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Лауазымдағы жұмыс өтілі кемінде 2 жыл		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	8343-2-008 Машинст-краншы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көпір құрылыстары мен туннельдерді салу кезінде кран автокөлігін басқару		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары	1. Кран автокөлігін қабылдау; 2. Кран автокөлігін басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары	Жүйелер мен тораптарды баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу.	
		Машықтар: 6 разряд үшін: жүк көтергіштігі 10-нан 20 тоннаға дейінгі автомобиль крандары; 7-разряд үшін: жүк көтергіштігі 20-дан 40 тоннаға дейінгі автомобиль крандары;	

1-еңбек функциясы: К р а н автокөлігін қабылдау.	1-дағды: Кран автокөлігін қабылдау, автокранды жұмысқа дайындау, жұмыс орнын дайындау жұмыстарын орындау.	8 разряд үшін: жүк көтергіштігі 40-тан 60 тоннаға дейінгі автомобиль крандары. 1. Көлікті жұмысқа дайындау. 2. Жұмыс орнын дайындау. 3. Кран жұмыс істеп тұрған кезде қауіпсіздік жүйесінің іске қосылуын тексеру. 4. Қызмет көрсетілетін кранның тораптары мен механизмдерін майлау. 5. Тежегіш механизмдерін реттеу. Білімдер: 6-8 разрядтар үшін: 1. Қозғалтқыштар мен реттегіштердің қосылуын білу. 2. Электр техникасы және слесерлік ісі негіздерін білу. 3. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, өрт қауіпсіздігі талаптарын және ішкі тәртіп ережелерін білу. 4. Экологиялық нормалар мен өнеркәсіптік санитария нормаларын білу. 5. Жұмыс орны мен өндірістік аймаққа қойылатын санитарлық нормалар талаптарын білу. 6. Еңбек гигиенасына қойылатын нормалар мен талаптарды, жазатайым оқиғалар кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету ережелерін білу.
2-еңбек функциясы: К р а н автокөлігін басқару	1-дағды: Кран автокөлігін басқару бойынша операцияларды орындау.	Машықтар: Автокрандарды басқару: 6-дәреже үшін: жүк көтергіштігі 10 т-дан 20 т дейін кран автокөліктері; 7-дәреже үшін: жүк көтергіштігі 20 т-дан жоғары 40 т дейін кран автокөліктері; 8-дәреже үшін: жүк көтергіштігі 40 т-дан жоғары 60 т дейін кран автокөліктері; Білімдер: 6-8 разряд үшін: 1. Құрылғыны, жабдықтың принциптік сызбасын және механизмдердің өзара әрекеттесуін, оларды баптау ережесін білу. 2. Қозғалтқыштар мен реттегіштерді қосу жүйесін білу. 3. Электр техникасы және слесерлік ісі негіздерін білу.

		4. Көліктермен жұмыс істеу кезінде жол қозғалысы ережелері мен орнатылған сигналдандыруды білу. 5. Жанар-жағар май материалдары мен электр энергиясының нормаларын білу.
3-еңбек функциясы: Жүйелер мен тораптарды баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету ж ә н е профилактикалық жөндеу.	1-дағды: Жүйелер мен тораптарды баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу операцияларын орындау.	Машықтар: 6-8 разряд үшін: 1. Кран жұмыс істеген кезде қауіпсіздік жүйелерінің іске қосылуын тексеру. 2. Қызмет көрсетілетін кранның тораптары мен механизмдерін майлау. 3. Тежегіш механизмдерін реттеу. 4. Шығыс материалдарын іріктеу және дайындау, ақауларды анықтау. Білімдер: 6-8 разряд үшін: 1. Машиналар мен механизмдердің электрлік, гидравликалық және кинематикалық сұлбаларының құрылысын білу 2. Қызмет көрсетілетін құрылыс машиналары мен механизмдерін баптау, реттеу, техникалық қызмет көрсету және профилактикалық жөндеу ережелерін білу. 3. Ақаулардың алдын алу және жою тәсілдерін білу. 4. Бақылау-өлшеу аспаптары мен құралдарының мақсаты мен құрылысын білу. 5. Жабдықтың, машиналар мен механизмдердің құрылысына қойылатын талаптарды, ақауларды анықтау әдістерін, орындалған жұмыстарды тапсыру тәртібін білу.
	2-дағды: Кран автокөлігін тапсыру бойынша операцияларды орындау	Машықтар: 6-8 разрядтар үшін: 1. Шығын материалдарын, жабдықтарды іріктеу және дайындау, ақауларды анықтау, реттеу, кранды тапсыру кезінде жұмыс сапасын тексеру. Білімдер: 6-8 разрядтар үшін: 1. Жөндеуге қажетті материалдарды білу; 2. Жабдықтың жарамдылығына қойылатын талаптарды білу;

		3. Машиналар мен механизмдердің құрылысын білу; 4. Ақаулықтарды анықтау және жою әдістерін білу; 5. Тораптар мен агрегаттарды құрастыруға және реттеуге арналған техникалық шарттарды білу; 6. Жұмыс сапасын тексеру әдістерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі		-
Ж е к е құзыреттілікке қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, оқуға қабілеттілік, орындаушылық тәртіп, стресске төзімділік	
Жұмысқа рұқсат берудің ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі"	
С Б Ш шеңберінде б а с қ а мамандықтармен байланысы:	СБШ деңгейі	
	6	Көлік объектілерін салу жөніндегі инженер
15. "Учаске бастығы (құрылыстағы)" кәсіп карточкасы		
Т о п к о д ы :	1323-0	
К ә с і п а т а у ы н ы ң к о д	1323-0-024	

ы :	
К ә сі п ті ң а т а у ы :	Учаске бастығы (құрылыстағы)
С Б Ш б о й ы н ш а бі лі к ті лі к д е ң г е й і:	6
С Б Ш б о й ы н ш а бі лі к ті лі к	-

ті ң і ш кі д е ң г е й і:	
Б Т Б А , Б А , Ү л гі лі к бі лі к ті лі к с и п а т т а м а л а р ы б о й ы н ш а бі лі к	

тілік деңгейі:			
Кәсіптілік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (ХҚКО 5-деңгейі)	Дайындық бағыты: В 126 Көлік құрылысы; В 165 Магистральдық желілер және инфрақұрылым; В 166 Көлік құрылыстары.	Академиялық дәрежесі: Техника және технология бакалавры
Жұмыс тәжірибесінен қойылатынын тала	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман:		

п т а р:	Санатсыз инженер: жұмыс өтіліне немесе инженер лауазымындағы жұмыс өтіліне талап қойылмайды-кемінде 2 жыл.
Б е й р е с м и ж э н е и н ф о р м а л д ы бі лі м і б е р у м е н б а й л а н ы с ы :	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары.
Б а с қ а ы қ	

Т и м а л л а у а з ы м а т а у л а р ы :	1323-0-023 Ауысым бастығы (құрылыстағы)	
Қ ы з м е т ті ң н е гі зг і м а қ с а т ы :	Құрылыстағы телімнің өндірістік-шаруашылық қызметіне басшылықты ету	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Е ң б е к ф у н к ц	Міндетті еңбек функциялары	1. Құрылыс телімінде құрылыс өндірісін дайындау. 2. Құрылыс телімінде құрылыс өндірісін жедел басқару. 3. Құрылыс телімінде өндірістік-шаруашылық қызметтің тиімділігін арттыру бойынша іс-шараларды әзірлеу.

и я л а р ы :	Қосымша еңбек функциялары	-
1 - е ң б е к ф у н к ц и я с ы : Қ ұ р ы л ы с т е лі м і н	1-дағды: Құрылыс телімінде құрылыс өндірісін дайындауды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Құрылыс телімі бойынша жобалық құжаттамаға немесе жобаның ақпараттық моделіне (PIM) кіріс бақылауды ұйымдастыру, күрделі құрылыс нысандары бойынша жобалық құжаттамаға немесе жобаның ақпараттық моделіне (PIM) кіріс бақылауды ұйымдастыру. 2. Құрылыс телімінде құрылыс жұмыстарын жүргізу үшін қажетті рұқсат пен рұқсатнамаларды ресімдеу. 3. Жобалау құжаттамасын немесе жобаның ақпараттық моделін (PIM) пайдалана отырып, құрылыс телімінің дайындығы мен жабдықтарын жоспарлауды және орындауды бақылауды жүзеге асыру. 4. Еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау талаптарына сәйкес құрылыс телімінде құрылыс өндірісін жоспарлауды жүзеге асыру. 5. Жобалау құжаттамасын немесе жобаның ақпараттық моделін (PIM) пайдалана отырып, құрылыс телімінде қызметкерлердің еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау талаптарын нұсқамалау және сақтау жөніндегі іс-шаралардың жүргізілуін бақылауды жүзеге асыру. 6. Жобалау құжаттамасын немесе жобаның ақпараттық моделін (PIM) пайдаланып, Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, еңбек жағдайларына арнайы бағалау жүргізу үшін өндірістік аумақтарды, жұмыс телімдерін және жұмыс орындарын дайындауды жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру. Білімдер: 1. Телімнің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерін, әдістемелік және басқа да материалдарды білу. 2. Құрылыс телімі бойынша жобалық құжаттаманы білу. 3. Құрылыс телімінің техникалық даму перспективасын білу. 4. Өндіріс технологиясын, телімнің жабдықтарын және оны техникалық пайдалану ережелерін білу. 5. BIM (Building Information Modeling) әдіснамасының негіздерін білу: халықаралық стандарттар және озық тәжірибе. 6. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР BIM аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар). 7. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу. 8. ҚР құрылысындағы жіктеу және кодтау жүйесінің негіздерін білу (ТТИМСО (BIM) бағытталған жіктеуіш). Машықтар: 1. Құрылыс телімінде құрылыс өндірісінің материалдық-техникалық ресурстарға қажеттілігін, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) талдау негізінде анықтау (қажет болған жағдайда). 2. Жобаның ақпараттық моделіне (PIM) және Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты енгізе отырып, құрылыс телімінде (күрделі құрылыс нысандарында және жұмыстар жүргізудің жекелеген телімдерінде) материалдық-техникалық

д е қ ұ р ы л ы с ө н ді рі сі	2-дағды: Құрылыс телімінде құрылыс өндірісін материалдық-техникалық қамтамасыз ету	ресурстардың бөлінуін, сақталуын және жұмсалуды бақылауды және жеткізуді жиынтық жоспарлауды жүзеге асыру. 3. Құрылыс өндірісін жүзеге асыру үшін талап етілетін құрылыс техникасының, машиналар мен тетіктердің тізбесін, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) талдау негізінде анықтау (қажет болған жағдайда). 4. Құрылыс телімінде (күрделі құрылыс нысандарында және жұмыс өндірісінің жекелеген телімдерінде) құрылыс техникасын, машиналар мен механизмдерді жеткізуді, пайдалануды, қызмет көрсетуді және жөндеуді жиынтық жоспарлауды, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) талдау негізінде (қажет болған жағдайда) жүзеге асыру. 5. Сыртқы инженерлік желілер (су, электр энергиясы, жылу) арқылы жеткізілетін ресурстарға, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) талдау негізінде құрылыс өндірісінің қажеттілігін анықтау (қажет болған жағдайда). 6. Құрылыс телімінде (күрделі құрылыс нысандарында және жұмыс өндірісінің жекелеген телімдерінде) сыртқы инженерлік желілер арқылы жеткізілетін ресурстардың бөлінуін және жұмсалуды бақылауды, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) талдау негізінде (қажет болған жағдайда) жеткізуді жиынтық жоспарлауды жүзеге асыру және бақылау. 7. Сыртқы инженерлік желілер арқылы жеткізілетін материалдық-техникалық ресурстардың, құрылыс техникасының, машиналар мен механизмдердің, ресурстардың сапасы мен көлемін (санын), оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) пайдалана отырып (қажет болған жағдайда), кіріс бақылауды жүзеге асыру. 8. Құрылыс өндірісін материалдық-техникалық қамтамасыз етуге, оның ішінде жобаның өзектілендірілген ақпараттық моделін (PIM) талдау негізінде қаражаттың жұмсалуды бақылауды жүзеге асыру (қажет болған жағдайда).
		Білімдер: 1. Құрылыс телімінде құрылыс өндірісінің материалдық-техникалық ресурстарға қажеттілігін білу. 2. Құрылыс өндірісін жүзеге асыру үшін талап етілетін құрылыс техникасының, машиналар мен механизмдердің тізбесін білу. 3. Құрылыс өндірісін материалдық-техникалық қамтамасыз етуге қаражаттың жұмсалуды бақылауды орындау. 4. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар). 5. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу.
2 - е ң б е к ф у н к ц и я с		Машықтар: 1. Күрделі құрылыс нысандарын салу, қайта салу, күрделі жөндеу барысында құрылыс бақылауды үйлестіру, ұйымдастыру және жүргізуді жедел жоспарлауды жүзеге асыру (қажет болған жағдайда). 2. Жалпы деректер ортасын қолдана отырып, құрылыс теліміндегі құрылыс өндірісі үдерістерін үйлестіру (қажет болған жағдайда). 3. Құрылыс теліміндегі құрылыс жұмыстары нәтижелерінің ақауларын түзетуге бағытталған жедел шараларды әзірлеуді, жоспарлауды және бақылауды жүзеге асыру, оның ішінде жобаның (PIM) ақпараттық моделін (қажет болған жағдайда) қолдану. 4. Жалпы деректер ортасына тиісті ақпаратты бере отырып, құрылыс телімінің өндірістік қызметі бойынша ағымдағы және атқару құжаттамасын жүргізу. Білімдер:

ы : Қ ұ р ы л ы с т е лі м і н д е к ұ р ы л ы с ө н ді рі сі н ж е д е л б а с қ а р у	1-дағды: Құрылыс телімінде құрылыс өндірісін жедел басқаруды жүзеге асыру	1. Техникалық-экономикалық және ағымдағы өндірістік жоспарлаудың тәртібі мен әдістерін білу. 2. Цехтың (телімнің) өндірістік-шаруашылық қызметінің нысандары мен әдістерін білу. 3. Еңбекақы төлеу бойынша қолданыстағы ережелерді және материалдық ынталандыру нысандарын білу. 4. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар). 5. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу.
2-дағды:		Машықтар: 1. Жобаның ақпараттық моделін (РІМ) қолдана отырып, құрылыс бақылау жұмыстары мен іс-шараларының орындалуын жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру (қажет болған жағдайда). 2. Нормативтік техникалық, технологиялық және жобалық құжаттама талаптарынан, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (РІМ) (қажет болған жағдайда) қолдана отырып, құрылыс жұмыстары нәтижелерінің ауытқуының туындау себептерінің алдын алуға және жоюға бағытталған шараларды әзірлеуді, жоспарлауды және орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 3. Күрделі құрылыс нысандарын, күрделі құрылыс нысандарының элементтерін, құрылымдары мен бөліктерін, инженерлік-техникалық қамтамасыз ету

Құрылыс теліміндегі құрылыс жұмыстарының орындалған түрлері мен кезеңдерінің нәтижелерін қабылдау және сапасын бақылауды жүзеге асыру	желілерін, телімдерді салу, қайта салу, күрделі жөндеу бойынша жұмыстардың аяқталған түрлері мен жекелеген кезеңдерін, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) немесе тиісті құжаттарға қол қою құқығымен активтің ақпараттық моделін (AIM) қолдана отырып, қабылдауды жүзеге асыру. 4. Жалпы деректер ортасын қолдана отырып, орындалған құрылыс жұмыстарының түрлері мен кезеңдері бойынша белгіленген есептілікті жүргізу. Білімдер: 1. Құрылыс бақылау жұмыстары мен шараларының орындалуын жоспарлау және бақылау әдістерін білу. 2. Күрделі құрылыс нысандарын салу, қайта салу, күрделі жөндеу бойынша жұмыстардың аяқталған түрлері мен жекелеген кезеңдерін қабылдау тәсілдерін білу. 3. Құрылыс жұмыстарының орындалған түрлері мен кезеңдері бойынша белгіленген есептілікті жүргізу. 4. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар). 5. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу.
3-дағды: Тапсырыс берушіге құрылыс жұмыстарының	Машықтар: 1. Тапсырыс берушіге құрылыс жұмыстарының нәтижелерін (аяқталған күрделі құрылыс нысандары, жұмыс кезеңдері (кешендері), аяқталмаған күрделі құрылыс нысандарын консервациялау), оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) қолдана отырып тапсыруды дайындау бойынша жұмыстар мен іс-шаралардың орындалуын жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру. 2. Қабылдау комиссияларына беруге жататын атқарушылық-техникалық құжаттаманы дайындау, сондай-ақ жобаның (PIM) ақпараттық моделін өзектендіру (қажет болған жағдайда). 3. Құрылыс жұмыстарының нәтижелерін қабылдау комиссияларына ұсыну. 4. Күрделі құрылыс нысанын қабылдау актілеріне қол қою. 5. Салынған, қайта салынған күрделі құрылыс нысанының техникалық регламенттер талаптарына сәйкестігін растайтын құжатқа қол қою. 6. Салынған, қайта салынған күрделі құрылыс нысаны параметрлерінің жобалық құжаттамаға, оның ішінде энергетикалық тиімділік талаптарына және күрделі құрылыс нысанын пайдаланылатын энергетикалық ресурстарды есепке алу аспаптарымен жарактандыру талаптарына сәйкестігін растайтын құжатқа қол қою. 7. Салынған, қайта салынған күрделі құрылыс нысанын инженерлік-техникалық қамтамасыз ету желілеріне қосудың (технологиялық қосудың) техникалық шарттарға сәйкестігін растайтын құжатқа қол қою (болған жағдайда). Білімдер: 1. Қабылдау комиссияларына беруге жататын атқарушылық-техникалық құжаттаманы дайындауды білу. 2. Күрделі құрылыс нысанын қабылдау актісін жасау. 3. Салынған, қайта салынған күрделі құрылыс нысанының техникалық регламенттер талаптарына сәйкестігін растайтын құжатты жасау. 4. Салынған, қайта салынған күрделі құрылыс нысанын инженерлік-техникалық қамтамасыз ету желілеріне қосудың (технологиялық қосудың) техникалық шарттарына сәйкестігін растайтын құжатты жасау.

	нәтижелерін тапсыруды жүзеге асыру.	5. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар). 6. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу.
3-еңбек ф у н к ц и я с ы : Қ Ұ р ы л ы с т е л і м і н д і с т і к - ш а р у а ш ы л ы қ	1-дағды: Құрылыс телімінде өндірістік-шаруашылық қызметтердің тиімділігін арттыру іс-шараларын әзірлеу функциясын орындау	Машықтар: 1. Құрылыс өндірісінің негізгі резервтерін анықтау, ТИМСО қолдану мүмкіндіктерін ескере отырып, құрылыс телімінде өндірістік-шаруашылық қызметтің тиімділігін және еңбек өнімділігін арттыру іс-шараларының орындалуын жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру. 2. Құрылыс телімінде өндірістік-шаруашылық қызметтің тиімділігін арттыруды қамтамасыз ететін құрылыс өндірісінің жаңа технологияларын енгізу бойынша жұмыстар мен іс-шаралардың орындалуын жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру; 3. Құрылыс теліміндегі өндірістік-шаруашылық қызметтің тиімділігін арттыруға бағытталған жұмыстар мен іс-шаралардың нәтижелеріне бағалау жүргізу. Білімдер: 1. Құрылыс өндірісінің негізгі резервтерін білу. 2. Құрылыс өндірісінің жаңа технологияларын енгізу бойынша жұмыстар мен іс-шаралардың орындалуын жоспарлау және бақылау әдістерін білу, 3. Құрылыс теліміндегі өндірістік-шаруашылық қызметтің тиімділігін арттыруға бағытталған жұмыстар мен іс-шаралардың нәтижелерін бағалау әдістерін білу. 4. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар).
м і н д і с т і к - ш а р у а ш ы л ы қ	2-дағды: Құрылыс теліміне сапа менеджменті жүйесін енгізуді жүзеге асыру	Машықтар: 1. Құрылыс өндірісінің сапа менеджменті жүйесін енгізу бойынша жұмыстар мен іс-шаралардың орындалуын жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру. 2. Құрылыс өндірісінің сапа менеджменті жүйесін енгізу тиімділігіне талдау және бағалау жүргізу. 3. Сапа менеджменті жүйесінің талаптары мен ұсынымдары негізінде құрылыс өндірісін оңтайландыруды жүзеге асыру. 4. Құрылыс өндірісінің сапа менеджменті жүйесін енгізу және жетілдіру. Білімдер: 1. Құрылыс өндірісінің сапа менеджменті жүйесін білу. 2. Сапа менеджменті жүйесінің талаптары мен ұсынымдары негізінде құрылыс өндірісін оңтайландыру әдістерін білу. 3. Құрылыс өндірісінің сапа менеджменті жүйесін жетілдіру тәсілдерін білу.
ш а р у а ш ы л ы қ		Машықтар: 1. Құрылыс телімінде құрылыс өндірісінің еңбек ресурстарына, оның ішінде жобаның ақпараттық моделін (PIM) қолдана отырып, қажеттілігін айқындау (қажет болған жағдайда). 2. Құрылыс телімінде (күрделі құрылыс нысандарында және жұмыс өндірісінің жекелеген телімдерінде) қызметкерлерді орналастыру. 3. Өндірістік телімдер қызметкерлерінің өз функционалдық (лауазымдық) міндеттерін орындауына жедел басшылық жасау және орындалуын бақылауды жүзеге асыру. Білімдер:

Қ Ы З М Е Т Т Е Р Д І Ң Т И І М Д І Л І Г І Н А Р Т Т Ы Р У І С - Ш А Р А Л А Р Ы Н Ә З І Р Л Е У	3-дағды: Құрылыс телімінің қызметкерлеріне басшылық ету	1. Қазақстан Республикасының Еңбек туралы заңнама негіздерін білу. 2. Экономика, еңбекті ұйымдастыру, өндіріс және басқару негіздерін білу. 3. ТИМСО Еңбек ептілігі (ҚР ВІМ аналогы): ҚР нормативтік-техникалық құжаттары (ҚР НҚА - нормативтік-құқықтық актісі; ҚР ЕЖ - ережелер жинағы; ҚР СТ - стандарттар). 4. ТИМСО бойынша ұйым стандартын білу. 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау ережелерін, өндірістік санитарияны, өрт қауіпсіздігі талаптарын білу.
Ж Ұ М Ы С Қ А Р Ұ	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Қ
с
а
т
б
е
р
у
ді
ң
е
р
е
к
ш
е
ш
а
р
т
т
а
р
ы

Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама

Ж
е
к
е
к
ұ
з
ы
р
е
т
ті
лі
к
к
е
к
о
й
ы
л
а
т
ы
н
т
а
л
а
п

т а р:	Дербестік, үйренушілік, жауапкершілік, тәртіптілік, стресске төзімділік. Күрделі ерекше тапсырмаларды шешу қабілеті.	
Т е х н и к а л ы қ р е г л а м е н т т е р м е н Ұ л т т ы қ с т а н д а р т а р ті з б е сі :	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі"	
С Б Ш	СБШ деңгейі:	Кәсіп атауы

ш е ң б е рі н д е б а с қ а м а м а н д ы қ т а р м е н б а й л а н ы с ы :	6	Учаске шебері
---	---	---------------

16. "Көлік нысандарының (көпірлер мен тоннельдер) құрылысы жөніндегі инженер" кәсіп карточкасы	
Топ коды:	2142-3
Кәсіп атауының коды:	-
Кәсіптің атауы:	Көлік нысандарының (көпірлер мен тоннельдер) құрылысы жөніндегі инженер
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	-

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Бакалавриат (ХҚКО 5-деңгейі)	Дайындық бағыты: В 126 Көлік құрылысы; В 165 Магистральдық желілер және инфрақұрылым; В 166 Көлік құрылыстары.	Академия л ы қ дәрежесі: Техника және технологи я бакалавр ы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: Көлік нысандарының (көпірлер мен тоннельдер) құрылысы жөніндегі инженер: кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жұмыс өтіліне талаптар қоймай жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім.		
Бейресми және информалды білімі берумен байланысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтимал лауазым атаулары:	2142-3-004 Тоннельдер құрылысы жөніндегі инженер 2142-3-005 Көпір инженер-құрылысшысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көпірлер мен тоннельдерді іздестіру, жобалау, салу, пайдалану, ағымдағы күтіп-ұстау, зерттеу, жөндеу және қайта құру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функциясы:	Міндетті еңбек функциялары	1. Көпірлерді, көлік тоннельдерін салу, жөндеу , қайта салу және пайдалану бойынша жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу. 2. Көпірлерді, көлік тоннельдері мен метрополитендерді салу, жөндеу, қайта салу және пайдалануды ұйымдастырудың технологиялық үдерістерін әзірлеу. 3. Көпірлерді, басқа да жасанды құрылыстардың тоннельдерін салу, қайтас алу, пайдалану және ағымдағы күтіп-ұстау кезінде жол қозғалысы қауіпсіздігін, құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізуді, экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік нормаларын қамтамасыз ету.	
		Машықтар:	

1-еңбек функциясы:
Көпірлерді, көлік
тоннельдері мен
метрополитендерді салу
, жөндеу, қайта салу
және пайдалану
б о й ы н ш а
жобалау-сметалық
құжаттаманы әзірлеу.

1-дағды:

Көпірлерді, көлік тоннельдерін салу, жөндеу, қайта
салу және пайдаланудың жобалау-технологиялық
шешімдерін талдау және негіздеу

1. Көпірлерді, көлік
тоннельдерін жөндеу,
қайта салу және пайдалану
құрылысының
технологиялық үдерістерін
жобалауды жүзеге асыру.

2. Прогрессивті
технологиялар мен
әдістерді, құрылымдық
шешімдерді енгізу туралы
мәселелерді шешу

3. Көпірлерді, көлік
тоннельдерін жөндеу,
қайта салу және пайдалану
б о й ы н ш а

инженерлік-технологиялы
қ шешімдерді негіздеу.

4. Көпір және тоннель
құрылымдарының, көпір
өткелінің басқа да
инженерлік
құрылыстарының және
тоннель қиылыстарының
көтергіш элементтерін
есептеу және құрастыру
әдістерін меңгеру.

5. Есептеу және
математикалық
қамтамасыз етудің
заманауи әдістерін
пайдалана отырып, көлік
құрылыстарының
статикалық және
динамикалық есептеулерін
орындау.

6. Пайдаланылатын көпір
құрылыстарының жүк
көтергіштігі мен
сенімділігін анықтау және
оларды одан әрі пайдалану
үшін күшейту бойынша
есептерді орындау.

Білімдер:

1. Көпірлер мен көлік
тоннельдерін жобалау,
жөндеу, қайта салу және
пайдалану сатысын білу.

2. Жобалау-технологиялық
шешімдерді бағалау және
техникалық-экономикалық
талдауды білу.

3. Көпірлердің, көлік
тоннельдерінің көтергіш

		құрылымдарын есептеу және құрастырудың заманауи әдістерін білу. 4. Пайдаланылатын көпір құрылыстарының жүк көтергіштігі мен сенімділігін анықтау және оларды жөндеу және күшейту әдістерін білу.
2-еңбек функциясы: Көпірлерді, көлік тоннельдерін және метрополитендерді салудың, жөндеудің, қайта салудың және пайдаланудың технологиялық үдерістерін әзірлеу	1-дағды: Көпірлерді, көлік тоннельдерін және метрополитендерді салудың, жөндеудің, қайта салудың және пайдаланудың технологиялық үдерістерін әзірлеу функцияларын атқару.	Машықтар: 1. Өндіріс жобасында қабылданған технологиялық сұлбаға сәйкес пайдаланылатын көпір құрылысын жаңадан салу, қайта салу немесе күрделі жөндеу бойынша жұмыстарды орындауды ұйымдастыру. 2. Көпірлердің, тоннельдер мен басқа да жасанды құрылыстардың құрылыс және жөндеу жұмыстарының сапасын және технологиялық үдерістердің барысын жоспарлау, жүргізу және бақылау. 3. Құрылыс нысанында пайдаланылатын материалдар мен құрылымдардың сапасын бақылауды жүзеге асыру. 4. Көпірлер мен тоннельдерді салудың технологиялық үдерістері үшін машиналар мен механизмдерді таңдау бойынша техникалық шешімдерді негіздеу. 5. Көлік құрылысы нысанын салу жөніндегі құрылыс жұмыстарының қоршаған ортаға әсерін бағалау және көлік нысаны құрылысы ауданында экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін іс-шараларды әзірлеу. Білімдер: 1. Көпірлер мен тоннельдер құрылысын (ҚҰЖ) және құрылыс

		жұмыстарын (ЖЖЖ) жүргізуді ұйымдастыру жобаларын әзірлеуді білу. 2. Көпірлер, тоннельдер және басқа да жасанды құрылыстар құрылысының барысын тұрақты техникалық қадағалауды ұйымдастыру және жүзеге асыру. 3. Заманауи машиналарды, механизмдерді, жабдықтарды таңдау және оларды әзірленген технологиялық сұлбаларда тиімді пайдалану. 4. Нысандарға келіп түсетін құрылыс материалдары мен бұйымдарының сапасын бақылау, технологиялық операциялардың сақталуын бақылауды жүзеге асыру; 5. Жұмыстарды жүргізу кезінде нормативтік құжаттардың сақталуы іс-шараларын жүзеге асыру.
		Машықтар: 1. Көпірлер мен тоннельдерді салу, пайдалану, техникалық қызмет көрсету және жөндеу кезінде қозғалыс қауіпсіздігін сақтау жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру. 2. Әзірленетін жобалардың техникалық құжаттамасының стандарттарға, техникалық шарттарға және басқа да нормативтік құжаттарға сәйкестігін бақылау. 3. Көпірлерді, түнедерді салу, қайта салу және жөндеу кезінде экологиялық талаптарды сақтау мақсатында құрылыс жұмыстарының, қолданылатын материалдар мен

3-еңбек функциясы:
Көпірлер мен тоннельдерді салу, қайта салу, пайдалану және ағымдағы күтіп-ұстау кезінде жол қозғалысы қауіпсіздігін, құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізуді, экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік нормаларын қамтамасыз ету

1-дағды:
Жол қозғалысының қауіпсіздігі, қоршаған ортаны экологиялық қорғау, қауіпсіздік техникасы ережелерінің, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі және еңбекті қорғау нормалары талаптарын ескере отырып, жобалық шешімдерді талдау және бағалау

жабдықтардың қоршаған ортаға әсерін бағалау.
4. Салынып жатқан нысандарды пайдалану қауіпсіздігіне табиғи және техногендік факторлардың әсерін болжау және бағалау;
5. Көпірлерді, тоннельдер мен басқа да жасанды құрылыстарды салу жөніндегі жұмыстардың барлық кезеңдерінде және тұрақты пайдалану кезеңінде көлік құрылысының жұмысшылары мен қызметшілерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

Білімдер:

- 1. Көпірлерді, тоннельдер мен басқа да жасанды құрылыстарды салу, жөндеу және қайта жаңарту бойынша қолданыстағы нормативтік құжаттардың, техникалық регламенттердің сақталуын бақылау.
- 2. Көпірлер мен тоннельдерді салу, жөндеу және қайта салу жұмыстарының сапасын бақылау.
- 3. Теміржол және жасанды құрылыстарды салу, қайта салу, пайдалану және ағымдағы күтіп ұстау кезінде экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік нормаларын қамтамасыз ету бойынша іс-шараларды жүргізу.
- 4. Өндірістік жарақаттану мен кәсіптік сырқаттардың алдын алу бойынша іс-шараларды жүргізу.
- 5. Жол қозғалысы ережелерінің негізгі қағидаларын білу.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Жеке құзыреттілікке қойылатын талаптар:		Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, тәртіптілік. Ерекше өндірістік тапсырмаларды шешу қабілеті.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:		КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі"	
СБШ шеңберінде басқа мамандықтармен байланысы	СБШ деңгейі		Кәсіп атауы
	6		Өндіріс бөлімінің бастығы
17. "Бөлімінің бастығы (құрылыста)" кәсіп карточкасы			
Т о п коды:	1323-0		
Кәсіп атауын ың коды:	1323-0-022		
Кәсіптің атауы:	Өндіріс бөлімінің бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БА, "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22003 болып тіркелді). Параграф 74. 230-тармақ, Өндірістік бөлімнің (өндірістік-техникалық бөлімнің) бастығы. Бөлімінің бастығы (құрылыста)		
Кәсіптік білім	Білім деңгейі: Бакалавриат	Дайындық бағыты: В 126 Көлік құрылысы;	

деңгейі : :	(ХҚКО деңгейі) 5- В 165 Магистральдық желілер және инфрақұрылым; В 166 Көлік құрылыстары.	Академиялық дәрежесі: Техника және технология бакалавры	
Жұмыс тәжіри бесіне қойыла ты н талапт ар:	Біліктілігі жоғары деңгейдегі маман: Өндірістік бөлімнің (өндірістік-техникалық бөлімнің) бастығы: Өндірісті жедел басқару бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Бейрес м и және инфор малды білімі беруме н байлан ысы:	Білім беру ұйымының базасында біліктілікті арттыру курстары немесе ұйымда (кәсіпорында) оқу ; "skills.enbek.kz" платформасында кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың қысқа мерзімді курстары		
Басқа ықтима л лауазы м атаула ры:	1323-0-024 Учаске бөлімі (құрылыстағы)		
Қызме ттің негізгі мақсат ы:	Өндіріс үдерістері мен технологияларын әзірлеу және ұйымдастыру		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
	Міндетті еңбек функциялары	1. Құрылыс барысын жедел реттеу жұмыстарына басшылық ету. 2. Жұмыс өндірісінің күнтізбелік жоспарларын орындау бойынша кәсіпорын бөлімшелерін үйлестіру. 3. Техникалық жаңалықтарды, өндірістегі озық тәжірибені игеру бойынша жұмысқа басшылық ету.	
	Қосымша еңбек функциялары	-	
		Машықтар:	
		1. Кәсіпорын басшылығының қызметіне қатысты шешімдерінің жобаларымен танысу. 2. Есептеу техникасы, коммуникация және байланыс құралдарын пайдалана отырып, өндіріс барысын жедел реттеу.	
3. Өндіріс жоспары мен жеткізу шарттарына сәйкес өнімді уақтылы шығаруды қамтамасыз ету. 4. Өндірістің оңтайлы режимдерін әзірлеу. 5. Жабдықтарды орналастыру, техникалық жабдықтау және жұмыс орындарын ұйымдастыру жоспарларын жасау.			

Еңбек функцияларының тізбесі: 1 - еңбек функциясы: Құрылыс барысын жедел реттеу жөніндегі жұмысқа басшылық ету	1-дағды: Құрылыс барысын реттеу бойынша жұмысқа басшылықты жүзеге асыру. 2-дағды Өндіріс барысын жедел бақылауды ұйымдастыру	6. Кәсіпорын және оның бөлімшелері бойынша өндірістік бағдарламаларды және өнім шығарудың күнтізбелік кестелерін әзірлеуге басшылық ету. 7. Жедел-өндірістік жоспарлау үшін нормативтерді әзірлеу және енгізу. Білімдер: 1. Өндірісті жедел басқару және өндірістік жоспарлау мәселелері бойынша заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерді, әдістемелік материалдарды білу. 2. Кәсіпорынның даму перспективасын білу. 3. Кәсіпорынның өндіріс қуатын және оның өндірістік базасын білу. 4. Кәсіпорын бөлімшелерінің мамандануын және олардың арасындағы өндірістік байланыстарды білу. 5. Машиналардың, механизмдердің және жабдықтардың өндірістік қуатын, пайдалану сипаттамаларын білу. 6. Өндірістік бағдарламаларды әзірлеу тәртібін және өнімді шығарудың (қызмет көрсету) күнтізбелік кестесін білу. Машықтар: 1. Өндіріс барысына жедел бақылау жүргізу. 2. Өндірісті техникалық құжаттамамен, жабдықтармен, құрал-саймандармен, материалдармен, жиынтықтаушы бұйымдармен, көлікпен, көтергіш-көлік машиналарымен, тиеу-түсіру құралдарымен қамтамасыз ету. 3. Бұйымдардың жаңа түрлерін өндіруді дайындауды жүзеге асыру. 4. Өнімнің саны мен номенклатурасы бойынша дайын өнімді шығарудың тәуліктік тапсырмаларын орындау, өндіріс барысын жедел есепке алуды жүргізу. 5. Аяқталмаған өндірістің жай-күйі мен жинақтылығына, қоймаларда және жұмыс орындарында белгіленген босалқы нормаларының сақталуына бақылау жүргізу 6. Көлік құралдарын, көтергіш-көлік машиналарын пайдаланудың ұтымдылығын және тиеу-түсіру жұмыстарының уақтылы орындалуын бақылау. Білімдер: 1. Шығарылатын өнімнің номенклатурасын, орындалатын жұмыстардың (қызметтердің) түрлерін білу. 2. Өндіріс технологиясының негіздерін білу. 3. Кәсіпорында өндірістік жоспарлауды ұйымдастыруды білу. 4. Өндіріс барысын жедел есепке алуды ұйымдастыруды білу. 5. Машиналарды, механизмдер мен жабдықтарды техникалық пайдалану ережелерін білу. 6. Көтергіш-көлік машиналары мен механизмдерін пайдалану кезіндегі қауіпсіздік қағидаларын, өрт қауіпсіздігі қағидаларын білу.
2 - еңбек функциясы: Жұмыс өндіріс		Машықтар: 1. Кәсіпорын бөлімшелерін үйлестіру, жұмыс өндірісінің күнтізбелік жоспарларын орындау ырғақтылығын қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау. 2. Өндірістік үдеріс барысының бұзылуының алдын алу және жою бойынша жұмыстарды жүргізу.

інің күнтізбелік жоспарларын орындау бойынша кәсіпорын бөлімшелерін үйлестіру	1-дағды: Жұмыс өндірісінің күнтізбелік жоспарларын орындау бойынша кәсіпорын бөлімшелерін үйлестіруді орындау	3. Кооперация және цехаралық қызметтер бойынша тапсырыстарды уақытылы рәсімдеуді, есепке алуды және орындауды реттеуді қамтамасыз ету. 4. Кәсіпорын бөлімшелерінің өзара талаптары мен шағымдарының орындалуын бақылау. 5. Қуаттылықтың, жабдықтар мен өндірістік алаңдардың неғұрлым толық және біркелкі жүктелу мүмкіндіктерін анықтау мақсатында өткен жоспарлы кезеңдегі қызмет нәтижелерін талдау. 6. Аспаптарға, арнайы киімдерге және басқа да материалдарға өтінім жасау. Білімдер: 1. Ішкі еңбек тәртібінің ережелерін білу. 2. Еңбек заңнамасының негіздерін білу. 3. Еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын білу. 4. Кешенді регламенттелген қызмет көрсету жүйесін енгізуді білу. 5. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздерін білу.
3 - еңбек функциясы: Өндірістегі техникалық жаңалықтарды, озық тәжірибені игеру жөніндегі жұмысқа басшылық ету.	1-дағды: Өндірістегі техникалық жаңалықтарды, озық тәжірибені игеру бойынша жұмысты ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Құрылыс өндірісінің озық технологиялары бойынша семинарлар ұйымдастыру. 2. Жұмысшылардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру. 3. Ұжымда тәрбие жұмысын жүргізу. 4. Техникалық жаңалықтарды анықтау және игеру бойынша жұмыстарды жүргізу. 5. Ғылыми жаңалықтар мен өнертабыстарды, озық тәжірибені анықтау бойынша жұмыстарды жүргізу. 6. Технологияны жақсарту, өндірісті ұйымдастыру және еңбек өнімділігін арттыру бойынша жұмыстарды жүргізу. Білімдер: 1. Өндіріс технологиясын білу. 2. Құрылыс өндірісін жүргізудің инновациялық әдістерін білу. 3. Үдерістер мен технологияларды моделдеу жөніндегі бағдарламалық құралдарды білу. 4. Заманауи есептеу техникасы, коммуникациялар және байланыс құралдарын енгізуді білу. 5. Құрылыстағы инновациялық материалдарды білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		
Жеке құзыреттілік ең қойылатын талаптар:	Дербестік, жауапкершілік, үйренушілік, тәртіптілік. Ерекше өндірістік тапсырмаларды шешу қабілеті. Команданы басқара білу.	
Жұмысқа рұқсат берудің		

ерекше шарттары	Медициналық қарсы көрсетілімдердің болмауы (086-нысан бойынша анықтама), еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтан өту, сотталмағандығы туралы анықтама	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:	КО ТР 014/2011 "Автомобиль жолдарының қауіпсіздігі" Кеден одағының техникалық регламенті	
СБШ	СБШ деңгейі	Кәсіп атауы
шенберінде басқа мамандықтармен байланысы:	6	Сапа жөніндегі инженер

4-бөлім. Кәсіби стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі

Орындаушы:

Әбдіқадыр А.Е., +7 (717) 275 46 33, kadnauka@gmail.com

16. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Орындаушылар: "ҚазжолҒЗИ" АҚ

Айдарбеков Есенбек Кыдиралиевич, +77471113129, esenbek54@mail.ru

17. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

18. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган:

19. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы:

20. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 2-нұсқа, 2024 ж.

21. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2027 ж.